

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

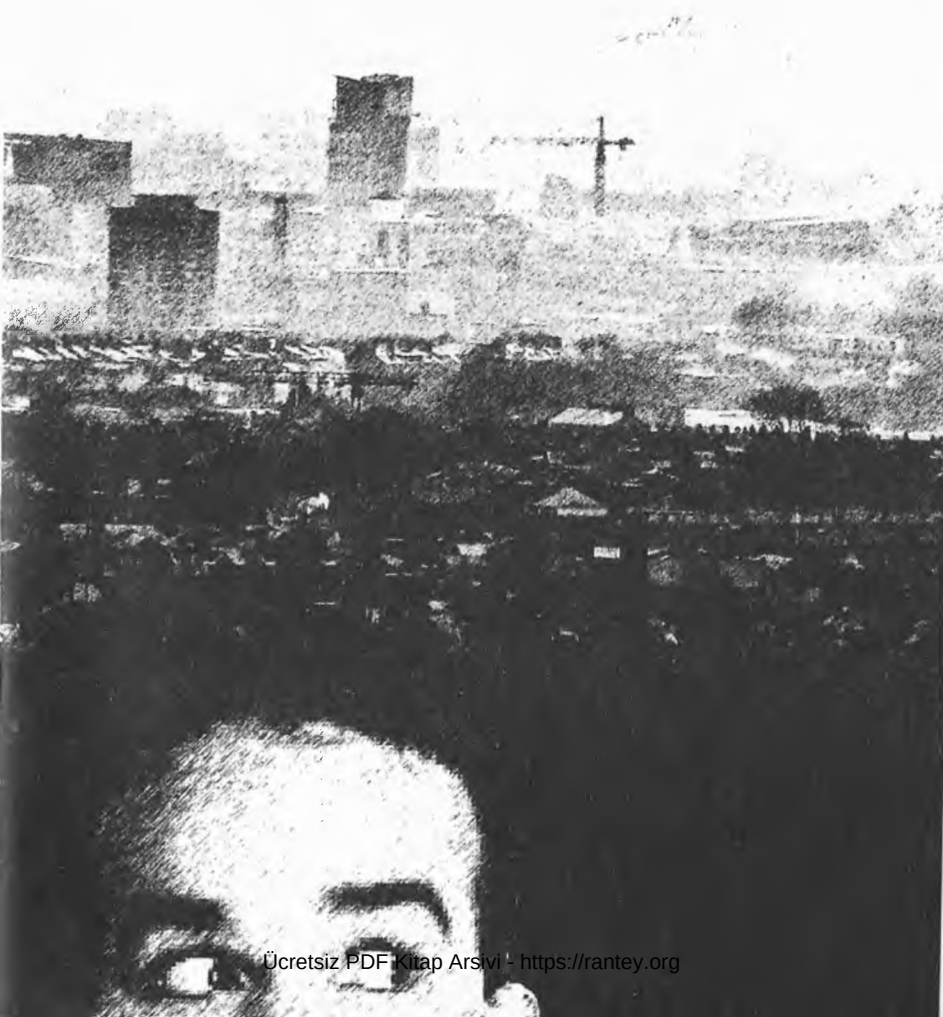
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Remzi Kitabeyi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ENVER AYSEVER, 1971'de İstanbul'da doğdu. Mimar Sinan Üniversitesi Sosyoloji bölümü mezunu. 1992 yılında Tiyatro Çisenti'yi kurdu ve uzun yıllar genel sanat yönetmenliğini yaptı. "Durdurulmuş Zamanın Fotoğrafı", "Renkler ve Günce", "Yağmurla Gelen Yüzler", "Açık Evlilik", "Yabancı'da Camus", "Dilekçe", "Bir İstanbul Masalı", "Frankie ve Johnny", "Şimdi Yaşa Sonra Öde!", "Ne Kadınlar Sevdim" adlı oyunları sahneledi. Bu oyunların bazılarında yazar olarak da görev yaptı. Aynı dönemde "Bebişler Karnavalı", "Renkler Cumhuriyeti", "Güneşi Güldüren Soyтары", "Beyaz Dişler Ülkesi", "Yaşamak Güzel Arkadaşım", "Kakolu Olsun" adlı çocuk oyunlarını da yazdı, yönetti. Bu oyunları *Çocuk Oyunları T/Renkler Cumhuriyeti* ad, altında kitaplaştırdı.

Yazın yaşamına *Geç Kalmış Romantik* adlı öykü kitabıyla adım attı. Ardından *Yaralısın Türkiye, Ayrıntıdaki Şeytan, Ataköy/Bir Semti Kendince Yazmak, Nasıl Yazar Olunur/Yazarların Gizli Sokaklarına Yolculuk* adlı kitapları yayınlandı. *Bir An Bin Parça* adlı romanıyla 2007 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı. Orhan Gökdemir'le birlikte yazdığı *Cumhuriyetin ilk Son Yüz Yılı* adlı kitabı basıldı.

Varlık, Gösteri gibi edebiyat dergilerinde yazıları yayımlandıktan sonra, bir süre *Finansal Forum* gazetesinde köşe yazdı. Ardından *Cumhuriyet* gazetesi Pazar Eki'nde köşe yazmaya devam etti. *Akşam* gazetesi için Pazar söyleşileri yapmaya başladı. Halen *BirGün* gazetesi köşe yazarıdır. 2006 yılından bu yana *Remzi Kitap Gazetesi* yayın yönetmenliğini sürdürmektedir.

Doğuş, Yeditepe, Ar-El gibi üniversitelerde dersler veren yazar; TV8'de "Lacivert", NTV Radyo'da "Kurşun Kalem" adlı programları hazırladı, sundu. Bir süre Cem TV yayın danışmanlığı görevini sürdürdü. 2007 yılından itibaren Skytürk televizyonunda "Ayrıntılar", "Siyasal Analiz", "Sokağın Sesi", "Üç Soru iki Yorum", "Zamana Karşı" adlı programları hazırladı, sundu ve yorumcu olarak görev aldı. "Aykırı Sorular" adlı programıyla Ziraat Mühendisleri Odası yılın gazetecisi ödülünü kazandı. Kanaltürk televizyonunda "Gündem Demokrasi", "Ters Cephe", "Pazar Politika" programlarında yorumculuk yaptı. Halen CNN Türk televizyonunda "4 Bir Taraf" adlı programını üç gazeteyle birlikte hazırlayıp sunmaktadır.

Kısa bir süre CHP PM üyeliği de yapan yazar, evli ve Nisan adlı bir çocuk babasıdır.

ENVER AYSEVER

YAZGICILAR

*İzlenme, dinlenme,
gözlenme üstüne bir roman*

Remzi Kitabeyi

YAZGICILAR / Enver Aysever

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Kapak: Ömer Erduran

ISBN 978 975-14-1489-2

BİRİNCİ BASIM: Şubat 2012

Kitabın basımı 2000 adet olarak yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.trpost@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Remzi Kitabevi A.Ş. basım tesisleri
100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Okur İçin Kullanışlı Kişiler Klavuzu!

Halim: (*Site yöneticisi*). Doğuştan yönetici! Lakabı Kurnaz. Bacanağı Şaşı Nadir'e bile güvenmediği için yönetim odasına bir kamera yerleştirmiş, tüm olanları evden canlı yayında izliyor

Nadir: (*Site yöneticisi*). Kurnaz'ın bacanağı. Durdu'nun karısı Sümbül'e her ay bir cumhuriyet altını vererek hem Halim'i, hem Durdu'yu, hem de EA'yı takip ediyor.

Durdu: (*Kapıcı*). Her duruma uyum göstermeyi beceren, yolunu bulmak için on takla atmaktan kaçınmayan, herkesin adamı gibi görünmeyi başaran, aslında kendi küçük çıkarları dışında kimse'nin emrine girmeyen bir açığözlü.

Sümbül: (*Kapıcının karısı*). Pek çok erkeğin düşlerini süsleyen cilveli bir kadın. Kocasının zaaflarını biliyor, evdeki egemenin kim olduğunu her fırsatta Durdu'ya anımsatıyor.

Emekli Albay Muzaffer: İçinde bulunduğu her topluluğu emir komuta zinciri içinde yönetmeye çalışan bir site sakini.

Muzaffer'in karısı: Üniformasız Muzaffer'e bir türlü alışamayan, askerliğin o eski güzel günlerine özlem duyan bir albay karısı.

Sejda: (*Üniversite öğrencisi*). Babası tarafından izleniyor. Hale'nin ev arkadaşı.

Hale: (*Bol harçlıklt bir üniversite öğrencisi*). Sejda'nın ev arkadaşı. Sejda'nın babasının kurduğu izleme düzeneğinden habersiz.

Rıdvan: (*Apartmanların mantolama işini yapacak olan ihaleci*). Yaşamını önce karaborsa işleriyle kazanan; çek, senet ve naylon fatura tahsilatında kalfalığını tamamlayıp ustalık döneminde devlet ihalelerini kapamış adam.

Burhan Bey: (*Vali yardımcısı*). Güvenlik ekibinin işe alınış sürecini yakından takip ederek, devlet ciddiyeti gereği Yazgıcılar'a belgeliyor.

Bahri: (*Spor kulübü yöneticisi*). Spor kulüplerinin iş yaşamında ve cemiyet ilişkilerinde önemini hızla kavrayan Bahri uzun zamandır bu işle meşgul. Televizyonlara çıkıp yersiz söyleşiler vermeye bayılıyor.

Aysel: (*Bahri'nin metresi*). Gelecek kaygısını gidermek için Bahri'yle sevişmelerini kayıt altına alan bir kadın.

Burak: (*Genel müdür*). Zalim pazar ekonomisi içinde yönünü bulmaya çalışan, bin bir güçlükle eline geçen koltuğu kaybetmek için gayret eden biri.

Pınar: (*Burak'ın karısı*). Bir şirkette yönetici. Sürekli bakıcı değiştirmesiyle ünlü.

Cevat: (*Güvenlik görevlisi*). Yaşamım önce karaborsa işleriyle kazanan; çek, senet ve naylon fatura tahsilatında kalfalığım tamamlayıp ustalık döneminde devlet ihalelerini kapam Rıdvan'ın adamı.

Memet: (*Güvenlik görevlisi*). Albay'ın adamı. Ağrılı.

Sıtkı: (*Güvenlik görevlisi*). Delikanlılığı uzun sürmüş; yaşamdan ders almaya direnmiş; kötü niyetli değil ama terazisi bozuk bir adam. Spor kulübü yöneticisinin adamı.

Adem: (*Güvenlik görevlisi*). Kulübeye adımını atar atmaz abdest almaya gidiyor, namaz saatlerini asla kaçırmıyor, yemeğe kaşığı sallamadan önce bismillah diyor.

Turan: (*Güvenlik görevlisi*). İlyas Salman kılıklı bir adam, kılsız yüzünde sürekli bir gülümseme var.

Haşan: (*Güvenlik görevlisi*). Sejda'mın babası, Hasan'a kızına gözkulak olması için açıktan para gönderiyor. Yazgıcılar Hasan'ı, Turan'ı izlemesi gerektiğine de ikna ediyorlar. Haşan "Çok şükür devlet bana güveniyor," diye düşünüyor.

EA: Hepimiz için koca bir soru işareti.

İçindekiler

Buğulanmış Gözlük Camında Akan Sis Gecesi.....	11
Sis Gecesinin Farkında Olmayan EA'nın Halleri.....	18
“Gibi Site” Bekçilerinin ince Elenip Sık Dokunarak Yapılan Seçimleri.....	25
Kurnaz Kuyumcu Halim'in Yazgıcılar'la Heyecanlı Tanışması.....	34
EA'nın “Gibi Site”ye Taşınması, Şaşkın Bakışlar ve ilk Homurdanmalar.....	42
Yazgıcılar'ın Ziyaretleri ve Ahengin Sağlanması için ilk Girişimler.....	52
EA ve Sömbül'ün Kitaplar Üstüne Konuşmaları ve Susmaları.....	67
Merak Büyüyor, Yerli Yersiz Sorular Gün Işığına Çıkıyor, Dedikodu Almış Başım Gidiyor.....	72
Aniden Pencere Açılıyor, Güzel Sabah ve Şaşırtan Bir Kadın Giriyor içeri.....	83
Yepyeni Bir Düzen Kuruluyor, Yazgıcılar Yurttaşlara Güven Veriyor!.....	92
Giz Dolu Evde Benzersiz Dakikalar Yaşanıyor, Gözaltı Arttıkça Artıyor.....	97
Bir Kavganın Ardından Çıkan Görüntüler	

ve Büyük Hesaplaşma.....	105
Ardı Arkası Kesilmeyen Skandallar	
ve Önlem Alma Zorunluluğu!.....	109
Neşeli Bir Günün Ardından Kapıya Dayanan	
Tuhaf Misafirler.....	115
Yazgıcılar Düzen Bozanların Peşine Düşüyor,	
Milli Birlik ve Beraberlik Vurgusu Artıyor.....	123
Şaşırtan Ziyaret, Uzun Bir İçki Gecesi	
ve Merakla Bekleyenler.....	130
Çok Tuhaf Bir Soruşturma, Ortaya Savrular	
Garip Gerçekler ve Asıl Mesele.....	139
Ansızın Gelen Bir Haber	
ve Buna Hazırlıksız Yakalanan “Gibi Site”liler.....	154
Çürükler Ayıklanıyor, Hep Birlikte Arınma Başlıyor,	
Yeni Düzen Oluşuyor.....	162
Cenaze Günü ve Kalabalığın içinden Geçen EA.....	173
Cenazenin Ardından Susmayan Bir Adam,	
Uzayıp Giden Gece.....	189
Sorgulan Bitiyor, Gerçekler Açığa Çıkıyor	
ve Herkes Evine Kapanıyor.....	194
Sis İçinde Savrulan “Gibi Site” Sakinleri,	
Hızla Yazmaya Koyuluyor.....	206
Kentin Dışında Koca Binalar...	
Binalarda Çalışan İyi Kalpli Yazgıcılar.....	220
O Sabah.....	232

Buğulanmış Gözlük Camında Akan Sis Gecesi

Gece çok geç saatlerden söz edeceğiz. Roman yazmak için güzel bir gün. Sis basmış kenti. Büyük bir kent. Tarif etmeye kalksanız, bir yanı mutlaka eksik kalır. Kentin saçaklarına tutunmuş gecekondulardan başlamak en güzeli belki. Akşamleyin üç-beş söz etmek için kahveye çıkan kişilere rastlamak hâlâ mümkün. Beş çayını yudumlarken eşi dostu çekiştiren de bol. Her ne kadar eskiden bildiğimiz tek katlı, derme çatma, dokunsan devrilecekmiş gibi duran yapılar yerlerini betondan çirkin ve her haliyle eksik kalmışlığı belli olanlarına terk etmişse de, paçasından çamur akan insanların bolluğu, cin fikirli bakkalların varlığı, sokakta akşama dek sıcak soğuk demeden yalınayak başı kabak koşturan çocukların şenlikli sesi bulunduğumuz yerin gerçekliğini imliyor

bize. Ha bir de çeşme var. Tarihi olduğu sanılan, oysa daha dün yapıldığını bildiğimiz, çirkinliğindense kuşku duyulmayan çeşme. Musluğu kirden, pastan seçilmiyor. Üstüne sarılı kalın kumaştan bir bez, onun doğal bir parçası gibi durmakta. Pis bir kahverengi! İnsanlar bu çeşmeden su almak için sıra bekliyor gün boyu. Bu kentte böyle garipliklere alıştık. Bu kez kuyrukta yüzler asık, bir an önce bidonu doldurup sisle örtülmüş karanlığın içinde kaybolmak ister gibiler...

Bu betimleme şu saatte kente baksanız göremeyeceğiniz bir açıklıkla dile geldi. Çünkü sis her yanı basmış durumda. Buğulanmış bir gözlük camının, kişiye düş görmüş ya da sarhoşmuş gibi hissettiren belli belirsiz görüntüsü gibi. Bazen beyaz bir mendille özenle silersiniz camı ama nafile, görüntü bir türlü netleşmez. Kişi gözlük yerine gözünden kuşkuya düşer. Bu gece de öyle bir gece. Camdan dışarı bakanların kırk yıldır gördükleri sokakları seçemedikleri, denizcilerin ömür boyu dost bildikleri deryayla anlaşılamadıkları bir gece. Derin, güçlü ve sevimsiz bir sis basmış her yanı. Sis gecesi...

Kentin o büyük meydanı; anıtın bulunduğu, satıcıların sabaha dek çığırkân sesleriyle inlettiği o görkemli açıklığın üstünde de tül den bir perde serili. Yukardan, kuşbakışı olup biteni anlamaya çalıştığınızda, kavranması olanaksız bir tablo bu. Salt tahmin edilebilir. Biz, bildiğimiz görüntüyü kısaca anlatalım. Dolmuşçular ellerinde bayat çaylar, hararetili ve tedirgin tartışmaktalar. Artık müşteri bulma şansının azaldığını bilen taksiciler de takılmışlar kuyruğa. İlk sırada elli yedi model dolmuşun içinde duran şişmanca bir adam var, arka koltukta hayli korkulu bakan incecik, hasta görünüm-

l  bir kadın arada sabırsızlıkla saatine göz atarak oturmakta. Esasen bu araçların trafikte olması da yasak... Kanunsuz bir gece! Yasayı koyan, giderek koyulaşan sis... Beyazlığın bu göz kamaştıran hali geceyi daha tekinsiz ve ürkütücü kılmakta. ..

Bütün gece bedeninin tamamını alkolle doldurmak için çabalamış sarhoşlar aniden ayrılmış gibi yürüyorlar. Koca gövdeli olan bir tanesi, derin derin soluk alarak adımlar ile aldığı yol arasında bir uyum sağlamak ister gibi. Telaşlı. Ciddi. Her gün sağlı sollu sıralanmış dilenciler, sokak şarkıcıları, tiner iler ve tek tük bu saatlere kalan   ek iler bugün yok. Meydanda yan yana sıralanmış ve her müşteriye uygun terkemeleriyle bir tür sokak tiyatrosunu andıran büfelerde hareketlilik göze çarpıyor. Sandalyeler çoktan üst üste yığılmış; garsonlar küfrederek komileri uyarmakta; d nerci ustası nadir düşen akşam a larına bol keseden kestiği eti dağıtıp, bir an önce sıvışmak isteğinde. Geniz yakan sis, büfenin içine sorgusuz dalmış.

Tüm kentin bunca aceleci olması; bir yere yetişir gibi telaşlı, gergin hareket etmesi şaşırtıcı. Boğazdan son motor kalkmak üzere... Esasen geç kalmış bir tekne bu. Bilet iyi almak için biraz daha oyalanıyor kaptan. Bu siste şu beş dakikalık yolu almak kolay değil. Gözü kara biri de değil ki kaptan. Denizle kavga etmemeyi öğreneli çok olmuş. Ama karşıya geçmeli. Sanki o an, o saatte geçemezse, teknesi hep bağlı kalacak gibi hissediyor. İnce bıyıklarıyla oynayarak ağır hareketlerle atlıyor motora bilet i. K  uk kulübeye hasretle bakıyor. Yüzünden taşan koyu kaygıyı görmemek için başını çeviriyor kaptan. Teknenin içinde göz gözü görmüyor. Camlar

buğu yapmış. Gecenin bu vaktinde, o motorda ne işi olduğu anlaşılmayan bir oğlan çocuğu, sanki bu gerilimi dağıtmak, aşırı ciddiyetle alay etmek ister gibi çöp adamlar çiziyor cama. Birinin kolu eksik, diğerin gözü yok, kiminin gövdesi kafasından ayrı. Annesi nedense oğluna bir cellat gibi bakıyor. Oğlan önce bütünlüklü bir adam çiziyor, sonra keyfine göre gövdeden eksiltiyor kimi organları... Gerçeküstü bir anın, can sıkıcı ressamı. Dışarda sis, içerde buğu. Tarih bu puslu geceyi yazacak belli.

Kalabalık bir toplantının sürdüğünü görüyoruz. Bir türlü bitirilememiş bir toplantı. Son derece pahalı bir otelin özel olarak açılmış gizli odasında yapılıyor oturma. Toplantıya katılanların güvencesi evlerine dönmek zorunda olmayışları. .. Üst katlarda her birine özel, adına kral dairesi denen türden odalar hazırlanmış. Bu otelin şöhretini bilmeyen yok. Bugüne dek sıradan bir ziyaretçinin konakladığı görülmemiş. Daima büyük meseleler konuşulur, büyük kararlar alınır burada. Toplantı kapısının önünde Amerikan ajanı özentili kalabalık bir koruma ordusu durmakta. Kimi kimden koruyacakları tartışılır. Dışardan gelecek bir tehlike için mi istem üstündeler yoksa içeride her daim önemli sorunlar tartışan adamların olası bir ihtilafında saf tutmak için mi?

Korumaların sisli gecede, üstelik otel lobisinde kara gözlüklerle durmaları gülünç. Bunun taşıdıkları palyaço kostümlerinin zorunlu bir aksesuarı sayarsanız bir şey denemez... Ama şımarık, tacizkâr, patronlarının ısrırgan itleri bile bu tekinsiz gecede kaybolmak ister gibiler. İçerde kentin tüm zenginleri toplantı halinde! Nadiren içeri giren garson kızdan bir fikir edinmek mümkün görünmüyor. Neredeyse kışına dek

yırtmaçlı eteğin altından taşan pembemsi güzel bacaklara kaçmak gözle bile bakan yok. Ne patronlar ne de onların itleri. Arada perdeyi aralayıp dışarı bakan patronlar, ürkütücü beyazlığın ne tür bir körlük yarattığının farkında. Patronların edebiyatla arasının iyi olduğunu sanmadığımız için, biz iyi okura Saramago'nun *Körlük* romanına gönderme yaparak bir çağrışım yaratmak istiyoruz. Orada durup dururken herkesin körleşme sürecine koyu bir beyazlık tarif edilerek şahane bir imge yaratılır. Bu sis gecesi, tam da o anı çağrıştırır biçimde...

Perdeyi yırtıp ardına bakma arzusu uyandıran, insanın içini kemiren merakın dinmeyeceği belli olan bir gece. Kör edici beyazlığın kapladığı gecede güzel karaltılara da rastlamak mümkün. Bizim öykümüzün geçeceği تنها sokakta iki kara kedi kovalamaca oynuyor. Çöp bidonlarının arasında ritmik hareketlerle geziniyorlar. İyi bir kameranın, bu ritmi kavrayarak, hadi biraz iddialı söyleyelim dans gibi süzülen kedilerden, adının “Sokaktaki Gölge Oyunu” koyulacak bir film yapması mümkün.

Söz ettiğimiz eskiden تنها olan sokağa, kentsel dönüşüm süreciyle artık cadde diyebiliriz. Az insanın dışarı çıkma cecareti gösterdiği, esnafın birbirine kinle baktığı ve ağza alınmayacak küfürler savurduğu, daha yeni modernleşme telaşına girdiği için henüz aşağıdaki Çingene mahallesiyle bağların tam kopmadığı bir yeni cadde. Sis perdesinin arasında yaşlı birine sunulan doğum günü pastasının mumlarını andırıyor sokak lambaları. Geceyi aydınlatma yeteneğinden yoksun, dibine bile umut vermekten uzak. Kediler olmasa bu cadde için mezarlık da diyebiliriz.

Cadde sağı sollu; büyüklü küçüklü sitelerle dolmuş durumda. Az sonra birbirine sefere çıkacakmış gibi öfke ve düşmanlıkla bakan site bekçilerini görüyoruz. Tüm site girişle-
16 rinde küçük birer kulübe var ve içlerinde bekçiler. Her site kendi karakolunu yapmış. Teçhizatlar da farklı farklı. Dikkati çeken, giderek daha resmi bir çağrışım yapan üniformalar giymiş olmaları. Daha düne kadar işsizlikten Allahları şaşmış bu insanlar, bir anda büyük servetleri korumak için gözü pek biçimde görev yapmaktalar. Bu servet meselesini de açmak lazım; söz ettiğimiz caddenin sakinleri orta gelirli, beyaz yakalı ve benzeri iktisadi yapıdan kişiler. Yıllarca taksit ödeyerek bekçi konforu satın almışlar anlayacağınız. Şöyle diyebiliriz; bekçiler için çok zengin, az önce toplantıda olanlar için mizahi bir yoksulluk içindeler.

Bekçiler özellikle yaz akşamları şimdi gözümüze mahzun görünen sokak lambaları altında toplanır, birer cigara yakar, birbirleriyle itişerek alay eder, eğer kırk yılın başında bir olay çıkarsa peşine düşer, çoğu zaman dedikodu yaparak pineklerlerdi. Bekçi oldukları anlaşılsın diye arada bir site etrafını turlar, eğer dalaşacak kimse bulamazlarsa birbirleri üzerinde güç denemesi yaparlardı. Bu gece onlar da kendilerini kulübelerine kilitlemişlerdi sanki. Aralarında sessiz bir anlaşma varmış gibi kımıltısız bekliyorlar ama birbirlerine çaktırmadan da o büyük hazırlığı yapıyorlar.

Sis gecesinde, geç saat olmasına karşın kimse uyumamış. Herkes başını sokacak bir yer bulmuş harıl harıl çalışıyor, hazırlıklarını tamamlamak için uğraşıyor. Geç kalma kaygısı evlerden taşan öfkeye dönmüş, kavgalar çıkmaya başlamış. Kulaklar kapıda, gözler sisli gecede ve dikkatler olabildiğin-

ce kendini ele vermeden yapılan konuşmalarda. Bir yanıyla ıslıl ıslıl apaydınlık bir geceden söz ediyoruz size. Işığın sisle silindiği, herkesin görünmez olmayı başardığı ve kentin üzerine örtülen perdenin ardında herkesin pusuda beklediği bir gece!

Tüm bunların rastlantı olmadığını biliyoruz elbet. Bu sabah, bu kentte beklenen olay gerçekleşecek. Üstelik herkesin gönülden katkı yapacağı, kaderinin bu biçimde yazılmasına şükrettiği bir olay! Sis, güven verici biçimde ayıpları örtüyor, gizliden hazırlıkları yapanlara saklanma olanağı sunuyor. Tüm bu olup bitene kayıtsız kalmayan romancıysa kimsenin umurunda değil.

Sis Gecesinde Farkında Olmayan EA'nın Halleri

Sis gecesine haksızlık eden biri vardı: EA. Bizim öykümü-
Szün baş kişisi. Çalışkan karınca misali koca kent sabahın
derdine düşmüşken, derin ve ferah bir uykunun içinde gü-
lümseyerek savrulmaktaydı. Bir tek o uyuyordu. Akşamüstü
havanın terse döndüğünü fark etmiş, Beşiktaş'taki meyhane-
de eski sevgilisiyle buluşmasını geçıştirdikten sonra eve gel-
mişti belki. Ya da yine saat beş gibiyken çarşı dolaylarında, yi-
ne Beşiktaş olsun, üniversiteden sevimsiz bir arkadaşıyla kar-
şılaşmış, pastanede sohbet etmek üzere oturmuşlar ve art arda
sahlep içip, sözde geçmişî yâd etmişlerdi. Belki de uzun süre-
dir yenilemek için bahane aradığı ehliyetini değıştirmeye em-
niyete uğramış, saatlerce sıra bekledikten ve türlü ahbaplıklar
kurduktan sonra eve gelmişti. Bir tane daha deneyelim; ban-

ka kredisi kullanmak için kefil arayan, diyelim bir özel şirket-
te orta dereceli müdürlük yapan bir arkadaşına kefil olmuştu.
Önüne uzanan hiçbir evrakı okumadan, tedirginlik duyma-
dan imzalamış ve ne tür bir sözleşme yaptığını bilmeden yine
aynı gülümseyen ifadeyle eve doğru yola koyulmuştu.

Tıpkı okurun şaşırdığı gibi eski güzel gözlü sevgili BZ de,
fakülteden arkadaşı sıkıcı HT de; emniyet kuyruğunda önün-
de yer alan altmışlı yaşlarında ehliyet almayı becermiş ban-
ka emeklisi UZ ve polis memuru BÇ de; kefil arayan arkada-
şı UR, krediyi veren memur GL ve MH de bu gamsız hallere
şışmıştı! Onlar akşam basacak sis için önden hazırlık yapar-
ken, karşılarında dünyaya meydan okur gibi duran, doğru-
su yarı deli gibi davranan EA'nın hallerine sinir olmuşlardı.
Bütün bu olayların aynı akşamüstü, Beşiktaş'ta gerçekleşmesi
olanaklı değildi. O yüzden hangisini tercih ettiğinize bakarak
akacak bir öyküde olduğunuzu sanmanız yersiz. Kesin olan,
daha gün akşama dönmeden EA'nın da gözüne çarpması ge-
reken bir sıkıntı olmasıdır. Tüm bu akış sahiden yaşandı mı?
Bir başka kurgudan söz edelim. Bugün işe yarar üç meşguli-
yeti oldu EA'nın...

Geçen yıl evdeki doğramaları yapan demir ustası Bektaş
ondan yardım istemişti. Telefonda "Ben Bektaş" diyen sesi
duyduğunda, kim olduğunu hatırlayamadığı için üzölmüş-
tü ilkin. Ama kısa bir kararsızlıktan sonra Bektaş'la hal ha-
tır sorma aşamasına geçmiş, bir derdi olduğunu da çarçabuk
kavramıştı. Kaç zamandır oturduğu gecekondu için bir kâğıt
sahibi olmak istiyordu Bektaş. Ne kâğıdı olduğu bu roman
için önemli değöl. Önemli olan gecekondu sahibi olan kişinin
devletten bir kâğıt almış olması. Bu kâğıt o kişinin gasp etti-

ği yerin, ona bir hak olarak verildiği anlamı taşır. Bektaş'lar bu kâğıda ulaşana dek, yardım istedikleri kişi kendilerinden yaşça küçük olsa da “Abi” derler. Abi EA bu ilişki biçimini 20 çoktan içselleştirmiş, Bektaş'ların boş yere kimselere hal hatır sormayacağını kanıksamış ve adı lazım olmayan belediyede bu iş hallolsun diye çırpınarak sorunu çözmüş bulunmaktaydı. Bektaş kâğıda ulaştı mı, bilemeyiz... Sorunu çözmek demek, Bektaş'a özel muamele gösterecek bir tanıdık bulmaktı. Nasıl olsa Bektaş, sorun çözülmezse abisini yeniden araya-caktı. Günün ilk güzel olayı Bektaş'm uzun ve ağdalı sözlerle tamamlanan telefon talebini başarıyla atlatmaktı.

Bir özel üniversitede canını dişine takarak çalışan İngiliz dili ve edebiyatı profesörü Dilek'in isteğini yerine getirmiş olmak da EA için mutluluktı. Dilek bir öykü yarışması düzenlemiş ve seçici kurula EA'yı almıştı. EA özel üniversiteye karşı olmasına rağmen, birinci olacak çocuğa 1500 lira ödül verileceğini öğrenince görevi kabul etmişti. Seçici kurul üyeliğini parayı en çok ihtiyacı olan çocuğa vermek için kullanmış ve başvuru yapanların hangi okuldan, hangi semtten geldiklerine bakarak değerlendirme yapmıştı. Sonuçta biri o parayı almıştı o gün: Soru şu; EA hangi becerisi ve sıfatıyla bu seçici kurulda görev aldı? Bunun üstüne çok uzun yazılabilir ve kimi okur EA'nın bu üyeliğine haklı olarak karşı çıkacağı gibi, kimi de zaten bu tür yarışmalara karşı olduğu için umursamayacaktır. Biz iki görüşe de takılmadan yolumuza devam ediyoruz. Çünkü öykümüzün akışında bunun da bir önemi ve anlamı yok.

Günün üçüncü önemli olayıysa Anadolu'da bir köye kütüphane kurmak için çabalayan, yaşlan elli ve civarı hanım-

1 ;tnn kitap taleplerini karşılama girişimiydi. Ülkenin içinde bulunduğu sıkıntıların tamamının eğitimsizlikten kaynaklı olduğunu düşünen, ağırlıklı olarak bürokrasi ve üst düzey iş yaşamından emekli ya da terk olarak görev alan hanımlır, bir süredir gavur isimli derneklerden birinin çatısı altında toplanmakta ve hayırlı işler yapmaktaydılar. Şimdi kullandığımız alaylı dilden ötürü bu çabayı siz de gırgıra alacaksınız ama ortada garip bir çelişki var. Evet bu kadınlar faydalı bir iş yapıyorlar; örneğin geçen hafta Çapa'da bir ultrason cihazını yenilediler ve özel bir anne-bebek ünitesinin açılışını yaptılar. Ama bu bir yandan da iç kıyıcı törenlerde bolca zaman ve para harcayarak, tören için mi yardım yapıyorlar, yardım için mi tören yapıyorlar sorusunu sorduruyorlar bize. Yardım kavramına duyduğu tüm tiksintiye karşın elli kadar çocuk kitabı için gereken ilişkiyi kurdu EA. O kütüphaneye giden olacak mı; o köy neresi ve bu kadınların ruhları rahat nefes alıp, güzelce tören yapsın diye miydi tüm bu tantana, hiç sormadı.

Gün dönümünde henüz tenhalaşmamış sokağına vardı EA. Sağa sola selam verdi. Bunu çocukluktan edinilmiş bir alışkanlık olarak yaptığı her halinden belliydi. Aşırı sevecen ve iyiliksever olan herkese sinir olurdu. Ama çevre halkı onu tam da bu yönleriyle bilirdi. Ha, iyilik dediğiniz nedir, kime ne yapmıştır, o da ayrı bir sorun. Birileri iyidir, iyiliği bir de sevmektedir. Birileri kötüdür. Ama kötü sözcüğünün yanına sevgi sözcüğü yakışmadığı için onlara kötülüksever demiyoruz. Zaten kime neyi sevdiğini de sormadan bir yargılara varıyoruz. Muhtemelen EA iyiliği de, kötülüğü de yeterince sevmiyordu. Yine muhtemelen bunu da tam olarak bilmiyor-

du. Kimi zaman kötülüğe ve ondan kaynaklı hazlara kaptırıyordu kendini. İyiliğin yavan tadının can sıkıntısı yarattığı halleri bilmem saymaya gerek var mı?

22 Site girişinde askeri bir ciddiyet, polisvari bir yavaşlık ve aşağılık duygusuyla edinilmiş alçaklık görüntüsü bakışlarından taştan bekçilere selam vermedi. Ağzlarından salya gibi akan “iyi akşamlar abi” selamını da almadı. Arkasından “Allah’ın selamını esirgiyor pezevenk,” diyeceklerini düşünmedi. Saat 18 ya da 19 olabilir. Eğer ihtiyaç olursa bunu bekçilerin önünde açık olan 16 kameralı sistemden görmek mümkün. EA birinci kamerada uzaktan elinde bir ekmekle gelirken görülüyor, ince, uzun bedeni net seçilmekte! Virajı alıp, yön değiştirince diğer kamerayla burun buruna geliyor ve orada dudağındaki uçuk, ters dönmüş sakal kılları netlikle seçilmekte. Bir diğer kamera siteye girdikten sonra söylendiğini açıkça ortaya koyuyor. Ağız okuması yapmayı bilmeyenler için biz yardımcı olalım. Şöyle diyor:

“Sırtığımanın sitesinin otoparkında adım atacak yer yok!”

Anladığınız gibi EA’nın arabası yok. Otoparktaki arabaları sürekli gözetim altında tutmak için yerleştirilen kameralarda savurduğu o tumturaklı küfür saniyesi saniyesine var. Site içindeki araç işgalinden sıyrıldığı, on bloktan oluşan bu yapıda kendi oturduğu bir numaralıya gelmeyi başardığı an yüzünde beliren gülümseme de kayıtlı. Girişteki kamerada ve her eve yerleştirilmiş olan, dışarıdan biri geldiğinde kim olduğunu anlamak için kurulmuş olan diğer kameralarda da görüntüsü gayet net. Yorgun, sıkkın, küfürbaz, sevimsiz bir surat işte. Dikizlemek için bakanın şeytan görmüş gibi olacağı bir yüz.

Asansörde kamera olup olmadığını bilmiyoruz. Bekçilerin kameraları apartmanların içine dek sızmayı başarmış değil. Ancak giriş kattaki dört daire hem göz deliğinden kendi gözleriyle canlı canlı gireni çıkanı izlemekte mahirler; hem de onların denetimi olmadığı saatlerde olup biteni bilmek, duymak, izlemek, dikizlemek, röntgenlemek için dışarıdan fark edilmeyen kameraları uygun yerlere konumlandırarak önlem almış dürümdalar. EA'nın eve varış saati kayıt altında anlayacağız.

Yerleri silen kapıcı karısının cebinde telefon görünümlü ama işlevsel olarak bolca kayıt yapan bir aygıtın olduğunu biliyoruz. Şükür ki, EA'nın akimdan geçenler değil belki ama, çıkan her söz kayıtlı onda. Evlere ekmek dağıtan kocası eskiden TV programlarında kullanılan, daha çok kravata takılan bir küçük gizli kamera edinmeyi başarmış. Kafasında hep kasketle dolaşıyor ve kamerayı da oraya yerleştirmiş. İnsanlara biraz tepeden bakan bu kamera yerleşiminin geçerli bir sebebi var. Ekmek almak için kapı açıldığında kamera doğrudan kapıyı açanın tepesinden içeri bakıyor ve gördüklerini aklına kazıyor. Yani evde durum nedir, herkes vaziyete hâkim mi, bizim kapıcı bunu anında belgeliyor. EA muhtemelen değil, kesin olarak bunun da farkında değil. Zaten bu yılışık herifi de, karısını da sevmediğini her fırsatta söylüyor. Son olarak meşru biçimde kayıt altına alınmış site yönetim toplantısında da söylemişti.

O gece sisin kenti esir alacağını bilmeksizin kapısının kilitini çevirip içeri girdiğini kimbilir kaç göz kaydetti! Bu merakın gerekçesinden tamamen habersiz EAbüyükbir arzuyla hemen kütüphanesine gitti. Yaptığı çaydan acele bir yudum aldı.

İğrenç koyulukta, dengesiz bir lezzet genzini yaktı. Üzerinde durmadı. Odada silik bir ışık vardı. En sevdiği bordo kadife koltuğa gömüldü. Evdeki sessizlik hemencecik bedenini sardı; bu konforu bilen EA bir süre sonra uyudu. Eline aldığı kitap Bilge Karasu'nun *Gece* romanıydı ve şöyle başlıyordu,

“Gece yavaş yavaş geliyor. İniyor. Çukur yerlere dolmağa başladı bile. Oraları doldurup ovalara yayılmağa başlar başlamaz, her yer boza dönüşecek. Işıklar yanmayacak bir süre. Ne çukurda ne düzde. Tepelerin aydınlığı, bir süre, yeter gibi görünecek herkese. Sonra tepeler de karanlıkta kalacak.

Dil bu karanlığın içinde yaşayabilirmiş gibi görünen tek şey olacak. Hiçbir ağırlığın, hiçbir gerçekliğin kalmadığı bu yerde. Karanlığın gerçekliğe benzer tek yanı, konuşabilmesi olacak, iki kişi arasında, iki duvar arasında.

Sonra soyunmağa başlayacak insanlar. Gecenin açtığı yaralar biraz daha acısın diye.

Genç kasların gerginliği geceye girecek.

Pörsük kaslar bir pelteye dönüşecek gecenin içinde.

Bir tek diller bilecek, tepelerde, toprakaltı saraylarında yanan ışıkları; yalnız dil söyleyecek bu ışıktaki yitkin hayvanları.

Gece oluyor yavaş yavaş. Bağırsaklarımızın içinden yüreğimize gözlerimize doğru yükseliyor.”

“Gibi Site” Bekçilerinin İnce Elenip Sık Dokunarak Yapılan Seçimleri...

Önlerinde açık duran 16 kameralı sistemden evlerde neler olup bittiğini kavramaya çalışan bekçiler, görüntüden taşan sisten sıkıntı duydular ve anlamsız çabalarından vazgeçtiler. Bekçiler kaç zamandır bugünü beklemekteydiler; tarihsel görevlerini başarıyla tamamlamış olmanın iç huzurunu duymak istiyorlar, ancak geceye çöken gerginlikten kendilerini soyutlamayı başaramıyorlardı. Şakalaşmak adı altında birbirlerini el kol hareketleriyle itip kakıyor ve hayvansı bir gülümsemeyle memnuniyetlerini dışa vuruyorlardı. Tüm bir siteyi izleme, gözleme görevinin sorumluluğu büyük, sırları eşsizdi. Hatta eski sokak, yeni caddelerinin namusu da, sorumlu oldukları bölge kadar, onlardan sorulmaktaydı. Son dönem baş gösteren sokak kavgalarının azalmasını kendi ba-

şarı hanelerine keyifle yazıyorlar, az ötede ihaleye baş gösteren gecekondularının ne tür büyük kapışmalara gebe olduğunu, el kol hareketleriyle şakalaşan ve bir ayı gibi inleye-

26 rek eğlenen kimseler oldukları için kestiremiyorlardı.

Bundan bir süre öncesine gidelim ve bekçilerin romanımız ve içinde bulundukları toplum adına ne tür bir önemi olduğunu kavramanıza yardımcı olalım. Bu bekçilik işi ilginç malum. Uzun yıllara dayanan bir geçmişi olmasına karşın, bu köpek gibi tasmalı işlevleri henüz yeni. Düne dönüp şöyle bir yokladığımızda, bekçi deyince aklımıza güler yüzlü, güven veren, gecenin koyu karanlığında çocukça korkular ürettiğimiz anlarda düdük sesiyle karamsarlığımızı dağıtan, polis imgelemine ürkütücü, soğuk, yabansı algısının tersine sevecen bir çağrışım yapan kişiler gelir. Çoğunun üstünde gülünç duran giysileri vardır onların. Nedense pos bıyıklı olması hoş olur. Mahallenin bakkalı, manavı, terzi gibi bir dost olduğunu düşünebiliriz. Polis, devleti koruyan/bekleyenken; bekçi, evlerimizi aileyi gözetendir sanki!

insanların sitelere tikişması hali uygarlaşma sürecinin bir ürünü mü, tartışılır. Yalnız şunu söylemeliyiz ki; artık kentin sokaklarında yaşayan insanlar giderek azalıyor. Kentin görünen yerlerinde, görünmeyen olmak beceri bu çağda. Hoş ne kadar az görünme gayreti içinde olsanız da, az sonra anlatacağımız sorumluluk sahibi bekçiler tarafından gerekli mercilere görünür kılınıyorsunuz. Bu sorumluluk sahibi kişiler düzenli raporlamalar yaparken, kimin ne zaman nerede olduğunu bilmeyi bir uygarlık ölçütü olarak belirlemiş hükümetlerin de yükünü sırtlarında taşıyorlar. Yine buranın konusu değil ama, düzenin tüm güçlüğüne yaşayan ve yükünü çeken

bu kişilerin sorumlulukları oranında ödüllendirildiklerini ve önemsendiklerini de söyleyemeyiz. Anlayacağınız, sokaklar boş olduğu için ya da dolu olduğu anlarda bile boş bir kalabalıkla işgal edildikleri için, biz, bildiğimiz anlamda bir sokak imgesinden, tarifinden yoksun yaşamaya devam ediyoruz. Sokaklar üstüne ve sokaklar ile özgürlük arasındaki ilişki üstüne daha uzunca konuşacağız.

Bir kooperatif olarak kurulan söz konusu sitenin, diğer kooperatifler gibi uzun süren bir inşaat dönemi yaşamamış olmasının hangi nedenlere dayandığını bilmiyoruz. Bizim bilgimiz kooperatifçilik ile dolandırıcılık arasındaki ilişkinin yakınlığı yönünde. Muhtemelen kurucu üyeler arasında bu işten büyük gelir elde etmeyi uman bir mimarın, bir mühendisin olması süreci hızlandırmış. Sonradan öğreniyoruz ki; şu an sitede oturmayan, ama yönetimi belirlemede bir sürü oyu bulunan kat sahipleri, aslında geçmişin uyanık, öngörülü rantçıları. Neyse... Nihayetinde koca siteyi bitirmiş olmak becerisinin hakkını teslim edelim. Lafı uzattığımızı düşünen okur için şu uyarıyı yapmaya mecburuz; bekçilerin ve siteye yerleşmiş olan kişilerin, tüm bu süreçlerle yakından ilintili olduğunu anlamak da yarar var. Rastlantı sandığımız ve hayretle karşıladığımız durumların, büyük bir kurgunun doğal parçası olduğunu görememek, olsa olsa tahammülsüz bir aydın/okur olma durumudur. Okur ile yazar arasında bir bilgiçlik yarışma gerek yoktur, doğru. Ama bu erdemi salt yazardan beklemenin haksızlık olduğunu anlamak gerekir. Zamanı yavaş akıtmak becerisi üstüne düşünmeyi tavsiye ederiz.

Söz ettiğimiz sitenin bir adı var. Ancak biz bu siteye “Gibi Site” diyeceğiz. Açıklayalım; söz ettiğimiz kentin İstanbul ol-

duğunu anlamamış kimse varsa, onu selamlayıp devam ediyoruz, artan nüfus ve göç nedeniyle, kentin acayip çarpık şişmanlama sürecine göz atalım. Dönemi yaşayanların; “yahu daha düne dek buralar sayfiye yeri idi,” ya da “Allah’ın unuttuğu bu dağlara tepelere ev yapmayı kim akıl etti?” türünde söylemlerinin tüm kentte hava gibi dolaştığı dönemleri anımsayalım. O yıllarda toplu konut adı altında, soğuk savaş dönemi mimarisinin tipik örneklerini İstanbul’da konforlu, akıllı, seçkin konutlar olarak kakalayan bir hükümet vardı. Taksit taksit kentin ırzına geçilirken; gecekondulu mahallelerinin büyük kirlilik yarattığı yaygarası bir yandan kopmuş, öte yandan örneğin Samatya, Fındıkzade gibi eski semtlerin de geri kalmışlığın belgesi olarak sunulması göz göre göre başarıya ulaşmış bir algı yönetimi olarak burnumuza sokulmuştu. Bir yandan kendi kentimizde sürgün yolculukları yapıyor, diğer yandan da yeni oluşan sınıfa dahil olmak için kıcımızı yırtıyorduk. Bazen herkes o büyük ortak paydanın parçasıdır.

Bu yeni kentlerin yaratılma sürecinde, ki o dönemden sonra birden fazla İstanbul kurulmuş, “Bundan başka İstanbul yok” sözü de içerikten yoksun, anlamsız bir hal almıştır. Eğer sözün yürürlükte kalmasında ısrar edecek olursak, herkesin kendi durduğu yerden gördüğü kent için “Bundan başka İstanbul yok,” demesi gerekir. Araştırmacı biri, kentin çeperlerine tutunan yoksullardan başlayarak, yavaş yavaş çirkin zenginleşen göçmen semtlere dalarak, ardından uydu kentlerde aslında bir sığıntı gibi yaşayanlara yönelerek ve hâlâ istila altında olsa bile eski kent merkezine tutunmaya çalışanlara giderek bir tarif yapabilir. Bu tariflerin tümü İstanbul olacaktır nihayetinde; ama kimi Diyarbakır esintili bir İstanbul,

kimi buram buram Trabzon kokan, bazısı muhacir tadında ve gülmeyin ama birçoğu da Slav ırkının tipik özellikleriyle donanmış bulunabilir. Sinoplular, Sivaslılar, Mardinliler dernekler suretiyle varlıklarını önce kendilerine, sonra da tüm-den bir düzene kanıtlamaya çalışacaklardır. Ana konumuz olan bekçilerin de bu kişilerden seçildiğini ve bu imza telaşı yüzünden göze batmak için olağanüstü çaba sarf ettiklerini unutmayalım. Onlara verilen görevin başarıyla tamamlanması ecdatlarının geleceği açısından işte bu yüzden önemlidir.

“Gibi Site” nasıl oluştu peki? Bu yeni uydu kentler, aileleri olabildiğince küçük parçalara ayırarak üst üste dizmenin en maharetli yönlerini kamuya anlatarak koyuldu işe. O güne dek görülmemiş biçimde caddeler, planlı ağaçlandırma, yürüyüş yolu/bisiklet yolu gibi yeni kavramlar edindirme ve araçların yerli yerinde durmasını sağlayacak düzenlemelerle bu uydu kentler, tepeden zart diye girdi İstanbul yaşamına. İlk örnekleri da dahil olmak üzere, hemen tümü merkezden uzak diyarlara, ağırlıklı olarak kamu arazilerine yapıldı. Havuzlar, tenis kortları, yeme içme mekânları derken kendi yönetim biçimlerini de geliştirerek somut birer varlık olarak dikilmeye başladılar önümüzde. Soru şu; gecekondular çirkinleşme yaratıyor diye koca adamlar makaleler kaleme alırken, nasıl olup da kimse kentin sınırlarını, görüntüsünü değiştiren bu yapısal mahluklara doğru dürüst laf etmedi? Yanıt yalın; bir moda başlamıştı ve bu furyanın dışında olmak ahmakçaydı.

İşte bu acayip sürece bakıp da, o hanelerde yer almayı beceremeyenlere bir umut taciri gerekliydi. O sıra bu “Gibi Site” çıkıverdi ortaya. Havuzu yoktu, doğru dürüst otopar-

kı, yürüyüş yolu, çocuk oyun alanı, tenis kortu falan da. Ama hepsini ansitan, çağrıştıran, karikatürü olan örnekleri içinde barındıran bir yapı kurmak mümkündü! Mış gibiydi. Uydu 30 kentlerin kondularıydı bunlar. Uydu kentlere komşu, yamaçlarına sığınmış. Ahalisine en azından o uydu kente komşu olma, bakma konforu sunan. Gibiydi ve siteydi işte. E haliyle buraya göç etmeyi beceren, bundan ötürü kendini talihli sayan kişilerin oturacağı konutların güvenliği de pek önemliydi. Uydu kent kadar mühim adamlar bulunmasa da içinde, yine de gözetlenme gereği bulunanlar vardır diye düşündü kimileri. Zaten bu elle tutulur, gözle görünür olmayan, bir tür İsa'nın başı üstünde bulunan hare gibi algılanması gereken güvenlik çemberi, site sakinleri için mi kurgulanıyor, yoksa kimi mercilere gereken bilgi akışı sağlansın diye mi, bu konuda bir mutabakat sağlanmış değil.

Yeni “Gibi Site”nin yönetimi hızla oluşmuş ve çirkin bir kale görünümü edinmesi için etrafı çevrilen mekân hızla esir alınmıştı. İlk toplantıya katılım sınırlı olmuş ama yine de yönetim tayin edilmişti. O yönetim, onca sakinin yer değiştirmesine, gelip gitmesine karşın bir daha hiç değişmedi. Küçük bir memleket yönetme sorumluluğunu üstünde taşıyan başkan ve kadrosu, ilk iş olarak “Gibi Site”nin güvenliğini sağlayacak olan kameraları satın aldı ve uygun yerlere yerleştirdi. “Gibi Site’ye giriş çıkış artık denetim altında olacak ve özellikle site çalışanları da, habersiz izlenecekti. Her bloğun ayrı bir kapıcı dairesi bulunmaktaydı. Her kapıcı dairesi de, yatak odası hariç kameralarla, içinde yaşayanların bilgisi olmadan gözlenebilecekti. Kapıcıların sevişme ve büyük/küçük abdest alanlarına bulaşılmamış, saygı gösterilmişti. Çağdaş dünya-

da apartman görevlisi adı verilen bu kişiler ve aileleri ne tür bir yazgıyı yaşadıklarını bilmeden, kameralar karşısında donla dolaşacak, karılarını diledikleri gibi dövecek, zaman zaman komşunun kızını sıkıştırarak, kaynağı belirsiz paracıklarını sayacak ve kimi zaman demlenip, evin ortasında halay çekecekti. Yönetici ve kadrosu hakkında atıp, tutmaları, kayıtlar sesli olmadığı için okurun ve hakkında beyanda bulunan kişilerin tahayyüllerine bırakıyorum.

Yeri geldiğinde bu apartman görevlilerinin, onların eş ve çocuklarının tüm “Gibi Site” sakinlerini nasıl dikizlediklerini ve bundan duydukları şımarıkça zevki, bu yönetimin dahiyane buluşuyla ortaya çıkan gizli kayıtlardan izleme olanagımız da olacak elbet.

Yöneticinin ve kadrosunun ikinci önemli işi kuşkusuz “Gibi Site”yi koruyacak bekçileri seçmek oldu. Önce ihaleye çıkılmasına karar verildi. Amaç bir sorun çıktığında karşılarında sorumlu muhatap bulmak ve bu sayede güvence edinmekti. Garip yasalarla pıtrak gibi kurulan güvenlik şirketleri, kentin içinde dolaşan kılıksız, türlü türlü silahlı kuvvetler oluşmasını başarıyla tamamlamıştı. Artık yasal eşkıyalık, meşru mafyalık mümkündü. Neyse... Bu ihalelerden edinilen sonuçlarla temizlikçi kadın değiştirmedeki sıklık gibi, bol bol firma değiştirildi. Yönetimin ve sorumlu, sorunlu güvenlik firmalarının yıldızı bir türlü barışmadı. Bu arada kayıtları kaçırarak tehdit eden şirketlerle mahkemelik olundu. Son karar ve çözüm, bekçi seçme işinin yönetimce yapılması oldu. Doğrudan, katılımcı yönetim buydu işte.

Âdet yerini bulsun diye ilan verildi. Âdet yerini bulsun diye ilana başvuranlarla görüşüldü. Âdet yerini bulsun diye so-

nuşlar açıklandı. Ama işe alınanların tümü yönetimdekilerin şurdan, burdan tanıdığı oldu. Kimi işyerindeki sekreterin amcaoğluna kefil oldu, işe aldırıldı. Kimi yanında çalıştırıldığı gündelikçinin yeğeni için aracılık etti. Bu örnekler çoğaltılabilir. Nihayetinde vardiyalı çalışmak için altı kişi seçildi. Bu seçilen kişiler için kıyasıya tartışan yönetim kadrosunun, yoksul, işsiz, çaresizlere yardım etmek için yanıp tutuştuğunu sanmak ahmaklık olur. Kameraların nereye yerleştirildiğini bilen ekip, bekçi kadrosunu kendine yakın adamlardan kurarak kocaman bir göze sahip olmak istiyordu. Ancak yönetimine güvenmeyen yönetici, bekçilerin *oturacağı* küçük kulübeye onları izlemek için iki adet gizli kamera yerleştirmeyi çoktan akıl etmişti. Zaten bekçi seçimi sırasında gösterdiği demokratik tavır da kimse tarafından anlaşılamamıştı. Hiçbir aday için açıktan tavır koymamış, kendi tanışlarından kimseyi göreve getirmek için baskı yapmamıştı. Bu tutumu yönetim heyetinde hayranlık uyandırmakla birlikte, anlamsız bir kuşkuyu da içlerinde büyütmüştü.

Altı kişilik “Gibi Site” güvenlik timi, tüm sakinlere tanıtılmak üzere bahçedeki yerini aldı. Kimi sakinler bahçede bu önemli göreve gelen sorumluları yakından tanımak için hazır bulundu. Hatta bazıları şimdiden onlarla yakın, sıcak temas kurmaya özen gösterdi. Üşengeç ve meraklı olanlar balkondan izlediler olanları.

Güvenlik timi görev yapacak görüntüyü vermek şöyle dursun, daha çok zavallı bir çapulcu topluluğunu andırır biçimde, sirk hayvanlarının boyun büküldüğüyle öylece duruyordu. Üzerlerine geçirilen koyu yeşil ve mordan oluşan kıyafet, belki dağda uzun süre kalmış ve artık kendinden başka

kimsenin gerilla saymadığı bitkin, yılgın, kimi için terörist, kimi için halk kahramanı izlenimi uyandıran tiplere benziyorsa da, eğreti durduğunu görmemek olanaksızdı!

On sekiz yaşından başlayıp, altmış iki yaşa kadar geniş yelpazede bir güvenlik gücüne sahip olmak, site halkını pek ilgilendirmedir aslında. Hemen tümünün Türkçesi kırık, hitap şekli bayağı, yoksulluğu yüzüne vurmuş, çaresizliği tiksinti uyandırır biçimdeydi. Kısa süreli silahlı eğitim alıp, güvenlik görevlisi sertifikası edinmenin ardından görevlerine başlayacaklardı. Hemen o gün kulaklarına birbirlerini de denetlemeleri gerektiği farklı ağızlardan fısıldandı. Bir çeşit silah arkadaşlığı yapacak bu kişilerin omuz omuza savaş vermesi daha baştan engellendi. Kimin, kimin adamı olduğu, hemen oracıkta ortaya çıktı. Bunları kimse görmedi, duymadı, söylemedi...

O gün kenti esir alan sis, geçmiş günlerin anısını da örttü mü bilmiyoruz. Ama Yazgıcılar pek yakında “Gibi Site”nin kapısında belirecekti. Oyuncular tamamlanmış, sahne hazırlanmıştı.

Kurnaz Kuyumcu Halim'in Yazgıcılarla Heyecanlı Tanışması

CC G ibi Site özel güvenlik timi, seyirlik sunumları bittikten sonra kendi aralarında konuşsun tanışsınlar diye, giriş kattaki yönetim odasında bir toplantıya koyuldu. Yöneticinin kısa konuşmasında, burada yaşayan herkesin can ve mal güvenliklerinin sorumluluğunu taşıdıklarını belirtmesi, ardından da buna namusu eklemesi odadaki rastlantıyla bir araya gelmiş şaşkın kalabalığı etkiledi desek yanlış olur. Sabahtan beri boğazlarından bir lokma ekmek geçmek şöyle dursun, bir yudum su bile içmemişlerdi. Böyle büyük anlarda sıkça denk geldiği üzere sıradan kimi sorunları da çözülmemiş, yazık ki sorunun küçüklüğü, önemsizliği ve kabalığı yüzünden tim elemanları tarafından da talep haline bile gelememişti. Son derece somut bir derdi vardı ekibin;

çişleri gelmişti. Yönetici ağdalı konuşmasını bitirip, uyarılarını yaptıktan sonra yanlarından ayrılınca, çocukça bir telaş ve sahici bir sıkıntıyla, küçük yönetim odasının bakımsız he-lasının önünde altı kişilik bir çiş kuyruğu oluşuverdi birden. Aralarında mutlaka gerekli olan ast-üst ya da komutanlık ilişkisi kurulması için en yaşlının, en kıdemli ilan edilmesi geçici bir çözümdü elbet. Ancak aynı anlayışı çiş meselesi için geçerli kılmak yanlış olurdu. Eğer susamış olsalardı “Su küçüğün söz büyüğün” ilkesi işleyecekti. Kısa bir kararsızlığın ardından, önce davranan helayı kaptı. Doyasıya işedi. Yeni görevindeki ilk büyük zafer de buydu.

Bu tanıtım toplantısı pazar gününe denk getirildiğinden, site sakinleri hemen evlerine çekilmiş, kimi de tatili eş-dostla geçirmek için yola koyulmuştu bile. Bizim timin ilk ortak eylemi ceplerinde kalan son üç beş kuruşla on bir ekmek, iki adet litrelik kola, soğan, yarım kilo beyaz peynir, bir miktar siyah zeytin, kiloluk Rize çayı türü erzak almak oldu. Bir yandan gariban sofrası kurulmuş, öte taraftan bu ilk gayrı-resmi toplantı, özenilecek bir ahenk içinde başlamıştı. Görev tarifi basitti. Gün yirmi dört saatti ve üç vardiya halinde bu altı kişilik tim binayı ve sakinlerini koruyacaktı. Bilinen, tanımlanmış ve bilinmeyen, tanımlanmamış tehlikelere karşı. Hırsıza, arsız, tipini beğenmedikleri garip kı-lıklı adamlara, satıcılara, ite kopuğa karşı uyanık olacaklardı. Elllerinde sitede oturan önemli kişilerin de listesi bulunmaktaydı. Ama dahası, gereksiz sorulara yanıt vermeyecekler, dışardan ya da içerden herkese karşı özenli ve mesafeli olacaklardı. Bu değerlendirme, yapılan iş güvenlikle ilgili olunca “iç düşman ve dış düşman” olarak da yorumlanabi-

lir. Kendi aralarında çalışma saatlerini düzenlemeyi hemen-
cecik başardılar. Evli ve yaşlı olanlar gündüz “Gibi Site”yi
koruyacak, bekâr ve genç olanlarsa gece. Çok zeki bir toplu-
luktan söz etmiyoruz ama bu dağılımı hemen başarmalarını
da gözden kaçırmamak gerek!

Yönetim odasında yalnız olduklarını varsaydıkları için
davranışları biraz bayağılaşmaya başlamış biri, kaşla göz ara-
sı pabucunu çıkarıp yırtık, muhtemelen kokan siyah çorabı-
nın küçük deliğini büyütme suretiyle, parmaklarını ovala-
maya girişmişti bile. Bir diğeri, en yaşlısı, hafif şekerleme ta-
dında gözlerini dinlendiriyordu. Giderek hırıltılı bir gürül-
tüye dönen sohbet ciddiyetten çoktan uzaklaşmıştı. Karınlar
doymuş, demli çaylar içiliyordu. Görev ertesi sabah başlaya-
caktı nasılsa. Hela sorununu nasıl çözecekleri noktasında da
bir mutabakat vardı. Bina içlerinden birinde bir yer oluşturu-
labilirdi. En kötüsü yönetim odasında halledeceklerdi bu işi.
Tercih etmeseler de.

Tüm bu ayrıntıların önemi nedir, diye soracaksınız.
Hemen söyleyelim; olup bitenleri yönetici Kurnaz Halim
evinden canlı yayında izlemekteydi. Kurnaz Halim doğuştan
yöneticiydi. Kendi doğumundan bu yana değilse bile, “Gibi
Site”nin doğumundan bu yana öyleydi. Tüm sakinleri yetki-
li ve profesyonel kadrolarla yönetmeye ikna etmişti. Maaşlı
yönetici olarak da bacanağı Şaşı Nadir’i önermişti. Site halkı
“Eh madem Halim’e güvendik ve bu görevi verdik, bacanağa
da güvenelim,” diyerek, gönülsüz de olsa onaylamışlardı bu
istegi. Halim bacanağı bile olsa hayatta kimseye güvenmeme -
yi çok zaman önce öğrenmişti. Hemen yönetim odasına giz-
li bir kamera teçhizatı kurmuş ve başta bacanak olmak üze-

re, apartman çalışanlarının tümü ve giren çıkan herkesi gözleme olanağına sahip olmuştu. Sapkın bir şekilde evde olduğu tüm saatleri yatak odasındaki bu dikizleme ekranında geçiriyordu. Gelişen bilişim ürünleri, bir dönem sonra işyerindeki bilgisayarından da bu izlemeleri yapma olanağını sunacaktı Kurnaz Halim'e!

Göreve getirilen timin davranışlarını ilgiyle, dikkatle izledi Halim. Adamları hayvanat bahçesine koyulmuş gorille benzetti. Davranışları, tepkileri, eğlenme biçimleri müthiş benziyordu birbirine. Düşük gelir seviyesi insanı bayağılaştırıyor, diye geçirdi içinden. Halim, hayatta her şeyin iktisadi verilerle açıklanabileceğini düşünüyordu. Daha çocuk yaşta baba mesleğine çırak olarak başlamış, ardından adım adım yükselmişti. Hâlâ istediği noktada değildi ama, aslında düşük gelirli bir site halkının ortalamasının üstünde gelire sahipti. Hesabı açıktı, yandaki uzay kentlerden herhangi birinde rahatlıkla ev alabilir, bayağı da görkemli olan arabalarını da yanma alarak mutlu bir yaşam sürebilirdi. Gel gör ki, orada yönetici olmanın “Gibi Site”dekine benzer yetkileri yoktu. Kurnaz Halim'e, aynı zamanda kuyumcu Halim de diyebileceğimiz için, havayı iyi kokladığını söylememize bilmem gerek var mı? Halim, yakın geleceği piyasadan aldığı kokuyla yorumluyor ve Yazgıcılar'la işbirliği için en güzel ortamın iktidar yoluyla sağlanacağını düşünüyordu.

Kurnaz kuyumcu Halim'in hesabı ortada: her blokta yirmi beş daire var, on blok çarpı yirmi beş, eder sana iki yüz elli. Her dairede de ortalama dört kişi olsa, iki yüz elli çarpı dört, oldu mu bin... Eh, az buz bir nüfus mudur bu? Belediye başkanlığına adaylığını koysa kazanırdı! Bu fikir Halim'i mut-

lu eder, günün birinde onun da olacağını düşünüyordu. Elinin altındaki iktisadi olanakları da doğru yorumlamak lazım. .. Sitenin ciddi bir aidaat geliri bulunmakta; yanı sıra giriş katları yönetim tarafından kiraya verilmekteydi. Kurnaz'ın yakın dönem planları dahilinde site içinde bir büfe açma niyetinin de olduğu o günleri anımsayanlar bilir.

Her zamanki yılışık gülüşünü yüzüne yerleştirir, uzun kıvrıkcık saçlarını okşamaya başlar, arada bir ilgisini dağıtan kızıyla yalandan oynardı. Evde eşofmanla dolaşır, lastik ayakkabılarını ayağından çıkarmazdı. Garip bir modernlik tutkusu vardı. Ağzından düşürmezdi modern sözcüğünü. Bundan tam ne anladığını, kimse anlamazdı. İyi eğitim almıştı. Üniversitede iktisat okumuştı. Hınzır, fırlama, çapkın lakaplarının hepsini hak edecek beceri sergilemişti. Ama baba mesleği kuyumculuktan hiç kopmamayı da akıl etmişti. Babasının öğüdünü asla unutmadı; “Hayat bir işletmedir. Eğer doğru işletirsen büyürsün, beceremezsen ölürsün!” Bu site halkının ona ne denli teşekkür borçlu olduğunu sık sık kendine ve sakinlere söylemeyi ihmal etmezdi, işletmeciydi o. Düzeni değiştirmek derdi olmayan, düzenin içinde yükselmeyi bilen, son model araba alma tutkunu, bizce çirkin ama pek çoğu için hayli şık görünen giysiler giyen, güzel kadınları önemseyen, güzel kadınların peşinden koşan, güzel kadınlarla yatan ve bunun için yaşayan, bir modern! Modernlik dediği buydu sanırım. Pahalı mekânlarda yeme içme, fırsat bulduğunda hem ticari, hem bedensel düzüşme! Böbürlenerek “Her şeyin iyisini severim ben,” derdi. Sadece büyük işadamlarının anılarını okurdu. Her seferinde bu yaşantılardan dersler edinir, abartılı hayret gösterilerinde bulunurdu.

Kurnaz Halim, güçlü, paralı, iktidar sahibi gördüklerine “Abi,” derdi. Büyük sıkıntılar çekerek büyüttüğü Kapalı-çarşı’daki mağazası ona türlü ağabeyler edindirmişti. Bu ağabeylerin sözlerini iyice dinler, bellerdi. Feleğin çemberinden geçmiş, yaşça ondan büyük olanları sahiden abiydi. Zaman zaman aşırı hırsım dizginlemesi için Halim’e kaba nasihat ettikleri, hatta onu şakayla karışık küfürle uyardıkları olurdu. Kurnaz bunlara alınmaz, günün sonunda onların bindiği arabalarına, korumalı evlerinin bulunduğu semte bakarak hak verirdi. Onlar daha büyük işletmeci, daha başarılı insanlardı. Küfürlü bile olsa nasihat etme hakları bulunurdu. Bir de yaşça ondan küçük oldukları halde Allah’ın “Yürü ya kulum,” dediği türden adamlar vardı abi dediği. Onlara gıcık olur, öykünür, kızar, şaşar ama yine de arayı onlarla iyi tutar, vaziyeti idare ederdi. Kimi babadan kalma serveti çabuk büyüttmüş, kimi kıskanılacak ticari becerileriyle zenginleşmişti. Elbette fırsatlar çağında bunu kullanma, kovalama, yaratma becerisi aradaki farkı doğuruyordu. Halim kendini fena bulmaz, yine de önüne geçen bu tiplere tam yetişemediği için içlenirdi.

Yazgıcılar’ı bir cuma namazı sonrası görmüştü ilkin. Esnafla birlikte toplu namaza gitmişler, öğle yemeği için bir lokantada birkaç kişiyle birlikte toplanmışlar, yine o kalabalığın içinden geçerek sevecen bir şekilde çarşıdan ayrılmışlardı. Namaz sırasında Yazgıcılar’ın iki sıra ardından saf tutmuş, fakat yemek saati gelince atlatılmıştı Halim. Üç kişiden oluşan bu babacan görünümlü, içten, sevimli adamların gizi nereden geliyordu, tam anımsamıyordu. Doğrusu Yazgıcılar diye bir görevli heyeti kimse tanımıyordu. Çarşı yönetiminde bir

arkadaşıyla akşam Sirkeci’de iki tek attıkları birahane de duymuştu ilkin adlarını. Arkadaşı “Büyümen için Yazgıcılar’ın gözüne girmelisin,” demişti. Kimdi bunlar ki, ticari kariyerini bunca etkileyeceklerdi? Kısaca düzenin tıkr tıkr işlemesi, toplumsal güvenin sağlanması, refahın oluşması ve sağlıklı bireyler yetişmesi için çalışan kimseler olduğunu anladı.

Bu adamlarla nasıl tanışılabileceğini sorduğunda, bunun öyle kolay olmadığı, mutlaka sorumluluk gerektiren bir mevkide olması gerektiği ve eğer güven verebilirse, zaten Yazgıcılar’ın onu bulacağı kulağına fısıldandı. Yazgıcılar, şimdi Allahları var, büyük küçük ayırt etmeden tüm birimlerdeki yöneticileri önemserler. Ayağına kadar gider, gerekli uyarıları yapar, işbirliğine çağırır ve eğer aynı sıcaklık ve güvenle yanıt alırsa kalıcı ilişkiler kurardı. “Gibi Site,” daha tamamlanmamış, sakinleri belli olmamış haldeyken bile Yazgıcılar hayırlı olsun demeye gelmişler, ardından da yönetim oluşunca bir gün Kurnaz Kuyumcu Halim’in kapısını çalmışlardı. Tabii kapı çalmak dediğimiz mecaz... Yazgıcılar birine asla doğrudan ulaşmaz, varlıklarını sezdirir, en uygun gün ve saatte, beklenmedik bir ziyaretle gereken iletişimi kurarlar...

Yine uygun bir cuma günü bu kez namaz öncesi, kapıdan altı kişilik bir Yazgıcılar ekibi girdi. Halim bu ziyareti arzuluyor, bekliyordu ama böyle kalabalık halde pat diye karşısında görünce onları ne yapacağını bilemedi, eli ayağına dolandı. Çırağa “Şuradan çay kap gel,” derken samimi olmaya özen gösterdi.

Yazgıcılardan kıdemli olanı, hayırlı işler diledi; kaç zamandır dükkânın önünden geçtikleri halde bir türlü kısmet olup da bir çay içemedikleri için üzüldüğünü söyledi; çok şü-

kür işlerin iyi olduğunu gördüklerini, bundan sevinç duyduklarını dile getirdi; bu ilk tanışmanın aldatıcı olmaması gerektiğine, Halim'i düzenli olarak ziyaret edecek kişilerin yanındaki şu üç genç olduğuna işaret etti. Kimse sözü uzatmadı. Namaz vakti gelmişti. Allah'ın kelimelerinden büyük söz olmayacağına göre susmak gerekliydi. Halim ayağındaki lastik ayakkabıyı sıkı biçimde yere doğru bastırarak Yazgıcılar'm ardından camiye doğru yollandı. Yüzünde pis bir gülümseme, umut ve heyecan karışımı ifade vardı. Tüm dükkânlara selam dağıtarak ilerledi.

O ilk ziyaretten çok zaman sonra, kentte güzellikleri gölgelediği kadar, günahları da örtecek olan o sis gecesinden. Halim'in evinden taşan kalabalık, hararetle bir çalışma içindeydi. Artık sona yaklaşmış, onca zaman verilen çabanın meyvesini alma günü gelmişti. Kendiyle, dosyaları, görüntüleri, notları ve gelecek planlarıyla o kadar meşguldü ki kurnaz Halim, tüm evlerde aynı hummalı etkinliğin olduğunu fark edemiyor, olağanüstülüğü sezemiyordu.

Sis, geniz yakıyor, yorgun kenti belki de bu utanç görüntüleri dışarı taşmasını diye koruyordu, içinde gölgeler dolağan kent, sırlarını şimdilik kimseyle paylaşmıyordu ama sabah yakındı işte. Patırtının kopacağı sabah...

EA'nın "Gibi Site"ye Taşınması, Şaşkın Bakışlar ve İlk Homurdanmalar

Taşınma işinin nasıl bir kâbus olduğunu bilmeyen yoktur. Nedense bu sorun ev sahipleri açısından düşünülür de, kimse yaşamını hamallık ederek kazananlara sormaz ne hissettiğini. "Gibi Site" sakinlerinin taşınmaları tamamlanmış, birinci turun ardından hızla ikinci aşamaya gelinmiş ve konut sahibi olamayanların, siteye kiracı olarak katılma süreci başlamıştı. O gün yine bir taşınma işi gerçekleşiyordu. "Gibi Site"nin artık deneyim kazanmış güvenliğinin gözetiminde, blok kapıcısının kuşkulu gözleri eşliğinde, konu komşunun röntgencilik duygusu tam dizginlenemediği için, onların da kaçamak bakışları altında, kendi aralarında konuşan hamalların şu sözleri işitildi:

“Len elli tane buzdolabı taşımak yormuyor, ağırıma gitmiyor da şu koli koli bitmeyen kitaplar yok mu, öldürüyor beni. Vallah bu sefer ek yevmiye istiycem. Pezevengin herifi, evine kütüphane kuracak ne var!”

EA meraklı bir milletin çocuğu olduğunu geçmiş taşınmalarda deneyimlediği için, haftanın en تنها günü olduğunu düşündüğü pazartesi ileri sabah saatlerinde bu işi halletmeye karar vermişti. Haksız sayılmazdı. Haftanın ilk günü “Gibi Site” kör karanlıkta boşalmış; işe gidenler, okul yolcuları arkalarında güvenli bir sessizlik bırakarak kaybolmuşlardı. Şimdi sitede kapıcıların kol gezdiği, eşlerinin temizliğe giderken biraz boş boğazlık edip dedikodu yaptığı saatler yaşanıyordu. Bir süredir taşınmalar art arda gelmiş, sıradan olaya dönmüştü. Hatta kim taşmıyor, ne iş yapar, nereden gelir, diye sorulmuyordu bile! Lâkin bu sabahki taşınma diğerlerinden farklıydı. Can sıkıcı bir durum söz konusuydu. Sabah on sıralarında siteye giriş yapmaya başlayan hamallar, saatler sürecektir koli koli kitap taşıma işi yüklenmişlerdi. Tamam, bu koliler, yani kitaplar birinin eşyasıydı ama, basbayağı siteye kitap taşınıyordu işte.

Siteye ev eşyası diye koli koli kitap taşındığı kulaktan kulağa yayıldı. Genellikle ev kadınları arasında “Okumak iyi de, bu kadar kitabı nasıl okuyacaksın canım,” diye başlayan ve ardından akıl yürütme derinleştikçe kuşku yaratan söylemler dillenmeye başladı. Taşman kimdi? Okumuş adam olmanın da zihinlerde farklı karşılıkları vardı. Vatana, millete, devlete hayırlı okumalar yapmış insanları biliyordu ahali. Bir de okuduklarıyla dengesizlik yaratanlar vardı ki, işte onlarla kimse-nin başı hoş değildi.

Bir diğerk tuhaflık da taşınma hızla ilerlemesine karşın, konutta yaşayacak kişinin ortalarda görünmemesinden kaynaklıydı. Genellikle bu taşınma merasimlerinde başrolde olan ev sahibi ayakaltmda dolandır, sağa sola verdiği komutlarla hem işi zorlaştırır, hem de kendini etrafa tanıtmış olurdu. Konu komşu bunu bahane sayar, teklifsiz evin içine dalar, hem eşya nasıl, ne var ne yok göz atar, hem de gelen kişinin dişine uygun olup olmadığını da kavramış olurdu. İlk komşuluk ilişkisi böyle kurulur, ardından tıpkı siyasette olduğu gibi apartman yaşantısında da gereken dengeler hızla sağlanır ve saflar belirlenirdi. Bu olanağın da bulunmaması merakı ve endişeyi derinleştiriyordu doğrusu. Boy boy koliler ardı sıra binaya giriyor, arada bir boynu bükük bir kitap, özensiz taşınmaktan mağdur sere serpe yere yığılıveriyordu. Az önce yaşlıca hamalın oflamaları arasında Orhan Veli'nin şiirleri devriliverdi ortaya. Şımarıkça bir oyun yapsak şu yaşlı hamala da;

*Hiçbir şeyden çekmedi dünyada
Nasırdan çektiği kadar;
Hatta çirkin yaratıldığından bile
O kadar müteessir değildi;
Kundurası vurmadiğı zamanlarda
Anmazdı ama Allahın adım,
Günahkârda sayılmazdı.
Yazı oldu Süleyman Efendi'ye*

dizelerini fısıldasak kulağına, acaba sırtındaki yükü hafifletir miyiz? Şaka bir yana yaşlı hamal için ayağındaki nasır sahici bir belaydı. Önceleri ciddiye almamış, sonra hekimlere

göstermiş, ama ağrıyla dindirememişti. Gençliğinde kendini çirkin saymazdı ama şimdi dökülmüş dişleriyle pek bir şeye benzemediğini o da biliyordu. Bu ağrıya şiirin merhem olması söz konusu muydu? Bir adamın sırtına şiir yüklemek, zaten başlı başına saçmalıktı. Orhan Veli şiirleri yerde kıvrılırken, bir kitap eksik, bir kitap fazla ne fark eder diye içini çekerek tekme savurdu yaşlı hamal. İnce, narin, zavallı kitap, bir daha bulunmamak üzere apartman boşluğundan savruldu bodruma. İç acıtan bir ses işitildi ardından, soğuk zemin ile Orhan Veli'nin şiirleri böyle buluştu. O sırada kapıcı Durdu karısını mıcıklayarak bırakmış, ekme sepetini sıkıntıyla koluna takıp asansöre doğru yürümeye koyulmuştu.

Durdu'nun arkadaşları arasındaki lakabı Hergele'ydi. Romanda herkesin bir takma adı olması gerekmiyor, ancak Durdu gerçekten bu sıfatı hakkıyla taşıyordu. Her duruma uyum göstermeyi beceren, yolunu bulmak için on takla atmaktan kaçınmayan, düzene kolay ayak uyduran, herkesin adamı gibi görünmeyi başaran, aslında kendi küçük çıkarları dışında kimsenin emrine girmeyen tam bir açgözlüydü. Tek ayaküstünde adam satmasıyla meşhurdur. Doğru dürüst seveni yoktu ama tatlı dilinden, dedikodularından vazgeçmek de kolay değildi. Hele karı kız öykülerine biterdi tüm esnaf ve kapıcı arkadaşları. İnce belli, kumral, narin, yerinde kıvırtmayı bilen, pek çok erkeğin düşlerini süsleyen cilveler yapmayı becermiş güzel bir karısı, muhtemelen güzelliğini ondan alan bir de dünya güzeli oğlu olduğunu da belirtelim. Durdu bu kadına eroin bağımlılığı gibi tutkundu. Herkese tezgâhlar kuran, oyunlar yapan, ağzı kalabalık Durdu; söz konusu eşi olunca aklım yitirir, o benzersiz kurgularını ya-

pamaz olurdu. Genç kadın kocasının zaafılarını iyi biliyor, evdeki egemenin kim olduğunu her fırsatta anımsatıyordu. Üst katlardaki bakımlı, güzel kadınlarda bulunmayacak mücevher her hâzinesi bu becerisinden kaynaklıydı. Her ay bir bilezik zorunluluğu koşmuştu Durdu'ya. Bilezik yoksa, bin bir gece masalları da yoktu!

Kapıcı Durdu, yönetici Halim'in gözü kulağıydı. İşini bilen adamdı Halim. En ahlaksız olanın, en güvenilir olduğu felsefesinden hareketle, site içi ajan olarak Durdu'ya görev vermişti. Durdu, hem diğer kapıcıları kameraya alıp belgeliyor, hem de güvenlik timini takip edip, gerektiğinde Halim'e gammazlıyordu. Şaşı Nadir¹ i de denetim altında tutuyordu. Cep telefonunu kayıt cihazı gibi kullanıp, yönetim odasına girip çıktığında konuşulanları gizlice depoluyor, yeri geldiğinde Halim'e servis etmek için kendince hazırlanıyordu. Bu karmaşık ilişkiler ağı, yorucu gelebilir okura. Yalnız bir uyarıda bulunmak gerek; aslında ortaya koymaya çalıştığımız fotoğraf, günün olağan gerçekliğinden başka bir şey değil! Tüm bunlar özensiz bir tekrarla yineleniyor ve kimse bu durumdan sıkıntı duymuyordu. Durdu'mn ne denli uyanık olduğunu bilen Şaşı Nadir önlem almayı unutmadı elbet. Güvenlik timinden kendine yakın adamları bilgilendirmiş, Durdu'nun kimlerle ne tür ilişkiler halinde olduğunu gözlemelerini istemişti. Bir de evinin içinde olan kameradan habersiz olan Durdu'nun bayağılıkları zaten uyanıklığın bedeli olarak ulu-orta duruyordu. Durdu'nun mahrem, şehvetli geceleri kabak gibi ortadaydı desek yeridir.

Neden sonra meraklı bakışlar altında EA siteye giriş yaptı. Kamera kayıtlarına göre; ilk görüldüğü açıdan gözlerini

ovuşturduğu anlaşılıyor. Herhangi bir araçtan inmemiş, yürüyerek geliyordu siteye. Uzaktan seçilmese de, yakınlaştıkça iki günlük tıraşlı olduğu, hâlâ gözünden uyku aktığı, dar bir pantolon giydiği için ha bire orasını burasını çekiştirdiği görünüyordu. Yakası biçimsiz bir mavi çizgili gömlek giydiği ve tam siteye yaklaşmışken geri dönüp ilk bakkaldan alışveriş yaptığı da kayıtlarda mevcut. Kısa, özenli kesilmiş saçları, genel görünümdeki hırpani halle tezat oluşturmakta, bunca biçimli olması sinir bozmakta. İyi niyetli bakış bu çelimsiz, esmer adamı sevimli bile bulabilirdi doğrusu. Yüzünün neredeyse tamamını kaplayan kemik rengi gözlüklere gıcık olmamaksa elde değil. İleriki karelerde zaman zaman gözlüğün tepesinden baktığı da tespit edildi. Site girişindeki pis sokak kedisini dakikalarca sevmesine anlam verilemedi. Deneyimli güvenlik görevlileri, Yazgıcılar, romancı bu ayrıntı üstüne yerli yerinde tek cümle kuramaz. Kediler sevmek içindir dese EA, kim ne söyleyebilir?

Durdu, EA'nın kokusunu almış gibi onunla kapıda karşılaşmayı becerdi. Kendini saçma bir dille tanıttı. İçinde güneydin sözcüğü geçen, hoş geldiniz demeyi araya sıkıştırmayı başaran, her derdi olduğunda yanında olacağını sezdiren, eğer beni görürsen ben de seni burada yaşatırım türünde sevecen bir tehdit sıkıştırmayı ihmal etmeyen kırık dökük bir cümle işte. EA'nın onu görmemiş gibi yanından geçip gitmesi, kediye gösterdiği ilginin şu kadarcığını ondan esirgemesi düşmanlık tohumları için yeterliydi. Kurnaz Halim'in dilediğinde adama dünyayı nasıl dar ettiğini bilen Durdu, gereken istihbaratı şimdiden hazır etmişti.

Huylu huyundan vazgeçer mi? Durdu, içindeki öfkeyi

saklı tutarak merdivenlerden hızla tırmanıp, düştü EA'nın peşine. Asansörler bozulmasın diye durdurulmuş, hamallar eşyayı bilmem kaç kat yukarı tırmana tırmana taşımaktaydı. EA ayakaltmda dolanan Durdu'ya asansörlerin niçin çalışmadığını sordu sertçe. Durdu yılışık, kendinden emin ve dahası erkini hissettirir biçimde "Yönetimin talimatı," dedi. Ardından gelişen tartışmayı yazmayacağız ama EA'yla yönetimlerin başının hoş olmayacağı o konuşmada anlaşılmıştı. Koridorlarda gizli olan kameralarda o anın detayları gizli. Bir iddiaya göre EA "sıçarım yönetimine," diye mırıldandı. Mırıldanmadıysa bile, akşam Halim'e o yönde rapor verildi.

Evin içinde dağınık duran koliler arasında dolandı önce EA. Kitapların böyle elden ele dolaşması, uluorta sergilenmesi içini acıtıyordu. Kitaplarını yalnız bıraktığı için suçluluk duymuş, bu hazin taşınma eylemi gerçekleşirken sinirlenmesin diye geç saatte gelmişti yeni evine. Kolilerin kapaklarını araladı. Kaşla göz arası bir yoklama yaptı. Orhan Veli'nin *Garip* adlı şiir kitabının, koyduğu yerde olmadığını fark etti. O gün gerçekleşen taşınmada hamallarla ilgili tek kavgası şirirlerin kaybolmasıydı. Kitabım nerede, diye sorduğunda ihtiyar hamalın içi titremiş, binlercesi içinden birinin eksikliğini nasıl fark ettiğine şaşmış kalmıştı zavallı. Suçu kızaran yüzünden dışarı taşmış, kutsal bir nesneyi tekmelemiş olmanın günahından kurtulmak için görünmez olmayı dilemişti.

Ev taşıma işinden sıkılan EA, hamallardan bir an önce kurtulmak için, dağınıklığı düzene koymadan gönderdi adamları. Oysa anlaşmaya göre yatağı kurmak, ev eşyasını yerleştirmek ve düzenli bir biçimde teslim etmek zorunda nakliyat firması. Ama evde üç beş parça zorunlu eşyanın dışında tüm

varlık kitaplardan ve onların evi olan kütüphaneden ibaretti. Kitapları kendi dışında birinin yerleştirmesini düşünmek akıl dışıydı zaten... Gel gör ki, yalnız kalmayı becerdiğini sandığı sırada Durdu belirdi karşısında. Aynı yılışık ifadeyle bir şeye gereksinimi olup olmadığını sordu Durdu. Bu kez işe yarayabilirdi bu adam. Ev için bir yardımcı bulmasını istedi EA. Durdu fırsatı kaçırmadı, bu gizemli evi yakından gözetlemek için hemen karısını önerdi. Memnun oldu EA. Bir sorunu daha halletmişti. Durdu kapıdan çıkarken “Ne çok kitap var abi sende?” dedi, suçlayıcı bir yüklemle. EA karşısındaki sırnaşık adamın gözlerinin içine bakarak;

“Kitaplar benim dinimdir,” dedi.

Bu söz tüm sitede yankılandı sanki. Durdu’nun “Manyak lan bu herif!” dediğiye işitilmedi. Sahte bir ifadeyle pis pis sırılarak, biraz ürkmüş biçimde koşarak karısının yanına vardı Durdu. Tutkunu olduğu kadını bu adamın evine göndermekle doğru yapıyor muydu? Bir anlığına yaşanan bir tereddüttü bu. Merakı şehvetinden baskındı.

Akşam oldu. Halim, Durdu’yu çağırdı, kapı ağzında konuşmaya başladılar. Şaşı Nadir apartman aidatlarıyla ilgili bir hesap için yönetim odasında idi. Emekli albay Muzaffer televizyonda akşam haberlerine bakıyordu. Üniversiteden dönen ev arkadaşı iki kız Hale ve Sejda anahtarı çevirmek üzereydiler. Apartmanın mantolama işlerini yapacak olan ihaleci Rıdvan otoparkta arabasına yer arıyordu. Vali yardımcısı elinde telefon terastan talimatlar yağıdırıyordu birilerine. Spor kulübü yöneticisi, metresi Aysel’i düzmekten fazlasıyla memnundu. Evdeki bakıcı sorun çıkardığı için telaşla, alelacele işten kopup gelen Pınar, elinde telefon genel müdür eşi

Burak'a bilgi veriyordu. Kapıcının güzel karısı Sümbül yeni taşman gizemli adamı merak ediyor ve onun için hazırlık yapıyordu. Güvenlik ekibi tüm gün pineklemiş bu hareketli saatlere uyum sağlamaya çalışmaktaydı ve EA...

Yeni taşındığı bu “Gibi Site” de daha ilk günden boğulduğunu fark etmişti. Yazgıcılar'ın o akşam Halim'e uğrayacaklarını bilmiyordu. Pencerelerine ucuz kumaştan perdeler uydurdu. Bir tek rakıyı devirdi. Eliyle koymuş gibi buldu Oğuz Atay'ın “Tutunamayanlar”mı... Açtı, defalarca aynı yeri okumaya başladı:

“Selim Işık yalnızlığa dayanamazdı, ilk bakışta yalnızlığın ve çevreyle uyumsuzluğun, yaşantısında önemli bir yer tuttuğu kolayca ileri sürülebilirdi. Selim, bu yargıya da dayanamazdı. Bütün dünya, ona dargın olabilirdi; fakat bu, aceleyle varılmış bir sonuçtu. Kimse onun kadar çevresine yakınlık duyamazdı. Bugün için bilinemeyen bazı gerçekler, bazı üstü örtülü olaylar, küçük ya da büyük bazı topluluklara gösterilen ilgisizlikler, tarihin tozlu raflarında unutulduğu için hemen önemi sezilmeyen yaşantılar ve yanlış yorumlamalar nedeniyle sınıflamalarda alt katta kalmış insanlar güneş ışığına çıkarılabilseydi (bu güneş bile bildiğimiz güneşe benzemeyecekti elbette) Selim'in yalnızlığının sadece bir görünüşten ibaret olduğu anlaşılacaktı. Tarih, işine gelmeyen bütün belgeleri, Selim ve Selim gibilerden gizlemişti. Tutarlı bir tarih felsefesinin zorunlu olduğu endişesi, birçok gerçeğin, bile bile bir yana bırakılması sonucunu doğurmuştu. Başka türlü ola-

mazdı. Selim'i, geçmişten ve gelecekte ayırmaya kim-
senin hakkı yoktu. Bunun hesabı sorulmalıydı, soru-
lacaktı. Dün, bugün ve yarın, onun yaşantısıyla birleş-
tirmeliydi. Dünü, bugünü, yarını yalnızlığının dışında
yaşamalıydı Selim.”

Aydınlık bir gün sonlanmıştı. Esinti insanların yüreğini
ferahlatır gibiydi sanki. Perdelerin ardında ne tür öyküler ya-
şanmıştı o gece, ilgilenmiyoruz ama o perdeler ile ileride üs-
tümüze bir yük gibi serilecek olan sis arasında büyük fark var.
Bir bebek ağlaması geceyi yırtıp geçecekti belki...

Yazgıcılar'ın Ziyaretleri ve Ahengin Sağlanması İçin İlk Girişimler

Roman yazmaya oturmak kolay değil. Kurgu oluşurken, istenilen noktaya doğru yol almak için türlü seçenekler çıkar karşınıza. Bunlardan hangisini seçtiğiniz, bir yazar olarak nasıl bir kadere yöneldiğinizi de ortaya kor. Yazgıcılar bu tür bir iş görmekteler bu kentin kişileri için. Uzun zamandır artık emin olunan şu; birilerinin herkes adına düşünüp, “en doğru olan yol budur, siz bizim dediğimizi yaparsanız, gereken itaati gösterir, sabırla çalışırsanız, er ya da geç mutlu, huzurlu bir dünyanın üyesi olacaksınız,” diyerek fuzuli bir düşünsel karmaşayı engellenmiş olmasının en sağlıklı sonuçları doğurduğudur. Başka türlü söylersek, derin bir ahenk sağlanması her toplum için şarttır. Nasıl uyumlu bir orkestra, çalgıcıların bir şeften komut alıp, yerinde zamanlamalarla ses ver-

ı nesiyle oluşursa, dengeli ve armonik yapılı bir toplum da aynı biçimde oluşur. Yazgıcılar bu önemli büyük hedefin görevlileri.

Yukarıda sözü edilen ayrıntılardan oluşan konuşmayı bıkmadan Halim için de yaptı Yazgıcılar. Zor, kuşku ve dūřmanla dolu bir dönemeçten geçen bu kentte, her birim yönetiminin önemi büyük.. Güven veren, işbirliği yapan ve tabii bunu gönülden isteyen kişilerin varlığı, hep birlikte çıkacak olan ve lulağa hoř gelen armonik ses için ön koşul. Kurnaz Halim, öteden beri bu arzuyu taşıdığını çabucak dillendirmeyi bildi. Bazısıyla konuşmaya bile gerek kalmaz, onlar kokuyu çoklan almıştır. Kurnaz Halim, bu adamları nereden tanıdığını sorup duruyordu kendine. Neden sonra, daha site inşaat halindeyken gelen bir grup efendi, hayli kibar ve sorgulayıcı kişinin, şimdi karşısında duran bu Yazgıcılar olduğunu ansıdı. Kendine nasıl kızdığını bir görseniz... Bu kadar gecikmeyle kurulan ilişkinin, eęer biraz uyanık olsa çok zaman önce sağlanabileceğini dūřünüp, yazıklandı.

Polisiye roman okuyan ya da bu tür filmlerle hoşça vakit geçiren okur, Yazgıcılar'ı kafasında bir mafya üyesi gibi, gangster gibi resimlerse büyük yanlış yapar. Kafalarında fötr şapkalar, bir örnek giyinmiş, ağırlıklı siyah tonlarda, boyun bağları aynı biçim bağlanmış ve ayaklarında Baba filminden ödünç sivri burunlu İtalyan rugan pabuçlar olduğunu sananlar, yerli malı bir romanda olduklarını unutmuş demektir. Bir de adamlara haksızlık etmiş oluruz, milli birliği ve beraberliği bunca önemseyen, toplumun refahının manevi değerlerle korunacağını bilen kişilerin öyle öykünmeci olması en hafifinden yakışsız kaçır. Kafalarda oluşacak bu yan-

54 lış görüntüyü silmek için hemen şunu söyleyelim: Yazgıcılar bir örnek giyinmez. Hepsinin bıyıklı ve biraz şişkin göbekleri olması rastlantıdır. Gösterişsiz renkler seçtikleri doğru-
dur. Kahverengi, gri ve lacivert tonlar ağırlıklı. Beyaz gömlekte vazgeçmezler. Bolca yağlı yemeklerden oluşan sofradan az önce kalkmış da boncuk boncuk terliyormuş izlenimi verirler insana. Hepsinin kumaş mendilleri vardır. Birbirlerinin sözünü kesmeden, sabırlı ve ezgili bir konuşmaları. Birbirinin aynı tınıda. Sonsuz sabırlı olmaları ise sinir bozucu. Çorapları tertemiz ve takımlarına uygun renkte. Saçları neredeyse bir örnek kesilmiş. Aralarında bizim tam kavrayamayacağımız bir ast-üst ilişkisi olabilir; ancak bunu hissettirmeyen adil bir söz alma dağılımı olduğu da dikkatten kaçmamalı. Aşırı bir saygı ifadesi, zaman zaman samimiyet sorunu doğursa da, nihayetinde milletini, memleketini seven insanlar bunlar...

Halim kurnazlığının temel göstergelerinden birinin önlem almadaki başarısı olduğunu bilir, bununla övünür. Er ya da geç Yazgıcılar'ı evinde ağırlayacağını tahmin ettiği için, salonuna üç farklı açıdan kayıt olanağı sağlayan bir izleme düzeneğini çoktan kurmuştu o yüzden. Yazgıcılar, Halim'in bunu yapacağını bildiği için çok zaman önce Durdu'yla temas etmişti. Halim'in evine girip çıkanların listesini ve raporlarını düzenli olarak almaktaydılar. Halim, Durdu'nun sadık biri olduğunu sanmakla, yaşamının en büyük dangalaklığını yaptığını hiçbir zaman bilemeyecekti. Sinsiliğin en büyük yanılgısı bu; içinde ucuz fikirler, değersiz buluşlar olan gündelik başarıların, büyük öğretinin yanında anlamsız olduğunu unutmak. Neydi büyük öğreti? Herkes, kendi kaderinden kendi sorumludur. Dolayısıyla her başarılı yurttaş, geçilen bu

sırat köprüsünde, bu acımasız cehennem yolculuğunda her kurbanın, kendi bacağından asılacağını bilmelidir. Durdu ile bunu iyi bilenlerden. Halim'in bir diğer yanılgısı, kendini hiç alışılmadık bir sınıfsal tarifile ifade etmesidir. Halbuki kurnazlığın, gammadııcılığın sınıfsal değışim için, zenginleşme yolunda bir yöntem olarak meşruluğı, eşit yurttaş fikrini besler. Durdu'nun da büyüklerinden saygı göreceğı günün düşünüyü kurması, iyi kişi olmanın, vatansever hizmetler verecek iyi yerlere gelineceğini bilmesinden doğa ne vardır? Aynı şefkat elini, herkese eşit uzatır Yazgıcılar'm öğretisi.

Efendi adamlar Yazgıcılar, Halim'in her türlü içtenlikten yoksun övgüsünü ifadesiz bir sırtkanlıkla dinlediler. Elbette Halim'le ilişki kuranlar ile Durdu'yla temasta olanlar Yazgıcılar'm farklı farklı kişileriydi. Hem kapıcı, hem yönetici kendini yeterince özel hissediyordu. Ama her ikisini denetlediğini sanan Ye bu yüzden öğle sonrası pineklemelerine geçirerek başlayan Şaşı Nadir'in keyfi daha başka. Bacanağı Halim'in arabasına küçük bir kamera yerleştirmek güç olmadı onun için. Ayrıca bu puşt Durdu'nun karısına her ay bir cumhuriyet altını vererek hem Halim'i, hem Durdu'yu, hem de yeni taşman EA'yı yakından izliyordu. Zavallı Durdu sadece kışını başım çırlıçıplak sunmamıştı karısına, aynı zamanda Yazgıcılar'm onu ziyaretini anlatacak kadar çıplaktı karşısında. "Gibi Site"nin gerçek sahibiyle sevişiyorsun, der, güler ve hırıltıyla boşalırdı. Yatakta pis pis konuşmaya bayılırdı. Oysa Sümbül "hayatta babana bile güvenmemek gerek!" düsturu- nu daha köyde amcaoğluyla oynaştığı günlerden bilirdi.

Okur, romancının "Gibi Site" güvenlik timini unuttuğunu sanmasın sakın. Alımlar aşamasından hangi üyenin, han-

gi saatte çalışacağı bilgisine dek, tüm süreçlerde Yazgıcılar güvenlik sorunuyla yakından ilgiliydiler. Tıkır tıkır işleyen, aklımızın ermeyeceği bir sistemden söz ediyoruz. Vali yardımcısı

56 Burhan Bey, tüm bu süreci yakından izlemiş ve devlet ciddi-yeti gereği Yazgıcılar'a bildirmişti. Gerçi Yazgıcılar o sıra önce tek tek, sonra göreceğiniz üzere ikili olarak bu yeni site timi fertleriyle temas etmiş vaziyetteydi. Yani Burhan Bey'in bilgilerinin sağlığı konusunda bir endişeleri yoktu. Vali yardımcısı Burhan Bey hakkında tüm kamera görüntüleri ve bilgiler şoförü tarafından Yazgıcılar'a iletiliyordu. Şoförün en üst düzeyde devlet görevi gördüğüne inancı tamdı; Burhan Bey'inse, her alanda olduğu gibi "Gibi Site"nin güvenliği ve esenliği noktasındaki iradesine diyecek yok.

Üç grup güvenlik timi olduğunu biliyoruz. Birinci tim; altmış iki yaşında uzun süre boyacılık yapmış, ciğerleri tiner kokusundan patlayacak hale geldiği için çalışamaz olunca Allah'ın da yardımıyla bu işe başlayan Hasan'dı. Hasan'ı buraya yerleştirense öğrenci kızlardan Sejda'nın babası. Bir site toplantısı için Adana'dan gelmiş ve özellikle kızının güvenliği için "Gibi Site"nin güvenliğiyle biraz daha dikkatli ilgilenmiş; haliyle Halim'i gözü tutmamış ama çaresiz genel eğilime uyarak, "bari görevlilerden biri tanıdık olsun," düşüncesiyle evlerini boyattığı Hasan'ın güvenlikçi alınması için ısrarcı olmuştu. Biliyoruz ki Halim'in bu sürece hiç itirazı yoktu. Kızını bir anlamda Hasan'a emanet etmişti baba. Hasan, askerden bir dostunun tavsiyesiyle tanıştığı ve yaşlı başlı olduğu için güven duyduğu biriydi. Baba, Hasan'a açıktan para gönderiyor, kızma göz kulak olması için onu hoş tutuyordu. Tabii babanın Hasan'a güveni sınırlı olduğu için; bir kısmı

kızının bilgisi dahilinde, bir kısmı bilgisayardan takip edilen gizli görüntüleme sistemiyle aslında her önlem alınmış durumdaydı. Sejda babasının uzaktaki gözlerinin görüş alanı-
 ı ıa bir şekilde sığdırılmış halde yaşıyordu. Tuhaf olan, tüm bu i;özetleme mekanizmasından ev arkadaşı Hale'nin hiç haberi olmayışydı. Sejda ne olur ne olmaz diye, babasının yerleştirdiği kamera düzeneğinden Hale'ye söz etmemişti. Aslında olan şu: Sejda Hale'yi dikizliyor, baba her ikisini birden. Hale lüm bu roman kahramanları içinde en saf olan mı, diye so-
 lacaksınız. Değil elbette. O da Sejda'nın okuldaki davranışla-
 rından kuşkulanıp, bir işler çevirdiğini çoktan fark etmiş; se-
 vimli tavırlarla bizim boyacı Hasan'ı tavlayıp, az buçuk ken-
 dince önlem almayı başarmıştı. Bol harçlıklı Hale; boyacı
 I lasan'ı açıktan görüyor, Durdu'nun kerizce kadın düşkün-
 lüğünde faydalanıp, iki güzel gamzeyle tüm site hakkında
 bolca bilgi ediniyordu. Yuh olsun demeyin... Böyle.

Haşanla birlikte nöbet tutan diğer kişi garson eskisi Turan. Ilyas Salman kılıklı bir adam. Kılsız yüzünden gülümseme ek-
 si lc olmaz. Ucuz kebabçılarda eskittiği ömründe şikâyet etti-
 ği duyulmamıştır. Bulaşıkçılık, aşçı yamaklığı, garsonluk, kı-
 sa bir süre başarısız el arabası kokoreççiliği; her işe koşmuş
 nafakasını çıkarmış bir adam... Güvenlik görevine başla-
 ması ise şaşılacak bir hikâye. Site sakinlerinden genel müdür
 Burak, kombine bilet sahibi bir Galatasaraylı. Hafta sonu ar-
 kadaş buluşmaları tribünde gerçekleşenlerden. Eskilerin kah-
 ve alışkanlığı, pişpirik tutkusu neyse, Burak ve takımının da
 bira patates ve ardından maç alışkanlığı da o. Stada yakın bi-
 rahanelerin en gözdelelerinden birinde, en sevimli garson da
 bizim Turan olmasın mı! Fazla fazla aldığı bahşişleri İlyas

Salman bakışlarına borçlu... Burak'ın, Turan'la ara sıra öğle sohbetleri de olmuyor değil. Nadir de olsa iki tek için yolu düşünce oraya, ille de Turan'dan istiyor birayı. Garip alışkan-

58 lıklar biçim veriyor yaşama. Turan'ın kocamış anasına baktığını, zavallıya vefasız abisinin çektirdiklerini de oradan biliyor. Malum site toplantısında, bir kadrolaşma şansı olduğunu görünce, bastırıyor ve aldırıyor Turan'ı. Kader bu. Kurnaz Halim'in, bu tür amatör kurnazlıklara itirazı yok elbet.

Burak liseden GalatasarayII, kısa bir araştırmayla Halim'in iş dünyası ve vergi âlemindeki sicilini çıkarıyor açığa; sağ olsun abileri. Karşılıklı husumet filizleniyor. Bacanak, Şaşı Nadir'in işbirliği gereksinimi hemencecik halloluyor böylece. Kurnaz Halim'in kocaman gözleri, kimi geç sabah saatlerinde görüyor Nadir ve Burak'ın sohbetlerini.

Yazgıcılar bir gün iş çıkışı, tesadüf bu ya(!) Haşan ve Turan'm birlikte yolculuk ettikleri halk otobüsünde yan koltuktalar. Önce yanlışlıkla kulak misafiri oluyorlar konuşmalarına, sonra can alıcı yerden giriyorlar konuya. Lafı uzatmayalım; bu ilk vardiya güvenlikçilere büyük görevleri ve toplumsal ödevleri anımsatılıyor. Hem yönetimi, hem site ahali-sini, hem diğer vardiyadaki görevlilerini, hem de valinin şoförünü izlemeleri, gözlemeleri ve dinlemeleri için gereken yardım yapılıyor, teçhizat sağlanıyor. Bu büyük sırrı nasıl titizlikle taşıyacaklarına duydukları güven de satır arasında dileniyor. Bu güvenin diğer biçiminin gözdağı olduğu da kabaca sezdiriliyor. "Aman bize ne diğerlerinden, bak devlet bize güvenmiş, görev vermiş, Allah'ımıza bin şükür," diye ayrı ayrı evlerde içlerinden bu sözler geçerken, kapıları çalınıyor; bu kez Yazgıcılar tek tek ziyaret ediyor Turan ve Hasan'ı. Bu kez

" Allah'ıma bin şükür devletim bana daha çok güveniyor," diye j'ocüyor akimdan aynı saatlerde iki "Gibi Site" güvenlik gö-1 evlisinin...

İkinci vardiya ekibine ziyaret aynı günlerde gerçekleşti. Y.1/.gıcılar da kendi içlerinde vardiyalara bölündüklerinden midir nedir, bu gel git hallerinde kimse kimseye denk gelmi-yordu çok şükür. Akşam saatlerinde görev yerine gelen Sıtkı ve Adem, bir iş sahibi olmanın mutluluğunu kısa sürede yi-lirinişe benziyorlardı.

Yüzünün neredeyse tamamını kaplayan bir burnu olan, ço -pıır yüzlü Adem kulübeye daha adımını atar atmaz abdest al-maya gider, namaz saatlerini asla kaçırmaz, yemeğe kaşığı sal-larken mutlaka bir "Bismillah" çeker, yaratana verdiği rızktan ötürü şükrederdi. Kırkların sonuna gelmişti ve kendini yaşlı hissediyordu. Aşırı inancın onu yaşlandırdığı izlenimi uyan-< 11 rıyor insanda. Öte dünya düşkünlüğü bu dünyayla bağlarını koparmış sanki. Zaman zaman küçük kâğıtlara yazılmış uzun, Arapça dualar okur, fırsat buldukça özel dini sohbetlere de git-liği söylenir. Kötü adam değildi Adem. Ama işte koyu inanç-lı halleri Sıtkı'yı rahatsız ediyordu. Adem'in güvenlikçi olma isteği hiç yoktu aslında. Uzun süre odacılık, pazarcılık yaptıktan sonra, bir belediyeye şoför olarak kapağı atmıştı. Keyfi ye-rindeydi. Beklenmedik bir telefon onu mecburen güvenlikçi yaptı. Vali yardımcısı Burhan Bey aratmıştı. Kaç zamandır ta-nırlar birbirlerini. Daha küçük bir memurken birlikte çalış-mışlardı. Vali yardımcısı Burhan Bey, şimdi yeni oturmakta olduğu sitenin böyle güvenilir insanlara gereksinimi olduğunu görmüş, bu fırsatı sevdiği biri için kullanmak istemişti. İşte büyük memur olmanın, hele ki devleti doğrudan temsil etme-

nin açmazı da bu; dinlemez, fikir sormaz, buyurur... Vali yardımcısından gelen telefon emirdi nihayetinde.

Sıtkı, tersine üstüne atlamıştı bu güvenlik işinin. Tam bitirilmelere göre bir iş desek yeri. Delikanlılığı uzun sürmüş, yaşamdan ders almaya direnmiş, kötü niyetli demeyelim ama dengesi, terazisi bozuk bir adam. Kalabalık, ağdalı konuşmalara bayılır, pratik iş görmeyi sever. İçkiyi, gece gezmelerini, sokak ağzıyla kavgalara dalmayı falan da. Bir baltaya sap olmanın gerekliliğini bilse de, bir türlü fırsat bulup da çalışmamış hiç. İmdatına bizim spor kulübünün üst düzey yöneticisi yetişecek. Metresi için tuttuğu bu "Gibi Site"deki daireye göz kulak olunmasında yarar var diye düşünmüş olmalı. İşten sayılmayan görevlerinden biri korumalık olmuş Sıtkı'nın. Spor kulübü yöneticisini tanınması da ordan... Spor kulüplerinin iktidar gücü olduğunu, iş yaşamında ve cemiyet ilişkilerinde önemini hızla kavrayan Bahri kaç zamandır bu işlerle meşgul. Televizyonlara çıkmaya, yerli yersiz söyleşiler vermeye bayılır elbet. Bir yandan da karısından bir korkmak ki, sormayın gitsin. Hayatta iki kişiden korkuyor; spor kulübünün asık yüzlü başkanından, bir de karısından. Başkan ona şan, şöhrat, mevki veriyor; karısı güvence ve iyi aile. Böyle yuvarlanıp gitmek en güzeli. Bir türlü kurtulamadığı Aysel'le ilişkisini kendi de kavrayamıyor bir türlü. Kadının yatağında müknatıs var sanki... Kat aldı, araba aldı, defalarca dolabını doldurdu, hatta Aysel'in anasına ve puşt kardeşine de bakıyor. Ne Aysel doyuyor, ne Bahri. Biri, diğerinin cebini boşaltmaktan bıkmıyor, diğeri de onu her türlü abuk sabuk fanteziye alet etmekten... Yeri geldiğinde Bahri'ye bilgi taşıyacak, kimi zaman da gözünü sakınmadan kavgaya girecek birinin ol-

ması iyidir. Sıtkı da böyle katılıyor ekibe. Yalnız Sıtkı'nın başı Adem'den yana dertli. Uzun nöbetlerde iki yudum bir şey almaya kalksa kafa ütülüyor Adem. Dahası adamın yüreğindeki Allah korkusu, Sıtkı'nın korkusu olmuş, ele verilme derdi işle... Kaçmak yok, kaçamak yok, tadı çıkacak gece geyikleri de yok... Ama iş önemli...

Yazgıcılar bu tuhaf İkiliyi ayrı ayrı ziyaret ediyor. Buradan .ulamaların ne kadar zeki ve her duruma uygun yaklaşım gösterdiklerini anlamışsınızdır, imanlı biri ile âlemciyi aynı keleye koymak, koca düzenin dengesini sağlayanlar için büyük yanılğı olurdu. Adem'in mahallede sıkça gittiği bir dergâh vardır. Burada uzun dini sohbetler gerçekleşir, çay içilir, dertlenilir, düzencen devrandan söz açılır. Büyüklerin nasihatleri da eksik olmaz. Bu toplantılardan yüzleri nurlanmış biçimde çıkanlar, geceleri huzurlu uyku uyurlar. Yazgıcılar'm buraya katılması zor değil. Takdir edersiniz ki devletin eli, kolu, kulağı uzundur. Üstelik Yazgıcılar özellikle milli ve manevi değerleri üstün ütan vatandaşın hep yanında.

Kurgu bu /a, aynı masaya düşüyor Yazgıcılar Adem'le; selam sabah aşamasını geçip giriyorlar konuya. Memleketin türlü halleri olduğundan, bu halleri yaratan türlü insanın varlığından, namazında niyazında olanınsa bir adım önde sorumluluk taşıdığından dem vuruyorlar. Adem keyifleniyor elbet. Hem memleketin sahipsiz olmadığına memnun; hem de aidiyetini, bağlılığını fark eden bu değerli insanların kendisini bulmalarından. Adem'den fazla bir şey bekledikleri yok. Bir, gözünü açık tut ve Sıtkı'ya sahip ol; iki, şaşı Nadir ve kurnaz Hdim'in üstünden gözünü ayırma; üç, bu vali yardımcısı iyi hoştur ama sen sen ol, bir kulağın hep onda ol-

sun, diyorlar. Adem ne denli önemli bir görevi olduğunu daha iyi anlıyor. Sessizlik imzalanmış bir senet halini alıyor aralarında. Yüzlerde gevrek bir gülümseme. Bir ihtiyaç olursa Yazgıcılar'ın yardımcı olacağından emin Adem. Elbet yüce dinimiz herkesin günahını örtmeyi görev sayar ama bir kameralarda gizlense tüm sırlar, daha iyi diye geçiriyor içinde.

Bakin şu Allah'ın işine, aynı saatlerde demli çayını Yazgıcılarla birlikte yudumluyor Sıtkı. Günler vardı taş oynamaya, tavla atmaya, iki çift laf edip, gırgır yapmaya yolu düşmemişti kahveye. Sanki biri Yazgıcılar'ın kulağına fısıldamıştı Sıtkı'nın geleceğini. Tesadüf bu ya, aynı masaya düşmüş, uzunca sağdan soldan dedikodu yapıp, bolca sallayıp üfürdükten sonra konuya gelmişlerdi. Sıtkı'nın devletle arası hiçbir zaman iyi olmadı ama, kötü de sayılmazdı. Karı kız, içki, biraz esrar takılırdı da, vatana, millete, bayrağa laf ettiği görülmuş, duyulmuş şey değildi. Neyse ki Yazgıcılar'ın aydınlık yüzleri, güler ifadeleri, güvenli vurguları, şefkatli dokunuşları sakinleştirmişti bizimkini. Kısa bir girizgâh her şeyi halletmiş, benim diyen casustan gözü pek, kulağı açık, zamanlaması tamam bir adama dönmüştü Sıtkı! Yapacağı neydi ki? Şu spor yöneticisi nihayetinde kan emici bir piç değil miydi? Ya Adem'in tekin biri olduğu ne belli? Paranın, imanın kimde olacağı bilinmezdi ya. Ayrıca ahlakı bozan Aysel karısını zaten dikizlemiyor muydu? Yazgıcılar için ayrı bir özendi istenen... Hepsi bu.

Yavaş yavaş tamamlıyoruz kadroyu. Kim kimdir, kimi kim bulmuş da getirmiştir, biliyoruz artık. Akşam vardiyası ayrı bir âlem. On sekiz yaşında çocuğu tutup getirmiş bizim emekli albay Muzaffer. Bu albay milleti hem askerler içinde, hem

de insanlık içinde ayı bir ırk, tür, cins... Temel vazifeleri her konuda bilgi sahibi olmak ve mutlaka bunu dile getirmek olmalı. Meşhur yönetim heyetinin ilk toplantısında albaya kal-
sa bütün güvenlik timini derhal kendi kuracak! Askerlik bil-
gi ve becerisinin göz önünde bulundurulmasını isteyen bakış-
larla uzun süre toplantıya yön verdiği ve katılımcıları da bir er
gibi hizaya getirdiği hâlâ akıllarda. İşin gırgırı her bulunduğu
topluluğu emir komuta içinde yönetmeye kalkan albay için,
kuşkusuz “Gibi Site’nin nizamiye olması da normal. Neyse
ki bu fantastik arayıştan sadece on sekizlik Memet’le yırttı si-
te ahalisi. Memet’e cn sekizlik diyoruz ama, albayın yanında
emir erliği yaptığına göre yaşı ileri. Görünüşü hâlâ on sekizlik
o ayrı. Memet, Ağrılı; bu söz cuk oturmuş ona. Yüreğindeki
ağrı sızı dinmemiş. Bir Mecnun ki, her an gözünde Leylâ’sı.
Dağlarda gezerken, çskerde görev yaparken, kırdan, karda kış-
ta her an gözünün ölünde nazar boncuğu, sevdiği. Bildik bir
hikâye deyip geçmemek lazım. Memet’te her dert var; başlık
parası çilesi, ağa kızını sevmeler, kız kaçırmalar, vurulmalar,
rehin almalar... Neyse en sonunda asker ocağında uslanma!
Muzaffer komutana her şeyini borçlu. Elini öpmüş, söz ver-
miş ona ve durulmuş. Ne komutan eşinin köpeğini gezdir-
mek, ne elinde poşetlerle kız gibi pazarlarda dolaşmak ağrına
gider artık. Aracı olmuş albay Muzaffer de, Memet sevdiğine
kavuşmuş. Yanık tenli, güzel yürekli Memet.

Mecnun, Leylâ’sıyla iyi günlerinde. Şimdilik! Ağa kızının
gözü ondan başkasını görmez. Muzaffer albay tam zamanın-
da yetişmiş imdada. Sevda karın doyurmuyor. Üstelik kar-
nı da şişmek üzere ağırdan... Gecekondu mahallelerinin de
artık kendi içinde farklı farklı zenginlikleri var. Memet gü-

zelce bir konu tutmuş, getirmiş kızı. Burası için fakirhane denemez. Evler üç dört katlı. Pek çoğu bahçeli. Albay çağırınca sorgusuz varmış yanına, teslim olmuş Memet. O gündən sonra da güvenlik timinin gece vardiyası üyesi. Albay Muzaffer ilk öğüdünü vermiş. "Oğlum, askeri disiplini koruyacak, bana günlük raporlar vereceksin. Gece benden habersiz kuş uçmayacak sitede. İtin kopuğun, uğursuzun ensesine yapışacaksın." Doğal olarak tüm güvenlik ekibini de denetleyecek, bir gözün yönetimde olacak diye de eklemiş albay.

Yazgıcılar'ın Memet'i ziyaretleri albayın konuşmasının hemen peşinden, biraz da acele olmuştu. Bir sabah kahvaltı saati üst komşuları kapıyı tıkladı, beş dakikalığına gelsin diye davet etmişlerdi. Koca kentte o güne dek hiç ziyaretçisi olmayan Memet'in karşısındakilerle buluşması görülmeye değer. Yazgıcılar memleketin her yanı vatan toprağı, her evladımız birliğimizin bütünlüğümüzün teminatı deyip söze girmiş, lafı dolandırmadan da muratlarını anlatmışlardı. Bu albay Muzaffer mutlaka gözlenmeli, izlenmeliydi. Görev büyüktü ve talih bu ki Memet'e nasip oldu. Memet'in karmaşık ruh hali, ihanet şeytanının nasıl içini parçaladığı anlatılamaz. Babasıydı bir anlamda Muzaffer. Ama görev işte... Kavradı Memet meseleyi. Gereken güvenceyi verdi. Tam ayrılırlarken vardiya ortağı Cevat'a da göz kulak olması gerektiğini fısıldadılar kulağına. Leylâ'sının kucağına koyduğunda başını, genzi yanıyor, titriyor, ateşleniyordu sanki. Kadere bak be, dediği işitildi.

Sıra Cevat'a geldi. Okurun bunu anlaması başarı değil elbet. Ama giderek karmaşıklaşan bu yolun yolcusu olmak da kolay değil. Daha sisin tüm kenti ve insanlığı esir almasına çok zaman var, apaydınlık bir günde bile kafalarda kırk til-

ki dolaşıyorsa, ötesini siz düşünün. İşte bu tilkileri, gereken özenli kurnazlıkla ve kuyruklarını birbirlerine değdirmeden dolandırmayı başaran birinin çırağıydı Cevat. Yaşamını önce karaborsa işleriyle kazanan; çek, senet ve naylon fatura tahsilatında kalfalığını tamamlayıp, ustalık döneminde devlet ihalelerini kapın Rıdvan'ın adamı. Rıdvan'ın son numarası binaların mantolantia, boya, bakım, bahçe işlerini kapmak oldu. "Gibi Site" yönetimi uyduruk bir ihale yaptı, şartname ilerdeyse Rıdvan için yazılmıştı, Nadir ses etmedi payını almıştı, Halim'in bu küçük paralardan alacağı sus payına ihtiyacı yoktu ama Rıdvan güç demekti, gönülden verdi ihaleyi. Tezgâh güzel kuruldu. Aynı sessiz anlaşma Cevat'ın da kadroya girmesini sağladı. Yalnız Cevat yol yordam bilmez biri olduğu için, gözlerden uzak olmasında fayda var diye düşündü Halim ve gececi yaptı onu.

Memet'le Cevat'ın yıldızı barışmadı elbet. Gecelerin öfkeli, gergin, biraz da kavgalı geçtiğini biliyoruz. İlginç olan Yazgıcılar'ın Cevat için sıkıntılı bir geceyi seçmeleri oldu. Haftada bir izin yaptıkları gün; karanlık, izbe, kerhane benzeri sözde bar olan acayip bir mekânda rastlaştılar. Yazgıcılar'ın milli değerler için ne rezilliklere katlandığının en güzel kanıtıdır bu buluşma. Kafası dumanlanmadan, hal hatır sormadan pek de racona uymayan bir dille, sert ve temiz girdiler konuya. Cevat'ın tekin bir adam olmadığını yüzüne vurdular, Rıdvan'ın rezilliklerini hemen önüne koydular. Yapacağını bir bir anlatıp, kafasına çivi gibi çaktılar. Nefes alırken bile hatırandan çıkmayacak tek bir söz olduğunu hatırlattılar; görev! Kimseye güvenme zamanı olmadığını bilen Cevat, meseleyi kavradı kavramasına da, bir türlü kim kimdiri kafasında

oturtamadı! İtin kopuğun topunu bilirdi de böylesi başkaydı. Yazgıcılar masadan kalkarken aşırı ekolu, tiksindirici şarkıcı susmuş, sarhoşlar şöyle bir silkinip kendine gelmiş, ışıklar ani bir aydınlıkla yanıp sönmüştü sanki. Şimşekler çaktı gecede!

Zor bir iş Yazgıcılar'mki... insan tükenir mi? Kimin ne halt edeceğini bilmek kolay mı? Mesai saatlerine sadık kalarak düzen korunur mu? Tekinsiz günlerden geçiyorduk, her yerde bir arama tarama, soluk aldığın havada bir gerginlik, berrak bir suyla buluşmaya hasret...

Sis çoktandır söylenti olarak yayılmış, hava tahmincileri ha geldi ha geliyor demeye başlamıştı. Şöyle bir akşamüstü düşünün: Bekçiler birbirlerine yarım göz selam veriyorlar; Nadir ortalarda sinir bozucu adımlarla dolanıyor; albay ne olur ne olmaz tedirginliğinde, bakışları derin ve uzaklarda; arka kapıdan sızmış Bahri bir başka sıkıntılı; Aysel her zamanki oynaklığından uzak; borsamn düşüp çıkma hızı Burak'ın başını döndürmüş; Pınar kaçan bakıcıdan iyice şikâyetçi; kaç hükümet görmüş Rıdvan yeni bir sınav vermekten yorgun, arka arkaya vergi cezalarından boğulmuş; kızlar okuldan dönüşte oğlanları eve davet etmeye bu kez cesaret edemez halde, notları sürünüyor yerlerde; Halim en kurnaz halinde olsa da, en kararsız günlerinde, nereden eseceği belirsiz rüzgârın gülü olmak zor geliyor ona...

Bir hırıltı duyuluyor, acayip görüntüler belirliyor, marşlar bazı bazı, ezan okunuyor uzakta, sofralar bereketsiz.

Sis hepsinin üstünü örteceği geceye hazırlanıyor. Adı var ama kendi yok henüz...

EA ve SümbüVün Kitaplar Üstüne Konuşmaları ve Susmaları

Kitapların arasında dolanmak buruk bir mutluluk verdi EA'ya. Kaç zamandır rol yaptığını düşündü. Yüzünde, bulunduğu ortamı kanıksamış, memnun, haz duyan bir ifade istiyordu. Vazgeçiyor, böylesi bir saçmalığın kendine haksızlık olduğuna karar veriyor, asık yüzlü, ciddiyeti gülünçleştiren aşırı sert bir ifadeyi yerleştiriyordu ardından. Bu iç tartışmanın onu gerçeğe götürmediğini fark ederek, en sevdiği, yorgun ve omuzları çökük ifadesine geçiyordu. EA yalnızlık üstüne düşünüyordu...

Aynı gün, derviş gibi koliler arasında dolanan EA'yı, görünmek istemez biçimde, sığındığı kuytuda izleyen biri vardı; Sümbül. Her türlü şaklabanlığa, ağız kalabalığına, içtenlikten yoksun parıltılı sözlere alışık Sümbül, karşıdaki adamın

onu fark etmeyecek kadar içe kapanık olmasını taşralı bir sezgiyle fark etmişti. İyi demlenmiş çayı kalabalık arasında bir yer bularak bıraktı. İnce belli bardaktaki çayı susamış bir çocuk iştahıyla ağzına götürüyor, neredeyse soluksuz içiyordu EA. Sümbül yine çekildi köşe bir yere. Gizli bir görevi yerine getirir gibi dikkatli, telaşsız ama hep şaşkındı. İçinde büyüyen merakla, korku karışımı duygu, ortalığa çıkmasına engel oluyordu. EA ise tüm bunlardan bihaber duruyordu öylece.

Meğer biz EA'nın dalgın halini yanlış yorumlamışız. Beklenmedik bir anda bastırarak yağmurun habercisi bir gök gürlemesi yersizliğiyle, ama doğayı tanıyan birinin bu heybetten hoşlanmasını ansitan tonda, sıcak ama mesafeli işitildi sesi:

“Biliyor musun Sümbül, kapakları kaldırıncı konuşur bunlar.”

Sümbül neye uğradığını şaşınmış, yüzüne zifiri gecede fener tutulan kedi gibi korkak, halsiz, bıçare, kendini toplamaya çalışarak doğrulmak istedi. Şöyle bir düşündü; yaşamında hazırlıksız yakalandığı hiçbir olay' yoktu. Durdu'nun yersiz, taşkın saldırılarına alışıkta örneğin. Ya da “Gibi Site”nin birbirli kadınlarının bitmek tükenmek bilmeyen isteklerini ustaca savurmakta mahir! Köyde amıcaoğlunun muncıklamalarına hazırlıklıydı. Kadınca cilveyi seviyordu. Televizyondan gördükleriyle, düşlerindeki gibi binleştirmiş, güdülerinin yönelimlerine itiraz etmemişti. Bir ses çıkarması gerektiğinden emin değildi. Tam toparlanamadım devamı geldi.

“Bazen bunlara sadece dokunmak keyif verir bana. İnsansız bir akşamda dertleşirler. Aç bir toplumun kaderini yazdığı gibi, uykusuz bir geceyi,, özlemle aranan sevgilile-

ri, sokakta tükenen ömürleri, hırsız, arsız, çocukları yazarlar. Ama eninde sonunda umut verirler insana. Umuttan söz etmeyen kitap, kitap değildir. Her biri mucizedir. Ana rahmine düşen çocuk, açan bir tomurcuk, ısrarla doğan bir güneş. Devrimdir bunlar. Her kitap bir devrim! insanın kendiyile girdiği kavganın yengisi.. .”

Eliyle yanına gelmesini işaret etti. Toz bezini aldı. Edip Cansever, Turgut Uyar ve Oktay Rifat arkadaşlığıydı yan yana görünen.

“Bazen bir şiiri anlamak, ruhuna nüfuz etmesini sağlamak için demlenmek gerekir. Mesela, erkenden kaldırdığın çaydanlık sana o buruk, lezzetli tadı verir mi? Her yaştan şiiri vardır. Şiir okumadan aşk olmaz. Şiir okumadan sevmeyen insan, dokunamaz. Bazen hasretliği dindirir şiir, bazen baştan çıkarır. Sen bu demleme işini beceriyorsun bak, senin damağına uygun şiir mutlak vardır.”

Bu kez içten gülüyordu. Fakat kadının bunu fark etmeyeceğini düşündü canı sıkıldı. Kadın casus filmlerinde olduğuna emin, bir suçluyla karşı karşıya olduğunun bilincinde buz gibiydi. Ayağındaki blucin, daracık gömlekle, kafasına geçirdiği yazma ne büyük çelişki! Kendini, varlığını halkına adanmış, anlaşılamamış aydın halinde görmek midesini bulandırdı. Ama işte bir yerde o sancı çıkıyor ortaya.

Kadından kurtulmak istedi. O sıradabir süredir Durdu’nun kapının hemen ardında olduğunu biliyoruz. Evin bir yerlerine hâkim olmadığına sinirli. Ah bir kameracık! Sümbül’ün cebindeki kayıt cihazından şöyle böyle haberi var. Var da yok...

Öğle servis saati Durdu’nun yardımına yetişti. Artık meşru biçimde kapıda görünüp, zile basabilirdi. Karısı açtı kapı-

yı. Kaşıyla gözüyle içerdeki hakkında sorular sordu, kadının geçiştirmesi moralini bozdu, baktı pis pis. Kadın, Durdu'nun hallerinden akşamki sorguya anladı, yok bir şey der gibi açtı 70 kollarını yana doğru. Durdu bu, anasının gözü, akşam işare-
tini gösterdi, ah o akşamlar...

Sümbül merdiveni çekti, hırsıla silmeye koyuldu raflarını kütüphanenin. Bu kez kendiliğinden iş bölümü doğdu, doğal bir söyleşi ortamı da. Ama keskin sessizlik bir türlü silinmiyor, sanki gerilim zorunlu gibi ikisi de itiraz etmiyordu. Kadının varlığı EA'ya çoktan battı bile. İçtenlikten uzak, hesapçı buluyordu onu. Kocasından da haz etmemişti. Bazı kişiler, bazı mesleklerden ötürü hep itici olur diye içeriksiz bir genelleme yaptı. Elinde tuttuğu Nâzım'ın belki ilk baskılarından olan *Kuvayı Milliye'*sini okşadı. şu raflarla dövüşür gibi davranan kadın için verilen ömürlerin beyhudeliği ile sinirlendi. Gün ortasında, şöyle buzlu bir bira olsa diye düşündü. Özentisi ile kendi gerçeği arasındaki dengeyi biliyordu. Okurken yüzde yüz gerçektir. Toplumsal arayışları, düşle-ri, itirazları da! Ama eylemlerinden emin değildi.

"Sen git kocanın yanına," dedi kadına, "yalnız kalmak, kitaplar beni korusun, ısıtsın istiyorum". Kadın nasıl toparlandığını bilemedi. Deli diye geçirmedir akimden, yanıldınız. Bu adamın bir gizi, suçu olduğundan emin, çıktı. İyi günler diledi, sabah görüşürüz diye ekledi. Sabah yine gelecekti. Gelmeliydi. Merak ve görev bilinci birbirine karışmış, büyük balık yakalanmıştı.

Gün ortasında aydınlığı silmek için yaptı her şeyi EA. Dışarıdan görünmemek için önlemini aldı. Sığmağa ihtiyacı vardı. Saklanmaya. Kimden? *Karartma Gecelerini* aldı eli-

ne, susamış gibi okudu yine. Düşündü yalnızlık, yurtsuzluk üstüne:

"Karla karışık bir yağmur vardı. Paltonun yakasını kaldırmayıyla saçakların altında Yeşil Tulumba Sokağına kıvrılması bir oldu. İçtiği ıhlamurun sıcaklığı etkisini yitirmemişti. Oysa havanın sertliği eve girdiğinden daha da acımasız bir hal almıştı. Bu sıcaklığı sürdürebilmek için ona bir sabahçı kahvesi gerekiyordu. Tatlı bir düş bulutu gibi Kumkapı'daki Agop'un kahvesi geçti gözüünün önünden. Saat kaçtı, bilmiyordu ama bu saatlerde açar mıydı acaba Agop?"

Bu kez çayını kendi doldurdu. Sis gelmiş olsaydı da, bu pencereden sızamazdı.

*Merak Büyüyor, Yerli Yersiz
Sorular Gün Işığına Çıkıyor,
Dedikodu Almış Başını Gidiyor...*

Yavaş yavaş düzen oturdu. Herkes göz ucuyla birbirini izliyor, günün birinde işe yarar diye neredeyse her görüntü önce akıllara, sonra cihazlara kaydediyordu. Gülünç bir durumla karşı karşıya olduğumuzu söyleyelim. Gündelik, değersiz kimi sözcükler, bir anda derin anlama sahipmiş gibi küçük defterlere not ediliyordu; hatta kimileri kafasında kurgu yapmaya başlamıştı bile. Can sıkıntısına kimsenin zamanı yoktu, tümünün işleri önemli, derin ve bir yanındaki kavraması olanaksız haldeydi. Okur için şaşkınlık verici durum şu olmalı; kişilerin kendini özel, seçilmiş hissetmesini sağlayan nedir? Yersiz bir kendini beğenmişlik olabilir mi? Yoksa düzen, biricik olma tutkusunu besliyor ve bu derin bir

körlük mü yaratıyor? Gözlere çekilen mili biliyoruz, düşünceye vurulan pranga neyin nesi? Ruhların sefaletine ne demeli?

Yazgıcılar öyle bir yerlerden getirilmiş, yetiştirilmiş değiller. Birkaç temel özellikleri önemli elbet! Her insanın alınyazısıyla doğduğuna inanmak gerek. İnancın da gereğini yapmalı. Herkesin bir hesap günü olacak ve o gün gizli kapaklı ne bir olay, ne bir düşünce kalacak! O görkemli gün huzura çıkıldığında herkes kaderini yaşamış olacak ama öte dünyaya varmadan gereken çabayı gösterenin, düzeni koruyanın fark edileceğini de bilmekte fayda var. Allah, akıl fikir vermiş... Yazgıcılar'ın temel ödevi bunu iyi anlatmak. Olup biteni, akıp giden ânu kayıt altında tutmak. Kutsal olanı tarif etmek, düzeni sağlamak...

Kişi kendi kaderini tayin etmek için yola çıkıyorsa eğer, bu cesareti gösterecekse, gizlisi saklısı olmaz, adımıza defter tutanlara yardımcı olmak da bir görev. Herkes kendi savcısına suçunu bildirmeyi de becermeli, bu ödevi yapmalı. Kimdir savcı? Bildiğimiz o ahengin sağlanması için iyiyi kötüden ayırt eden; güzel ile çirkini yan yana koymayan; ayırık otlarını ayıklayan; yalancıyı haini bulup çıkaran. Kötücül olanı tecrit etmek her yurttaşın görevi değil mi? Öyleyse herkes Yazgıcılarla gönüllü olarak dayanışma halinde bulunmalı. Kim itiraz eder ki bu iradeye, inanca?

"Gibi Site"yi kuş bakışı gözleyen herhangi biri, hayli güdük, beceriksiz, kimse kızmasın ama kaba ve gülünç gelen yeni bir davranış biçimi yerleştiğini fark ederdi. Selam sabahattan sonra, biri diğlerinin sorgu hâkimi gibi davranmaya başlıyor, geçen geceki misafirin kim olduğunu soruşturuyor, aldığı ya-

nıt onu tatmin etmezse kendini ele vermemeye özen göstererek, ikinci üçüncü soruyla daha da belirginleştiriyordu bu tabikin içeriğini. Asıl mesele Yazgıcılar'a hızla bilgi vermek, göze girmek gibi görünse de, içten içe, akıl dışı olduğunu kabul ettiğimiz, birbirinin kaderini belirleyen olma arzusu da açığı çıkmıştı sanki.

Halim egemenlik alanım günün belirli saatlerinde cephe de savaş veren bir kumandan gibi denetliyor, sağlı sollu dağıtılmış olduğunu düşündüğü askerlerine gözdağı veriyordu sanki. Kafasında kırk tilki dolanıyordu yine. Yeni yapılan "Gibi Site" ihalesinin onu Rıdvan'la yakınlaştırdığını biliyor, biraz kurcalayınca, bu işbirliğinden doğacak sonuçların kısa vadede Rıdvan'ı eline düşüreceğini hesap ediyordu. Doğru zamanda kurulan ittifakların önemini, iş dünyası ona erkenden kavrattmıştı, dahası Rıdvan'la yakınlaştıkça tuttuğu kimi bilgileri edinmeye başlamış, acayip bir gücü ele geçirmenin arifesinde olduğunu sezmişti. Geçen gün pek de dikkat çekici olmayan bir mesele o güzelim kameralarca saptanmıştı. Kurnaz, bunu o koca gözleriyle gördü. Gösteriştan uzak bir aracın içinden Rıdvan indi. Kahverengi bir arabadan. .. El salladığı kişi devletin ihale komisyonlarında en güvendiği isimlerden biriydi. Nereden mi biliyordu bunu? Halim bütün gün ekonomi kanallarını seyreder, ekonomi makaleleri okur, internette ekonomi sayfalarında dolanırdı. İçinden, iki sırdaş olmanın zamanı diye geçirmiş, bir baha-neyle Rıdvan'la rastlaşmıştı merdiven boşluğunda. Fark edilmekten hoşlanmayan Rıdvan, diploması gereği gülmüş, devletle çeşitli biçimlerde bir araya gelmenin zorunluluğundan dem vurmış, kismetse birlikte de yapılacak ziyaretler oldu-

ğunu geçirmişti satır arasında. Kâfiydi bu kadarı. Devletle iş görme deneyimi olan adamın hali başka oluyor, durumu kavriyordu çabucak... İyi akşamlar demek üzereyken, ikisinin ağzı birlikte oynadı: "Sahi şu yeni taşman komşu kimin nesi?"

O an, kayıtlara geçti mi bilemiyoruz. Bakışlarından aynı tarafta oldukları izlenimi uyandıran bir algı doğdu, yanıt beklediler birbirlerinden. Suskunluk artınca da, "Gibi Site"nin ilk hallerine övgü yağdırarak yol aldılar asansöre doğru. Komşuluğun öneminden, tanıdık insanlar arasında güvende olmaktan söz açtılar.

Rıdvan, Nadir'den duyduklarını not etmenin yetmediğini, Halim'in arada bir kaybolmalarını araştırmak gerektiğini şimdi daha iyi fark etmişti. Kurnazlık bir yere kadar diye geçirmiş olabilir içinden. Aklının bir yerinde şu yeni komşunun kim olduğu sorusu da asılı kaldı. Yazgıcılarla karşılaşması eskilere dayanan Rıdvan, özlem duydu bu dostlarına. Artık dost gibi görür olmuştu onları. Allah razı olsun, bir ortak inceliğiyle davranıyordu ihale komisyonu başkanı, bakan bey, tüm hükümet... Eh onunda Yazgıcılar'a yardımcı olmak görevi vardı. Halimle ilgili notlarını iyice düzenledi. Kendiyle ilgili sürekli bilgi vermeyi de ihmal etmiyordu zaten. Bu sayede devletle arasında gizli kapaklı bir iş olmuyor, savcılar dava gereksinimi doğunca, toplum adına görevlerini rahatça yapıyorlardı böylece. Bu düşünceyi içinden geçirmiş olmaktan memnun, Halim, Ah Halim, dedi kendi kendine. "Gibi Site"nin tüm bilgisini iletme sorumluluğu hissetti üstünde.

Kurnaz paralel zamanda görüntüleri iyice irdeliyor, Rıd-

van'la ilgili ilk bilgileri derlemiş olmanın hoşnutluğunu yaşıyordu içinde. Büyük bir balığın oltasında can çekişmesinden memnun, kısa zamanda Yazgıcılarla kuracağı ilişkinin derinleşeceğinden emin sırttı. Yakından tanıyanlar dışında bu yıl ışık gülümsemesini diğer maskelerinden ayırt etmek kolay değildir, bilesiniz. Bu hay huy içinde yeni kiracı hakkında yeterince bilgi edinmediği, sınırlı sayıda görüntüye sahip olmanın açlığını da fark etti elbet. Perdeleri kapalı, nerdeyse dışarı çıkmayan bu adam canını sıkıyordu. Kaltak Sümbül'den de doğru dürüst bilgi gelmemiştir henüz. İhmal etmeyeyim diye geçirdi içinden...

Bu sırada, yönetim odasında yaşanan hayli gergin bir tartışmaya çevirelim bakışlarımızı: Albay Muzaffer, öğrenci kızlar Hale ve Sejda'ya nasihat ediyor; kızlar sıkın ve biraz da sinirli katlanmaya çalışıyordu komutana- Albay memleketin gençlerden çok şey beklediğini ısrarla vurguluyor, bir türlü gelinemeyen muasır medeniyet seviyesini el ele göz göze dolaştıkları küpeli zibidilere bağlıyordu. Garbın medeniyet anlayışı küpeye, yırtık pantolona, yavşak konuşmalara ne zaman indirgendi yahu, diye de iç geçiriyordu bir yandan. Kızları sevgilileriyle görmüştü, bunu uygun bir dille ifade etmiş ve bir an önce utanma duygularının baskın çıkarak kendilerini derslerine vermelerini emretmişti. Sorun şu ki, uygun bir dile gerek yoktu. Kızlar sevgililerini saklamıyorlar, günün büyük kısmını onlarla geçiriyorlardı. Gizli olan, oğlanları "Gibi Site"nin arka kapılarından eve almış olmalarıydı ki, bunu sadece onlar gizli sanıyordu. Şaşı Nadir, Halim, Durdu, güvenlik timi gerekli görüntüler ellerinde olduğu halde, bu sırrı birbirlerinden gizlemekle meşguldüler, içlerinde, aklın-

(lan kızlardan biri benimle ilgilense ne olur diye geçiren yok değildi.

Kızlar, albayın yaşma hürmeten ya da belki onu pek takmadıkları için, bir süre boş gözlerle dinlediler, ardından da buranın bir kışla olmadığını ve nasıl yaşayacaklarını kimseye sormayacaklarını, uygun olmayan bir dille ortaya döktüler. Hiddetlenen albay, bu çivisi çıkmış gençliğe de, onları yetiştiren aileye de, topluma da, oturdukları “Gibi Site”ye de bastı küfrü! Kızlar çenelerini tutmamış, Memet’i emir eri gibi kullanmanın asıl ahlaksızlık olduğunu pat diye söylemişlerdi. Dahası, albay karılarının tutumlarından girip, askeri zorbalıklardan çıkmış, yeterince liberalleşemeyen bu kuramların erkek arkadaşlarını ellerinden almasına izin vermeyeceklerini de, yine uygun olmayan bir dille söylemişlerdi. Sonuçsuz kavga karşılıklı söylenerek bitti.

Albay giderek gerginleşen ortamdan hırlayarak kurtulmaya çalışırken, yönetim odasının kapısından döndü ve Nadir’e beklenen soruyu sordu:

“Yahu bu yeni taşman adam ne tuhaf biri! Bir geldi, pir geldi. Kimdir, kimin nesidir?”

Hale ve Sejda içlerindeki soruya yenik düşerek, merak dolu gözlerle Nadir’e baktılar. Doğrusu “Gibi Site”ye kim girer, kim çıkar umurlarında olmazdı. Hatta kendileri dışında bir dünyanın olduğundan da hayli kuşkuluydular. Ama bu yeni taşman adamın, yaz akşamları, tatlı esen bir rüzgâr gibi her yöne taştan eski plak tadındaki melodilerini duymadan edemiyor, bugüne dek fark etmedikleri bu lezzetin kaynağına ulaşmak için tarifsiz arzu duyuyorlardı. Gece çok geç saatte ellerinde koca bir ay çekirdeği taşıyla balkona yayıldıkların-

78 da, karşı taraftan gelen bu büyümlü ezgilerle kendilerinden geçmişler, kaç zamandır samimi bir incelikle ellerine dokunan bir sevgilileri olmadığına hayıflanmışlardı. Sanki erkek arkadaşları kalın bir eldivenle dokunuyordu onlara. Aralarına kısıntı yapan bir yün eldiven giriyor, duyguları böceklendirip, yok ediyordu.

Nadir, bir sanıktan söz edecek gibi baktı. Her şeyin denetim altında olduğunu imleyen gereksiz bir tümce kurdu. Kimseyi tatmin etmeyen, Nadir'in de adam hakkında doğru dürüst bir bilgisi olmadığını gösteren bu füzuli ifade can sıkıttı. Nadir, bu yeni komşu hakkında yeterince bilgi sahibi olseydi da zaten kimseyle paylaşmaz, bir an önce Yazgıcılar'a gereğini yapmaları için ulaştırırdı. "Gibi Site"de herkes birbiri hakkında notlar tutuyor, derleyip düzenliyor ve bilgileri gerekli yere anında ulaştırıyordu.

Kurmaca bu ya, vali yardımcısı ile spor kulübü yöneticisi aynı anda "Gibi Site" kapısında beliriverdi. Bu rastlantının elbet bir sebebi hikmeti vardı, içten selamlaştı iki sözde dost. Vali yardımcısı sıkı bir futbol seyircisi değildi aslında. Ancak emekliliğine az bir zaman kaldığı için, toplumsal konumunun gücünü dibine dek kullanıyor, her türlü sosyal ortamda görünmek için çaba harcıyordu. Sağ olsun, günün hükümetinden yeterince saygı, ilgi görmüş, o da karşılıksız bırakmamıştı. Ama görevi bitince kimsenin kapısını çalmayacağını, telefonuna çıkmayacağını bilecek kadar da zekiymiş. Bu localarda maç seyretme meselesi yeni modaydı ve orada kurulan dostluklar siyasette önünü açabilir, en kötüsünden bir şirkette yöneticilik getirebilirdi. Şimdiden emekliliğin sıkıntısı basmıştı üstüne.

Spor yöneticisi Bahri'nin en sevmediği tipler bunlardı; askerler, siyasiler, bürokratlar... Hem sevimsiz, hem açgözlü; hem görgüsüz, hem de aşırı talepkâr davranışlarına gıcık olurdu. Katlanma zorunluluğu canını sıkardı. Bu Burhan denen adam artık her maçta vardı; bir de anlasa toptan gam yemem, diye geçirdi içinden. Gerçi bu gitse, diğeri gelse ne değişecekti ki? Düzen bozuk olduktan sonra... Karşılıklı sırtarak merhabalaştıklarını not olarak düşelim. İkisi de ne söylemeleri gerektiğine karar verememiş bir sıkıntıyla sohbete koyuldular. Vali yardımcısı ayağına gelmiş fırsatı değerlendirmek istedi. Sözü'n arasına metres Aysel'i sıkıştırdı, yetmedi futbolun kirlendiğine getirdi lafı ve Bahri'nin izleme ve dinlemesini nasıl tastamam yapabildiğini sezdirdi. Gerçekten de elinde bir sürü fotoğraf ve kayıt vardı.

Bahri altta kalır mı, vali yardımcısının bir dilenci gibi şirket şirket gezdiğini belgelemiş, evine konuk etmek için adamların peşinden nasıl koştuğunu işitmiş, karısı ve kızının kredi kartı harcamalarının kaynağı üstüne akıl yürütmeler yapmıştı. Tabii tüm bu iletişim, nezaket, samimiyet ve gereken ciddiyet içinde gerçekleşti! Hafta sonu birlikte maç izlemek üzere sözleşirken otuz iki dişlerini birbirine gösterdiler. O sırada aynı kaygı ve istek gelip yerleşmişti içlerine. Yazgıcılar'a en taze bilgiyi vermek! Herkes Yazgıcılar tarafından özel seçildiğini sandığı için, istediği salvoyu yapabiliyordu. Vali yardımcısı tam da vedalaşma faslına gelindiğinde, "Sizin bloğa taşınan komşunuzdan memnun musunuz?" türünde yersiz bir laf etti. O ana dek bu görüşme bitsin diye sabırsızlanan Bahri, yeni taşman kiracı hakkında hiçbir fikri olmadığını belirtti. Karşılıklı birbirlerini düş kırıklığına uğratarak sonlandırdılar

akşamı. Eve vardıklarında kayıtlarına neler yazdıklarını tahmin edersiniz:

Burhan, metresine giden Bahri'yi görüntülemiş ve gözda-

80 ғы vermişti.

Bahri, yalakanın şirket arayışlarını ve alışveriş görüntülerini akıllı aygıtlara çoktan yüklemişti.

Bu bölümü bitirirken elbet genel müdür Burak ve Durdu'nun karşılaşmasını da size duyurmak zorundayız. Matematiksel bir sıralama yaptığım izlenimi uyandırmak istemem. Ancak geliş gidiş saatleri en düzenli olan kişi imanlı bir beyaz yakalı olan Burak olduğu içindir ki, söz güçlüğüle ona düştü. Burak zalim pazar ekonomisi içinde yönünü bulmaya çalışan, bin bir güçlüğüle eline geçen koltuğu kaptırmamak için gayret eden biri. Çocukların varlığı, ev kredi borcu, yıllık tatil masrafları, arada yurtdışma gitme halleri falan derken, işinin kolay olmadığını hem şirketi, hem aileyi yönetmek için habire çalışmak zorunda olduğunu biliyoruz. Ayrıca iyi yurttaş Burak'ın düzene itirazı yok. İyi bir düzen yandaşı olmanın sorumluluğu ve bilinci içinde üzerine düşeni de yapar. Gelgelelim artık yapı ve roller değişiyor, Burak da yeni oyunun, yeni kurallarını kavramak için çaba harcıyor. "Gibi Site"de olup bitenleri bilmek, izlemek, dinlemek önemli.

Durdu'nun ne mal olduğunu iyi bilen genel müdür Burak, elindeki üç beş parça torbayı almak için koşarak gelen kapıcının yanma rahatça erişmesi için bekledi. Durdu'nun herkese söylediği içeriksiz ve sahte sözleri dinledi. Durdu, dış dünyadan bilgi edinmek için kurnazlığı son aşamaya getirmiş, küresel iktisat ve borsa hakkında Burak'la soru ce-

vap haline geçmişti bile. Gln yolculuk kapıya dek sürecek, asansöre gelindiğinde Durdu eve dek torbayı çıkarmak için ısrarcı olacak, Burak istemez deyip ondan kurtulmaya çalışacak ve bu minik didişme, güçlü olanın galibiyetiyle son bulacaktı.

Burak, Durdu’nun attığı her adımı takip ediyor ve “Gibi Site”de kimsenin erişemeyeceği kimi görüntülere sahip olmanın gvencecini duyumsuyordu. Evde bakıcı var biliyoruz ve bu bakıcının da ne kadar tekin olduğu tartışmalı. Burak ile Pmar’m neredeyse Allah’ın günü kaçan bakıcılardan bıktığını da bilmeyenimiz yok. Bu hareketli süreçte bakıcılara güvenmek de mümkün değil. Hal böyle olunca Burak, evine iyi kurgulanmış bir görüntüleme düzeneği kurdurmuştu. Böylece işyerinden eşiyle birlikte hem bakıcıları gözlüyor, hem de çocukların davranışlarını denetliyordu. Bu kayıtların birinde en sion gelen Moldovalı bakıcıya Durdu’nun nasıl sulandığı açıkça görülmekteydi. Burak bunu uygun bir dille hissettirdi. Karısından, herkesten ve her şeyden çok korkan Durdu, kendini böyle ele vermiş olmaktan ne denli mutsuzdu siz tahmin edin!

“şu yeni gelen adam da neyin nesi?” sorusuna yerli yerinde, doyurucu bir yanıt vermeyi herkesten çok isterdi Durdu ama nafile! Burak ısrar etmedi, içindeki bit yeniğini büyüttü. Bu soru, asansöre didişmeden yerleşmelerini sağladı. Durdu da aynı derdi dile getirdi. Meçhul adam hakkında kimse bir söz edemiyor, kapalı perdeden dışarı tek ışık sızılmıyordu. Tam ayrılırken, Burak’a hafif bir uyarıda bulundu. İzleme, dinleme, duyma, görme halleri üstüne herkes i geçirdi.

“Gibi Site” sakinleri, çalışanları o günü böyle yaşıyorlardı.

Yazgıcılar ellerini yukarı uzatmış, giderek artan bu toplumsal duyarlılık için dua ediyordu. Herkes savlarını yerli yerine 82 oturtmaya çalışıyor, gerekli bilgileri depoluyor, kayıtları gözden geçiriyor, hummalı çalışıyordu.

Rüzgâr dedikoduları uçurtma yapmış savuruyordu her yana.

Bulutlu bir hava yoktu ufukta, sis de!

Aniden Pencere Açılıyor, Güzel Sabah ve Şaşırtan Bir Kadın Giriyor İçeri

Pencereyi sevinçle açtı EA. Günlerdir bir beklenti doğurduğunu bilmeksizin, belki bir bahar sabahına uyandığını düşünerek, belki de tatlı bir rüyanın ardından temiz hava soluma arzusuyla. Düşleri çok önemsedliğini gençlik yıllarında yazmıştı ilk güncesine. O günce yıllarca biçim, içerik, doku, duygu değiştirerek düne dek geldi ama müthiş bir can sıkıntısı ve öfkeyle ondan ayrılma isteğine yenik düşen EA'nın gazabından kurtulamadı. Tarihi bir temizlik yapma gereksinimi içinde, evinden taşan kalabalık belgeleri; yırtık pırtık defterleri; anili eşyayı; hatta gözü gibi sakladığı kalem, bardak, kutu gibi nesneleri kolaylıkla çöpe bırakıverdi. Anisiz bir sabaha uyanma özlemini ne zamandır duyuyor, düşlerine sinen izle-

ri silmenin olanaksızlığına hayıflanarak, bari çağrışımlardan kurtulayım diyordu kendine. Bu sabah tüm bunlardan bağımsız bir mutlulukla geldi ona.

84 EA'nın nasıl görüldüğüne şöyle bir bakarsak; pembemsi, yakalı bir kısa kolluyla başlayabiliriz izlenimleri bildirmeye, hemen ardından ipleri uzunca, fakat neşeli salmışıyla göze hoş gelen pijamadan söz edebilir, ardından da kendinden geçer biçimde esnediğinde göbeğinin hafif görüldüğünü notlarımıza ekleyebiliriz. Neşeli bir sabaha uyanmak davranışlarından kavranabilir. Yukarıdaki görüntüyü ilk kim kayıt altına aldı bilemiyoruz, ancak sabah bekçisi Hasan'm, balkonda cigara tütüren albayın, evden her daim geç çıkan Rıdvan'ın kayıtlarında o an belirgin biçimde ortaya konacak. Balkonlar hangi kameralarla izlenmekte ve nasıl olup da Nadir ve Halim aynı anda bu görüntüden haberdar olmakta, kestirmek güç. İçeriden taşan iyi demlenmiş çayın buharı görünüyordu, hissediliyor muydu, romancı mı uydurmakta, bunu okura bırakmak gerek. Nihayet görünen EA'nın yeni sabah manzarası.

Uzun ve yorucu bir gece, ancak okumaktan ötürü keyifli bir sabaha taşır kişiyi. Pencerenin açılması, güler yüzlü ve sahici bir adamın resminin oradan taşması, aşağıda şimdiden dedikoduları başlatmış, EA'ya yüklenmeye çalışılan gizemli adam kalıbını çatırdatmıştı. Yine de Sümbül bu taşkınlık veren sevince kanmıyor, kitapların arasında bir hayalet gibi dolanan, dua okurcasına tüm gün dizeler mırıldanan bir adamın masum sayılmasına katlanamıyordu. Sabırlı davranmak gereğine inanmış, kahvaltı için telaşlı davranan EA'nın odasına sıklıkla girip çıkma olanağından faydalanarak göz-

lem yapıyordu. Neredeyse altı yedi kez, onar dakikalık sürelerle sadece; “Eline sağlık”, “Teşekkür ederim”, “Çok lezzetliydi,” diye başlayan ve “Bir çay daha lütfen demli olsun,” diye biten konuşmalar geçmişti aralarında. Kendini ele veren bir işaret, bir söz, bir ifade yakalayamamanın hırsı ve öfkesiyle bekliyordu Sümbül. Gördüğü her resmi kayıtlara ekliyor, sabrediyordu.

Bu dakikalarda “Gibi Site”nin girişinde diri vücutlu, kumral saçları beline dek uzamış, bakışlarıyla hemen karşındakine yön veren, ince gömlek içinden meme uçları fark edilen ve kişide oracıkta dokunma isteği doğuran, gençten, zarif, bakımlı ama sade, eli kolu kalabalık, biraz aceleci bir kadın belirdi. Adı AÖ olsun. Bekçi Haşan neye uğradığını şaşırmış, bir sabah için bu kadar fazla diye geçirirken içinden, kadın daha da tokat etkisi uyandıran bir tutumla EA’nın dairesini soruvermişti. Bu soru öyle bir yankı yapmıştı ki, metres Aysel daha saatlerce sürmesi gereken uykudan, üstelik de açık bir zihinle uyandı. Halim biri onu çimdiklemiş gibi fırladı yerinden. Durdu, yolu göstermek için soluğu kadının yanından almıştı bile. Albay gördüğü afetin hangi dengeleri sarsacağını düşünerek iç geçirmiş, güvenlik önlemini yoklamıştı. Nadir ablak bakışlarına yaraşan bir sırtıyla görünmüştü orta yerde. Bu böyle uzar gider. EA aniden görünür olmayı kafasına mı koymuştu ya. Sabahki neşeli esnemenin manası da açığa çıkıyordu işte.

Yazgıcılar şu ana dek anlattıklarımızın hepsinden saniyesi saniyesine haberdar. Bilgi akış hızı, inceliği ve en önemlisi karşılaştırmalı olma talihi işleri kolaylaştırıyor. Gelen ilk verilerde; EA’nın pencere önünde belirme saatlerinde birkaç da-

kikalık fark dışında sorun yoktu. Üzerindeki kısa kollu gömleğin rengi kiminde pembe, kiminde kırmızı, kiminde kızıl diye tarif ediliyorsa da, bu tartışmaya değecek bir konu değil, ayrıntıda şeytanın gizli olmadığı bir fark olarak benimsendi. O ana dek, yorum gerektiren bir durum da olmamıştı. Ama AÖ'nün kapıdan girmesi ve ilk sorusu yüreklerin heyecanla çarpmasına neden oldu. Artık EA için birden fazla kahramanlı bir tahmin yapmak gerekiyordu.

Evin zili çalınca, dikizleme işine oldukça dalmış olan Sümbül, yakayı ele verdim korkusuyla sıçradı. Boş bulunmuştu. Kapıyı salak kocası Durdu dışında kimse çalmazdı ki. EA'nın kimi kimsesi olduğunu hiç düşünmemişti oysa. Söylene söylene açtı kapıyı. Karşısında beliren manzara bir kez daha demin tarif ettiğimiz türden bir şaşkınlığı, bu kez suçluluk değil de, hazırlıksız yakalanma halini yaşattı Sümbül'e. Bu denli güzel, gösterişli, albenisi olan bir kadının yanında duran soyтары kılıklı adamdan hoşlanmadı açıkça. Sümbül'ün bunca karmaşık duyguları izlenim haline getirip, bir de için için dillendirme olanağı var mı, emin değiliz doğrusu. Ama yüzündeki ifadeden bunu net okumak mümkün.. . Durdu hemen sırnaşık biçimde konuştu;

“Abinin misafiri!”

Sümbül bu yersiz yakınlık ifadesine takılmadı, kadına biraz daha bakmayı denedi, zaman uzayınca kibarlık gösterisiyle içeri buyur etti. EA'nın bir ziyaretçisi olmasını ilginç ve kayda değer bulmuş, o ana dek yaptığı gözlemleri hızla elden geçirerek, yeni bir taktik düzenleme yapmıştı kafasında. Odasından neşeyle çıkan EA ile AÖ'nün kucaklaşması görülmeye değerdi. Uzun zamandır bu ânı hasretle bekle-

yen iki kişinin gönülden kavuşmasıydı bu. Elindekileri oracığa bırakıp, özleminden kavrulduğu adama sığınmıştı kadın. Sümbül kendini fazla hissetti orada, çözümünü mutfağa sığınmakta buldu. Yüksek sesli kahkahalar doldurdu evi. Az sonra Sümbül, yine bir işaret bulurum, bu gizemli örtüyü dağıtırm diye, dikkat çekmemeye özen göstererek başlamıştı çay servisine.

“Senin dilinde şiir var. Bunu her seferinde söylüyorum. Bu bunalımlı modasına pabuç bırakmayan haline de bayılıyorum. Elini kirden, pastan sakınmaman, sözünü yüksek perdeden söylemen hoşuma gidiyor doğrusu.”

Anlamını kavramadığı bu tümceyi hemen kazıdı önce zihnine, sonra gerekli aygıtlara Sümbül. Bir yandan not almaya başlamış, izlenimlerini karalar olmuştu. Kadının hangi durumda nasıl ifade takındığını görüntüleyemediği anları, kafasında kurarak kayda geçiriyor, görsel malzeme darlığına karşı biraz romancı, biraz belgeselci duyarlılığıyla davranıyor gibiydi. İş kurnazlık olunca Sümbül’ün üstüne kimse yoktu. Dalgınlığı kadın ve erkeğin gürültüsüyle dağıldı, kapının eşliğinde şakalaşüyor ve bir yandan ayakkabılarını giyiyorlardı. Sümbül yolculara kızgınca bakmış olmalı ki EA, “Biraz yürüyüş iyi gelecek,” deyiverdi.

Apartman aralıklarının sinir bozan loşluğu aniden patlayan ışıkla dağıldı ve az sonra çıkacakları söyleşi yolculuğuna hazır iki insanın sesiyle doldu. Kameralar saniyesi saniyesine gülümsemelerini, biraz ayıplı şakalaşmalarını, gamsız hallerini kayıt altına aldı. Bahçeye indiklerinde izlendiklerinden habersiz, evde başladıkları söyleşiyi sürdürmeye koyuldular. Metres Aysel, sanki rutin bir faaliyetymiş gibi yürüyüş ha-

zırlıklarma koyuldu hemen ve merdivenden aşağı süzüldü. Albay eşine işaret etti, gizli bir parola verir gibi hazır olmasını emretti. Onlar da yürüyüş yoluna yöneldiler. Nadir hazırlıksız yakalandığı için binlerinden taşacak dedikodulara ve uzağı iyi gören kameralara umut bağlamıştı. Halim orada olamamanın sinirini müşterilere kustu. EA ve AÖ, "Gibi Site" kapısından çıkarken kadın ve erkek, yüzlerine derinden bakan bekçileri, Haşan ve Turan'ı fark etmediler bile. Az sonra rastlantılarla önlerine çıkacak Aysel'i, albay ve karısını da hesap etmeleri olanaklı değildi. Durdu arkalarından baka kaldı. Siteyi terk edemezdi. Balkondan bakan karısına kaş göz etti ama keyifsiz Sümöl oralı olmadı.

Önde EA ve AÖ, arkalarında albay ve karısı, onların hemen ardında Aysel, az geride de sigara alma bahanesiyle sıraya giren Turan; önlerinden geçtikleri marketin, eczanenin ve sokağı gözetleyen sitelerin kameralarına görünerek ilerlemeye başlamışlardı. EA ve AÖ hızı arttırmış, sahiden spor yapar biçimde yol alıyorlardı. Arkalarındaki nefeslerini hesaba katmadıklarından ötürü onlara kızmaya hakkımız yok. Bu garip takip bir süre devam etti. Anayoldan ilerleyen araçların kimileri yol kayıt cihazları bulundurdıkları için hepsini birden gördüler; konvoy, önlerinden geçtiği anaokulunun kayıtlarında da yer aldı. Bu arada az konuşup, çok ilerlediler. Bir pastanenin önünde durunca kadın ve erkek, takip ekibi de çaktırmamaya özen göstererek ani fren yaptı. Kapıdan girişleri, alışveriş anları ve kuytu bir masaya yerleşmelerinin tümü pastane kayıtlarında var. Söylemeden geçmeyelim; AÖ, yönünü tayin etmek için girdiği benzinci kameralarında da yalnız olarak yer almıştı zaten.

Herkes masalara uygun biçimde yerleştii. Gözler birbirlerini izler haldeydi. Kayıtlar çoklu yapıliyordu şimdi. Metres Aysel'le aynı dükkânda : soluk almak hele bir de karısı yanındayken sinirlendiriyordiu albayı. Aysel de bu despot, yaşlı ve sevgisiz suratlı albay ve: karısından hoşlanmamıştı. Bir başına güzelce yapacağı gözdem, zorlu bir hal almıştı. Poğaçâ alma bahanesiyle içeri daalan Turan'a kimse anlam veremedi. Turan ne kadar oyalarımı diye hesap ediyor, ömrünün kısalığına yanıyordu.

Tüm gözler AÖ'nürn zayıflığından ve zarafetinden beklenmeyecek açlık ve kalbalıkla su böreğine saldırmasına şaşkınlıkla baktı. Hızla ömemli bir ayrıntı olarak kazındı hafızalara bu sahne. Yetmecdi, koca kulaklar duyduklarını da eklediler görüntülere. Altoaym önünde, "Milliyetçilik toplumu yıpratıyor ve hırpalıyojr. Bu karamsarlığı dağıtmak lazım," sözleri yazılıydı. Adam ı mı kıza, kız mı adama söyledi, bilemiyoruz.

Aysel; "Aşkın her çeşşidine varım," diye not düştü önüne. Kendini gecelerin, zevkkin, şehvetin, aşkın kadını diye gırgır geçerek tarif eder, bu oiyun halinden hoşlanırdı. Şimdi ciddi bir dille bu sözleri işitmek dikkatini çekmiş, buradaki sığ ve bir kadına yakışmaz içesriğe şaşmıştı.

Turan, uzakta durmanın sıkıntısıyla ağızlara bakmakla yetiniyor, meslektaşlık yatkınlığıyla garsondan özel bir bilgi sızdırmaya çabalıyordu. IEA'nın şapırdatarak lokmaları çiğnemesi, kadının bir oburr gibi davranması ve bir ara sevinçle "İşte bu gerçek bir devrrim," demesinin dışında ilgi çeken bir durum olmadığı bilgisiini almış, her şeye karşın not etmişti. Kameraların gördüklerine, tanıklar can veriyordu.

Dönüş yoluna aynı kadro ama farklı sıralamayla geçildi. Önden Turan fırlamış, sanki arkadan gelenlerle ilgisi yokmuş gibi davranmaya özen göstererek Hasan'ın yanına varmıştı.

90 Haşan artık malını iyi tanıyor, neler olup bittiğini davranışlarından sezmeye çalışıyordu. Uyanık Turan her koyunun kendi bacağından asıldığını çoktan kavramış, bu zor görevlerde yalnızlığın ne anlama geldiğini iyice sindirmişti içine. Haşan neler kaybettiğini düşünse dursun, arkadan gelen kalabalığın haline şöyle bir göz atalım biz...

Albay aniden kalkan EA ve AÖ'ye yetişemedi elbet, önlemini önden alan Aysel hesabı ödemiş, kapı civarında dolanmaktaydı. Adam ve kadının ardına hırsızlama sızdı. Eczaneye girdiler. Kadın baş ağrısı, âdet sancıları için bir ağrı kesici, diş fırçası, macun, sıvı sabun aldı. Erkek sade bir boğaz pastilliyle yetindi. Kameralara bu alışveriş olduğu gibi yansıdı. Ama Aysel bir kadının macun ve fırça almasının ne demek olduğunu iyi bilirdi. Demek bir sevgiliden söz etmeliydi artık. Zaten kuşkulandı. Albay ve karısı bu bilgiye sahip olmamalarına karşın olağan bir arkadaşlıkla karşı karşıya olmadıkları kanaatine varmışlardı çoktan. Şimdi soru şuydu; bu kadın geceyi burada geçirecek mi?

Haşan ve Turan yazık ki bu sorunun yanıtını öğrenme olanağına sahip değiller. Az sonra vardiyaları değişecek ve onlar içlerinde büyüyen merak ve kuruntuyla baş başa kalacaklar. Evlerine varır varmaz, her zaman yaptıkları gibi uykuya çekilmek yerine bu karmakarışık görüntülerden, imgelemlerden bir öykü kurmanın hazzını ve zorluğunu yaşayacaklar. Günün ortasında "Gibi Site"yi terk etmek, bir anlamda kapı dışarı edilmektir.

EA ve AÖ neşelerini tüm yol boyu koruyacak ve eve doğru yol alacaklardı. Kapıdan girerken şu sözler işitildi:

“Ben mekân değiştirmeyi sevmem ama mecburiyet insana her şeyi yaptırıyor işte.”

“Boş ver kimi zaman güzel bir öykü olur yeni yaşam.”

Parlak bir güneş altında, sisli günlerden uzak...

Şimdilik.

Yepyeni Bir Düzen Kuruluyor, Yazgıcılar Yurttaşlara Güven Veriyor!

Yazgıcılar yeni bir yurttaşlık bildirgesi yazılmasının önemini tartışıyor aralarında. Değişen çağ, koşullar, iki tür temel sorun ortaya koyuyor: Manevi değerlere saygının azalması ve inanç yoksunu kitlenin hızla büyümesi. Kuşku yok; dünya küçülüyor, uygarlıkların birbiri üstünde etkisi artıyor. Bu el kadar yerkürede herkesin birbirini anlaması için köprü görevi üstlenmekte yarar var. Hepimiz aynı kainatın insanlarıyız, aynı Allah'ın suretleri. Kaçınılmaz biçimde ahengi bozan çatlak sesler de oluyor elbette. Bunların dizginlenmesinde yarar olduğu geçmiş deneyimlerden ortada. Allah devlette zeval vermesin, ancak ortaya çıkan bu yeni dünya resmi ni iyi görmek gerek. Bilişim olanaklarını kullanamayan, demokrasi bilincinde geri kalmış, iktisadi dönüşümü kavraya-

mayan kimileri, kendini hâlâ ilerici sayıyor. Bunun da düzenlenmesi lazım. Bildirgede bu hususa da mutlaka yer verilmeli.

Yazgıcılar görevlerinin güçlüğüne bilen kişilerden oluşuyor. Serinkanlı, sabırlı, inançlarına bağlı ve en önemlisi de keskin gözlemci, tahlilci kişiler. Değişen çehre deyince, ülkenin kalkınma hızına iyi bakmak; televizyon, radyo, gazete, tüm iletişim olanaklarını iyi kullanmak; dört yandan yükselen iş merkezleri, dev alışveriş alanları, artan, arttıkça da cesaret veren ticaret hacminin kıymetini bilmek gerek. İnsan fitratına uygun olmayan dayatmalara yüz vermemek lazım! Her dönem buna direnenler olduğunu biliyoruz artık ve gereksiz ısrarın kimsenin hayrına olmadığı ortada. Uzun yıllar eşitlik, özgürlük diye meydanları dolduranların, sonunda büyük şirketlerde CEO olduğunu görmeyen, duymayan var mı? Dahası Allah'a bin şükür, bu yeni birleştirici, uzlaştırıcı anlayış, yeni bir kardeşlik üzerinden herkese kapılar açıyor. Ticaretin dili ne kadar dinç tutuyor, zinde kılıyor zihinlerimizi, bedenlerimizi.

Dayatma olmaması da Yazgıcılar'ın işini kolaylaştırıyor. Durumun ciddiyetini ve gerekliliğini kavrayan yurttaşlar gönülden katkı yapıyor. Herkes kendini ortaya koyan çeşitli iletileri anında ulaştırıyor Yazgıcılar'a. Sav üretmekle yükümlü olan değerli görevliler bu samimiyeti karşılıksız bırakmıyor. Mikropları ayıklamak temel görev... Lamı cimi yok, derin bir ahenkten, tıkr tıkr işleyen bir süreçten söz ediyoruz, iyi kurgulanmış, tasarlanmış, refah ve huzur sağlayan yepyeni bir düzen bu.

94 “Biz ortak bir mutluluğu isteyen kişiler, doğaldır ki aynı bayrağın, aynı kutsal kitabın, değerlerin içinden süzülüp geldik; yurttaşların tümünden bunu reddedenlere ya da delirmiş olduğu için gerçeği görmeyenlere, gönül gözü kapalı olanlara, fitne fücuru alışkanlık haline getirenlere tepki göstermesi doğal değil mi? Bunun en güzel yolu da Allah’ın almış yazdığı yazıya boyun eğeceğine herkesin yüksek sesle destek vermesi, imanını açıklıkla ortaya koymasından başka nedir?”

Yukarıdaki metnin temel alınmasının herkesin elini güçlendireceği ortada. Zaten bir süredir tüm yayın organları toplumun ortak talebini bu güvenle dile getiriyor. Kamuoyu yaratmanın başarısının anahtarı olduğunu görmemek için kör olmak lazım. Kaç zamandır bu yeni savı ortaya koymak için, söylemleriyle derinlik kazandıran, yerli yerinde veriler sunan, yoksul halkın (hem akli fikri yoksul, hem cebi delik insanımızın) bu durumdan kurtulması için seferberlik ilan edildi. Bu topyekûn oluşan gönüllü harekâtın sac ayakları sağlam olduğu içindir ki, insanlar neredeyse Yazgıcılar’a koşarak ulaşıyor, bu temize çıkma, arınma, geçmiş karanlığın üzerimize sinen kirinden pasından kurtulma süreci hızlandıkça hızlanıyor.

Yazgıcılar toplumun gözü kulağı olmanın, nefes borusu olarak damarları açmanın yanında, önden kimi gelişmeleri sezerek müdahale edebilme yeteneğine de sahip. Yazgıcılar, ilk günlerde doğan tepkilere ve ortaya konan davanın anlamını kavrayamayan birileri tarafından suyu bulandırma çabasına rağmen artık son noktaya gelmiş durumda. Atılacak adımın, yapılacak eylemin ne olduğu çarçabuk kavranarak, huzur, güvenlik için gerekli önlemlerin alınması, neredey-

se dünyada benzeri olmayan hızla sağlanmış bulunmakta. Bunun gururu kuşu yok ki tüm bir yurttaş topluluğunun... Bu yurttaş sözcüğünü sıklıkla kullanmanın, yazarın bir zaafı olduğunu da ekleydim. Kuşkusuz yeni süreç, yeni kavramları, yeni düşünme biçimlerini, beraberinde getirir.

“Son günlerde /atandaşın kendini yalın biçimde ortaya koyarak, ülkenin geleceğinde, kaderinde söz sahibi olma arzusu, bir milli uyanışın, şanlı tarihten alman gücün ve bunun nasıl bir imanla perçinlendiğinin en güzel göstergesidir. Kendini suçlu hisseden tek tek kişilerin, kimseden, hiçbir iradeden uyarı, emir beklemeksizin bunu dile getirmesi, mahkûmiyetini öngörmesi ve uygulamaya geçmesi, bugün parçası olduğumun uygar dünyanın örnek alacağı bir davranıştır. Bu başarı hepimizindir.”

Yazgıcılar sıklaştın toplantılarını, önemli görevlerinin taşlanacağı güne yaklaştıklarının bir göstergesi sayıyordu. Bugüne dek kimsenin rızası olmaksızın, hiçbir veri elde etmedikleri ortadadır. Allah şahittir, hem bunun heyecanını taşıyor, hem de ortaya çıkacak yeni tabloda hesap edilemez bir unsur bulunmasın diye özel gayret sarf ediyorlar.

Bakmayı bilen gözler, kente garip bir havanın hâkim olduğunu, genzi yakan bir kokunun yayıldığını fark ediyordu. Bu tatsız durumdan kurtulmak için kendini sokağa vuranlara da rastlanıyordu. Kimse evinde oturmak istemiyordu sanki. Kebapçılar, merhaneler, barlar, parklar, bahçeler, alışveriş merkezleri alabildiğine dolu, ticaretin bu denli kolay yapılmış olmasından da herkes mutluydu.

Büyük güven ortamı herkesi derinden etkilemiş, banka önlerinde kalabalıkların birikmesi sermaye sahiplerinin yü-

zünü güldürmüştü. Dar gelirli yurttaşların, olanakları doğrultusunda her şeye sahip olabileceği inancı sağlanmıştı. Böyle durumlarda Allah bereket versin demenin memnuniyeti, belki de bir toplumsal slogan olarak kullanılmalıydı. Reklamcılar en başarılı filmleri çekerken, ağızdan akan salyalar kredi kartlarındaki para hızını çabuklaştırıyor, bundan mutluluk duyan borsa şahlandıkça şahlanıyordu.

Her veriyi, bizim henüz bilmediğimiz aygıtlarla teşhis eden ve üzerine anlamlı tahlillerle giden, buradan da sonuçlar elde eden Yazgıcılar, artık varlıklarını daha net, güçlü ve korkuyla hissettiriyordu. Garip olan, kimsenin korku sözcüğünü ağzına almaması; dost söyleşilerinde havadan sudan konuşmanın dışında, Allah göstermesin eğer yeri gelir de bu yeni ortamdan söz açılırsa, büyük methiyeler düzmeleri idi. Başarıya saygı duymak gerek, kimsenin şikâyet etmediği bir toplumun oluşması güven, huzur veriyor ve öte dünya korkusu olan insanların içine su serpiyordu.

Biraz da sisten söz açalım. Deprem gibidir sis. Gelişi hem önceden bilinir, hem de bilinmez. Saatini, tam zamanını kestirmek güçtür belki ama gün gelip üstümüzün örtüleceğini bilmek için kâhin olmaya da gerek yok. Bildiriler hazırlanmış, sokaklarda tenhalık öncesi büyük yoğunluk sağlanmıştı.

“Gibi Site”nin uyanık sakinleri tüm olup bitenleri bilecek zekâdaydı.

*Giz Dolu Evde Benzersiz
Dakikalar Yaşanıyor;;
Gözaltı Arttıkça Artıyor...*

EA'nın evindeyiz. AÖ, üzerinde bir bornoz, elinde soğuk olduğunu sandığımız bira, dans eder gibi salınarak dolanıyor odada. Bir sevişmenin ardından gelen rahatlama anı değil gördüğümüz. Uzun süre yürüyüş yapmanın ardından, kendini banyoya atan bir kadında uyanan sevincin taşması ve o dakika pikaptan yayılan Bach Goldberg Çeşitlemeleri'nin verdiği ferahlık duygusunun görüntüsü bu. Kadın kendi evindeymiş gibi uyumlu, bildik hareketlerle yönünü buluyor; büyük olasılıkla eşyaya tanış olmanın getirdiği bir güven ve müziğin dinginliği bize böyle düşündürüyor. Kımıltısız durduğunu görüyoruz EA'nın. Bir iç hesaplaşma ânı da diyebiliriz duruşuna, tersine mütihş huzurlu, bir tür törensel hazzı yaşıyor olduğu çıkarımı

da yapabiliriz. Her neyse, içlerinden geldiği gibi davrandıkları belli...

Sümbül bir süre önce uygun bir dille evine gönderildi.

98 Can sıkıcı bakışları kadın ve erkek tarafından fark edildi mi, emin değiliz, ancak Sümbül orada olup biten tüm akışa, eş-
yaya, duyguya, müziğe yabancı. Sümbül'ün ayak diretmesi ve içini kemiren merakı dindirmek için gerekçeler uydurması para etmeyecekti, etmedi. EA fazla bulmuştu onu. Evin içindeki kadınla, yarattığı kurmaca dünyaya özgürce yayılmak, içten gelen tüm sözleri savurmak, belki esrik bir geceye doğru yol almak isteyecek; kimbilir belki de yırtıp kurtulduğu güncelerini, kendinden yaşça hayli küçük olduğunu bildiği bu genç kadınla temize çekme oyunu oynayacaktı. Bilisiz bir geceydi desek, EA'nın tezlerine ters düşmüş oluruz; çoktandır bilmekten, bilmek için çabalamaktan, öğrenmekten, öğretmekten ve türlü işaretlerle yola getirilmekten, hadi doğrusunu söyleyelim dize gelmekten yorulmuştu.

AÖ tam da ihtiyaç duyulan bir yumuşaklıkla EA'nın yanına oturdu, sığındı da diyebiliriz, bir erkeğin ancak ana kucağında bulacağı sade şefkatle yaklaştı ona; egemenliğini kurması ve duygularını denetimsiz akıtması için açtı sanki kucağını. İki beden arasında kurulan dilin keskinliği hoşlarına gitti. Birbirlerine göz ucuyla bakıyor, büyüyen bakışların sahici-liği zedeleyeceğinden endişe ederek, zamanı yavaşlatarak hareket ediyorlardı. Güzel bir aşk sahnesi olabilirdi bu. EA da AÖ de tam olarak neye gebe olduğunu bilmedikleri bu anların yorgunu olduklarını seziyor, birbirlerine yük olmamak için kaçıyorlardı. Yapayalnız olunan anda, diğerini tedirgin etmemek için gösterilen çaba, o an yırtılan gecede, davetsiz

koca gözler ve kulaklarla izleniyor, dinleniyor olmasaydı, biz burada beyaz, bembeyaz bir sayfaya güzel bir aşk öyküsünün sözlerini dizedik art arda. Hepimizin fotokopileri var, benzer olduğunu düşünen birileri tarafından esir alınan duyguları ve kimilerine geçit verme yetkisi varken, kimilerini boğan o bakışlar.

Albay ötede keskin bir savaş oyunu oynandığından emin-di. Gülünç bir benzetme olabilir ama, albayın sandığı türden bir savaş oyunu için yanlış kahramanlardı E A ve AÖ. Aşk oyunu savaşa dönmesin diye çabalamakta, üstelik bir albayın onları neden izlediğini bilmeksizin bunu için için yapmaktaydılar. Tüm gece, karısıyla tartışmış, pastaneye kadar izledikleri adam ve kadının davranışlarının doğal olmadığını, yaşamın sahici ritmine isyan eder bir tavırdaki yürüdüklerine hükmetmişti. Bir askere yaraşan uyanıklığını koruyor ve birazdan gece nöbetine gelecek olan Memet'i, tüm olup biteni ona rapor etmesi için sert biçimde uyarıyordu. Askeri disiplinin böyle anlarda gerekli olduğunu biliyordu albay. Gamsızlık, az sonra derin bir uykuya dalacağından emin olduğu "Gibi Site" ahalisinin karakteri haline gelmişti. Eşi, albayın neredeyse on yıldır böyle bir heyecana, coşkuya kapılmadığını görüyor, en son bir tatbikatta üzerindeki üniformanın hakkını verme olanağı bulduğu Muzaffer'e, elinde olmadan derin bir hayranlık duyuyor, yeniden ve ısrarla ve güvenle aşkını tazeliyordu. Üniformasız Muzaffer'e bir türlü alışamamıştı. Ama şimdi cepheye düşmanına bir şahin gibi saldırmak üzere olan komutan Muzaffer'i gördükçe, üniformanın üç metre bez parçasından ibaret olmadığını kavramış, bu resmi giysisinin ruhtan gelen bir ifadenin simgesi olduğunu fark etmiş-

ti. Bir albay her yerde, her zaman albaydır. Komutan sorumluluğunu bilendir.

100 EA sessizliğini bozdu o an. Kadının sıcaklığı tüm varlığına dokunmuştu. Eller hissediyordu yüzünde, teninde, düşlerinde, geleceğinde. Bundan kaçüyordu işte.. Sorumluluktan belki. AÖ'nün saatlerdir tek söz etmeden, sırasını bekleyen bir oyuncu gibi davranmasına hayranlık duymuş, artık korkusuz bakıyordu yüzüne ama, o bir kaçaktı. Bir romana yaraşan bir kaçak! Büyük kavgalara girmiş, ağız dalaşlarından, yumruklardan kendini esirgememiş; yürüyüşlerde coplarla vurulmuş; terk edilmiş, yoldaşların vefasızlığını görmüş; sevinci ve yenilgiyi, yalnızlığı ve isyanı sadece kitaplarla damıtmış bir kaçak. Ötesini göreceğı bir gerçek, peşine düşeceğı bir umut aramanın yanlışlığına inanıyor; gençliğin yakıcı cazibesine yenik düşmemek için uyanık kalmaya çabalıyordu.

Sümbül ile Durdu arasında çıkan büyük tartışma, anında Halim'in önündeki ekranda göründü. İçerden ses gelmesi bu kez sinirlendirdi onu. Özel yaşama saygısından, salt görüntüyle izliyordu evlerini. Ama anlaşılan bu kez konuşmaların içeriğı belirleyiciydi. Gayet açık, şu yeni gelen EA hakkındaydı tartışma. Biz Halim'e yardım edelim. Durdu karısına adamla ilgili yeterince bilgi vermediğı için kızıyor, sitemli çıkışları yanıtsız kalınca kur yaparak ağzından laf almaya çabalıyordu. Kadın hem gerçeğı söyleyip, bir şey bilmediğini dile getiriyor; hem de adamın tuhaf hallerini not ettiğı defterin başkası tarafından sahiplenilmesini istemediğı için oyunbozanlık yapıyordu. Halim eldeki bilgilerle somut bir yargıya varamayacağını kavramıştı. Boşlukları doldurmalıydı.

Vardiya değişmiş? dedik, Adem ve Sıtkı sahne aldıklarından bu yana kayda dleğer bir gelişme olmayışından dertli, bön bön bakarak vakit öldürüyorlar ve olası bir aşırılığa müdahale etmek için tetikte*- olduklarını hissettiriyorlardı birbirlerine. Sıtkı bir yandan aaz sonra gelecek spor yöneticisi Bahri'nin arka kapıdan girişimi gizlemek için Adem'i lafla oyalıyor, öte yandan bu keyif peşinde koşan Bahri'yi iyice Yazgıcılar'a anlatmak gereğini geçiriyordu içinden. "Gibi Site"nin namusu demek tüm mahallemin, kentin, ulusun maneviyatı, arı, hayası demektir. Bir yandan bu biçimde pezevenk yerine konmasının hıncını da allmak istiyordu Adem, ama biz gerçeğini yazalım; metres Ayse'l gibi bir karıyı hayat boyu götüremeyeceğinin kıskançlığı bñüyüyordu içinde. İyi bir kamera, iyi bir göz şu karının evini gösterse ne güzel olur diye geçiriyordu ki içinden, Allah'ın İbüyükklüğü işte, Adem yaradana sığınıp bugünleri aratmamassı için dua etti. Gözleri faltaşu gibi açık, neredeyse geceye femer olmuş halde aranıp duruyordu etrafta. Her an, her şey ollabilir gibi geliyordu ona. Bu çivisi çıkmış sitede, kimsenin iman evi değerlere, kutsal aile kurumuna, bu milletin evladı olunanın sorumluluğuna saygısı olmadığını iyice anlamıştı. Kemdi kendine başını sallayarak onay vermesinin aptallığını, s<adece bekçi kulübesindeki kamera gördü. Yazgıcılar'm varlığı yüreğini serinletti Adem'in.

Eski kafalı olduğumu anlatmaya çalışan EA, hâlâ cızırtılı plaklara tutkusunu, çağdışılığın bir göstergesi olarak aktarıyordu. Bu adamdaki aşırılıkları seven kadın, bir sürü toy delikanlının, düzmece ntiekânlarda, zorlama tavırlarla bu havayı yaratmaya öykündüğünü biliyor, peşinden sürüklenmesini neden anlamadığına ř.aşarak, sessiz bir ısrarı, takibi sürdürü-

yordu. Eski evini geride bırakmak, EA için dünyanın en zor işiydi. Alışkanlıklarına bağlı, değişiklikten nefret eden biriydi o. Delişmen gençlik hallerinde bile, dibine kadar eleştirdiği mütevazı bir konformizm hali vardı. Her yerde yemek yemez, her kenefe giremez, her yatakta uyumaz, kötü sınav veren bir gerilla gibiydi. Bunu nasıl içten gelen bir doğallıkla, kibirden uzak bir çaresizlikle yaşıyordu ki, çevresinde saygı gören bir anlayış oluşuyor, hani neredeyse hapishane koşullarında bile rahatsızlık duymayacağı ortam hazırlanıyordu. Kendi başına olmayı, becerikli yaşamayı halledememiş biri olduğunu anlayarak, yengi ve yenilgi üzerine düşünmeyi bıraktı. Yaşamı böyle açıklamak olanaksızdı. İçimizde büyüyen ve biri bitince diğeri açılan hapishanelerimiz var, demişti bir kez. Bu büyük, bilgece sözleri bırakalı çok olmuştu ve ondan beklenmeyen taşınma böyle gerçekleşmişti. Tüm o sözlerden de kaçırıyordu belki.

Her kaçak gibi, peşinden birinin gelmesini bekledi, istedi; dönüp ardına bakarak yalnız kalma korkusunu aşmaya çalıştı diyebiliriz belki. Belki de, zamanı olmadı tüm bu karmaşık denklemden sıyrılıp hesap etmeye... Başkası için kolay katarılan işlerin EA için türlü güçlükler doğurması, zamanın telaşsız ve yolunda akmasını sağladı aslında. Artık merak duygusunu yitiren biri için benzersiz bir olanak bu. AÖ beklemediğimiz bir anda toparlandı. Adamla birlikte bulundukları kitaplarla dolu odada giyinmek üzere üstündeki bornozu çıkardı. E A'dan arzulu bir bakış bekledi mi, bunu kimse bilemeyecek; karanlık ve aydınlık arasında geçirgen zamanlar bunlar. Metres Aysel aşağıdan ısrarla basılan zili duydu ama gözlerini alamadı o yakıcı soyunmadan; albay taarruza

geçen düşman askerine önlem almak telaşıyla, fakat sıkışmış koca gözlerle daldı odaya; ihaleci Rıdvan ve vali, tesadüf bu ya balkondan düşecek gibi bakmaktaydılar; iki bekçi olup biteni hareketlilikten anlamış, giderek müstehcen bir koku salgılayan havayı solumaktaydılar... AÖ savruk, bencil, dikkat çektiğinin ayırdında ama tuhaftır kırılgan ve yaramaz bir çocuk gibiydi.

Odadan çıktı, merdivenden süzüldü kapıya doğru. Zili çalan Bahri'yle göz göze gelmiş olmalı aslında, ama biz biliyoruz ki AÖ'nün kaderinde bu an asla öyle tarif edilmeyecek. "Gibi Site"den ayrılırken Sıtkı ve Adem'i fark ettiğini biliyoruz. "İyi akşamlar," dediği duyuldu. Adem bir zina gecesi tanıklığını kazıdı aklına; Sıtkı giden kadının yuvarlaklığına yoğunlaştı; Bahri her gece olduğu gibi o gece de metresiyle sevişirken bir başka kadın kurdu düşlerinde. Bu neden AÖ olmasın?

Kimi o gece kadının gözlerinde ipince bir gözyaşı döküldüğünü savlayacak; kimi hırçınlaştığını ve gergin bir ifadeyle, öfkeyle orayı terk ettiğini söyleyecek. Kayıtlardaki AÖ hep sırtından görünüyor, yazık. Acelesi varmış gibi ve bizce sevdalı. ..

EA alışkanlıklarına ihanet etmeyecek, genzini yakan iki yudum konyağı mideye indirip, başucu ışığının altından süzülen sözlere kulak verecek. Bu gece Melih Cevdet gecesi olsun. Sis yavaş yavaş belirginleşsin. Tam da *İsa'nın Güncesi'*ni okurken...

"Mikropsuz yaşayamayacağımız gibi, kuruntusuz da yaşayamayız; en iyisi buna katlanmak. İşte bu yüzden ürkerim ben rahatlıktan; mutluluktan, insan mut-

lu olmayı hak etmemiştir diye düşünürüm. Ne yaptık da bunun karşılığında mutluluğu istiyoruz? Kralların, zenginlerin, kahramanların mutluluğa alışkın olduklarını düşünmek bana korku veriyor. Çünkü yaşamı, mutluluk ile bir arada sayabilmek güçtür. Mutluluğun yeri yoktur. Biz her zaman biraz hayvanlara benzemeliyiz; onlar gibi üşümeli, açlık korkusu içinde bunalmalı ve açlıkla seks arasında budalaca sallanıp durmalıyız. En önemlisi hep korkmalıyız; felakete düşmediğimiz sürece korkumuzu elden geldiğince yatıştırıp sessiz sessiz gömülmeliyiz.”

Bir Kavganın Ardından Çıkan Görüntüler ve Büyük Hesaplaşma

“İbi Site”de olağandışı bir hareketlilik hemen fark edildi. Gece geç saatlerde elden ele yayılan Aysel ve Bahri’nin görüntüleri üstüne yazmak lazım. Bir süredir gelecek kaygısını gidermek için metres Aysel, Bahri’yle olan günlük yaşamlarını, yani neredeyse yirmi dört saat süren sevişmelerini kayıt altına alıyordu.

İçindeki korkuya yenik yaşamayı kendine yediremeyen, ama bir türlü bu duyguyu aşıp önüne bakma cesareti bulamayan Bahri, kıran kırana süren bir kavganın ardından Aysel’e bir tokat indirdi. Doğrusu bu tür bir tokadı fantezi anlarında birbirlerine cilve olsun diye savuran iki sevgili arasında, daha önce şiddetin böylesi yaşanmamıştı. Aysel suratındaki tokat izinin çarçabuk geçeceğini bilen deneyimdeydi ama içine ka-

zinan yaraya dayanamıyor, er ya da geç intikamın esrik tadına kapılacağını seziyordu. Bahri'nin tiksindirici bir bayağılıkla ona cilveler yapması, onu hediyelere boğması, kadın taklitleriyle yapıp güldürmeye çalışması, hatta pembe bir don ve jartiyerle gösteri sunması, bu arzusunu azaltmamış, laf aramızda kayıtların güçlenmesi açısından hayli belirleyici olmuştu.

Bahri son derece basit beklentileri olan, sınırlı bir hareket alanı içinde aradığı özgürlüğün, giderek tutsaklığa döndüğünü fark edemeyen biri... Aysel'le tanıştığı güne lanet okumasına karşın, onun sırdaşlığına güveniyordu. Giderek yükselen kariyerini ve özellikle spor kulübü yöneticiliği şöhretini zedelemeyecek biri olduğuna inanıyordu Aysel'in. Söz konusu olan, yaşamın kıyısına düşmüş, tutunmak için bedenini çıplak ortaya koymuş bir kadın, her ikinci kadın gibi, yeraltı aşkı olmanın aşağılanmasını her dönem içinde taşıyan biri. Tokat fazlaydı, bu kadarına katlanmayacak, Bahri'ye unutamayacağı bir ders verecekti Aysel.

Gizli kayıtların ne tür sonuçlar doğurduğunu görmemiz açısından bu örnek üzerinde duralım. Aysel, bir gece hayli alkollü, evde debelenir biçimde dolanırken, karısının koynunda olduğunu bildiği halde Bahri'yi defalarca aradı. Bahri yanıt vermedi elbet. Belki çalmadı bile. İntikamın soğuk yenen bir yemek olduğunu bilen Aysel, içki aldırarak bahanesiyle gececi Cevat'ı çağırdı. Kaçın kurası olduğunu çoktan öngördüğümüz Cevat, kapı aralığında hırıltılı sesler çıkarıp, içeri sızmak için etrafı kolladı. Canı ille de bir erkek çekiyordu Aysel'in. Bu ite kendini vereceğini rüyasında görse inanmazdı belki ama hırs, intikam nelere kadir! Kaşla göz arasında bir piyango gibi bıraktı bedenini adamın ellerine... Cevat'ın

gözler fıldır fıldır, kucağında bulduğu dilberin ağzını arıyordu. Biraz sonra gizli kayıtların varlığını, içeriğini öğrenmiş hatta gececi Memet'e göstermek için edinmiş halde kaydı karanlık geceye!

Bu kurgu farklı biçimlerde de yapılabilir, önemli olan toplumun tanıdığı, kimilerinin pek sevdiği, bizce tekin olmasa bile, çok da tehlikeli olmayan Bahri için felaket günlerinin böyle başlamış olması... Bir öfke ânı, yıllardır gizli süren bir ilişkinin sızmasına neden oldu. Daha sabah olmadan Durdu ve Sümbül kasetin haberini almış, zorla da olsa izlemeyi başarmış, Halim ve Nadir'e haber etmişti. Söylencesi giderek yayılan bu aşk öyküsü baş ağrıtmaya başlamıştı bile. Kapıların ardından bu kez hayret sıçramaları, kaygılı öfkeler, hop oturup kalkmalar işitilip, gözlenir oldu. Bekçiler görüntülerin bir kopyasını kendi arşivlerine koydular; Halim bu ayıplı gösterinin yayılmaması için özgün kopyayı kendine aldı; Aysel öfkeyle kalktığı gecenin sabahına büyük bir sinir kriziyle uyandı.

"Gibi Site" çalkalanıyordu türlü söylentilerle. Kuşkulu baskılar artıyor, geçmiş sandıklar açılıp, kırılan fındıklar sorgulanıyordu. Ortada bir ahlaksızlık olduğu kesindi; albay eşinin önderliğindeki bir grup, Aysel'i siteye alan yönetimi hedef almıştı. Bu hesabın kesilmesinden yanaydılar, etkili oldukları kuşkusuz elbet. Çözüm Aysel'in hemen kapı dışarı edilmesi idi. Buna kimse açıktan karşı duramıyordu. Uzun tartışmalara herkes katılmış, güvenlikçiler bu utanmazlığın bekçiliğini yapmanın alçaklık olduğunu dile getirerek, yönetim üzerinde meşru baskı kurmayı başarmışlardı. Durdu tüm "Gibi Site"nin nabzını en iyi tutan olarak, yangına körük-

le gidiyor, neredeyse Aysel'in taşlanması için yol hazırlıyordu. Öğrenciler Hale ve Sejda açıktan itiraz edecek olsalar, bir hafta da onların boynuna asılır endişesiyle sustular. Burak ve

108 Pınar aile olmanın gereğini, sorumlulukla yerine getirdiler.

Bir hafta sonu sabahı bu konuda karar almak için toplandı. Uzun uzadıya olup biteni anlatacak değiliz ama bu toplantıya biraz da rastlantısal olarak EA da katıldı. Aidatını ödemek için uğradığı yönetim odasında gördüğü kalabalık, içine aldı onu birden. İlk kez hemen yanı başlarında onca merak ettikleri adamı görünce şaşırması gereken topluluk, kör olmuş, bir an önce idam fermanını imzalamak için haykırmaktaydı şehvetle. Biraz kulak kabartınca sorunu anlayan EA, ilk boşlukta şu sözleri etti:

“Asıl suçlu kim? Görüntüleri çeken mi? Yayan mı? İnfaz eden bizler mi? Ne için toplandık ki burada? Hangimiz, kimin tarafındayız? Kim kimin bekçisi? Kim kimin katili?”

O sırada odayı izleyen kameralar kayıttaydı.

Ardı Arkast Kesilmeyen Skandallar ve Önlem Alma Zorunluluğu!

EA'nın havada uzun süre asılı duran sorularını bir kenara koyalım. Yazgıcılar; en temel meselenin, sorgulama yetkisini tek elde toplamak olduğunu hemen kavradılar. Bir kentin her yanından taşan yürüyüşlerin, giderek artan katılımların, ağza alınmayacak sorularla bütünleşmesini, bırakın yüksek perdeden dillenmesini, akıldan bile geçmesini yersiz buluyorlardı. Sağlıklı, güvenli bir ortam yaratılması, birbirini zincirleme denetlemeyi başaran bireylerin olmasıyla, bu prangaların aslında bir ahlaki ölçüt oluşması açısından da simge işlevi görmesiyle sağlanabilirdi.

Yazgıcılar sorgu yapmak için kendini uluorta öne atanları kentin trafik akışını denetleyen kameralarla izlediler önce. Ardından resmi araçlara yerleşen hareketli kameralardan ya-

rarlandılar ki, bu çok zekiceydi. Yaşam akıp gidiyor; apartman, site girişleri derken bazı yurttaşların gönüllü cep telefonu kameralarıyla bu sürece katkı sağladıklarına tanık olundu.

110 Kimsenin var olan ritmi, tıkr tıkr akan dakikaları, yerli yerinde dönen çarkları bozmak istemediği kısa sürede çıktı açığa, ki bu son derece sevindiriciydi.

İçine girilen topyekûn kendine gelme süreci, gerçekten köklü değişimlerle topluma yansıyordu. Yine de, akademisyenler, gazeteciler ve siyasilerin sabahtan gecelere kadar he-lak olurcasına tartışmalarına karşın söz bir türlü tükenmiyor, olup bitenin gücü tam da hak ettiği biçimde aktarılamıyordu topluma. Kuşkusuz Yazgıcılar bu süreçte de, Allah başımızdan eksik etmesin, üstlerine düşen görevi yerli yerinde yaparak, öne çıkan bu kanaat önderlerine yeri gelince göz kulak olarak, derin değişimin, oluşan ahengin tamamlanmasını sağlıyordu.

Kuşku yok ki büyük kalabalıklar içinden her zaman çürükler çıkar. Önemli olan büyük kesimin uzlaşması ve irinden kurtulmak için gösterdiği çabadır. Yazgıcılar bunu anlatma noktasında gördükleri büyük destekten memnun, gönül rızasıyla girişilen bu arama tarama işinde ısrarlı biçimde yol almaya devam ettiler. Sorgulama önemli. Kim, hangi sıfatla milletin canını sıkan soruları, üstelik hiçbir denetime tabi olmadan döküp saçabilir? Bunun anlaşılması gerek. Hal böyle olunca, eldeki veriler doğrultusunda Yazgıcılar ziyaretlerini sıklaştırdı. Önce işbirliği için gittikleri evlere, okullara, devlet dairelerine ve akla gelen tüm hanelere bu kez biraz daha ciddi ve net uyarılar için gider oldular. Bugün "Gibi Site"de izinsiz sorulan bir soru, evrende bizim kavrayamayacağımız bi-

çimde düzeni bozabilir. Bir soru, can sıkıcı pek çok yeni soru doğurabilir. Hal böyle olunca sorgu tekeli için de bir genelge yayınlandı.

O günlerde “Gibi Site” bir büyük kaset skandalıyla daha sarsıldı. Burak ve Pmar’ın ikizlere bakan Moldovalı kadın, haklı bir azgınlıkla Durdu’yu eve almış, dünden bu işe teşne bizimki, mide bulandıran bir oynaklık ve cıvıklıkla saldırmıştı. İşyerinde çocukların güvenliği için tüm gün bir tepегöz gibi evin içini dikizleyen Pmar’ın hayret çığığı hâlâ kulaklarda. Ne yapacağını bilemeyen genç anne, acele kocası genel müdür Burak’ı arayıp, akıl almak istemişti ama o sırada yoğun iş telaşı içindeki adamın bu çağrıya kulak vermesi imkânsızdı. Acilen yola koyulan kadın, evin içinde uygun-suz yakalayacağı kapıcısı ve Moldovalı bakıcıdan korktu bir an. Mışıl mışıl uyuyan çocuklarını düşündü ve geri adım attı. Ancak akşam evde kocasına gördüklerini izlettirmeyi başaran Pınar, genel müdür pişkinliği ve soğukkanlılığıyla dile gelen şu sözleri işitti:

“Pezevenk Durdu’ya bak, gören de adam zanneder; hergele kıcına kalpli donu geçirmiş, benim evimde, benim yatak odamda, üstelik benim bakıcıyı beceriyor!”

Pınar eşinin tepkisinden şu sonucu çıkardı; eğer Moldovalıyla ilişkiye giren bir başkası olsa, Burak sorun çıkar-mayacaktı. Genel müdür bunu namus meselesi olarak görmüş, biraz da aşağı sınıftan birinin hanesine bunca rahat girip zevk âlemine dalmasını, kendine yönelik saldırı, tecavüz gibi algılamıştı. Şaşırان Pmar’a, yine aynı genel müdür surat-sızlığı ve pişkinliğiyle; zaten bakıcı bulmakta ne denli zorlandıklarını, her ay bir tane değiştirmekten yorulduğunu ve eğer

çocuklarına zarar vermiyorsa, kadının kendi bornozunu kullanmasında bile sakınca görmediğini söyledi. Ev temiz, çocuklar sağlıklı. Bakıcı memleketinden uzakta. Pınar hak ver-
112 di. Günün büyük kısmını bakıcıyı kaçırmamak için onu mutlu edecek ince planlar yapmakla geçiriyor, buna karşın huzursuzluğu dinmiyordu. Eğer cinsel yaşamı yolunda bir bakıcısı olursa, rahat edeceğine karar verdi.

Burak elinde Durdu'nun görüntüleriyle Nadir ve Halim'e gitti. Durdu'nun karısından ne kadar korktuğunu bilen iki adam şaşılar desek yeri. Ama erkek işte, tek ayaküstünde kırk yalan söylüyor, umulmadık anda saldırıya geçip, fırsatı kaçırmıyordu. Kaos derinleşti elbet. Nadir ve Halim ayrı ayrı Durdu'yu uyarmak adı altında, tehdit etti. Yakayı fena ele verdiğini anlayan Durdu, giderek daha da köpekleşti. Şimdi burada tarifi güç davranışlar geliştirdi. El, ayak öpmekten tutun da, kulun kölen olayıma kadar tüm arabesk yakarışları kullandı. Yine de "Gibi Site"de söylentinin yayılmasından, görüntülerin izlenmesinden kendini kurtaramadı. Nasıl bir ceza söz konusu oldu diye düşününce, farklı ve yaratıcı öneriler olduğunu ekleyelim. Sorun ancak şöyle çözüme ulaşabilir: Durdu, artık Burak'ın her işine koşacak ve Moldovalı kadını onun adına denetleyecek, bu konuda en uysal köpekten daha sadık olacak. Ayrıca Halim'in özel şantajcısı olarak, tüm evlere ayrı bir dikiz atacak, özellikle EA'nınkine sızmaya çalışacak; Nadirle Halim konusunda iş birliği yapacak ve özellikle bekçiler arasında ikili oynayanların bulunmasını sağlayacak... . Okurun ve romancının akılda tutması ve kavraması güç bu denklem hemen hayata geçti. Kuşkusuz ne dedikoduların önü kesildi, ne de arkası alınamayan skandalların.

Daha bu olay patlak verdikten iki gün sonra üniversiteli kızlardan Hale hıçkıra hıçkıra ağlayarak babasından yaşlı bekçi Hasan'a geldi. Bu vurguyu özel olarak yapıyoruz; Haşan, Sejda'nın babasının güvenini kazandığı için bu görevde. Hal böyle olunca öyküdeki herkesin güveneceği biri olduğu vurgusunu yinelemenin âlemi yok. Hale, Hasan'a dertli dertli kendi evinde gözetlendiğini anlattı. Telaşa kapılan Haşan, bu işin Sejda'nın babasınca yapıldığını gizlemek için çırpındı ama sonuç alamadı. Hale kendinden emin, teknolojiye meraklı bir arkadaşının kurcalaması sonucu evdeki düzeneği çözdüğünü söyledi. Haşan "canım ne var bunda, sizin güvenliğinizi istemek her babanın görevi" deyiverdi. O ana kadar Sejda tarafından izlendiğini sanan Hale'de şimşek çaktı. Demek, hem Sejda, hem babası tarafından röntgenleniyordu. Hasan'ın yanından eve koştu, bir CD aldı ve geldi. Bunu gönder Sejda'nın babasına, izlesin de, kızını iyice anlasın, dedi.

İşte burası biraz karışık... Baba, kızların yatak odalarına düzenek kurdurmamıştı. Bu mahremiyete saldırı olur diye düşünmüş, kendince insafılı davranmıştı. Ama Sejda, Hale'yi izlemek için oyun gibi başlayan bu sürece hayli ince bir katkı yapıp, özel bir düzenek eklemiş ve yatak odasına da girmişti kızın. Günün birinde Hale evde yokken, onun sevgiliyle baş başa ve sevgili arkadaşının yatağında fingirdeyeceğini, bunun da kendi kurduğu düzeneğe kaydedilip, sonra tehlikeli elle geçeceğini nasıl hesap edebilirdi ki? Kendi kazdığı kuyuya düştü! Merakına yenik düşen Haşan, CD'yi göndermeden önce izledi. Küçük dilini yuttu!

Bu kadar olur mu demeyin, oldu. "Gibi Site" benzersiz bir skandalla çalkalandı. Hasan'm şaşkınlığı bekçilerce fark

edildi önce; görüntüler yayıldı, dedikodu duyuldu, şaşkınlıklar arttı, evlerde tedirginlik neredeyse elle tutulur hale geldi.

Sejda utancından odasına kapandı, yönetim olağanüstü toplantı 114 landı ve bu içinden çıkılmaz ahlaksız ortama bir yerde “dur” denmesi kararı alındı.

Yavaş yavaş kentin üzerindeki sis bulutu fark edilmeye başlandı.

Neşeli Bir Günüin Ardından Kapıya Dayanan Tuhaf Misafirler...

Günlük yaşamın içine kayarak kaybolmak, uzun süre unuttuğu samimi heyecanlara kapılmak anlamına geliyordu EA için. Büyük ülkülerin adamı olmak isteyip, türlü itirazlarla kavgalara girişen, en yakınında durduklarına bile katlanmakta güçlük çeken biri için bu yorucu gelgitler, yıkıcı koşturmalar, kimi zaman büyük duygusal patlamalara neden oluyor; halsiz geçirdiği, nefesinin tükendiği gecelerin artık bu dipsiz kuyuda kıvranmaktan kaynaklandığını iyice biliyordu. Bir tedaviye gereksinim duymuş, kaçak olma hastalığına da böyle yakalanmıştı.

Kendi içinde süren çatışmaların, didişmelerin yüksek sesini işiten kulaklarında dinmeyen çınlama, belki bir başka gü-rültüyle azalır diye kaçak olmuştu. Esasen içinden taşan ses

yıllardır biriken hesabın görülmesi içindi; üstelik de bunu domuz gibi bildiği halde saklambacı sürdürmek istiyordu.

Oyunun kurallarım madem o koyuyordu, içinden taşan ve 116 artık dayanılmaz bir uğultuya dönen bu sesi de dindirmekle yükümlüydü, ilk kaçaklık böyle başladı.

Hararetle savunduğu büyük düşüncelere veda etti ilkin. Belki bu fikirleri hak etmediğini düşünmüş, asıl sahiplerin gelip yerlerini alması için bırakmıştı mevziyi; belki yenilginin bir kader olduğunu anladığı için, iç çekişmelerle süren siyasal hesaplaşmalar güdük geliyor, buradan anlamlı bir sonuç çıkmayacağını bile bile ömrünü tüketmek istemiyordu artık. Garip bir yaşlılık halinden söz ediyordu kendine. Daha yeterince yaşamadan, bir bilgelik hali diye tanımladığı bu yaşlamaya hayranlık duyuyor, o ritmi kavramak için kaçıyor-du.

Sevdikleri çoktu. Onu sevenler de elbet! önce bu güçlü duygudan sıyrılmak istedi. Herkesin kırık dökük bir aşk öyküsü olma zorunluluğu vardı galiba bu hayatta ve yine aynı hükümlülük mutsuz sonların ardından yas tutmakla ilgiliydi. Bunu gereğince yaptığından kuşkuya düşerdi bazen. Aşkın uçsuz bucaksız bir deniz gibi tüm tene egemen olması, bu sarmalın içinden çıkınca çırpıplak kalmak kadar, bir kurtulma duygusu yaşamak, tuhaf bir çelişkiydi. Deniz serinlik, özgürlük kadar, uçsuz bucaksız bir yalnızlık ve bilinmezlik de çağrıştırır kişiye. Sahilde kıyıya vuran dalgaların oynaşması, uzaktan el salları gibi salınarak akan bir sandalın varlığı nasıl bir haz ve dinginlik sağlarsa; uzun süre açık denizde hep aynı maviye bakmak, bir kıyı görmeden ilerlemek benzersiz bir körlük yaratır. Aşka dair tarifi buydu EA'nın. Garip bir çırpı-

muş, benzersiz bir yorgunluk, çaresizlik ve içten içe büyüyen suçluluk. Kaçıyordu tümünden.

Bir adrese sahip olmayı hep önemsemi. Bir yere ait olmak ondan beklenmeyecek bir tutkuydu. Siyasetin zorunlu savaşıma süreci, kaç kovala halinde geçen sokak çatışmaları, her türlü insamlıktan uzak, soğuk mapushaneler, duvar suratlı gardiyanlar, onu bir adrese sahip olma isteğinden vazgeçirmedi. Kapısı çalındığında hep o açtı. Daima evdeydi. Arandığında hep bulundu. Kendi kendini tutuklamaktan korkmadı. Gençliğim doğasında olan devrimcilik, neşe, serüvenci arzular bu çelişkisini besledi durdu. Dünyayı değiştirmek isterken, evde anne eli değmiş bir tas çorbaya teslim olmak gülünçtü bellki, ama ona sorduklarında dünyayı bu bir kap çorbayı korumak için değiştirmek istediğini, o lezzet için kavgaya girdiğini mırıldandı. İşitildi mi? İlk kez adres değiştirdi. Babadan kalma evin eşyalarını bile almadan, bir gri sabahta toplandı, bir başka akşamüstü gece laciverde dönerken evi terk etti ve her şeye sinen mekanik algıyı besleyen taşınma şirketi geldi, kitaplarını ve üç beş parça eşyayı götürdü.

EA hakkında yeterince bilgi bulamayan okur için bir kalemde söyleyeceklerimiz bunlar. Birini anlatmanın hep eksik kalacağını bilerek giriştik bu işe. insana dair eksik olmanın, ancak derinden gelen güçlü bir sezgiyle tamamlanacağını, güçlü imgelerin, o tınıyı işiten kişide yerli yerinde algı yaratması halinde kurmacanın amacına ulaşacağını da ekleyelim. EA'nın tümünden kaçaklık diye bir başlık altında topladığımız bu sürecine haksızlık ederek ilerliyoruz aslında. Kimsenin bu denli kolay açıklanamayacağını, üs-

telik en büyük haksızlığın da yazarlarca yapıldığını fark etmemek mümkün mü? EA'nın kaçaklık günlerinin başından itibaren uzun bir süre yaşam (öyküleri okuması bundan de-

118 sek yeridir.

"Gibi Site"de olup biteni meraktan uzak, soğuk bir ilgiyle izliyordu. Buğulu bir camını ardında gizlenmiş gölgelerin telaşlı dansı uzak duran için gülünç gelse de, herkesin birbirine kuşkuyla baktığı, belgellediği, izlediği ve en önemlisi tuzak kurmak için hazır beklediği günlerden geçildiğinin de ayırdımdaydı EA. Etrafında bir yılan gibi tıslayarak dolanan Sümbül, kendine olup biten her şeyin merkezine koyarak büyük yanılgısını besliyor; Durdu'nun rezilliklerini işitmemiş olması, EA'nın hayretini daha da arttırıyordu. Anlaşılan, kişi sadece duymak istediğini duyar, görmek istediğini görür, olmak istediğini olur ve tüm bunlardan ötürü de kendini mutlu sayardı.

Artık "Gibi Site" sakinleri için görünür olan EA, yine bir sabah saati dışarı çıktı. Bu kez jpeşine koyulmak isteyen çıkmadı. Demek yalnızken izlenmeye değer bulunmadı. Kendini tükenmiş hissettiği zamanlar sık olurdu. Karanlık okuma odası, çekilmiş perdeler, kimii zaman demli çayın koyu tadı, derken radyodan gelen acılı eezgiler yorardı EA'yı. En sevdiğimiz uğraşlar, en yorucu, yüMdü olanlar... Ne garip! Böyle anlarda, ne yaparsa bırakıp, lkendini hemen dışarı atmanın iyi geldiğini keşfedeli beri, 1 biraz daha özgür ve güvende sayardı kendini. Sokaklar maadem herkesin, dolaşmak iyidir. Güvende olmayı da başka yüzler görmekte bulurdu EA. Başka başka çehreler, türlü dertli er demek, kendinden başka öykülere dalmak ve yolunu el yyordamıyla bulmak anlamı-

na geliyordu. Eh bundan büyük özgürlük olur mu? Bir sürü insanın akıp gittiği caddelerden geçmek, her ayak izinin bir yürekten geldiğini kavramak az iş değil! Yüzlere bakmak, sesler duymak, kendini önemseyen, mutlaka çok değerli bulan, sanki yok olursa dünyanın dengesi bozulur sanan insanların arasında olmak iyi gelirdi. Eskiden onları kurtarmak için gövdesini siper ediyordu, şimdi onların arasında geçerek kendini koruyor...

“Gibi Site”deki tüm komşuları bir arada, toplantı sırasında gördüğü için, zihninde belirgin bir fotoğraf oluşmamıştı EA’nın. Ona kim kimdir, bunu ayır ve ona göre tarif et ve davran desek, karşımızda çaresiz kalır. Sümbül’ün adını bile geveleyerek söylemesinden, yeni adlar öğrenmeye niyeti olmadığını, dahası her gün karşılaştığı yüzlere bile doğru dürüst derinlemesine bakmadığını anlıyoruz. Bir yüz ile bir adı yan yana getirmek güç işti EA için. Buna karşın, isimlerini öğrenmek zorunda olmadığı, muhtemelen bir daha karşılaşmayacağı insanların yüzüne bakmanın çekiciliğine kapılıyordu işte. Dilediğince savrulmak, anımsama yükünü taşımadan yol almak eğlenceliydi.

O gün tek bir yolcusu bulunmayan bir halk otobüsüne bindi ilk önce. Açıklık bir yere varmak istiyordu çabucak. Şoför ablak suratlı, gerdanı hayli belirgin, dökük dişlerinden konuşması anlaşılmayan, göbekli adamın biri... Neredeyse renksiz denecek gri bir pantolonu var; bir de daha da gri gömleği. Üzerinde fildişi beyazlığında düğmeler. Adamın ilgi çekici olması mümkün değil. Ama söylenip duruyor; şoförlüğün zorlukları, aldığı paranın azlığı, trafiğin çıldırtıcı kalabalığı derken... Bildik bir söz; “Nerelisin abi?” Herkes bir yer-

li, eğer o yer yerli yerinde durmayı becerse ve kendi içinden çıkanları yaşatsa ne güzel. Anlaşılan bir kökü var her göbekli, şikâyetçi adamın, ama herkes bir yandan sürgün. Büyük kentte olma hali. Geçmişe büyük bir özlem, kısmet olsa da köyümüze dönsek teranesi, artık kimse bunu istemiyor ama düşlemesi güzel işte.

EA adamın yaşlılığına aldanıyor hemen. Garip, diri, inatçı bir bakışı var ama tam tersi davranan hantal bedeni, kaldırması imkânsız kolları, boncuk boncuk terleyen bir alnı, insanın sinirini bozan tekrarlarla çekilen tespihi! Konu aybaşını zor getirmekten açılınca soruyor EA; çoluk çocuk var mı, ne iş görürler falan... Yirmili yaşlarda iki çocuğu var şoförün. Yevmiyeli çalışıyor. Hanım evde. Emekliliğini aldı mı bari deyince kıyamet kopuyor. “Abi ne emeklisi ben daha otuz beş yaşındayım!” EA’nın hali görülmeye değer. Sert bir tokat yüzünde... Bozuntuya vermemeye çabılıyor ama nafi... Adamın on altı yaşında evlendiğini, sevdiği kızın on sekiz yaşında olduğunu, büyük kente gelir gelmez bebekleri olduğunu falan. Tersten bir taşra öyküsü bu...

Karşısında somut duran yaşlılığın resmine içli bakıyor EA. Adamın haline şaşıyor, yaşamın yavaşlaması gereğine tekrar inanıyor ve defalarca trafik ihlali yapan, üç kez çalan telefonuyla konuşan, bütün kameralara yakalanan bu adamın kullandığı halk otobüsünden iniyor hayretle. Kimsenin olmadığı bir yolcu otobüsünün tek yolcusu olarak terk ediyor şoförü yaşlılığa!

Vapur kornalarının göğü deldiği saatlerde geçiyor öykü. Yanından küfürler savurarak yürüyen genç kıza takılıyor gözü. inanılmaz küfürler işitiyor art arda. Çevresinde büyüyen

bakışları umursamayan ve kavganın şehvetini sonuna dek taşıyan bu şenÇ kız heyecanlandırıyor EA'yı. Kısa sürede ikinci şaşkınlık hali belki de.

Bi_r a_nlatıda rastlanabilecek pek çok başka kişi, yer, durumla geçiriyor günü. Eve dönmek, içe kapanmak, yalnız kalmak arzusu iyice demleniyor; balık için hazırlık yapıyor, roka, do^{mates} istavrit, rakı... Bildik, tanıdık ne varsa dolduruyor file^e- Kese kâğıdına sardırıyor rakıyı, bilerek giydiriyor böyle- Ortaya çıkan iddiadan uzak görüntü sevimli geliyor EAY^a- "Gibi Site" kapısında beliriyor. Akşamın bekçileri hazır bekliyor! Adem hemen fark ediyor eldeki rakıyı. Gözü dürbün gibi, uzaktan takip ediyor. Sanki anason kokusunu almış gibi ekşitiyor yüzünü, tiksiniyor. Gören abdesti bozulmuş san^{lır}- Sıtkı pek oralı değil. Ama gizemli adamın hallerinden hes^aP sormak gereğinden emin. Aynı saatlerde giriş yapan vali yardımcısı Burhan, gece yaşanacak içki âleminden şimdiden şikâyetçi.

g_j t_jürlü denk düşüp de konuşamıyor kimse. Aralarından sıyrılıp giriyo^r evine EA. Esasen belki tüm anlatılanlar o an için. Skandallar sürerken bir adamın gizini çözmek için bu sessiz dayanışma hayrete düşürür insanı. Evde bekleyen Sümbü^fe arka arkaya emirler yağdırıyor EA. Sanki önemli bir tö^{ren} olacak, büyük konuklar gelecek, mühim konular konuşu lacak. Tek kişilik sofra çarçabuk hazırlanıyor. Yeni aldığı Tamburi Cemil Bey ve Deniz Kızı Eftalya kayıtlarını koyuyor p>ikaba. Anlaşılan sahaf gezilmiş o gün. Sümbül hızla postaları^{ny}o^r- Sevgi Soysal alıyor eline, Şafak'ı okumaya koyuluyor^

122 mızı turp, yeşil biber, maydanoz ve soğanın lezzetlendirdiği büyük lokmalarla, yan yana serilen yer yataklarıyla, bekçi düdüğü, kahvelerden sokak aralarına taşman kavgaları. Kavgalara, bekçi düdüğüne, usturayla parçalanmış kötü kadın suratlarına, dostun evinde rakıyla başlayıp, erkek dayaağıyla biten aşk gecelerine, gecelerin en canlı durağı olan karakola alışkıdır mahalle. Belirli aralıklarla düzenlenen, esrar ve kaçak sigara falan için yapılan baskınlara da.”

Sis günlerine geldiğimizi biliyoruz. Tam tek başına EA’nın dedikodusu yapılmaya başlanmış, yeni bir kurgu içinde kendinden geçmişken “Gibi Site” ahalisi, üç gürültücü adam giriyor içeri. Bekçiler bir sorgu hâkimi gibi davranıp, sert ifadeleriyle ürkütmeye çalışıyorlar EA’nın konuklarını. Hafif çakır keyif olan adamlar gülererek geçiştiriyor soruları. Bu kez durum farklı; Beklenmedik kahramanlar demek bu gelenler. Albay pencerede, Adem iyice emin EA’nın ne menem biri olduğundan.

Neyse kapı tıklanıyor.

Yazgıcılar Diüzen Bozanların Peşine Düşüjyor, Milli Birlik ve Beraberlik Vurgusu Artıyor...

I*nsan kendi derdine düştüğü zaman yoğun bir körlük hali oluşur. Burnumun ucunu görmekten uzak, biçare bu varlık, kendini dünyacın merkezine kor ve çaresiz debelenir durur. Düşkünlük, sefalet günleri diyeceğimiz bu zamanlarda dedikodu, iftira, kaynağı belirsiz korku salgınları alır yürür. Bir yanı masalsı giibi duran, aslı renksiz, görüntüsü parıltılı bu zamanlarda acayip ispiyoncular belirir. Bunun bir dolu nedeni bulunduğunu tarihin efsanevi teşkilatçılarından, jurnalcilerden, kendine olduğundan öte anlam katan ahlak ve devlet zabıtalardan biliyoruz. Herkesin, körün fili tarifi gibi mukaddes saydığı değerler uğruna birbirine çullandığı bugünlere hızla yuvarlanmaktaydı “Gibi Site” sakinleri de.

Ülkede dirliğin düzenin sağlanması için her birim üzerine düşeni yapmalı, hassasiyetle davranılmalıydı. Hal böyle olunca ülke, kent, semtler, mahalle, derken siteler ve gibileri ve de

124 aile kurumunun korunması için gereken tedbirler alındı.

Çok sesi çıkan televizyon tartışmacılarına ne denli gereksinim duyulduğunu küçük bir örnekle açıklamak mümkün. Sabah haberlerinde albay, ihaleçi, Nadir hep bir ağızdan aynı tepkiyi veriyor, ifadeler aynı anda kızgınlığa dönüyor, aynı küfürler eşliğinde ekran karşısında tepiniyorlar. Vali yardımcısı Burhan, bekçi Adem ve Memet diğerlerinin ilgi duyduğu haberlerde heyecanlanıyorlar, bedenlerindeki gerginliği gizlemeye özen göstererek kimi zaman amaçsız dolanıyor, özellikle siyasi önderleri dini bütün konuşma yaptığında ve dünyaya kafa tutar türden, biraz da slogansı fetva verdiği keyiften yerlerinde zıplıyorlar. Halim, Burak ve Durdu garip ama, benzer haberleri dinliyor, büyük tepki vermeksizin sürekli ince bir hesap yapar izlenimi uyandırıyorlar; ifadesiz, ancak özellikle borsa ve döviz haberlerinde anlamlı bir kâr görüyorlarsa gevrek gevrek gülüyorlar. Sejda ve Hale tüm bu olup bitenden habersiz, akan zamanın ruhuna bırakıvermişler kendilerini! Kimsenin derinlemesine bir mesele üzerine yoğunlaşmaya zamanı yok, gelgelelim beyaz camdan taşan o figürler her derde deva.

Yazgıcılar yoğun çalışma temposundan ötürü daha görünür olmuşlardı artık. Kaç zamandır bir tür yeraltı örgütü gibi çalışan, kendi aralarında çeşitli imge ve kodlarla haberleşen, herkese güler yüzlü, sevecen, barışçı iletilerle yaklaşan bu kişilerin, kim oldukları yönünde sorular oluşuyor, varlıkları tedirginlik yaratıyordu. Elbette devletine bağlı, değerleri için

göğsünü siper eden insanımız bu kişileri de bağrına basmıştı ama Yazgıcılar'ın görüldüğü her ortamda patırtı çıkıyor olması ve çıkan her dövüşün faturasının diğerlerine kesilmesi can sıkıyordu.

Yazgıcılar yaptıkları son ve olağanüstü toplantıda önemli kararlar almış, herkesin dilediğinde konuşmasının önündeki tüm engellerin kalkması için örgütlenmeye dikkat çekmişlerdi. Hoşgörü vurgusu toplumsal refah ve sağlıklı iletişim için önemliydi ve elbette zamanlama. Bir toplum hazır olmadığı serüvenlere sokulmamalıydı. Şöyle bir anımsayın; Yazgıcılar herkesi kendilerini en iyi ifade edebilecekleri ortamlarda ziyaret ediyor ve güler yüzle yaklaşıp iletişim kuruyorlardı. Bu ilk kurulan dil, herkesin geleceğe güvenle bakmasını sağlıyor, kurulan iç disiplin, gözlemlerini notlar halinde iletmelerindeki içtenliği besliyordu. Ancak son günlerde kimi odakların bilinçli olarak Yazgıcılar aleyhine tavır almaları ve ötesi bu dedikoduları bayraklaştırıp gerçek gibi sunmaları can sıkıyordu. Önüne geçmek için yeni sloganları da hazırdı aslında:

“Özgür Düşün; Özgür Konuş; Dedikodu Yapma!”

Yazgıcılar konumları gereği bunu kendileri yapamazdı. Televizyon filmleri, güzel romanlar, yerli yerinde köşe yazıları, ustalıkla seçilmiş kanaat önderleri kanalıyla seslenmek en doğrusuydu insanlığa. Bu seslenişten payına düşeni alıp mutlulukla yanıt veren büyük çoğunluk memnun ediyordu Yazgıcılar'ı. Ama işte her dönem olduğu gibi uluorta ne dediğini bilmeyen kimileri de vardı ki, onlar hakkında gerekli önlem alınmazsa baş ağrısı yapacakları şimdiden kestirilebiliyordu.

126 Biraz yol yöntem bilen, iki satır yakın tarih okuyan kimse-
ler, bu inatçıların hazin sonlarını da görüyorlardı. Değişime
direnmek, ilerlemeyi durdurmaya kalkmak ve fuzuli bir dik
başlılıkla fitne fücra meydan vermek anlaşılır değildi elbet.
Tek doğru, diye bir dayatma biraz fazlaydı ama sanki kakafo-
nik biçimde abuk sabuk fikirlerin ortaya saçılması da çok mu
yararlıydı?

Yazgıcılar son günlerde yine daha sağlıklı bir ortam oluş-
ması için günlük yazıları ve programları takip eden bir birim
oluşturmakta karar kıldılar. Ziyaretler bu yazıları yazanlara
daha sıklıkla ve biraz daha perdesi yüksek ve anlaşılabilir bi-
çimde sürdü. İnternet çağın gerçeği, dileyen dilediği bilgiye
ulaşılıyor kuşkusuz, Yazgıcılar gerekli olan bilgilerin hızlı ya-
yılması, pek de topluma katkı yapmayacak olanların görün-
memesi için de çalışmalarını sürdürdü. Bu yönde çıkan cılız
itirazlarsa havada buhar olup, dağıldı.

“Gibi Site” sakinleri tüm bu olup bitenlerin ne denli ayır-
dında, bir de ona göz atsak iyi olur. Kuşkusuz gelişkin top-
lum siyasal hareketlerin, örgüt, dernek gibi yapıların bol ve
etkin olmasıyla ölçülür. Yazgıcılar hemen her alanda doğan
bu, boşluğu saptayıp, gereğini yaptı. “Gibi Site” yönetimi de
ülke meselelerini yerinde gözleyip, anlamlı katkılar yapmadı
değil. En basitinden milli bayramlarda bir araya gelme top-
lantıları düzenlendi, “Gibi Site”nin orta yerine dev boyutlar-
da bir bayrak çekildi ve dosta düşmana birlik mesajı verildi.
Zaman zaman herkesin katılımı beklenen çay toplantıları da
düzenlendi bahçede.

Bu sürece büyük destek veren, etkin rol alan albay, önem-
li bir ulusal bayramda toplanan “Gibi Site” ahalisine yaşı-

ıan sürece ışıık tutacak bir tarihi konuşma yaptı. O gün il-
ginç olan, bu 11 tarz toplantıları aşağılayan ve hatta sert eleş-
tirilerle biraz da dengeleri bozan Hale ve Sejda'nın katılma-
sı oldu. Ortaysa çıkan büyük skandalların ardından neredey-
se tüm sakinle:rin tam kadro bu milli bayrama iştirak etme-
si dikkatten kaçmamalı. Tam cesaret edip meydana gelmeyi
göze alamayanı metres Aysel'i bir yana koyar ve EA'yı bu re-
simde görmemin gerçekçi bir beklenti olmadığını düşünür-
sek, geri kalanı herkes oradaydı. Bekçiler yeni takımlarını giy-
miş, özenle tırnaş olmuş, albayı memnun edecek bir uyum ve
disiplinle davıranarak bu milli günün bütünleştirici etkisini
göstermişlerdi.

Kürsüde kiükreyen albay uzun soluklu ve biraz da hamase-
ti yüksek konuşmasında o dakikalar gökte sallanan nazlı bay-
rağın giderek bir bez parçasına indirgenmeye çalışıldığını; iç
ve dış düşmanın böyle günlerde kılıktan kılığa bürünerek ha-
yalet gibi aramızda sızdığını; bir toplumun milli değerlerini
korumaması, bunun önde giden kurumu olan ordusunu ge-
reğince sevmemesi halinde başının boktan kurtulmayacağım
söylemişti. Burnu uygun dille yaptı diyelim.

Katılımcıların ruh halini bu konuşmaya verdikleri tep-
kiden hemenı anladık. O gün "Gibi Site"nin tüm kameraları
gözlerini meydana çevirdi. Albay konuşurken ezan okun-
ması ve askejrın ısrarla konuşmayı kesmemesi kayıt altında.
Adem'in ve ■'vali yardımcısı Burhan'ın uzayıp giden konuş-
maya tepkisiiz kalmalarına karşın, özellikle Allah'ın kelamı
işitildiğinde lüstüne başına ve davranışlarına çekidüzen ver-
meyenleri saptadıklarını da biliyoruz. Birkaç gün sonra bay-
ram namazını "Gibi Site" içinde kurulması istenen mescit-

te kılma teklifi de bu misilleme arzusundan kaynaklıydı desek yeri!

128 Halim çizgisini korumuş, hem albayı yürekten alkışlamış ve güzel bir marş söylenmesi için öncülük etmişti, hem de mescit projesini ortaya atan kendiymiş gibi sahiplenmesini bildi. Hale ve Sejda'nın onlara yönelen müstehcen bakışlardan rahatsız olduğunu açıkça görüyoruz kayıtlardan. Spor kulübü yöneticisi, yüzü kızarmadan, sanki cenaze namazındaymış gibi saf tuttu. Bir kişi de bu durumu yadırgamadı. Oysa adamcağızın anadan üryan hallerini görmeyen kalmamıştı. İhaleci Rıdvan, sıfatım doğrularca, önemseydiği iki sac ayağına da hal ve tavırlarıyla vurgu yaptı. Milli değerlere bağlılığını bayrağı öperek, bir asker gibi uygun adımla yol alarak gösterirken, müezzinin sesi albaya karıştığı sırada isyanını da hafif bir sıkıntıyla göstermişti.

Burak'ın kafasında ne konuşma, ne de ezan vardı. Bir gün önce işyerinde yaptığı çok özel bir görüşme internet kanalıyla yayılmıştı. Cuma geç saatler durumu fark ettiği için, konuşmanın şirket içinde nasıl bir etki yarattığını tartamaz durumda olmak kemiriyordu içini. Konuşma çok zamandır flört ettiği bir başka şirkette görev yapan üst düzey yönetici bir hanımlaydı. Aralarında ciddiye alınacak bir ilişki yoktu bu bir; şirketleri adına hoş kazançlara imza atmışlardı bu iki; aslında bu kadar nefes almadan, evlilik çekilmez diye düşünüyordu üç. Gelgelelim internetten yayılan ses kaydı pek öyle Önemenecek içerikte olmasa bile içine bir kurt düşmüştü. Açık sa- , çık anlattığı fıkralar, kimi zaman konumuna uygun düşmeden yaptığı dedikodular, başka şirketlerin üst düzey yöneticilerine işbirliği karşılığı önerdiği paralar, aklından hiç çıkma-

yan transfer olma arzusunu dillendiği pek çok konuşma, derken sınırı kestiremiyordu bir türlü. Kim onu dinlemiş ve yaymıştı. İş dünyasındaki hangi alçak?

Bu süreci şöyle sonlandıralım; tüm bunlar olup biterken, bir gece vakti “Gibi Site”ye hafif çakırkeyif üç adam geliyor. Gececi Cemal ve Memet, adamların kafasına Azrail gibi biniyor. EA’ya geldiklerini söyleyen adamlarla biraz itişmeler de, gelenlerin pek de hafife alınmayacağını kavıyorlar çarçabuk. İki bekçi sabaha kadar EA’nın yanan ışığından ayırmıyor gözlerini. O gece site çevresinde tur da atmıyorlar. Nöbeti doğru tuttuklarını gösteren saati kurmayı da unutuyorlar...

Adamların densiz davranışları, naramsı iniltileri, yalpalararak yürümeleri tüm kayıtlarda görünüyor ve cep telefonlarına gizlice fişlenmelerinden ötürü, aynı zamanda işitiliyor. Pencereden taşan bakışlar, en kolay yöntem olarak telefonlara kaydediyorlar insanları. Bunda yadırganacak bir şey yok.

Ancak burada not etmeden geçmeyelim; Burak’ın düşen ses kaydı ne ilk ne de son. Bekçilerin birbirlerini telefonlar kanalıyla dinledikleri ve fişledikleri Kurnaz Halim’e gelen ihbarlarla açığa çıkıyor. Güvenlikçiler birbirlerini Halim’e gammazlıyorlar.

Geniz yakan sis artık gözle görünür durumda.

*Şaşırtan Ziyaret,
Uzun Bir İçki Gecesi ve
Merakla Bekleyenler...*

Zaman zaman kendine acımaya vakit bulmalı kişi. Düşünmekten yorgun düşmeye, sanki koca bir şişe içmiş-
çesine sızmaya, derin düşlerde oyalanıp sızlanmaya hakkı ol-
malı. Bir tatildir bu. Yazmak, okumak, düşünmek üstüne ku-
rulu yaşantılara ara vermek için herkes bir yöntem geliştirir.
En güzeli kendi tarihine dalıp, biraz tepeden bakarak haklı-
lığını görüp, itilmişliğe kızmaktır. Böylece sahiden yolunda
gitmeyen işleri, kişileri cezalandırmak olasıdır. Öyle bir gece-
ye kayıyordu ki ağırlaşan göz kapakları, rengârenk bir kalaba-
lığı çağrıştıran üç adam görünce karşısında “girin” diyen kü-
çük bir el hareketi yaptı sadece EA.

Cadde-i Kebir’in en güzel kebab ustası BM, aktör eskisi
ZY ve öğretmen ŞZ. Şaşırmak gerekirdi ama EA’nın buna bi-

le mecali kalmamıştı, gördüğü adamların varlığı ona iyi gelecekti. izini kaybettirdiğini hiç düşünmemiş, adres değişiklikleri, yeni yaşam kurma türündeki arayışlar, daha prematüre vaziyette bulunan aşk halleri falan bu adamlara vız gelir tırıs giderdi, iyi biliyordu. Meyhaneler randevusuz buluşma yerleri olduğu içindir ki, her arayana kendi ayarında bir dost sunar, eğer kıymetini bilirse kişi, sorgu sual olmaksızın akardı zaman; kimse diğerinin sorgu hâkimi değildir, iyi ya da kötü, suç, fenalık, çoğu zaman yalanın en büyüğü ortada gizden uzak durduğu için, yalancıya da rastlanmaz.

Az bulunur bir alışkanlıkla herkes rolünü oynamaya başlamıştı bile. BM mutfağın yolunu tutmuş, hazırlıklı geldiği için dolapla çok oyalanmadan, iki iri domatesi ince kıyım kesip, üç beş parça yeşilliği doğramıştı. Nereden bulup buluşturduysa eve mis gibi yayılan bir kekik kokusu taşıdı. Aynı anda, ZY tarafından ucuz olduğu duruşlarından belli, her biri ayrı telden çalan bardaklara rakı dökülmekteydi; öğretmen ŞZ hayret ve sevinçle şiir kitaplarının arasında dolanıyor, göz ucuyla EA'nın yılgın halinden aklından geçenleri kavramaya çabalıyordu. Evin tenhalığı tahmin edileceği gibiydi. Daha çok terk edilmiş görünümünde ya da sanki büyük bir felaketin ardından rastlantısal olarak savrulup gelmiş kalıntı halindeydi eşya.

Kimse birbirine bir şey sormadı; açıklama, dertleşme safhasına girilmedi; doğrudan, sanki yarım kalmış bir sohbetin devamı başladı. Güven veren bir samimiyet, mutlu eden bir aşırılıktı göze çarpan. Kadehler tokuşturulurken duyulan çınlama, uzun zaman beklenen bir merhabanın sesi, ötesi kendine gömülmüş bir adama saygı duruşuydu. Birbirine rahat

yaslanan insanların sevecenliğı, inatçılığı, şaşırtan içtenliğıydi bu. EA mutlu muyum, diye düşündü. Mutlu olmak üstüne edilen koca sözlere, bu yolda harcanan uzun zamanlara acır biçimde, yanan genzinden süzülen alkolün tadını duyumsadı ve bu kez yüksek bir sesle, oradakileri şaşırtmayan ama siz okuru hayrete düşürecek bir yüksek sesle merhaba, dedi.

Bu güçlü, içten ve sarsıcı ses tüm “Gibi Site”de çınladı. Ne zamandır dengesi bozulmuş sakinler, deprem olmuş zannedip sıçradılar yerlerinden, kocaman gözlerle balkondan bakmaya, kaba kulaklarıyla neşeli bir geceyi tüketen adamları işitmeye çalıştılar. Albay her türlü olağanüstü halin zamanında ve hızla müdahale gerektirdiğini bilerek süzüldü aşağı, sağına soluna bakındı ve görevin kendisine düştüğüne karar verdi. EA’nın oturduğu bloğun sokak kapısına hırsıyla yürüdü ve bastı zile, azarlar tonda.

Zil sesi nedense kimseyi şaşırtmadı ama az önce başladıkları türküyü daha bir iştahlı söylemelerine neden oldu. Aktörün güçlü bariton sesi hepsinin arasından seçiliyor, bu Ruhi Su tadında haykıran adamın etrafında kenetlenmiş gülünç alkollü efeleri daha da keyiflendiriyordu.

Hey gidinin efesi, efelerin efesi

Halim olan biteni anlamak için güvenlikçi Cevat’ı çağır-mıştı yanma. Bir garnizon komutanı gibi dinliyor, ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Nadir de katıldı aralarına. Olay büyük ve önemliydi. Üç sarhoş siteyi basmış, daha dün aralarına katılan bir adamın evinde âlem yapıyordu. Üstelik kapı aralık, pencereler ardına dek açık, yaptıklarından sıkılmak

ulanmak şöyle dursun, neredeyse bile isteye gösterir gibi davranıyorlardı.

Cevat'a verdiler görevi, git zili çal, müdahale et, dediler. Otiden albay dayanmıştı kapıya, ardından Cevat ve en son olarak Bahri geldi. Bahri sevgilisiyle arayı düzeltmek için orarlarda dolanırken merakına yenik düştü desek doğrudur. Artarda çalman kapıya direnmenin âlemi yoktu. EA kalkıp açmasa odadaki adamların herhangi bir itirazı olamayacak, güzel giden geceye zil sesleri eşlik edecekti. Kimse itiraz etmiyor, şaşırmıyor, olduğu gibi zaman akıyor, hep birden bunun delerini bilir biçimde, omuz vererek okuyorlardı türkülerini.

EA sokak kapısının otomatına bastı, gelenler merdiveni çıkana dek bekledi, bir söz söylemeden girmelerini bekledi. Bunu beklemeyen albay, Cevat ve Bahri sırasıyla güçlü bir emir almış gibi doluştular odaya. Kaç zamandır delice merak ettikleri bir adamın evinin içine sızmışlardı sonunda. Yığılı duran kitaplar; abartıdan uzak, silik görünümlü eşya; kerhen kurulduğu belli sofra ve ritmi bozuk türküler te- dirginlik yerine, garip bir rahatlama yarattı üçünde de! Bir gizi çözmek için çıkılan yolculuğun düş kırıklığıyla sonlanma rahathğıydı bu. Ne beklemişlerdi ki? Biri o an bu soruyu yöneltse onlara, yanıt alacağı kuşkuluydu. Peki niye gelmişlerdi ki buraya? “Gibi Site”de daha taşkın eğlence günleri olmuştu. Gürültüden kimse rahatsız olmamış, ertesi gün bir iki mız- mızın dışında kimse söz etmemişti. Ya da üç erkeğin rakı içip, türkü söylemesi bir kadının bunu yapması kadar ilginç de değildi. Meraktı kapıya dayandıran üçünü.

Aktör güçlü bir tirat atarak girdi bu yeni dostlarla söyleşmeye. Kapının herkese açık olduğunu, bu zalim dünyada er

ya da geç barışın var olacağını, insanın insana ettiğini ve bu zalimliğin yenilmesi gerektiğini ekledi ve Anadolu'dur bunun yanıtı, bir yatak gibi, bir sevda gibi bizi sarmalayan bu

134 topraktır, diye bitirdi.

Ardından şiir meraklısı öğretmen girdi söze. Bir kadehin dostluğundan söz açtı. Eskilerin rakı kardeşliğinin öğle vakti başladığını, muhabbetin tanışmak olduğunu ve ancak böylece birbirimizi seveceğimizi ekledi. Metin Altıok dedi, Turgut Uyar dedi, Can Baba'ya getirdi sözü. Tüm kadehlerin güzel şiirlere ve şairlere kaldırılmasını istedi ve Nâzım'la bitirdi.

Yârin yanağından gayrı...

Usta kebabçı BM hangi ara hallettiyse ortaya güzel bir salata daha koymuş, sucuk, pastırma ne varsa süsleyerek sunmuştu gelenlere. Biz cahil kaldık, diye girdi söze. Cahilsek gün görmemiş değiliz, diye ekledi. Öğretmenin sırtına vurdu sevgiyle. Ben meyhaneye gelen adamın kişiliğini kadehi tutuşundan, yudumlayışından, içme hızından anlarım, dedi. Bizimki mesleki birikim, deyip bastı kahkahayı. “Bu öğretmen benim hayatımı değiştirdi,” dedi. “Gözüm evladıma, kızıma ders verdi o pis masaların üstünde. Bu lanet olası memlekette paran yoksa adam değilsin; hadi mektep masrafı tamam da, dersane ne oluyor Allahaşkına! Bu adam okuttu çocuğumu benim. Şu yanındaki oyuncu var ya, hayatında evden çıkmamış, mahcup karıma sevdirdi tiyatroyu. Kadın şimdi her hafta bekler oldu benden gezmeyi. Allah razı olsun. Yüzü güldü. Bir de şu adam var işte... Şimdi evinde içtiğimiziz. .. O başkadır...”

Karşılarında süren başarılı gösteriyi hayretle izleyen albay, Bahri ve Cevat kulak kesildiler daha özenle. Kimdi bu adam? Önlerine çoktan kadehler konmuş, ufaktan içilmeye başlanmış, umduklarından da çabuk sona yaklaşmıştı işte. BM'nin sözü eksik bırakması can sıktı sıkmasına da, sanki onun diyeceği bir şey yoktu.

Bütün olup bitene dingin bir ifadeyle katılan EA, kimi zaman kendiliğinden kayıp giden sözlerin ve ona eşlik eden zamanın merhametine teslim olmaya gerek duyulduğunu bildirirdi. Bu parodiyi oynamak için bir ön hazırlık yapılmamıştı. Nedense bunu oynamak için gelmişler, kurguyu tamamlamış, izleyicinin önüne çıkıp, bir giz perdesini aralayarak işini kolaylaştırmak istemişti dostları.

Evinde oluşan bu gürültücü kalabalıktan kimi, ne kadar tanıyordu ki? Kaç zamandır bir kaplumbağa gibi evini sırtına alıp taşıma düşü kuruyordu. Bunu başarmaktan uzaktı, dayanıksız kişiliği engel oluyordu ona. Kalabalıkları hem sevmiyor, hem de çoğu zaman onların içine bırakarak kendini koruyordu. Meyhaneye bunun için gider, önce sessiz sedasız bir yere dayanır, sağa sola boş gözlerle bakarak zaman geçirip, içinde sürekli cınlayan sesi dindirmeye çabalar. Bu ses sürekli onunla dolaşıyor, gölgesiyle girdiği kavganın galibi ya da mağlubu olmayacağını bildiği için sabretmeyi öğreniyordu. Şimdi evine dolan bu kişiler sanki bu kaçışı dizginlemek için, kimbilir belki de tersi onu yüreklendirmek, elini güçlendirmek için gelmişlerdi buraya. Eğer meyhanelerde savrulan küfürlere, benzeri edilmemiş sevda sözlerine, yepyeni kurulacak olan dünya düşlerine hasret duyuluyorsa, her ev bir meyhaneye hızla dönerdi işte. Öyle de oldu.

Cevat, albayla eşitlenmiş olmaktan mutlu, kimse onu fark etmediği için hem talihli, hem kızgın, aşağıda az sonra yiyeceği paparayı unutmuş, tam da felekten bir gece çalar gibi ka-
136 tılmıştı sohbeta. Meğer ne çok anlatacak, dinleyecek mesele varmış diye kafasını sallıyordu ara sıra.

Bahri az sonra metresinin koynunda uyuyacağı şehvet uykusunun rüyasını şimdiden görür olmuştu. Ilıkça bedenine inen her damla daha bir yüreklendiriyordu onu. Üzerindeki giysilerin baskısından kurtulmak için önce kravatını çıkarmış, ardından da gömleğinin kollarını sıvamıştı. Önünde edilen özlü sözlerle aldırış etmiyor, gecenin geç saati kapağı attığı bu evden memnun, sağa sola bakmıyordu. Bu gece ne gidecek bir evi, ne gezecek kulüpler, ne de metresi vardı aslında. Canı hiçbirini çekmiyordu sanki. Onca para pul bazen kafa dağıtmaya yetmiyordu. Aysel'i bir yatak gibi kuruyordu aklında. Sadece uyumak için. Aç bir hayvan gibi saldırdığı o kadına bile uzaktı.

Albay rahatlamıştı biraz. Denetim için çıktığı yolculuk, şen şakrak bir ziyarete dönmüş, atılan sloganlar, edilen sözler pek ona uygun düşmese de, burada olmaktan hoşnut bir askere yaraşır olgunlukta tutuyordu kadehi elinde. EA denen adamın kim olduğuna dair edindiği ipuçlarını aklına kazımayla çalışsa bile, ne bu dostları, ne eşya, ne de edilen sözler ortaya koyuyordu bu tuhaf kimseyi! Bunca vatan evladı elinden geçmiş, insan sarrafı olmuş biri için pek kabullenilecek bir durum değildi bu. Ama bazen beklemek, iyice gözlemek ve öyle karar vermek gerektiğini bilenlerdendi.

Gün ışıyana dek bunca kafa karışıklığı ve söz karmaşası içinde sürdü gece. Kadehler bir boşaldı, bir doldu. Türlü öy-

İdiler anlatıldı. Kahkahalar tüm sitede çınlamaya devam etti.

I lalim, Nadir, gececi Memet ve vali yardımcısı Burhan birkaç kez toplandılar. Yeniden birilerini gönderip uyarmayı düşündüler; içeri girip de dönmeyenleri bir çeşit esir gibi düşündüler önce, düşüncelerinin saçma olduğuna karar verip işbirlikçi olduklarına hükmettiler. Bu da pek akla yakın değildi ama bir gerekçe bulmak gerekiyordu.

O gece kameralar neleri gördü, telefonlar neleri kayıt altına aldı, dinleme cihazlarından hangi sözler işitildi kim bilir. Bir de işin güç tarafı tüm bu olanı sağlıklı bir kurguya oturup anlamlı bir öykü kurmakta yatıyordu ki, herkesin buna uygun bir fikri olduğunu okur tahmin eder.

Bir iki konuğun dili dolanmaya başladığında, hele de albay ve Cevat iyice horlar biçimde uyumaya başladığında artık toparlanmak zamanı geldiğini akıl etti meyhane tayfası. Birbirlerini dürterek, zoraki bir tempoda ve geçen zamanın en can sıkıcı hallerinde evden çıktılar sırayla.

Kameralarda Bahri'nin kemerini toplayıp, boynuna kravat geçirdiği ve bu dağınık haliyle görünmemek için çabaladığını izlemek mümkün. Albayın şişen ayaklarını pabucuna sokmakta zorlandığı ve Cevat'm ona istemeyerek de olsa yardım ettiği de netlikle görünüyor.

Üç meyhane efendisi daha deneyimli ve uygun adımlarla yol alıyorlar, vedalaşma ânı sulu olmaktan uzak, haklı bir içtenlik ve özlemle kayda geçiyordu. Son ana dek söylenen türküleri de işitilebilir.

“Gibi Site”yi terk ederlerken sarhoşlar, Halim, Nadir ve Burhan Bey'in gözleri faltaşı gibi açık, dürbün kadar hassas ve son yapım kayıt cihazları kadar duyarlıydı. EA gecede terk

edilmiş bir gölge gibi duruyor, el salladığı dostlarının gidişine hüznülenip, tüm sevdiklerini aklından geçiriyordu hızla. Kaç gündür içeri almak için can attığı kedinin yanık, dost sesini işitince kararını vermiş, kapıyı bu kez ona aralamıştı. Bütün bunlar güzel bir romanda geçsin istedi bir an.

Başucu ışığını yaktı. Eve solgun bir iz düştü. Gölgesiydi bu. Yüreğinde bir tenhalık hissetti. Halikarnas Balıkcısı'nın sesini işitti. Okumaya başladı *Aganta Burina Burinata*'yı.

“Artık bütün yelkenler rüzgârla dolmuştu. İşte o zaman, son emir, yani, ‘Aganta burina burinata!’ kumandası verilir. Kayık şarıl şarıl rüzgârın gözüne işler. Ben bunu söyleyince, elinde kadeh beklemekte olan Halil Usta, kadehi parlattı. Bana:

— Son olarak verilen kumandayı olanca sesinle gene bağırdı, dedi.

Ben de ciğerlerimi doldurarak olanca sesimle: “Aganta burina burinata!” diye haykırdım.”

Çok Tuhaf Bir Soruşturma, Ortaya Savrulur Garip Gerçekler ve Asıl Mesele

Televizyonlar gazeteler her sabah bomba haberlerle güne başlamayı sağlıyor, daha gözündeki uykudan sıyrılama-yan yurttaş yüzüne tokat gibi inen bu irkiltici ortamda yönünü bulmakta zorlanıyor. Birine inanma gereksinimi duyan aileler, esnaf, tüccar kapı aralıklarında giderek daha az işitilen bir tonda olsa da “ne olacak halimiz?” diye birbirlerine sormakta. Böyle halleri sıkça yaşamış toplumlarda artık alışkanlık haline gelmişti kimi davranışlar; dışarıdan bir elin, yeni bir bilincin işaretlerini almakta gecikmeyen ahali, ayağını denk almaya başlamış, kendine hızla çekidüzen vermeye başlamıştı.

Halim, “Gibi Site”nin bozulan yapısını yola koymak için bir soruşturma başlattı. Kararı yönetime bildirdi ve heyete

vali yardımcısı Burhan Bey'i, Nadir'i ve kendini atadı. Arka arkaya çıkan skandal görüntüler, siteye sorgusuz sualsiz dalan sarhoşlar, genel müdür Burak'ın işyerindeki ses kaseti ve yankıları, mescit açmalarına karşın doğru dürüst kimsenin buna itibar etmeyişi gibi konulara müdahalenin tam zamanıydı.

Soruşturma gizlice sürecek; bekçiler, Durdu, Sümbül zorunlu olarak ifadeye gelecek; albay dahil olmak üzere diğer sakinlere davetiye çıkarılıp görüşlerine başvurulacaktı. Soruşturma heyeti bir cumartesi sabahı toplandı. Halim dahil tüm üyeler kravatlı, tıraşlı ve durumun farkında olduklarını imleyen renklerde takımlarıyla katıldılar toplantıya. Kurnaz Halim ne olur ne olmaz diye daha kendi aralarında konuşmaya başlamadan odadaki kameraları çalıştırmış, gerekli hallerde sorgulamayı yapacak bu kişilerin beyanlarını yüzlerine okumak için önlem almıştı.

Şaşı Nadir, Halim'den her türlü puşluğu beklediği için az konuşmaya özen gösteriyor, internetten satın aldığı kravat iğnesi şeklindeki kamerayla da tüm toplantıyı kayda alıyordu. Vali yardımcısı Burhan da anasının gözüydü elbet. İşin çığı- rından çıktığını fark etmiş, bu toplantının önemli sonuçları olacağını kavradığından bir gün önceden evine ortam dinlemesi yapabileceği bir düzenek kurduymuştu. Valilik görevlisi olduğu için, bizim bilemeyeceğimiz farklı yerlerden destek alarak, aslında tüm "Gibi Site"yi dinleyebilecekti artık.

Bu üç sorgucunun bir poker masasında buluştuğunu varsaymak yanlış olmaz. Yüzlerden ishal gibi akan sahte samimiyeti de biz not olarak ekleyelim. Halim başkan olmanın gereğini yapmış, sorumluluklarının büyük olduğunu vurgu-

kıyarak açmıştı oturumu. Aile kurumunun ortadan kaldırılmaya çabaladığı sürece dikkat çekerek, soruşturmanın yönlemi hakkında bilgi verdi üyelere.

Burhan Bey bir büyük hesaplaşma arayışı içinde sert girmişti konuya. “Gibi Site” tarihinin masaya yatırılması gerekliliğinden dem vurdu, öteden beri yapılan yanlışların, eleman jılımındaki tercihlerin, manevi değerlere gerekli özeni göstermemenin bu büyük bunalımı doğurduğunu söyledi. Yeni bir mutabakat metni oluşturma gereğini dillendirdi ilk kez. Ne tür insanların yaşayacağı bir site istediklerini saptamak gereğini ortaya koydu.

Nadir, hazırlıklı geldiğini anladı Burhan’m. Kısacık bir cümleyle ona katıldığını belirtti. Yetki kullanmak için, yerli yerinde yeni bir metin gereksinimi ortadaydı işte. Üstelik bugüne dek süren düzenin mimarı olanlar hesap verse iyi olurdu.

Dümenin kendine kırıldığını sezen Halim bozuntuya vermese de, canı sıkkın biçimde dinledi üyeleri. Hepsinin ne bok olduğunu bildiğini geçirdi aklından, sakinleşmeye çalıştı. Bu nasıl bir sorguydu ki böyle, benzetme doğruysa o yargıçken neredeyse sanık oluyordu!

“Gibi Site” mahkemesinin kurulacağını haber alan Yazgıcılar gözlerini, kulaklarını o yöne çevirmiş, bir süredir tüm kentte süren sıkı takiplere, sorgu ve dava süreçlerine bir yenisinin ekleneceğini bildikleri için sakince beklemeyi yeğlemişlerdi. Nihayetinde gönüllü olarak düzene katılanlarla bu aşamada bir hesaplaşmanın anlamı yoktu. Doğrusu çatlak seslerin bir an önce dinmesiydi. Kendi yönünü doğru bulan kuramlarla işbirliğine hazırdılar. Üstelik tüm desteği vermek

yönünde de herhangi bir tereddütleri yoktu. Yeter ki karşılıklı iyi niyet olsun!

142 Sorgu Hasan'la başladı. Boynu büyük girdi içeri yaşlı adam. Karşısında ciddi ve resmi havası keskin bir topluluk görünce, devlet huzurunda boynu bükülen yurttaş biçimini alıverdi hemen. Utangaç bakışlar yere doğru, önde eller birbirine kavuşmuş, bacaklar neredeyse tek bir çizgi halini almış biçimde, cahilliğin bir yazgı olduğunu söylemeye hazır, tüm sorulara “siz nasıl dersiniz” türünde bir yanıt vermek için kodlanmış halde duruyordu.

Bu duruşu iyi bilenler iyi polis, kötü polis oyunu için rolleri dağıttılar kendiliğinden. Vali sıcakkanlı davrandı. “Haşan efendi seni severiz bilirsin,” diye girdi söze. Haşan bu samimiyet karşısında koyuverdi kendini, itici gülümsemeyi yerleştirdi yüzüne. Allah'la başlayan bir cümle kurup teslimiyetini dillendirdi ve suçluyu ispiyonlamak için hazır olduğunu bildirdi. Daha suça ve suçluya yönelik bir soru gelmeden oluşan bu teslimiyet hepsinin midesini bulandırdı. Vıcık vıcık günlerden geçiyoruz, diye düşündüler hep birden.

Halim ciddi olması için sert ama öfkeden uzak bir dille uyardı Haşan'ı. Hemen konuya girdiler, ne olacaktı bu kızların hali? Hale ve Sejda... Hepsi bunca aile birliğine, saygı sevgi çerçevesinde oluşan insan ilişkilerine değer verirken, açık söylenmez ama hafif kadınlar gibi davranan bu kızlar hakkında ne düşünüyordu acaba Haşan? Bu kızların aileleri bu kadar gamsız mıydı?

Haşan kızlar üzerine süren bir araştırma olduğunu anlayınca eveleyip gevelemeden iki genç kızın bir başına kalmalarından, üstelik eve kimin girip çıktığını bilmeksizin bunca

özgür davranmıylarına izin veren ailelerin körlüğünden dem vurdu. O da birr babaydı, onun da çoluğu çocuğu vardı.

Halim “Alçaak!” diye bağtırmamak için zor tuttu kendini. Bu Hale’nin beabası olmasa senin işin neydi, diye söylemek için güç b>ela durdurdu kendini. Nadir de ben de bunu adam saydım, (diye utandı kendinden. Uzatmadılar konuyu. Notlar alındı.

Ardından boekçi arkadaşı Turan’ı sordular. Nasıl adamdır, diye.

Haşan kapsamlı bir soruşturma olduğunu o an daha iyi çakmıştı. İyi, hoş çocuk ama biraz tembel ve aylak, dedi. Nereden vardın bu kanıya denince de, eh bir süredir ben de onu gözlüyor, izliyor, biraz da kayıt altına alıyorum, diye açıklayıverdi. IHerkes birbirine şöyle bir süzdü. Haşan cebinden telefonumu çıkardı ve Turan’m savruk kimi konuşmalarını dinletti, ala^ycı hallerini, biraz da kaytarmaya meyilli tavırlarını izlettirdii onlara. Bir de Nadir için “Angut” dediğı duyuldu.

Heyettekileer kendilerini zor tuttu gülmemek için. Geçıştirdiler ve som soruya geldiler. EA hakkında ne düşünüyor-du Haşan?

Haşan bu soruya hasret, kendinden beklenmeyecek bir tezcanlılıkla anlatmaya koyuldu. Yahu bu adam kimdi, neyin nesiydi, n<e yer ne içerdi, nerden para bulurdu, diye başlayan, ardından daha ilk gördüğü günden beri güven vermediğini ekleyen ssözler etti. Bir süredir çaktırmadan EA’yı izlediğini, yürüyüşünü, başı dik ama dalgalı hallerini iyice irdelediğini anlattı v<e neredeyse sürölmesinde yarar var diyecek ka-

dar ileri gitti ve ekledi: “Evine kimim girip çıktığı belli değil, aylaklık eder yanı da belli. Aylaklık tehlikelidir.”

Heyet ifadeyi dikkatle izleyip, Hasan’ı çıkardı odadan.

144 Keyifler yerine geldi diyeceğiz ama Nadir “Angut” lafını unutmamış, az sonra gelecek Turan’ın canına okumak için sabırsızlanıyordu.

Turan çekingen biçimde girdi odaya. Dışarıda beş dakika Haşan’dan tüyo alaydı kendini rahat hissedecekti belli ki. Sorgu işini bu kez Burhan Bey ele aldı. Oğlum sen eskiden garsondun değil mi, diye sordu küt diye. Turan bu kolay yanıtlanacak sorudan hoşnut, en içten haliyle başını sallayarak, evet, dedi. Garsonluk mesleğinin kişileri iyi tanımak, tahlil etmek için güzel bir vesile olduğunu ekledi Burhan. Turan bu övgü dolu sözlerden memnun, kendine yönelik bir sorgulama yapılmadığına kanaat getirdi. Tanıklığına başvuruluyordu işte. Böyle durumlarda hissedilen ferahlamayla, hafif kendinden geçti, anasını düşündü, nazlı nazlı bakıyordur şimdi televizyona diye geçirdi içinden. İlgisinin dağıldığım fark eden Burhan üst perdeden bir sesle “Ama içkili yerlerde bulunmak bazen insanı bozar,” dedi. Bizim İlyas Salman bakışlı hemencecik kendine geldi. Alkolle arasının olmadığından, mazbut hayatından söz etmeye çabaladıysa da beceremedi. Turan istenen kıvama gelmişti. Ona hem güvenilir olma olanağı sunulmuş, hem gözü korkutulmuştu.

Halim “Haşan Ahi’nden memnun musun?” diye ortadan daldı. Turan; “Abi olarak iyi olmasına karşın biraz dalgın, unutkan ve Allah afetsin ama, biraz da yaşlılıktan beceriksiz,” diye yanıtladı ilkin. Öfkesi kursağında güçlkle duran Nadir dayanamadı, “Dedikodu da yapar mı Haşan?” diyerek keskin

ve ürkütücü bir çıkış yaptı. Sesinin tonu az sonra Turan'm canını okuyacağını belli etmişti. Turan, Hasan'a dair bir soruşturmanın içinde olduğunu düşündü. Bu zamanda işbirliği yapmak ve sorgu yapan kişilere yardım etmek görevdir dü- 145 şüncesiyle soluksuz konuşmaya başladı:

“Valla iş yapmak isteyeneye burada iş çok. Pinekleme, laf kalabalığında zaman öldürmek istersen ayrı. Haşan abi iyi hoş da beni de hizmetçi gibi kullanıyor. Oraya git, buraya git derken, ben asıl işim olan siteye göz kulak olma görevimi tam yapamıyorum. Üstelik habire beni kulübeden uzak tutması da ayrı...”

Burhan ciddiyet ve merakla “Nasıl yani,” dedi muhtemelen. Demediyse de Turan demiş kabul edip, devam etti:

“Bu kızların babalarıyla arasında bir hukuk var. Kim kimi gözlüyor belli değil. Bir de kızlara çok yüz veriyor sanki.”

Burhan kaşım gözünü oynatıp, “Ne gibi” dedi mimikle-riyle ya da ona öyle geldi.

“Yahu bizim velinimetimiz sizsiniz. Başkalarından para almak, ayrımcılık yapmak bize yakışmaz. Biz herkesin bekçisiyiz,” dedi.

Kendini zor tutan Nadir, “Ulan eşşekoğlu eşek,” diye üzerine yürüyecekti ama yapmadı. Sadece “Bak angutun yaptığına,” dediği işitildi. Halim tam zamanında girdi araya:

“Tamam da, burada herkes birilerinin tavsiyesiyle geldi.

Hem kızlara göz kulak olmanın nesi kötü? Üstelik duyuyor, görüyoruz. Senin de Burak Abi'nle pek yakınlığın varmış...”

Telaşlanan Turan az önce ruhunu dindiren annesinin resmini yeniden aklına getirmeye çalışıp güçlenmek istediye de, uçu-
rumun kenarından az sonra yuvarlanacakmış gibi hisse-

dip, salavat getirme çabasıyla hemen cebine davrandı. Küçük bir radyo çıkardı cepten.

“Efendim bu radyo ama değil. Yani radyo gibi de değil. Bunu ben bekçi odamıza koyuyorum. Allah göstermesin huzurumuza, dirliğimize yönelik bir sıkıntı olmasın diye oradaki konuşmaları kayıt altına alıyorum.”

Nadir “Nasıl aletmiş o lan,” diye fırladı. Tutamadı kendini.

“Yani siz radyo dinlediğinizi sandığınızda, aslında o sizi dinliyor. Yani acayip bir alet. Bizim meyhaneye gelen bilgisayarlı bir abi hediye ettiydi.”

Her biri aynı anda, aynı şaşkınlık ve kurnazlıkla nasıl olup da bu aleti kendilerinin keşfedemediğini; şu çelimsiz gövdeli, salak bakışlı oğlanın, dilerse tüm siteyi esir alabileceğini düşündü. Bir yandan kayıtlı olan tüm sesleri dinlemek için sabırsızlanıyorlar, öte yandan içinden ne çıkacağını bilmedikleri için de kaygılanıyorlardı. Burhan, devlet geleneğinin birikimi ve ağırlığıyla konuştu:

“Evladım utanmıyor musun sen özel görüşmeleri kayıt altına almaya? Hem bunun suç olduğunu bilmiyor musun? Çağırayım mı şimdi polisi? Alsınlar götürsünler, ne yapmaları gerekse yapıversinler. Ne belli büyüklerini de böyle dinlemediğin?”

Esas soru buydu. Her biri türlü kez o boktan kulübe-ye girmiş, kendi adamlarıyla işbirliği yapıp, talimatlar vermiş ve alabildiğine küfürlü, kıyametli konuşup saydırmıştı. Elllerinden gelse bir mola verip, centilmenlik anlaşması yaparlardı. Kim ne dediyse dedi, bu bahis kapanmalı ve kimse kimseyi yargılamamalıydı. Küçük bir af molası.

Turan, karşısındaki üç adamın eline düştüğünü anlayacak kadar zeki değildi elbet. Adamların kaygıdan gerginleşen bakışlarını fark edemedi. Önüne iyice eğilip vali yardımcısının suç, polis sözcüklerinden oluşan tümcesine teslim oldu. Biri elini uzat dese, kelepçeyi takmaya razıydı. Heyet, Turan'ın devletin haşmeti karşısında teslim olan varlığını hemen kavradı. Endişelerini bastırıp, dinlet bakalım şu kayıtları dedi içlerinden biri...

Turan ustaca hareketlerle hemen çalıştırdı aleti. Bir yerinde kırmızı bir ışık çıktı, telsiz ayarlar gibi aletin kulağını ileri geri oynattı ve “Oğlum buranın asıl sahibi biziz. Burada kural, kanun yok, biz ne dersek o,” diyen Hasan'm sesi duyuldu. Hepsi derin bir “Oh” çekti. Nadir “Vay angut vay,” dedi bu kez neşeyle. Burhan, “Kes şu kepazeliği, ahlaksızlığı,” diye kükredi. Kurnaz Halim “Ver bakayım bana şu radyo mudur, telsiz midir, ne olduğu belirsiz şeyi,” diyerek davrandı. İsteksiz uzattı Turan. Burhan ve Nadir, Kurnaz'm puştluğu ve uyanıklığı karşısında çaresiz kaldı. Fırsatları olsa üzerine çullanıp, elinden almak için her şeyi yaparlardı ama, öyle bir zamanlama ve görülmemiş bir cesaret ve pişkinlikti ki söz konusu olan, buna hazırlıklı olmak mümkün değildi. Durumu olağanlaştırmak ve gerçek hedefe yönelmek için Nadir; “Anlat bakalım şu yeni taşmanı,” diyerek ilgiyi kaydırdı.

Turan karşılarında karmakarışık bir adam olduğunu beceriksiz biçimde anlattı. Kendi görev saatlerindeki gözlemlerinin pek de doğru dürüst bir adamla karşı karşıya olmadığını hissettirdiğini ekledi. Son olarak şunları söyledi:

“Garsonlar biraz insan sarrafıdır malum. Sayın büyüğümüz, valimiz sağ olsun hakkımızı verdi. Ben ne meyhane-

de, ne esnaf lokantasında, ne de lüks yerlerde böyle adam gördüm. Duygusuz, yüzünde meymenet olmayan biri işte! Efendim, yüzünden eğer bir kanaat edinemiyorsak, kesin bir 148 şey saklıyordun Büyüklerimiz, siz daha iyi bilirsiniz ama ben bir gözümü hep üstünde tutuyorum. Fakat kendisiyle ilgili doğru dürüst bir kayıt yapabilmış değilim.”

Bu heriften bu kadar uzun bir cümle beklemeyen adamlar en azından meseleyi anlamış olmasından memnuniyet duydular. Hiçbiri tek söz daha etmek istemiyordu. Halim eliyle dışarı çık der gibi işaret etti.

Üçlü heyet kendi aralarında hesaplaşmak için sabırsızlanıyor, öte yandan içlerinde bulundukları bu ortamın kimseye güvenlik sağlamayacağını bildikleri için, maskelerle davranmaya devam ediyorlardı. Daha sorgunun başında olmalarına karşın bir labirentin içine düşmüşlerdi. Canları sıkılmış, nasıl bir tuzaklar denklemi içinde olduklarından habersiz savruluyorlardı sanki. Daha sorgu sürecinin başında olmalarına karşın yorulduklarını belliydi. Sümbül’ü çağırdılar, kahve yapmasını istediler ve bir süre sessiz bakiştılar. Az sonra elinde fincanlarla gelen Sümbül, etrafı ilgiyle gözlemiş, birazdan muhtemelen sanık veya tanık olarak dinleneceği odaya dair her ayrıntıyı akıma kazımaya çabalamıştı. Sıra Adem’deydi.

Adem sorgu odasına kendinden emin bir halde girdi. Burhan, Adem’e güvende olduğunu hissettirir biçimde başladı söze. Adem’i iyi tanıdığından, ailesinin, yakın çevresi ve dostlarının dini bütün, milletperver olduğundan falan ağdalı biçimde söz etti. Gereksiz yere günahkâr bir toplumda yaşadığını vurguladı. Bıraksalar daha uzun bir süre kendi sesini işitmekten hoşlananların umarsızlığıyla devam edecekti.

Halim bir soluk arası bulup konuya dikkat çekti. Adem öyle pek de yaşlı olmamasına karşın özellikle davranışlarındaki ağır aksak, az sonra hakkın rahmetine kavuşacak biriyle konuşuyormuş izlenimi uyandırıyor. Heyet biraz da yaptığı işten bıkkın, sitenin gidişatı hakkındaki gözlemlerini sor-du Adem'e...

Çopur yüzlü, koca burunlu ve nasıl başarıyorsa genizden gelen melodik sesiyle konuşan Adem, başladı ağırdan söze. Önce genel bir ahlaki çöküş vaazı verdi. Cehennemi görmek için öte dünyaya gitmenin gerekmediğini söyledi. Sere serpe ortalarda dolanan kızların hallerinden, gösterişe meraklı içkicilerin yılışık tavırlarından, artık herkesin birbirine kem gözle bakan bir yalancıya dönüşmesinden, bu dünyada cehennem yaşıandığından dem vurdu. Rabbinden bu duruma katlanması için bir Eyüp sabrı niyaz ettiğini ekledi. Bazen katlanılması güç tanıklıkları olduğunu, ama işte susmanın bir erdem, çileciliğin de bir tefekkür biçimi olduğunu, bu ahir ömründe yaradana yalvararak, insanlığı korumasını istediğini sıkıcı bir edayla, yine de melodik biçimde söyledi.

Burhan, site için önerdiği adamın az önce sahnelenen gösterideki başarısından memnun, izlemekteydi. Halim'se çoktan bu geviş getirir gibi mırıldanma hallerinden doymuş, bıkkın biçimde esas meseleye gelmek için sabırsızlanıyordu. Nadir bu heriften ne gibi bir sürpriz çıkacak diye kendine soruyor, için için artan huzursuzluğunu bastırmaya çalışıyordu. Burhan, evladı gibi sevdiği Adem'e, "Biliyorsun sitede bazen abuk sabuk işler oluyor; senin gözlemin, duyumun nedir? Bu Sıtkı nasıl çocuk?" diye sevecen bir dille sormayı ihmal etmedi. Sanki soğuk savaşın ucuz propaganda günüydü.

izleyenler böyle olduğunu hemen görürdü. Bir köşe kapmaca, mevzi kazanmaca halinden söz ediyoruz.

“Valla efendim biz yaratılanı yaradandan dolayı severiz.

150 Hiçbir kul kötü olsun istemeyiz. Ama neticede işyerine, kafa dumanlı, alkol kokulu gelinirse buna kimse rıza göstermez. Allah’tan korkmuyorsun, bari kula saygın olsun. Başımıza namaz için koyduğumuz yere pis ayaklarıyla girme. Başka sitemlerin adamlarıyla yerli yersiz konuşma. Hem ayıptır, hem de günahı büyüktür dedikodunun.”

Nadir, “iyi diyorsun da Adem, sen de burada biri hakkında atıp tutuyorsun. Bir kanıtın belgen var mı?” diye sordu Burhan’ın çatık kaşlarının gölgesinde... Adem kurnaz bir mırıldanmayla ve gülüşle konuştu:

“Bir Müslüman kul hakkını yemez. Günün birinde tüm bunların olacağını bildiğim için, ben de belgeledim elbette Sıtkı’yı, iyi çocuk, diyelim, iyi iyi de bak bu ne?”

Koca sarı bir zarftan ortalığa dökülen üç fotoğraf göründü. Sıtkı birinde elinde bira şişesi, gözler hafif kaymış, gülümser şekilde kulübeden dışarı bakıyordu. Fotoğrafın açısından gizli çekildiği belliydi. Diğerinde karşı sitenin, üstü başı hırpani, gençten bir güvenlikçisiyle göbeğini kaşır biçimde konuşurken görünmekteydi. Bu daha uzaktan çekilmiş bir fotoğraftı. Üçüncüde de spor kulübü yöneticisi Bahri’yle hemen arka kapının eşliğinde konuştuğu görülmekteydi. Delilleri sunmaktan memnun, tepkisini beklemeye koyulmuştu heyetin Adem.

Halim bu kanıt diye sunulan üçüncü sınıf yöntemlerle edinilmiş kâğıt parçalarının özensizliğine aşağılayarak baktı bir süre. Nadir sessiz kalıp, göz ucuyla Burhan’ı süzdü. Vali

yardımcısı ikircikli bir halde; sen arkadaşını nasıl böyle dikizler, gammazlarsın, diye çıkışsın mı yoksa aferin evladım, site içinden de olsa kusurlu gördüklerini böyle açığa çıkarmalısın diye Adem'i övsün mü karar veremedi. Durumun pek de lehine gitmediğini sezen Adem; "Allah hepimizi affetsin. Devir değişti ya, bu fotoğrafların size yetmeyeceğini tahmin ettiğim için benim yeğenden rica ettim, şu kameralı cep telefonlarından al, dedim. Madem fotoğraflar size yetmedi. Bir de şunu göstereyim," diyerek, pek de gelişmiş olmayan bir telefonda görüntüler izletmeye başladı. Bunu yaparken, bir yandan eyleminden utandığını, sıkıldığını ifade eden bakışları yüzüne yerleştirmiş, öte yandan tepkileri ölçmek için sabırsızca ayağına sallamaya başlamıştı bile.

Görüntüleri size şöyle özetleyelim: Hayli kafayı bulduğu belli Sıtkı ölçüyü aşmış sulu şakalar yaparak sağa sola yuvarlanıyor. Kuvvetle muhtemeldir ki burası "Gibi Site" mescidi. Boydan boya döşenmiş hah üstünde tepinir biçimde görünüyor biraz sonra... Davranışlarındaki rahatlıktan anlıyoruz ki görev saatinin ya başı ya sonu. Gamsızlık kişilik olarak yansımış bakışlarına. Biraz sonra kim olduğu anlaşılamayan birine "Oğlum şu Bahri az pezevenk değildir," dediği duyuluyor. Metres Aysel'i yıllardır tanıdığı için Bahri'nin şimdi burada yazması ve söylemesi ayıp mahrem türlü bilgilerini de döküyor ortaya. İç geçirerek, Aysel'i ne kadar sevdiğinden, ama bir türlü koynuna girmeyi başaramadığından da söz ediyor. Görüntü sadece Sıtkı'ya yoğunlaştığı için ona eşlik ederek mescitteki bu ahlaksız eyleme kimin katıldığını seçemiyoruz. Sadece çoraplı ayaklar görünüyor. Adem sanki yanlışlık olmuş izlenimi uyandırmaya özen göstererek görüntüleri

biraz ileri alıyor ve Sıtkı'nın ağzından "Esasen bu site yönetimini tümü pezevenk. Herkes kimin ne bok olduğunu bilmiyor mu sanki!" dediği duyuluyor.

152 Bu son sözleri kimsenin hesap etmediği ortadaydı. Az önce Nadir'e edilen küfre göz yuman, biraz da keyifle gülümseyen Halim hop oturup hop kalkmaktaydı. Nadir sakın hatı, memnundu. Yavaşlık, puştluk, pezevenklik, adilik ele gelir olmuş, dolanmaya başlamıştı sanki ortada. Tüm bu iğren-ti uyandıran tablodan kendini ayıran vali yardımcısı Burhan, yanındaki iki sorgu görevlisinin ahali tarafından böyle algılanmasından utanç duymuştu. Gerçeği sorarsanız, ellerine düşmesinden memnun ve az sonra ilan edeceği iktidarının göstergesi sayıyordu olup biteni.

Denetimini yitirmiş Halim, dindar görünümlü, şeytansı bakan adamdan kurtulmak ve Sıtkı'yla göz göze gelmek için sabırsızlanıyordu. İnadına Burhan ağdalı bir iki cümle kurdu ve malum soruyu patlattı. Konu yeni taşman giz dolu adamdı. Bu ânı büyük bir özlemle bekler gibi, soğukkanlılığını yitirmiş konuşmaya başladı Adem:

"Buraya kadar anlattıklarımız tahmin edilebilir durumlarıdır. Bundan korkmam ben. Gördüğümü, tahmin edebildiğimden korkmam. Ancak bazı zaman şeytan kılıktan kılığa bürünür de insanların arasında dolanır. Bu adam öyledir efendim. Gariban hamallar saatlerce sırtlarında ağır kolilerde kitap taşıdılar. Birinin yüzüne gülmedi bu adam. Gariplere iki yudum su verirken sordum, Allah'ın kitabı da var mı bunların içinde, diye. Yok vallahi, dediler. Bir Kur'an yok. Sorarım Allah'ın aşkına size... Biz siteyi elâlemden koruyalım da, siz böyle içerdensin çürümesine izin verdikten sonra, elimizden ne gelir ki!"

Sözün buraya bağlanacağını bilen heyet kısa bir veda cümlesiyle göndermişti Adem'i. Beklediği övgüye göremeyen Adem, bunlarında şeytanın aksi olduğunu mırıldanarak çıktı dışarı.

Bu kez derin bir sessizlik vardı. Gerçek bir sessizlik; yorgunluğun, yılgınlığın, çaresizliğin! Başkalarını yakalamak isterken yakalanmanın, bir girdabın içinde boğulmanın, yönünü yitirmenin telaşı vardı. Oybirliğiyle ara vermeye karar verdiler. Gerçekten bu sözcükler işitilmedi aslında. Üç adamın akimdan da bir yandan Yazgıcılar geçiyordu. Gördüklerini belgelemek, kendi konumlarını en iyi biçimde anlatmak ve bir an önce fark edilmek isteğiyle yanıp tutuşmaktaydılar.

Herkesin içinde bir ürperti, havada sevimsiz ve tarifi güç bir koku...

***Ansızın Gelen Bir Haber
ve Buna Hazırlıksız Yakalanan
“Gibi Site mliler...”***

Bu haber hep erken saatlerde gelir. Sümbül sessizce kapıyı aralayıp içeri hırsızlama girmişti ki, kaç zamandır varlığı unutilan küçük, gri cep telefonu içli içli almaya başladı. EA’nın bu sesi işitmesi olanaksızdı. Sabaha karşı, okumaktan gözleri şiş vaziyette, kütüphanenin yanı başındaki eski yüzlü koltukta uyuya kalmıştı. “Erken gelme,” diye uyarılmasına karşın, bir şey yakalarım umuduyla sabahın krnde eve sızan Sümbül, adamın uykusunun derinliğine yine şaştı. Bu kez kahırlı, hırıltılı bir uykuydu. Yarım yarım görüntüler, birleşip iç huzuru veren bir rüyaya dönüşmeyi beceremiyordu bir türlü. Can ekişir gibi kbuslar içinde bir o yana bir bu yana savruluyordu EA.

Telefonu arandı bir süre Sümbül. Daha önce bu evde bir telefonun varlığına şahit olmadığı için yeni bir bilgi edinmiş olmanın, tuhaf polisiye hazzı içinde sese doğru yöneldi. Kuytu evin, ışıksız mutfağının bir çekmecesine, sanki gizlice konulmuş gibi duran aletin ekranından arayanın adını okumaya çalıştı. Açmak ile EA'ya haber vermek arasında gitti geldi. Nasılsa bir bahane uydururum diyerek onay verdi açılmasına telefonun, kulağına götürdü. Sümbül ses vermeden, karşıdaki konuştu:

“Öldü.”

Sümbül elinden tüm bedenine ani bir kramp girdiğini, neredeyse içten taşan bir sancıyla yangına tutulduğunu hissetti. Ne diyeceğini bilemedi. Suçüstü yakalanmışların çaresizliği ve beceriksizliği tüm tavırlarından anlaşıyordu. Kekeleydi sanki. Sağa sola bakındı. Bir yudum suya hasret olduğunu hissetti. Yutkundu. Ses vermek istedi, sadece orada biri olduğunu işaret etmek için soluğunu iyice üfledi alete. Karşıdaki sessizdi. Belli ki telefonu açanın EA olduğundan emin, durumu kavraması, alışması için zaman veriyordu. Sümbül elindeki aletle bir süre dolandı mutfakta. Sonra telaşla adamın yattığı kitaplarla dolu, karanlık ve iç sıkıan odaya girdi. Perdeler çeldildiği için karanlık daha keskin, ruha sinmiş biçimde cisimleşmişti sanki. Solunan havada ölüm haberiyle uyumlu bir tat vardı. Ölüm solunan bir odada uyumuştur demek EA. Sümbül nasıl bir tepki alacağını bilmeden, sanki az sonra adamı uyandırmayacakmış gibi çekingen, acemi tavırlarla yaklaştı EA'ya. Akimda “Ölen kim?” sorusu asılı, bu hayırsız sabahı yaşamaktan sıkıntılı, EA'ya dair en ilgi çekici ve özel bilgiye sahip olmaktan mutlu, denetimden uzak sokul-

156 du. O sırada akıl etti, telefonun ağzını sımsıkı avuç içiyle kapadı. Karşıdaki kadın sesi aniden ortaya çıkar ve bu ânı bozar, diye. Önce EA’nın gözlerine bakmak, haberi dostça fısıldamak istiyordu. Tam hamleye hazırlanırken bir ses daha geldi derinden:

“Annemiz öldü abi.”

EA’nın bir ailesi olduğunu daha önce hiç düşünmemiş olan Sümbül, arka arkaya gelen bilgilerle sarsıldı. Karşıdan işitilen kadın sesi demek EA’nın kardeşine aitti. Üstelik bu sabah, kim olsa üzülür, annesini yitirmiş bir adamın evindeydi. Peki nerden arıyorlardı acaba? Merakı içini kemiriyordu. “Gibi Site” sorgu heyeti böyle bir bilgiye sahip olmak için saatlerce uğraşmıştı. Zaman daralıyordu, karşıda tepki bekleyen kişi belli ki sabırsızlanıyor, bir an önce iletişim kurmak istiyordu. Sümbül daha önce duyumsamadığı bir korkuyla yaklaştı EA’ya, eğildi ve cesaretini toplayıp “Uyan,” dedi. Emir algısı doğuracak bir buyurganlık ve tekrar edilemeyecek bir çekingenlikle çıktı sesi.

EA kâbuslu gecenin dingin bir sabaha kavuşmayacağını biliyordu sanki. Derin sanılan uyku, küçük bir uyarıyla sonlanmış, yüzüne bunca yakın duran Sümbül’ün bakışlarını yadırgamadan kalkmıştı. Uyanan adama daha bir cesaretle seslendi Sümbül. “Telefon çaldı. Açtım. Biri var.” Sözü yersizliğin, anlamdan yoksun tınısının EA’ya ne çağrıştırdığı anlaşılamadı. Telefonu istedi EA. Karşıdakinin kim olduğunu biliyordu demek. Tek bir söz savruk kullanılmadan, herhangi bir işaret, çağrı ya da selamlama yapmadan konuştu:

“Öldü mü?”

Karşıdan ne yanıt geldiğini biliyoruz. Telefonu Sümbül’e

uzatan EA ıperdeyi aralayıp, güneşin içeri sızmasına izin vermiş, davranışlarına özel bir dikkat göstermeden Sümbül'den çay istemişti. Ardından da karnım aç diye eklemiştir. Sümbül dakikalardın “Başın sağ olsun,” diyebilmek için sabırsızlanıyordu ama laf kursağında kalmıştı işte. EA'mn ne acayip biri olduğunu içinden geçirerek yollandı mutfağa. Bir bahaneyle Durdu'yu ıçağırdı. Su bitmiş olabilir, ekmek gereksinimi ya da herhangi bir başka ev zırvası...

EA odasında öylece duruyordu. Diğer sabahlardan farkı yoktu tutumunun. Kitapların birkaçına şöyle bir dokunduğu gözlemlendi. Bir şey arar gibi eğildi, daha çok şefkat dokuşuydu bunlar. Düşünceli bir hali olduğunu anlamak güç değildi elbet. Kaynar çayı hüpürdete hüpürdete içti. Bir tane daha istedi. Sanki içini ısıtmaya çalışıyordu. Belki yakmaya. Telaşlanan Sümbül, biraz tabağa damlatarak da olsa, hızla getirdi ikinci bardağı. Bu kez sakindi EA.

Durdu, kaşla göz arasında kapıda bitmişti bile. Sümbül ilk kez evin içinden bir bilgiyi ona sızdırıyordu. Yüzünde memnun, hatta yılışık bir gülümseme belirmiş, karısıyla ittifak *yapmamın* “Gibi Site”de yepyeni bir güç olmalarını sağlayacağı düşünüyordu bile. Sümbül fısıltıyla ve bir çırpıda cenazeden söz etti.

Durdu işittiği haberi nasıl yaptıysa yaptı, anında Halim'e, Nadir'e, bekçilere, “Gibi Site”de yaşayan herkese ulaştırdı. Kaç zamandır EA'nın üstüne dikilen gözler şöyle bir parlarmış, evlerin içine dek sızan kulaklar dikleşmişti, suç üstünde olduğu düşünülen adamın giz perdesi aralanmıştı nihayet! Gün be gün acayıpleşen “Gibi Site” olayları bir anda yatışmıştı. Kentin dört yanından her gün gelen patırtı haberle-

rinin bir kaynağı da olmalıydı elbet. Sağ olsun Yazgıcılar sağlıklı bir izleme, dinleme, görüntüleme ve takip düzeni kurmuşlardı ama sıradan vatandaşın da sorumluluklarını bilmesi ve paylaşması gerekiyordu. Hoş yurttaşların giderek ben-cilce davrandığı, birbirlerini ezercesine bilgi kaçırdıkları da ortadaydı.

Türlü rezaletle kirlenen “Gibi Site”nin havasım temizlemek için iyi bir olanakla karşılaştığı muhakkaktı. Herkes kendince hazırlığını yapmaya koyulmuştu işte. Bir cenaze evinin ne çok şeye gereksinimi olurdu. Tencereler kaynama-lı, başsağlığı ziyaretleri yapılmalı, cenazede dostça saf tutma-lı, gömü sırasında acıyla sarsılan cenaze sahibiyle dayanışma halinde olmalıydı. Daha bunun yedisi var, kırkı, Kur’an oku-ması, mevlidi... Sonra tek başına bir adam bu EA. Doğru dü-rüst ev işi de bilmez. Her ne kadar Sümbül olsa da, mutlaka gözler adamcağızın üstünde bulunmalıydı.

EA sevdiği kareli gömleğini giymişti çoktan. Yılların eski-temediği kadife koyu yeşil pantolonu vardı. Sümbül’den onu bulmasını istedi. Kadın bu eski püskü kıyafetleri atılacak di-ye kenara koyar, EA’nın tekrar anımsamasıyla ütüler getirir-di her seferinde. Üstüne en az diğerleri kadar yıllanmış, üç düğmeli yeleğini de giydi EA. Özenle hazırlanıyordu sanki. Bir ara çekmeceleri karıştırdığını gördü Sümbül göz ucuyla. Fotoğraflara bakıyordu. Küçük bir defter çıkardı. Mırıldandı. Hüzünlü bir hali olduğunu kimse görmedi ama romancı bu-nu fark ettiği için not düşmek istedi. Bir kitap, kalem ya da herhangi bir nesne arar gibi değil de, odadan çıkmak istemez veya tersine bu içinde bulunduğu mekân onu korur düşün-cesiyle uzatıyordu zamanı.

EA'nın dalgın, umursamaz, bir başına yerküreye savrulmuş tavrına alışık Sümbül bile son yarım saattir daha sessizleşen, derin bir hüznü yaşadığını sandığımız adamın tavırlarını yadırgıyor, görünmez olup yerli yerinde verilere ulaşmak istiyordu. Muhtemelen “Gibi Site”ye yayılan kulakları sağır edecek dedikoduları hiçbir zaman bilmeyecekti EA. Birilerinin şu an onun ne düşündüğünden haberdar olmak uğruna içlerindeki kemirgenle nasıl boğuştuğunu anlaması da olanaksızdı. Kaç zamandır büyük iddiaları geride bırakmış, bir yudum dinginlik için kavgalı, eylemli, dirençli yaşantısından vazgeçmiş biri, aslında bir yanıyla zaten ölü sayılırdı. Bir yerlerde ölüme dair övgüler işittiği de olmuştu EA'nın. Geride bir iz bırakmadan yok olmanın önemine inanıyor, kaybolmayı gönülden diliyordu. Kitaplar arasına gömdüğü bedeni böyle değerli geliyordu ona.

Yine de ölüm gerçek bir olgu olarak karşısına çıkınca, elde olmadan tedirgin olurdu kişi. Gömütlerin yanından geçerken ya da biri sahiden cansız önünde uzanınca garip bir karamsarlık, yalnızlık çöreklenirdi içine. Hele ki gerçekten sevdiği birini yitiren insan bambaşka bir yalnızlığa, tarifi kolay olmayan bir acıya, kimsesizliğe kapılır; tüm yaptıkları, lezzetler bu büyük gerçek karşısında anlamlarını yitirir; tüm imgeler, büyük idealler ve düşler silinir, kaybolurdu. Annesinin yüzü türlü biçimlerde geliyordu gözünün önüne. Bir fotoğrafın uzak ama saydam halinde beliriyordu ilkin. Ardından anıların içinde canlı ve etkileyici biçimde sergileniyor, hatıraların diri varlığı bedene can verir oluyor, neredeyse yılların kokusuna dönüşüp, uzak bir sesle birlikte şimşek gibi çakıyordu görüntüler. Ağrı ağır ayakkabısını giyerken, hemen ar-

dında duran SümbüPün farkında değildi. Oysa kadın nerdeyse tüm bir sitenin yazgısını değiştirecek bir suçluyu enselemek üzere olduğu duygusuna kapılmış, boğuşabileceğini bil-

160 se üzerine atılmaya hazır bekliyordu.

EA tek söz etmeden dışarı çıktı ve ardından kapıyı vurdu. Basamakları hızla indi. Tüm bu hızla akan hareketler kare kare, yeri geldiğinde bir sorguda kullanılmak üzere kayıt altına alındı. Bahçeye adımını attığında komşuların bakışlarındaki ağırlığını hissettiğini düşündürdü bize. Nedense herkes gizli, ne yapacağını bilmez halde kaçamak bakışlarla izliyordu EA'yı.

Artık iyice gerginleşen havanın yumuşaması için, tüm sakinlerin merakını yoğunlaştıracağı birine gereksinim vardı. Dengesi bozuk düzenin, artan kavgaların, düşmanlıkların yeniden bir sisteme girmesi için doğru zamanda görünmüştü EA. Herkes tuhaf bir bencillik ve ön alma arzusuyla bir sonraki adımını planlıyordu. Önceden anlaşımlar gibi, elbirliğiyle takip edeceklerdi EA'yı. Nereye ve kime gittiği, nasıl bir ailesi olduğu ve ne tür bir törenle annesinden ayrılacağı büyük merak konusuydu. Şimdilik tüm sorunlar dondurulmuş, EA'nın tüm kameralarda kayıt altına alman yürüyüşüne yönelmişti bakışlar. EA ise bir gece önce okuduğu Sabahattin Ali'nin *Kuyucaklı Yusuf* undan belleğine sızan satırlarla meşguldü.

“Hayatta hiçbir şey ona kıymetli görünmemiş, peşinden koşmak, erişmek, sahip olmak arzusunu vermemişti. Etrafına daima bir yabancı gözüyle bakmış, hiçbir yere bağlanmak arzusu duymamış, bu yalnızlı-

ğın gururu içinde, memnun olmaya çalışmıştı. Şimdi ilk defa bir şey istiyor. Hem de korkunç bir şiddetle istiyordu. Fakat niçin bu istek bir imkânsızlıkla beraber gelmişti? Niçin hayatının bu en büyük arzusunu, şim- 161 diye kadar belki yine içinde, fakat en gizli yerlerde saklı duran bu arzuyu, hapsedildiği yeri parçalayarak ortaya çıkar çıkmaz, öldürmeye mecbur kalıyordu?... Niçin? Kimin için?...”

***Çürükler Ayıklanıyor;
Hep Birlikte Arınma Başlıyor;
Yeni Düzen Oluşuyor...***

Yazgıcılar bir süredir daha sık toplantı yapmaya başlamıştı. Dilerseniz nasıl bir örgütlenme biçiminde olduklarından kısaca söz edelim. Yazgıcılar bir toplumun en küçük birimi, en değerli kurumu olarak aileyi görüyorlardı. Hatta çoğu ailenin kendi varlığına dair değerbilmezliğine hayret ediyor ve bu kurumun niçin bunca önemi olduğunu anlatmak için çeşitli kampanyalar sürdürüyorlardı. Aile demek, sağlıklı olmuş bir devlet yapısı, milli değerlere saygılı bireyler demektir. Yazgıcılar'ın aile çalışma birimleri bulunmaktaydı. Aileyi bir arada tutanın kadınlar olduğuna inanılıyor ve bu değerli kardeşlere görevleri anımsatılıyordu. Ev içi çalışma grubu düzenli ziyaretlerle ailenin temel taşlarına bece-

ri kazandırmak, sorumluluklarını anımsatmak ve toplumun ahengini bozanların bir an önce açığa çıkmasını sağlamak için uyarılarda bulunmak görevini yerine getiriyordu. Sağ olsun kadınlar, kapılarına gelen kişileri hayırla anıyor, onlara evlerinde bir bardak acı kahve sunmayı ihmal etmiyor, ardından gelişen sohbet ortamında da içlerini rahatlıkla döküyorlardı. Bu birimin Yazgıcılar için ne denli önemli olduğunu sanırım okur hemen kavramıştır.

Özellikle ev kadınlarıyla oluşan bu işbirliği, toplumun çok zamandır kanayan yarası okullarla ilgili bir değerlendirme yapma olanağı da sundu Yazgıcılar'a. Eğitim her işin başı malum; okumayan, düşünmeyen, düşündüğünü kitleyle paylaşmayan bencil insanlardan hayır mı gelirdi Allahaşkına! Üstelik bu yoksul halkın gereksinimlerini gidermek için doğru dürüst bir burs düzeni kurmak şarttı. Gerçeği söylemek gerekirse neresinden tutsanız elinizde kalacak eski düzen Yazgıcılar'ı üzüyor ve daha çok çalışmalarına, tabir yerindeyse dövüşmelerine neden oluyordu. Evinde bir tas sıcak yemek çıkmayan ailenin çocuğunu kendi evladı gibi gören Yazgıcılar, gerektiğinde anneyi evde desteklemeyi, ele güne mahcup olmaması için gelirine katkı yapmayı ihmal etmiyordu. Doğruya doğru, uzun yıllar ihmal edilmiş insanlar, bu sıcak eli hemen tuttu.

Okullar her yaş çocuğu için kurgulanmış, olabildiğince yaygın biçimde hizmete sunulmuştu. Yazgıcılar'ı salt memleketin güvenlik sorunlarıyla ilgili sananlar için basın, halkla ilişkiler, tanıtım birimi kuruldu; toplumu doğru ve sağlıklı bilgilendirmek için hızla kampanyalar yapılmaya başlandı. Okullarla gazete, dergi ve televizyonlar baş başa gidiyor desek

yeridir. Yazgıcılar'ın toplantılarında öne çıkan sorun ortadaydı. Yıllar yılı derin uykuya bırakılmış, Allah affetsin bedensel hazlar, günlük eğlenceler peşine düşürülmüş bir halkın tedavisi için mücadele etmek gerekiyordu. Garip birtakım tabular, acayip putlar, nereden kaynaklı olduğu belirsiz abuk sabuk fikirler büyük sancı doğurmaktaydı.

Fikir deyince, Yazgıcılar'ın fikir dünyası noktasında adam gibi adamlar olduğunu söylemek, hakkını teslim etmek gerekir. Zaten bir süredir yapılan tüm çalışmalar bu düşünce ortamının özgürleşmesi, dileyenin dilediğini söylemesi için gereken altyapının hazırlanması içindi. Lâkin bu fikir dediğiniz olgunun da cılkını çıkarma noktasında, tüm toplumların kusurları bulunduğunu kimse görmezden gelmelerini beklememeliydi Yazgıcılar'dan. Ortada fikir var da, biz mi göremiyoruz diye, nadir de olsa kendi aralarında şakaştıkları işitilirdi! Birtakım adamların küf tutmuş düzenin alışkanlıklarıyla patırtı çıkarması, yüreğinde Allah korkusu olmayan densizlerin ne milli değer, ne maneviyat tanıyıp uluorta böğürmesine de fikir denemezdi herhalde! Yoksa bu olup bitenleri gören; takdirle karşılayıp, hakkım veren; düzenin tıkr tıkr işlemesi gereğini kavrayıp, hizmetini yapmak isteyenler için kuşku yok ki her yol açık, her ortam uygundu. Kadirbilmezliğin topluma neler çektiğini unutmamak gerekli...

Yazgıcılar koyulaşan bir yalnızlık çağı yaşandığını zamanında fark ederek, bütün insanların birbirini anlaması ve tanınması noktasında da öncülük etmek zorundaydılar. Allah sizi inandırсын bu insanlar kendi ailelerini görememe; vakit geçirip, dertlerini paylaşamama pahasına görev yapmaktaydılar. Eski alışkanlıklar hortlayacak diye ödü kopan toplumu teskin

etmek başlıca görevleriydi. Her gün açılan işletmelerin bolluğu, halkın alıp verme işlerinden memnun hali, giderek görünür olan zenginleşme ve tabii ki bu durumdan yeterince faydalanamayan yoksula da el uzatan güçlü bir irade bulunması, beraberinde huzuru getiriyordu. Huzur deyince, rahatlamış toplumdan rahatsız olan, nerdeyse burnunun ucuyla kavgalı bazılarının varlığı da Yazgıcılar tarafından bilinmekteydi. Gerilimden beslenen, her bulunduğu ortamda hır gür çıkaran, hiçbir dert bulamazsa, gözünün üstünde kaşın var diye kavgadan çok çekmişti bu millet. Yazgıcılar kimdir diye soranlara, belki de verilecek en güzel yanıt buydu. Tüm bu adamlardan, onların iç sikan acayip söylemlerinden, herkesi birbirine düşürerek ve kan emerek huzur bulan ve bu yaptıklarına da özgürlük kılıfı giydirenlerle kavgaya edenlerdi Yazgıcılar. Yani büyük milletin, gönülden görev alan vatandaşları.

Yazgıcılar'm başarılı çalışmaları sonuç vermeye vermişti. Sorumluluk sahibi yurttaş, üzerine düşeni gereğince yaparak, türlü bilgileri bu özenilesi düzeni kalıcı hale getirmek adına akıtmaya başlamıştı. Elbette Yazgıcılar zaten koca bir kulak ve gözle tüm olup biteni gözlüyordu. Ama istiyorlardı ki yurttaş kendiliğinden bilgi paylaşsın, yolunda gitmeyen işleri gözler önüne serip, suçluyu, kusurluyu ortaya çıkarsın. En önemli sorun madem adaleti tesis etmek, herkes elbirliğiyle katkı yapmalıydı. İzleme ve dinleme süreçlerinin ilk ve en başarılı sonucu, tüm bireylerin takip altında olduğunu düşünerek kendine çekidüzen vermeye başlamasıydı. İstenen elbette korku toplumu yaratmak değildi. Kim nerede, ne konuşulacağını bilmeli; uluorta edilen lafların koskoca emeği boşa çıkaracağını kavramalıydı. Kusuru, suçu, edepsiz tavırları ol-

mayanların korkmasına gerek yoktu zaten. Demek ki dileyen dilediği gibi konuşur, davranır, saklanacak bir meselesi yoksa da ödüllendirilirdi. Yazgıcılar'ın zorlu savaşımında bu aş-

166 maya gelinmiş olması büyük kazançtı.

Kadir kıymet bilen, halden anlayan Yazgıcılar, kendilerine ulaşan tüm duyumları, uyarıları, iletileri dikkatle irdeliyor ve mutlaka iz sürüyordu. Kimi zaman doğan küçük aksamaları saymazsak, aslında bu zorlu düzenin yerinde işlediğini söyleyebiliriz. Kimi zaman imzasız gelen uyarı mektupları, vatandaşın iyi niyetinden kuşku duyulmasa da, yanlış hamleler yapılmasına neden oluyordu. Bazıları, haklı olarak, dile getirecekleri sorunları imzasız kaleme almaktaydı. Hoş, Yazgıcılar bunların da kim olduğunu bilerek okuyordu ya, neyse... Bazen iddia edilen vakaların peşine düşüldüğünde, sadece isim benzerliğinden ötürü kimileri aylarca süren takip ve sorgulamalara maruz kalabiliyordu. Eh tabii takip edilen o zavallı yurttaşın tüm özel yaşam bilgileri de ele geçiyor, ister istemez garibin sırları, tuhaf bir kamusal bilgiye dönüşüyordu. Ama bu koskoca bünyede, böyle incir çekirdeğini doldurmayan aksaklıklar olması, düzenin yanlış kurgulandığı anlamına gelmezdi. Böyle durumları fırsat bilen alçaklar, yine kakafoni yaratmak, milleti birbirine kırdırmak için, yerli yersiz çatlak sesler çıkarmağa başlamıştı. Hatta bu, son günlerde daha da sıklaşıyordu. Kuşkusuz esas mücadele bunlara karşı verilmeliydi ve de verilecekti.

Yazgıcılar bir sabah çok güvendikleri bir kaynaktan gelen bilgiyle, geniş katılımlı ve donanımlı bir ekiple, soruşturma yapmak ve gelen şikâyeti değerlendirmek için yola koyuldu. İddia çok ciddiydi. Bir mahalle kahvesinde uluorta atıp tu-

tan, milletin huzurunu bozan yaşı geçkince bir adam olduğu söyleniyordu. Belli ki mahalleli bu durumdan rahatsız olmuştu. Adam birkaç kez açıkça uyarılmış, biraz da hırpalanmışsa da hal ve davranışlarına çekidüzen vermemişti. Dakika dakika tüm olup biteni gözleyen, belgeleyen, Allah ondan razı olsun, sorumlu bir yurttaş gereken paylaşımı yaptı. Adam her saat, her dakika bu bin bir güçlkle kurulan düzene hakaretler yağıdırıyormuş. El insaflı Hangi davranışın kısıtlandı be adam? Hangi sözün kesildi? Yazgıcılar her zaman ki incelikli ve özenli tutumlarıyla olay yerine gidip, inceleme yapmak istedi. Ancak verilen adresin bir anaokulu olması ve sözü geçen ismin de beş yaşında bir çocuk çıkması can sıktı. Eli boş dönmek istemeyen Yazgıcılar değerli bir pedagog nezaretinde uzunca bir sorguya tabi tutmuşlardı beş yaşındaki çocuğu. Sorular uzayıp, yanıtlar giderek çocukça gelmeye başlayınca saçmaladıklarını anlayan görevliler eli boş dönmeyi kendilerine yediremedikleri için okul müdürünü, bir öğretmeni ve uygun gördükleri bir müstahdemi gözaltına aldılar.

Elbette okul bir anda mimlenmiş, durumu öğrenen veliler bu vebalı okuldan çocuklarını çabucak çekmişlerdi. Ne olduğunu anlayamayan okul sahibi, türlü yerlere başvurmuş, bir yatırımcı olarak düzenden yana olduğunu izah eden abuk sabuk, ağdalı dilekçeler yazmıştı. Bir türlü kendini tam olarak tarif edemediğini anlayınca da, zaten müdürden ve onun tavsiye ettiği öğretmenden hiç hoşlanmadığını, o müstahdem olacak alçağın işbirlikçilik yapacağını tahmin etmesine karşın ekmeğinden olmasın diye kovmadığını, yalvaran bir üslupla kaleme almıştı. Adamın yazdıkları gözaltında tutulan müdür, öğretmen ve müstahdemin önüne delil olarak konmuş, so-

ruşturma bu yeni verilerle birlikte derinleşmişti. Okulun çeşitli kademelerinde görev yapan bu üç zavallı, artan baskı ve gerilim üzerine, yazılanlardan bazısının doğru olabileceğini, zor bir dönemden geçtiklerini ve insanın anasına bile güvenemeyeceğini dile getirmiş; hatta birbirlerinin kimi davranışlarını zorla anımsayarak, aslında suçlu olabileceklerini söylemeye başlamışlardı. Zaman zaman beş yaşında çocuğun görüşlerine de başvuran mahkeme, haliyle durumun ciddiyetine uygun tutuklamaları gerçekleştirdi.

Bu baskın büyük ses getirmiş ve basında yer bulmuştu. Can sıkıcı bir ihbarın böyle güzel sonuç vermesi herkesi mutlu etmiş, büyük oranda toplumda beklenen etkiyi de yaratmıştı. Bir diğer acayıplık, bu olayı takip eden günlerde gerçekleşti. Yine toplumun bin bir güçlkle sağlanan dengesini derinden sarsacak duyumlar gelmeye başlamış, giderek sığın-tının artması üzerine de soruşturma yapmak için gelen iletiler yoklanmıştı. Vatandaşların kimi zaman ödevlerini yerine getirmediğini bilen Yazgıcılar sağda solda dedikodu tadında dillenen kimi konular üzerine gidiyor, kendi kabuğuna çekilmiş olanları yüreklendiriyordu. Bugünlerde gelen bir ileti imdada yetişti.

Çarşı, pazar esnafı arasında dolanan bir adamdan söz ediliyordu mektupta. Gül gibi geçinen ahaliyi kızıştıran, yaşanan düzenin düzen olmadığından dem vuran bu adam için tehlikeli ibaresi eklenmiş, eğer bir an önce dizginlenmezse sorun çıkacağı düşünülmüştü not olarak. Halkın büyük oranda durumdan memnun olduğunu bilen Yazgıcılar yaşamını bu fitne fesat işine adayanların hangi mihraklar olduğunu fark etmekte gecikmedi elbet. İlkin her hafta çarşamba kurulan pa-

zara kılık değiştirerek sızdılar. Anadolu'dan gelen ve fahiş fiyatı bulan sebze, meyve için söylenmeye başladılar. Pazarcı esnafı kanını emen bu araçlara lanet okuyordu. Olanak olsa tarladan, doğrudan ürünleri getirsek diye iç geçirenlere rastlandı. Kendi aralarında konuşurken bu araçların işbirlikçi olduğundan, asıl bunların büyük patronların piyonu olduğundan falan söz açanlar oldu. Oysa bu yeni düzen herkesin bolca kazanmasını ön görüyordu. Birilerinin dile getirdiğı gibi, artık geri kalmış kooperatif anlayışının falan bu yeni oluşumda yeri yoktu. Birkaç gün gözlem yapan Yazgıcılar bu sapık fikirlerin babasının kim olduğunu bulmaya kararlıydılar. Nitekim öyle de oldu.

Ellerine ulaşan mektuptaki adrese uygun biçimde ziyarette gittiler. Fazla patırtı çıksın istemiyorlardı. Eğer örgütlü bir durumla karşı karşıya iseler adım adım ilerlemek zorunluydu. Bodrum katında oturan ve emekli olduktan sonra bu mahalleye yerleştiğı öğrenilen adamın kapısını tıklattılar. Kocamış karısı kapıyı açınca son derece kibar ve yılanı deliğinden çıkaracak yumuşak bir dil kullanarak beyinin evde olup olmadığını sordular. Zavallı kadın kocasının acısını daha soğutmamıştı belli. Gözleri dolup, “iki yıl oldu kaybedeli aslanımı,” dediğı işitildi. Yazgıcılar yine baltayı taşa vurduk gibisinden birbirilerine bakınırken, imdada içerden gelen genç oğlanın sesi yetişti. Üniversite öğrencisi evin küçük oğlu kapıda beliren misafirlerden pek de hoşnut olmadığını bakışlarıyla hissettirince, aranan fırsat iyice belirmiş oldu. Kadıncağızın derdine dert, acısına yeni bir acı eklendi böylece.

Üniversiteli oğlanın kırdığı cevizler teker teker önüne geldi hemen. Adam okula ders görmek, meslek sahibi olmak

için gitmemiş, hayatını hır güre adamıştı sanki. Her türlü sorunlu, uyumsuz, kavgacı dernekle birlikte anılıyordu adı. Yetmezmiş gibi derslerde hocalarla da arasının iyi olmadığı çıkmasın mı? Yapılan araştırmada çocuk hakkında yeterince tanık bulundu. Özellikle üniversitenin dirliğini, düzenini sağlamak noktasında hassas olan rektör ve yeni atanan dekan bu konuda ellerinden geleni yaptılar. Öğrenciler içinden de düzenin faydasını kavrayanlar hemen şahitlik ettiler bu oyunbozan oğlanın karıştığı işler hususunda. Terk ettiği kız arkadaşı baş tanıktı oğlanın tüm rezilliklerine. Aşk intikamının böyle alındığı bugünlerde görülür oldu. Mertlik böylece bozuldu desek yeridir hani...

Yazgıcılar bu sorunu tereyağından kıl çekerce halletmişlerdi halletmesine de, o pazarcılar ne olacaktı? Çenelerini tutmayacakları belliydi adamların. Bir sessizlik anından sonra hep birlikte pazara gidildi ve satıcılar teker teker itinayla toplanmış oldu böylece. Bir taşla iki kuş. Diyoruz ya, her mektup mutlaka incelenmeli, dikkate alınmalıydı. Umulmadık şikâyetler, son derece anlamlı neticeler veriyordu işte. Neye uğradığım şaşırان pazarcıların önüne üniversite öğrencisi oğlanın pis sicili konuldu. Bu öğrenciyle aralarında ne gibi bir bağ olduğunu anlayamayan gariban pazarcılara ihbar mektubu gösterildi. Hoş, ihbar edilen kişi iki yıl önce ölmüştü ama yapılan tetkiklerde emekli olan adamın geçim derdinden dolayı son nefesini verdiği ana dek pazarcılık yaptığı saptanmıştı. Eh bundan büyük örgütlü bir suçtan söz etmek mümkün müydü? Arka arkaya tutuklamalar geldi.

Artık kahvelerde, evlerde, tribünlerde, kadın toplantılarında dört yanda bu geline nokta konuşuluyordu. Konuşu-

luyordu dediğimize bakmayın, bu konuşmalar vakalar üzerinden herkes açıktan sürece destek olmaktan ibaretti. Yapılan iyiyi kötüden ayıklama işleminin er ya da geç memleketin tüm kentlerinde gerçekleşeceği; ardından semt semt, hane hane düzenin iyice yerleşeceği belli olmuştu. Tutuklanan kişilerin suçları herkesin dilindeydi. Eğer bir toplum hep birlikte ikna olmak istiyorsa bunun önünde hiçbir engel olmayacağı ortadaydı. Milyonlarca insan aynı yöne bakıyor, aynı söze inanıyor, aynı tezlerle ikna oluyor, aynı bedduaları ediyor ve aynı yönetimin gözüne girmek için çırpıyordu. Kendilerinden uzak duran yılanın varlığını umursamadıklarını böbürlenerek dile getiriyorlar, riyakârlık batağında çırpındıkça birbirlerine daha sıkı tutunuyor ve daha çok benziyorlardı. Tüm bu olup bitenler an be an kameralara yansıyor. Caddelerde akan kalabalık içinde kafasını kaldırıp gökyüzüne bakmaya cesaret edemeyenlerin varlığı her gün artıyor, bu acınası hal olduğu gibi kayıt altına almıyordu.

Bu süreçte farklı illerden, farklı koşullarda yeni haberler gelmeye başlamıştı. Yıllardır aralıksız altın günü düzenleyen ev kadınları tutuklanmış, gerekçe olarak da gizli yapılan bu toplantılardaki dinleme kayıtları gösterilmişti. O güne dek sandığa gidip oy bile vermeyen kadınlar, içlerinden bir öğretmenin çağrısına uyarak altın günü düzenlemek yerine, o parayla yaşlılar evine gidip bağış yapmak istemişler, aniden ortaya çıkan bu değişim o koca kulak tarafından işitilmişti. Öğretmen kadının sicili hemen ortaya çıkmış; öğretmenler sendikası kuruluşu, parasız eğitim eylemlerindeki utanmaz görüntüleri yerel basın tarafından çarşaf çarşaf yayınlanmıştı. Hayır işi için bu kadının peşine düşenler, öğretmeni lanet-

leyerek paçayı kurtarmaya çalışsa da, büyük kısmı yırtamamıştı. Bir kısmı da zaten eve dönerse yiyeceği dayağın şiddetini ta yüreğinden hissettiği için hapishanenin soğuk demirlerine bile razı olmuştu.

Özellikle küçük yerleşim birimlerindeki bu tür uygulamalar çok olumlu sonuç veriyordu. Böyle abuk sabuk konuşan, üzerine vazife olmayan işlere karışan kim varsa hemen damgalı eşek haline geliyor, kendiliğinden toplumdan soyutlanıyordu. Yazgıcılar'ın bu durumlar için özel çabasına gerek olmadığı ortadaydı işte. Dini liderler, yasal derneklerin vatansever yöneticileri, işadamlarından oluşan kulüpler, her şehirde mutlaka bulunan spor kulübü çevresi bu uyumsuz ve de uygunsuz kişilerin saptanmasında gönüllü rol üstleniyorlardı. Gelişkin kayıt cihazları herkesin uyarı görevini, gerektiğinde birbirini izleme, gözleme işini ne denli beceriyle yaptığını da kayıt altına alıyordu.

Yazgıcılar en ufak ayrıntıyı kaçırmaksızın sürdürdükleri görevlerinde destansı başarılarına her gün bir yenisini eklemeyi başarıyorlardı. Yapılan toplantılarda her kente, hatta kasabaya, mahalleye mutlaka örnek bir tutuklama yapılmasının yararları üzerine tartışılıyordu. Görünen o ki, bu uygulama toplumun birlik duygusunu derinden etkiliyor, kitleler aralarına sızan çürükleri elbirliğiyle ayıklıyordu.

Yazgıcılar sabırlıydı. Sabrın sonuç verdiği ise artık belgeli...

Cenaze Günü ve Kalabalığın İçinden Geçen EA

Kendini Mersault'a benzetti EA. Cenaze ve anne imgesi yan yana gelince elinde olmadan aklına düştü Camus'nün kahramanı. Onun da canı sıkılıyordu. Az sonra içinde kaybolacağı kalabalığı düşünürken ateş basıyordu. Zavallı kardeşi akimdaydı bir yandan. Annesinin tüm sorumluluğunu kızcağızın üstüne bırakmış, kaçarca uzaklaşmıştı bu ortak yaşantıdan. Böyle anlarda yapılan hesaplaşmaların gülünç ve faydasız olduğunu bilmesi önlemiyordu içinde büyüyen suçluluk duygusunu. Ölene karşı mı, yoksa kardeşine karşı mı ayırt edemiyordu, öykünür biçimde bir sigara yaktı. Sanki bu hüzünlü ölüm anma yakışan bir gösteriye gereksinim vardı. Daha yola yeni koyulmuştu, ölüm duygusunu taşıyan, o ağırlığın altında ezilen kimseyle yüz yüze gelmemiş-

ti bile. Şimdiden bir ön hazırlık yapıyordu sanki. Tuhaf olan, bir kalabalıkla karşılaşacağım düşünmesiydi. Kaç zamandır tüm dünyayla ilişkisini kesmişti annesi. Bilerek ve isteyerek... Yaşlanmayı yakıştırmıyordu kendine. Evdeki tüm aynaları kaldırmış, aksini gösteren hiçbir şeye tahammülü olmadığını defalarca dile getirmişti. Kendince bir ölüm istiyordu. Aklı başında, giyimi kuşamı özenli, bakımlı ve yeri geldiğinde “elveda” deme cesareti gösteren bir kadının ölümüyü dü hazırlandığı.

Gerçekleri konuşmalıydı EA kendiyile. Hayatta en çok annesini sevdi. Hatta bir tek annesini sevdi. Ona hayranlık duyuyor, çocukluğundan kalan annesinin o güzelim resmi bir türlü gözünden gitmiyordu. Pürüzsüz bacaklar üstünde, incecik yükselen bir beden; bronzdan bir heykelin özenli çizimi gibi hesaplanmış omuzlar; biçimli, ak bir süt damlası gibi uzayan boyun; abartıdan uzak bir gülümseme; yüze son derece yaraşan biçimli burun; kömür karası, topuz yapılmış saçlar ve ona uygun simsiyah delici bakışlar akımdaydı. Elinden tutup, salınarak yürümeye bayılır; bu gösterişli, hayranlık duyulan kadının küçük sevgilisi olmakla için için övünürdü.

Annesinin onun sığınağı olduğunu çok geç fark etmişti oysa. Umudunu yitirdiği anlarda, yenildiği ve bu kaybı bir türlü kabullenemediği zamanlarda annesine koşuyordu. Yüreğinde büyüyen isyankâr sesleri, ancak yiğitlik gerektiren kimi dövüslere isteksiz girişini, romantik düşlerin peşinden giderek, siyasal büyük zaafılar göstermesini, hep annesiyle paylaşmıştı. Konuşmadan, öylece bakarak... Gösteriştan arınmış, hatta bir uzak yurt biçiminde beliren evlerinin, o

küçük ve karanlık odasını ne çok sevmiştir. Çok geç gelen, bağımsız bir oda. İçinde gün gün, teni yumuşak okşayan yağmur tanelerince biriken kitaplar arasında okuyarak tükettiği günlerden söz ederlerdi bazen. Koyu Türk kahvesini keyifle içerlerken, acemi toplumsal fikirlerini de hep annesiyle paylaşmıştı. Birbirlerine aşkın bir gereksinim duyuyorlar, derin bir özlemin içinde büyütüyorlardı dillerini. Bir türlü aralarına sızmayı başaramayan kardeşinin sitem dolu sözlerini işitiyordu yeniden.

Kız kardeşini de çok severdi aslında. Aralarındaki güçlü bağ, biraz da yaş farkından kaynaklıydı. Düşünceler EA ölü evine yaklaşıp dek rüzgârda savrulan tüller misali, salınıp, dağılıp, süzülüp; kederli, coşkulu, sevinçli sırasız belirdi. Kardeşine bir an önce ulaşma isteğinin ayırdında değildi elbet, ama biz biliyoruz ki, cenaze evlerinde benzerine az rastlanır bir telaş olur. Sanki onca yıl diri beden yerüstünde geçici bir kiracılıkla var olmuş, bir an önce toprağa, belki ana rahmine ulaştırılmalıdır. Bir çeşit görevdir bu. Toprağa, anaya ulaşmak için çabuk davranmak. EA bu vedalaşmaya hazır olup olmadığını hiç düşünmedi. Ya da tersine güçlü biçimde yüreğinde ve aklında, diri olarak bu fikri hep yaşatmıştı; daha bir an öncesine tek düşüncenin ruhu zehirleyen bir haliyken bu durum, şimdi koyu, kopkoyu bir gerçeğe dönüşmüştü. Can acıtan bir gerçek! Kardeşine ulaşmayı çabuk istemesine karşın adımları seyreli, hatta yavaşlamıştı. Biliyoruz ki birkaç adım sonra kaçak olduğu evin kapısından girmekle ilgiliydi bu durgunluk.

Kentin artık kuytularına doğru sürgüne çıkan eski sahiplerine inat, uzun ve zorlu bir dirençle aynı evde oturmaya de-

vam etmiş, mahalle havası soluyup, söz etmek ve uygulamaktan keyif duyduğu soylu âdetlerle bağmı koruyarak yaşamıştı annesi. Kardeşinin kendince serüvenli geçen yaşantısı beklenmedik bir anda, uzun bir yolculuğun ardından limana dönen tekne misali, korunaklı baba evine dönüşüyle yeniden biçimlenmişti. Birinin gelmesi ile diğerinin ayrılmasının aynı günlere denk düşmesi sadece bir rastlantıyla açıklanamazdı elbet. Evler zamanla daralıyor, yaşlar ilerledikçe daha kasvetli bir hale bürünüp, tutsak düşmüş kimselere özgü ağır bir hava esmeye başlıyordu.

Mahalle havasının tanıdık hallerine bakınarak evlerinin kapısına geldi EA. Ardında çoluk çocuk görüntüsü; özensiz, biçimsiz rengarenk giysiler içinde oynayan sokak sakinleri eşliğinde demir kapının önünde durdu. Sanki tüm bir mahallenin gözleri ona doğru yönelmiş, gölgeye dönen görüntüsüyle, beklenen kaçak gelmişti. Perdelerin ardında yakalanmaktan korkan gözler olduğu kadar, açıklık ve arsızlıkla gözlerini dikenlere de rastlanıyordu. Kimine göre huysuz bir ihtiyarın evine giriyordu şimdi. Bazısı saygın bir eski sakinin ölümünün ağırlığına yaraşan düşüncelerle bakıyordu EA'ya. Zalim olduğunu düşünenler vardı. Tersine zorunlu bir yolculuğa çıktığını düşünenler de vardı. Kimi, ne kadar az şey bildiğini düşündü bin yıllık komşusu ve ailesi hakkında.

Daha zile basmadan kapıyı Durdu'nun açması tam anlamıyla şok etkisi yaratmıştı EA'da. Sokak kapısının önünden bahsediyorum size. “Abi neredesin ya seni merak ettik. Bir şey geldi başına sandım valla,” dedi kendinden beklenen bayağılıkla. EA ne kadar sürede bu yolculuğu tamamladığını anımsamaya çalıştı. Gerçek dünya ile düşsel gelgitleri ara-

sında ne kadar oylar.dığmı ayırt etmeye çabaladı. Saat aradı boşuna. Durdu suçüstü yapmış gibi ve ortamın acılı haline yaraşmayan hırıltı ı biçimde, sigara içmekten paslanmış, sarı, sapsan, tiksinti uyandıran bir gülümsemeyi yüzüne yer- 177 leştirmişti çoktan.

“Bir şeye ihtiyaç olur diye koşarak geldim valla. Sümbül de yukarda.”

EA evden çıktıktan sonra cep telefonunu unuttuğunu fark eden Sümbül önce yetiştirmek için davranmış, sonra tam da ondan beklenen kurnazlıkla, kardeşin telefon numarasını son aramadan bularak, EA’nın anne evi adresini edinmişti. Yine aynı hızla, işbirlikçisi Durdu’ya haber vermiş, böylece tez elden yola koyulmuşlardı. Cenaze evlerine gitmek için davete gerek yoktu nasılsa. Oysa büyük bir fetihtir bu. Bir gizin çözümlmesine doğru yolculuk...

Tüm bunlar hayal: boğucu bir sabahta oluyordu. Zehirli bir gazın görünmez biçimde tenden taşıp, bedene sızışını andıran, varlığı bilinen ama bir türlü cisimleşmeyen sisten söz etmenin tam zamanı. Dikkadi bir okur bir hayal perdesine yansıyan karaltıların hareketleri üzerine düşünecektir. Ya da şöyle eğlenceli bir oyuna dalarak, biraz tepeden bakıldığında, hadi diyelim tanrısal bir göz olarak düşünürsek kendimizi, yerkürenin bir yerinde, birbirini ezen karıncalara benzer hareketlilik olduğu hemen görülecektir. Topyekûn bir coğrafyanın tedirgin olmasını, ancak bu hareketlerdeki biçimsizlikten anlayabiliriz. Kendi kahramanımız için söylersek EA, ölüm karşısında ona özgü bir sarsıntıyla boğuşurken, ardından kocca bir kalabalığın yorucu bir merak içinde kıvrınmasını tahmin edemezdi elbet. Hatta “Gibi Site” içinde bu acısını pay-

laşmak için sabırsızlanan, tanıklık etmek için acele giyinip, sokağa dökülen birilerinin olduğunu da bilemezdi. Yukarda, bizim bulunduğumuz yerden görünen bu benzersiz telaşı 178 taçlandıran da, herkesin kendi meşrebine göre bir kamera, dinleme cihazı, fotoğraf makinesi almayı unutmamasıdır.

Yıllardır çıktığı merdivenler üzerinde ilerlerken tüm bu olanlara dair bilgisi yoktu EA'nın ama Durdu'nun varlığı huzurla ve tutarlılıkla akan düşüncesini bozduğu için kızmıştı. Kendi kendine kalmayı sevip, sevmediği sorulsa ikna edici bir yanıt veremezdi belki, ancak tercih etmede, sorgusuz yaşantı çalanlar olduğunu daha ortaokul sıralarında fark eden biri olarak, kalabalık yapan herkese öfkeliydi. Dondurulmuş, saklanmış ve özenle büyütülmüş bir öfke. Kapıyı Sümbül'ün açması artık şaşırtıcı değildi ama midesinden taşan tiksinti-yi büyütmişti. Gözleri kardeşini aradı. Işıksız salonun bir köşesinde, koltuğa her an rahatsız edilecekmiş gibi oturmuş olduğunu gördü. Özensiz, hatta zorla bağladığı, pek de dini bir törene hazırmış izlenimi vermeyen başörtüsünü fark etti. Bildiği eşyaya bakarken, Sümbül'ün neden orada olduğunu ilk kez daha net sordu kendine. Ondan beklenmeyen bir tonda ve akimdan geçenleri vurgular tınıda "Git bana su getir," dedi. Kadın şaşkın fırladı. Kardeşiyle yalnız kalmak istemişti. İşin tuhafı evin kalabalık olacağını düşünmüştü. Oysa sadece iki kişiydiler şimdi.

Konuşmaları gerekiyor muydu? iki kardeş kırık dökük birkaç söz ederek, kararsızlıklarında anlaşmışlardı. Annesini sormadı. Terk ettiği odasına doğru yol aldı. Sümbül gizli bir kamera olarak izledi EA'yı. Evin içinde sevimsiz bir kovalamaca desek yeri... Nasılsa mazereti hazırды. Su isteyen EA de-

ğil miydi? Adam odasına sızarken, daha da büyüyen karanlığın içinde kayboluyordu. Sümbül tüm bu iç karartan eşyayı, odaları, kişileri belleğine kazırken, garip ve korkutucu bir polisiye filmin oyuncusuydu sanki. Bu duygunun eğlenceli tarafları olduğunu bilmesine karşın, başına hesap edemeyeceği bir işin gelmesinden tedirginlik duyuyordu.

Evin karanlık olması ne yaşayanların kötücül, kasvetli olmasından ne de belirgin bir tercihtendi. Ev ilk günden bu yana doğru dürüst güneş almaz, sözgelimi koridorlar gece duygusu *uyandırır*dı hep. Yazları karanlıkla birlikte oluşan serinlikse bu konumsal durumun bir sonucu diyebiliriz. Oysa Sümbül üçüncü sınıf bir dedektif tavrıyla tüm bu ayrıntıların anlamını çözmeye ve tutarlı bir bütünlük kurmaya kararlıydı. EA'nın annesine doğru gittiğini sanıyor ve bir ölü ile oğlunun ilk karşılaşmalarının nasıl olacağını merak ediyordu. Fakat, yatak odasında artık uzun bir uykuya yatmış anneye uğramadı EA. Odasına girdi. Aptalca bulduğu bir uğraşın içinde hissetti bir an kendini. Karşısında koca bir liste olarak biriken eşyaya baktı. Biçim biçim, renk renk bir dizi eşya.

Koca burunlu, yanakları turuncu boyalı, göbeği şişik, oldukça çirkin palyaçoya baktı. Eskimiş kütüphanenin üzerinde unutulmuş. Sevimli suratlı şişman balıkçı biblosuyla yan yana. Gülen ve ağlayan suratların el emeğiyle yapıldığı belli bir tablosunu gördü. Çok sevdiği bir hediye idi bu; yaş gününü gelen. Üst üstü yığılmış dergilere bakındı. Bir dönem aybaşı olmasını sabırsızlıkla beklemesini sağlayan kuşe baskılı, ilk elli sayfası resim, heykel sanatına ayrılmış olan dergilere dokundu. Altından onlarca tiyatro, sinema, kültür, gezi, haber dergileri çıktı. Üzerine tarih atılmış sinema, kon-

ser, tiyatro biletleri... Gün be gün yıpranan ince kâğıda basılı sayfalar. Onlar sarardıkça bir yaşlılık duygusunun içinde yer edeceğini düşündü. Kocaman bir döner dünya vardı or-
180 ta yerde. Işıklandırılmış. Saatlerce dalıp gittiği zamanlar olurdu ona. Bir müzede ya da sergide olduğu izlenimi uyandıran saat koleksiyonuna baktı. Dedesinin altın suyuna batırılmış kayışlı saati çalışıyordu hâlâ, irili ufaklı, farklı memleketlerden edinilmiş saatleri taradı hızla. Kurşun kalemlerini gördü; birkaç biçimde silgi, cetvel, pergel, unutulmuş duran iki oyuncak ayı, eldivenler biri deri diğeri yün. Anısı olduğu için çevreye serpiştirilmiş bir dolu fotoğraf. Her birinde kendi varlığı şaşırtıcı geldi. Başka kimseyi anmak, anımsamak, belgelemek istemez biçimde bencil davranmış olduğunu düşündü. Garip, ince bir utanma hissi yayıldı her yanına. Kesip sakladığı şiirler, makaleler, şu an herhangi bir aygıtta ses vermesi olanaksız kasetler, plaklar. Babadan kalma iki kol düğmesi. Bırakın okumayı, görmeye katlanamadığı romanlar; tiksinti uyandıran heveskâr öykü kitapları. Çeşitli duyurular, kimi suç sayılacak dernek, parti çalışmalarına dair notlar, belgeler... Odanın bu görüntüsüne hiç uymayan, yerlerde rengârenk, pofüduk yastıklar gülümsetti EA'yı. Renksiz, belki biçimsiz denecek ve her evde olduğu için en son fark edilen çekyata baktı. Odaya yayılmış duran üç gece lambasının hiçbirisi artık anlamlı değildi. Oda terk edilmişti. Terk eden kendisi olabilirdi belki ama bu odayla arasında bir türlü yerli yerine oturmayan bir ilişki vardı sanki. Giderken yaptığı seçkinin bir anlamı olmalıydı muhakkak. EA bunu düşünmedi, ama gözü hem bir kamera hem de radar görevi üstlenen Sümbül, acemi dedektifliğin doğal bir sorusu olarak bu-

nu akimdan geçirdi. Çok kalmak istemedi EA. Kapıya yönelirken Sümbül çoktan kaybolmuştu.

Koridora doğru attığı ilk adım ile annesinin odası arasındaki mesafenin ölçülemez kısalığı arasında EA'nın ne düşündüğünü bilemeyiz. Olasılıkla süre zaten düşünmek için yetersiz. Ama az sonra onu yeniden hayrete düşürecek bir karşılaşma olacağı sırrını okura verelim. Kapıyı araladığı an, annesinin cesedi başında beliren kalabalık EA'yı çok kızdırdı. Nadir, Halim, albay ve karısı kaşla göz arasında eve sızmayı başarmış ve annenin yanında gözleri dolmuş olarak hüznle durmaktaydılar. O ana dek metanetini koruyan, serinkanlı EA'nın nasıl davranacağı merak konusuydu elbet. Yersiz, abartılı ve tacizkâr kalabalığa "Çıkın buradan!" dediği işitildi. Yapmacık bir üzüntüyü dillendirmek için orada toplanan kalabalık neye uğradığına şaşırmış, içlerinde biri bile ses edemedi, tepkisiz, boyunlarını önlerine eğerek fakat utanç diyemeyeceğimiz bir arsızlıkla çıktılar. Kaşla göz arası, o odaya kimin dinleme cihazı yerleştirdiğini bilemeyeceğiz. Çıkanlardan sonuncusu yatak odasının kapısını örterek, sözüm ona EA'yı ölüyle baş başa bırakma inceliğini göstermişti. Çıkanların akli fikri adamın davranışlarındaydı ya, neyse... Oda yine kimin koyduğunu asla bilemeyeceğimiz bir kamera gözle izleniyordu.

Ölünün başında duran adam şu şekilde davranırken görülecek bir zaman sonra kayıtlarda: Birkaç adımla annesine yaklaştı. Yüzünü görmek için tülbendi kaldırdı. Kafasını çevirince yatak odasına yaraşan büyüklükteki aynada kendini ve annesini gördü. Sabırsız biçimde bir iki havluyla görüntüyü kesmeye çalıştı. Bu sırada yüzünde öfke vardı. Küfrettiği işitil-

182 di. Pencereye doğru gitti. Dışarı baktığı görüldü. Konuşmaya başladı işitildi. Gökyüzünün bakır rengi olduğunu anlatmaya başladı annesine ya da kendine. Ölümlerden hoşlanmadığını söyledi. Artık sürekli hale gelen can sıkıntısından söz etti. Bir başına zaman geçirmenin güçlüğünden... Yine bir genç kadınla kavgalı dövüşlü ilişki yaşamamanın eşiğine geldiğinden.... Niye öldüğünü sorarken annesine, yatağın yanındaki küçük koltuğa oturdu. Ayağını dizinin üstüne koydu. Uzun esler verdiği görüldü. Kimi ne yapacağını bilemediğini düşünebilir. Bir süre sonra vedalaşmak istemediğini söyleyerek kapıya doğru yürüdü. Çıkarken geri döndü, baktı. Işığı söndüreyim mi, diye sordu. Yüzündeki ifadesizlik dikkat çekti.

Sahneye çıkması beklenen bir aktörün görünmesiyle artan meraklı bakışlar eşliğinde artık iyice dolmuş kalabalığa doğru yürüdü EA. Mahalleli, eş, dost, akraba ve araya serpişmiş biçimde dağınık duran “Gibi Site” sakinleri hep bir aradaydı. Kız kardeşinin kalabalığın artması, ortamın ağırlaşmasıyla birlikte gözyaşlarına boğulduğu iyice görülüyordu. “Gibi Site”den gelen herkes, ortamdaki tüm ayrıntıları gözlüyor, kayıt altına alıyor ve olanak buldukça aileye yakınlığı belli olan kişilere sorular yöneltiyorlardı. Vali yardımcısı, spor kulübü yöneticisi, ihaleci, üst düzey yönetici görkemli bir gösteriyi kaçırmamak için oradaydılar sanki. EA hepsini görüyor ama seçemiyordu. Kalabalığı yarararak kardeşinin yanına geldi.

“Hadi gömelim onu,” dedi.

Cümlelerin herkesi yadırgatan keskinliği, hissizliği üzerinde durmak gerek belki. Okurun bu fısıltı olarak edilen sözle-

ri, aslında bir mahremiyet içerisinde ölü yakınlarının gizli bir anahtarı olarak anlaması gerekir. Herkesin kulaklarını dike- rek işitmiş olması için, biraz büyülü gerçeklik içeren bir ta- rifle söylersek, sözlerin kanatlanıp nefes alınamaz odada do- lanmaya başladığını dile getirebiliriz. Sanki bir haberci kuş herkesin kulağına yoruma açık bu tümceyi fısıldıyor, işittiği karşısında yüzler biçimden biçime giriyordu. Çoktan ölü evi- ne uygun davranışlar geliştirmeyi başarmış kalabalığı terk et- mişti EA. Ama insanın olduğu yerde dedikodu bitmiyor; az önce annesinin yanında garip davranışlar sergileyen EA'nın, yine büyük bir sorumsuzlukla kaybolmasına tepki artıyordu. İkiyüzlü bir tepki.

“Gibi Site” sakinlerinin tümü kalabalığın içinde, önce- den aileyi tanıyan bir komşu, akrabayla söyleşmek için bir- birleriyle yarışüyordu. Herkesten önce ve özel bilgi edinme- nin giderek artan sis günlerinde işe yarayacağını fark etmiş- lerdiler sanki. Evdeki tantanalı kalabalık, artık iyice belirginle- şen, can sıkıcı bir gürültü içine hapsolmuş; herkes kendi işiyle meşgul, aslında yan odada uyuyan ölüyle ilintili tüm duygu- lar yitmiş, tam da ölümlüye yaraşan bir umursamazlıkla de- vinmekteydiler. Kız kardeş kendi sesini bile işitmekten uzak, az sonra mekanik biçimde gelişecek davranışlar için hazırlık halindeydi. Hangi ara ve nasıl karar verildi de odadan kefen içinde uyuyan kadın çıkarıldı, nasıl bir yolculukla ve kimlerle birlikte ölü yıkama evine gidildi. Orada nasıl bir sıradanlık ve mide bulantısı, korku yaratan biçimde ölüyle dans eder, hat- ta sevişir biçimde bu temizlik işlemi yapıldı kimse anımsa- mayacaktı. Cenaze arabasını kullanan şoförün yanında o an beliren misafirine hayat pahalılığından, sosyal haklarının az-

lığından ve tuhaf ama metresinden söz etmesine kimse şaşmayacaktı.

184 Cenaze konvoyunda EA yoktu. Hangi camide namazın kılmacağma kim karar vermiş ve sorgusuz ilerleyen bu acayip yığın, yolunu nasıl bulmuştu tartışma dışı. Sanki görünmez bir el gereken tüm düzenlemeleri ve bayağılıktan artık huzursuzluk yaratan eylemleri hallediyor; dalgalı bir denizde tutunmaya çabalayan bu zavallı insancıklar da, kaygan zemine uygun salvolarla, deyim yerindeyse bir hayvanat bahçesi huzursuzluğu yaratan görüntüleriyle ilerliyorlardı. Ağdalı tarifler yapmanın acemi romancılık izlenimi yaratacağını bilmeye karşın, dile gelen bu gerçekliği yok saymak da okura haksızlık olurdu elbet. “Gibi Site” ileri gelenlerinin tam kadro konvoyda bulunması şaşırtıcı değildi.

Avluya gelindiğinde hemen araçları terk etmek isteyenler, park yeri bulma telaşıyla önce birbirleriyle tepişmişler, ardından az sonra oluşacak, artık gülünç olduğu kesin fotoğrafta yer almak için gerekli ifadeyi bularak sahne almışlardı. Kız kardeşin içli gözyaşları tıp tıp önüne düşerken, acılı kadına teselli vermek için yanı başında belirenlerin sadece fazlalık yarattığını bir ayrıntı olarak not düşelim. Hızla gelişen süreç öğle namazı için erkeklerin serin cami avlusuna bırakıp, içeri girmesiyle daha da belirginleşmiş, en önde ilerleyen vali yardımcısı bu mekân benden sorulur izlenimi veren adımlarıyla kalabalıktan ayrılmayı başarmıştı.

Erkeklerin içerde hangi hareketlerle, hangi duayı okuduklarını ve bir an önce törene gelmek için Allah’a yakarışlarını hızlandırdıklarını cenaze deneyimi yaşayanlar bilir. Erkek cemaat musalla taşı çevresine doğru yol alırken, cenaze için

saf tutmaya başlanmış, bir ölünün ardından kılınacak namazın sevabının büyük olduğunu düşünen kılıksız bir sürü kişi toplanmıştı. “Gibi Site” sakinleri olabildiğince önde, ayrıntıları kaçırmak istemez biçimde yerlerini almıştı bile. EA hâlâ görünürde yoktu. Belki gelmeyecekti. Kulaktan kulağa adamın ne denli sorumsuz, saygısız, vefasız olduğu yayılıyordu. Ama imam cami kapısından cemaate doğru yürürken, kalabalık avluya EA girdi. Tüm gözler ona dönmüş diye hayal edebiliriz. Gerçekten tablo böyle miydi, yoksa önce biri EA’yı fark etti de, sonra bir dalgalanma halinde herkes ona mı döndü, önemli değil. Şimdi bir şövalye olarak üstlerine doğru yürüyordu. Kalabalığın tam kalbine girdi. Büyük bir yarık açıldı kendiliğinden, adamın kararlılığı herkesi şaşırttı, sarstı. Annesinin baş ucuna gelen EA dik, dimdik ve başı birazda göğe bakar biçimde durdu. Namaz bitene dek de kılmıdamadı.

Kameralarda bu an tüm ayrıntılarıyla görünecek nasılsa ama biz biraz da içine ruh üfleyerek aktarmaya çalışalım:

EA camide bulunmaktan duyduğu mutsuzluğu ve huzursuzluğu belli eden bir ifadeyi daha avluya girerken yerleştirmişti yüzüne. Neredeyse kimseyi görmeyen, önemsemeyen adımlarla almıştı yerini. Aynı bakışları lafı uzatan imama müdahale edecek endişesi veren bir hal almıştı. Yanından göz ucuyla ona bakanları fark ediyor muydu bilmiyoruz ama, asık yüzü, çatık kaşları ve törene uzak duruşunu sezmek zor değildi. Özellikle namazın sonlanmasıyla imamın uyduruk söylevine başlaması, EA’yı daha da rahatsız etmişti. Tepkisiz yüzü, dik, sanki kasılmış biçimde duran gövdesi, her an bir atmaca gibi avına saldıracak izlenimi doğuruyordu. Namaz

kılınırken kımıldamamış, dini etkinlik için gereken başı sağa sola döndürme hareketlerini, dua okumalarını asla yapmamış, hele imam “hakkınızı helal ediyor musunuz?” sorusu _____ 186 sorulduğunda, tüm bir ahali “helal olsun,” diye haykırırken kımıldam ayışı iyice dikkat çekmişti.

Bu aşama tamamlanırken birbirini ezerce tanıdık, tanımadık bir sürü kişi tabutun altına girmek için yer kapma savaşı veriyordu. Ama tuhaf bir şey olmuş ve sanki EA için özel olarak sol baş kol boş bırakılmıştı. Kalan üç yer için mücadele sürmüştü, cenaze aracına dek, gelenek olduğu üzere eller değişmişti. Ama EA bir an olsun sırtladığı annesini bırakmadı. Ardındaki garip hareketleri umursamadı. İçtenlikten yoksun kalabalığa dönüp bakmadı. Ama yine izleyenler şaşırtıcı biçimde cenazeyi omuzlayanların “Gibi Site” bekçileri olduğunu gördüler. Yaşlı bedenini hızla hareket ettirmeye çabalayan Haşan, bir yandan yüksek sesle dua okumayı sürdürüyordu. Memet Allah tarafından gözlendiği fikrine iyice kapılmış, kendi ölüm günü düşlemeye çalışarak omuz vermişti. Cevat her türlü boktan çevrede bulunmuş, ama ölüm âni çaresizliğinin ne demek olduğunu bilir bir ağırbaşlılıkla, racona ayak uyduruyordu. Adem bilerek yüksek perdeden söyleniyor, herkesin sonunun bu olacağından dem vurup, içinde Allah korkusu taşımayanlara ikazda bulunuyordu. Turan derin bir sessizlikte, Sıtkı can sıkıntısıyla geçiririz adımlarla ilerliyordu. Biz biliyoruz ki hepsi o an bir kameraydı, alıcıydı ve delil toplayan bir dedektifti.

“Gibi Site”Tiler tuhaf bir rol dağılımı sağlamış, buna uygun biçimde birbirinin sırasına saygı göstererek EA’yı izliyorlardı. Artık herkes kendi becerisinin el verdiği ölçüde elde et-

tiklerini ortaya çıkaracaktı günü geldiğinde. Törenin son aşamasına gelinmişti artık. Az sonra tabut toprağa konacak ve bundan sonra anne ve EA'nın yolları tamamen ayrılacaktı. Çekingen kalabalık bir yandan EA'nın ne yapacağım merak ediyor, o ana dek genel davranışlarının toplumun uygulamalarına pek denk düşmediği için, ilk hamleye göre tutum almaya karar verir biçimde duruyorlardı öylece.

EA tabutu sırtlamadaki kararlılıkla açılan kapaktan annesini sevgiyle kucağına aldı. Sanki bir bebek taşıyordu, yüzünde ne bir korku, ne acı, ne de ağırlığın getirdiği yorgunluk vardı. Meraklı kalabalık sessizliğe, nerdeyse kulağa sağır edecek derin bir sessizliğe bürünmüştü. Hoca efendinin biri Kuran okumaya başladı. İşitilmeyen bir Tanrı yakarışıydı bu. Ne ölü, ne EA, ne Tanrı, ne de oradakiler inanmıştı bu seslenişe. Cılız, ürkek, içtenlikten yoksun... EA mezar çukuruna indi, annesini yerleştirdi, son kez baktı ona, belki içten veda laştı, ardından çıktı yukarı ve hızla, kimseye izin vermez biçimde toprağı savurdu üstüne. O sırada kardeşi haykırarak, çığlık çığlığa, herkesi derin kedere taşıyan bir sızıyla ağlamaya başladı.

Sis günleriydi iyice. Adamın davranışları not edilmiş, hatta önlem olarak oradan ayrıldıklarında bundan sonra kim gelir, kim gider bu gömütün başına diye iki kamera yerleştirilmişti bile. Mezarlık titizlikle gözleniyordu. Üstelik adına güvenlik kamerası verilen bu iğrenç aygıt, tam bir işbirlikçiydi. Onun da bir kimliği vardı elbet.

EA kalabalığın içinden, ki bu kalabalık hiç azalmıyordu, süzüldü ve insana dinginlik, serinlik veren mezarların arasından ilerleyerek uzakta duran bir araca yöneldi. Şoför koltu-

ğunda güzel kadın AÖ oturuyordu. Arkada sırt sırta vermiş kebab ustası BM, aktör eskisi ZY, öğretmen SZ vardı. EA acele etmeden bindi arabaya. Arkalarına bakmadan ayrıldılar ora-
188 dan. Geride kalanlar neler söyledi, işitilmedi. Neler düşündü, sezilemedi. Sonrasında ne olacaktı, tahmin edilemedi.

EA arkadaşları ve belki ilk kez o gün sevgilisi olacak AÖ ile sonsuza dek içti. Esrikleşmek için. Düşünmemek için. Yorgun olduğu için. Acılı olduğu için. Annesini özlediği için. Kaçak olduğu için.

Gün akşama yol alıyordu. Eve bir sürü insan dolacak, türlü türlü yemekler getirilecek, artık ölünün bıraktığı boşluk dolmayacaktı. Ama çok sese, çok ışığa gereksinim vardı. Ağlayanlara belki. Belki de ağdalı dini metinlerin yüksek perde-
den okunmasına.

Sis bunları örtmek üzere iyice belirgindi artık...

Cenazenin Ardından Susmayan Bir Adam, Uzayıp Giden Gece

CC Z"-'' ibi Site''de gözler olağanüstü gelişmelere çevrilmiş
VJ ve bir süreliğine içe dönük sorunları unutarak, soluk alınmıştı. Zaten hep böyle olmaz mı? Eğer bir hanede, kentte, ülkede sorun varsa, mutlaka ilgi başka yere yöneltilerek dağıtılır. Bunun türlü sonuçları var. Bir yanıyla kaynayan kazanın soğumasına yarıyor, diğer yanıyla suçlu peşinde koşulduğunda izlerin kaybolmasına neden oluyor. "Gibi Site" EA'nın annesinin cenaze töreni ardından sessiz, dingin bir geceyi yaşamak üzere uykuya dalmıştı ki, kameralar insan olanın kabul edemeyeceği birçok görüntüyü kayıt altına aldı.

EA, cenaze gecesi, sabahı da diyebiliriz, kolunda sevgilisi, arkasında daha önce de körkütük kapıya dayanan, artık ser-seri oldukları kesin, ahabplarıyla eve geldi. Kapıda gerekli de-

ğerlendirmeyi yapmak üzere gececi bekçiler vardı. EA onların önünde durdu. Bakışlarındaki koyuluk, rahatsız edici katı hal, bekçileri tedirgin etse de, görevlerinin başındaydılar işte.

190 EA kulübenin önünde belki çok daha uzun durabilirdi. Ama Aö bir an önce onu yatağına ulaştırmak istiyordu. Bekçiler, kadın, EA'nm elinden tutup, içeri doğru sokunca hem derin nefes aldılar, hem de abartılı biçimde arkasından kalçalarına baktılar. Güzel bir kadına bakmak için izin alacak halleri yoktu ya.

Çenesinin hiç kapanmadığı bir meyhane gecesinden söz ediyoruz EA'nm. Beyoğlu'nun yıllardır bilinen, sevilen batakhane sokaklarından birinde, yağlı etler, soğan kokusu, bağırış çağırış, hır gür arasında içmişlerdi. İki büyük desek abartmayız. Esasen sarhoş olmak, kendini kaybetmek için oturan sofrada ne kadar içildiğinin önemi olmadığını hepsi biliyordu. Herkes susmuş; EA konuşmuştu. Etrafta rengarenk görüntüler bir görünüp, kayboluyor; sanki flaşlı fotoğraf çekilmiş gibi anlar bir solup, parlaklaşıyordu. Baş döndüren, lunapark benzeri bir cümbüşün içindeydiler. Bir utçu, kemanacı, klarnetçi ve çirkin mi çirkin Çingene kızı kebabçıya dalmış; kötü sesleri, dengesiz müzikleriyle eğlendirmişti milleti. Bazen kederler birikir ve ortak bir yağmur olarak yağar... Herkes bir efkârın peşinde, en mutlusu bile o gün hüznü.

AÖ bekliyordu. Ağızlar dolusu öfkesini kusacağı, az önce toprağa verilen annenin sancısını sağaltacağı zamanı... öğretmen, aktör eskisi ve kebab ustası her zamanki yerlerinde, başları önlerine eğik EA'yı izliyorlardı. Acı dediğin buydu işte. Gidene duyulan özlem, geri dönüşü imkânsız zamanlar, arkasından gitmek istense de ulaşamayan o yere varma ça-

bası... Başlar öne kendinden eğiliyor, hepsinin içinde bir gök gürlemesi ses veriyordu. Her ölüm, bir diğerini anımsatırdı ya, bugün EA seçilmişti. Bir boşluk, derinlik, huzuru çağırıştıran korkunç karanlık gelmiş de sinmişti üstlerine. Giderek kente ve aslında kişilerin ruhlarına sızan sisin bir gösterisiydi bu.

Abartıdan uzak bir sevecenlikle İstiklal Caddesi'ni adım adım duyumsayarak ilerleyen küçük topluluk, bir arada olmanın güven veren memnuniyetini yerli yersiz şakalarla süslemiş, ölüm gecesinin yalnızlığına itilecek olan kişinin içinde büyüyen korkuyu sağaltmak için nöbet halinde yerlerini almıştı sanki. Gece akmaya devam ediyordu bir yandan. Kulağa sırasız ve ritimsiz gelen abartılı melodiler işitilmiyor, yollarda akan serseri kalabalık kimliğini yitirmiş hızlı bir film gibi akıp gidiyordu. Bir araca binmek, hızla yol almak, geceye damga vuran polis sirenlerine inat delip ilerlemek derken, "Gibi Site" kapısına dek gelmişlerdi. Arabayı uzağa park etmek zorunda kaldıklarında, artık bu kentte her yer kalabalık, diye hep birden düşündüler deyip fantastik bir boyut da ekleyebiliriz öyküye. Bu geceyi yaşayanlar için olağan ama kem gözler için ayıplı olan dakikaları yine bütün ürkütücü zalimliğiyle kameralar kayıt altına almıştı.

Meyhaneler sokağının giriş kamerası, polis kameraları, benzincidekiler, kırmızı ışıklara asılı olanlar, özel sitelere yerleştirilen özel güvenlik kameraları, Taksim Meydam'ını gözleyen yüzlercesi, bankamatik gişelerini yerleştirilenler, alışveriş merkezlerinin dış cephesinden bakanlar, birbirini takip eden casus kameralar, işbirlikçi kameraları, turistlerin fotoğraf makineleri, iki kıtayı birbirinden ayıran köprü'nün dört

yanından herkesi dikizleyenler, modern zaman dedektiflerinin gizli saklı oraya buraya yerleştirdiği kameralar ve artık gözleri kamera olan insan alıcılar...

192 O gece giz paylaşırca iki öğrenciyle Hale ve Sejda, karşılaşmalarını anımsamayacak EA. Spor kulübü yöneticisi Bahri'nin durduk yerde karşısına dikilmesine anlam veremeyecek! İhaleci Rıdvan'ın her köşe başında pişmiş kelle biçiminde sırtmasını, orası burası iyice açılmış metres Aysel'in bu parıltılı sahneye, Beyoğlu'na katılmasını rastlantı sayacak herkes. Bir acının içinde yolunu kaybeden EA, yalnız olduğunu biliyordu belki içten içe ama onca kalabalık içinde savrulmayı yeğlemişti o gece.

"Gibi Site" kapısından girip, evine çıkması; o gece sevgili olduklarına herkesçe hüküm verilen AÖ'nün elinden arkaya kahve içmesi; dostların evin içine yayılıp, insanın içine dokunan bir sessizliğe dalıvermeleri; hepsi ama hepsi tek bir andı sanki. Kımıltısız, az sonra derin bir uykuya dalacak EA'yı rahatsız etmekten ürkerek öylece durdular. "Gibi Site" çoktan bu olanların yankısıyla sarsılmış, erişkin birinin, ser-serice, üstelik anacığını yitirdiği gece böyle terbiyesiz biçimde sokaklarda savrulmasına, içip içip sızmasının hesabını sormaya karar vermişti bile. Hele de iti kopuğu evine taşıyan bir adama göz yummak zaten mümkün değildi.

EA yorgun gecenin sonunda, en sevdiği şarkıları dinlemek istedi. Plak cızırtısı duymak... Annesiyle birlikte keyif alarak dinledikleri, nerdeyse kendiyile yaşıt bir plağı işaret etti AÖ'ye. Derinden gelen hüznü bir ses duyuldu. Zeki Müren "Perişan Ömrümün Neşesi Söndü," diyordu. "En şen gönüllerde yine gam buldum / Her zevkin sonunda bir elem bul-

dum / Teselli yerine hep sitem buldum,” diye akıyordu şarkı. EA’ya, odaya, eşyaya, içinde bulunduğu koşullara baktı genç kadın. Masa üstünde duran Nâzım’ın “Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim”ini aldı eline. Altını çizmiş olduğu satırları okuma- 193____
ya başladı yeniden.

“Sağ elinin çok ince, çok uzun parmaklarıyla -bun-
lar beş tane değil, beş yüz taneymiş gibi geliyor insana-
masanın üstünde trampet çalmaya başladı. Soruma si-
lik bir sesle karşılık verdikten sonra susmuştu. Gözlerini
de kıstı. Bir yandan da gülümsüyor. Benden kuşkulandı-
ğımı seziyorum, ama niçin kuşkulandığını, kuşkula-
nabileceğim kestiremediğimden bir kat daha sinirleni-
yorum. Bütün insanlardan, nedenli, nedensiz, kuşku-
lanmak diye bir mesleğin varlığından haberim yoktu
daha.”

Buğulanan cama yöneldi, hafif, okşarca sildi, rahatsız edici
bir perdenin belirginleştiğini fark etti. Tenhalığa, şaşkın baktı.
Az önce geçtikleri yolların ayrımında değildi sanki. Bekçiler
sıkıntılı sigara içiyordu.

*Sorgular Bitiyor;
Gerçekler Açığa Çıkıyor ve
Herkes Evine Kapanıyor...*

Zaman daralıyordu. Hayırsız bir geceydi yaşanan. Olağanüstü çağrıyla “Gibi Site” sakinleri toplandı. Kimse bu saatte neden kapım çalmıyor, diye endişelenmedi, soru sormadı. Hazırlıklar yapılmış, bilgiler, belgeler derlenmişti. Yönetim odasına doluştu adamlar. Talimatı alan Durdu ve Sümbül, iç ısıtan ıhlamur kaynatmışlardı bile. Kaloriferle ısınmayan odaya, bir de soba eklendi. Artık durum ciddiyydi. Odaya doğru yol alırken genizlerini yakan havayı fark etmediler, belki umursamadılar. Biri, elini, dumanı dağıtmak ister biçimde salladı. Her nefes alışverişte görünüp kaybolan buhar, el feneri gibi izleyene takip olanağı veriyordu. “Gibi Site” içinde bir süredir irin olup kanayan yaranın, melanetin sahibi bulunmuştu sanki. Durdu kopacak gürültüyü se-

zip daha bir yılışık oluverdi. Halim'e daha bir yağcılık etmek istedi. Site içinde o kapıdan bu kapıya koşarken genzini yakan sabah sisini fark etmedi bile. Gözlerinin niçin sulandığını anlamadı.

Albay ve karısı balkondan olanları izliyor, aşağıya müdahil olamadıkları için kıvranıyorlardı. Burak ve eşi günlük mesai tutsaklığına lanet ederek Durdu'ya ne oluyor diye sordularsa da, pek bir şey öğrenemediler. Böyle durumlarda felaket tellallığı yapmaya bayılan ve kendine ayrıcalıklı bir değer biçen Durdu'nun kaybedecek vakti yoktu. Sözü uzatmayalım, kısacık zamanda Şaşı Nadir, vali yardımcısı Burhan ve Halim bir araya geldi. Yine önlem alınmış, görüşmeler farklı kameralar tarafından kayıtlara geçiyordu. Konu belliydi iyice. Sitede patlak veren kaset skandalları, birbirleri hakkında atıp tutmalar, türlü ahlaksız eğilimleri bir yana, dün EA'nın cenazede takındığı tutum esas sorundu. Hemen sorgulamaya başlayıp, süreci tamamlamak ve eğer mümkünse acilen hüküm vermek istiyordu heyet.

Herkes bir süredir Yazgıcılar'm ortada görünmediğini fark etmişti, ama mahallenin, kentin, ülkenin üzerine serilen sisin giderek derinleştiği gerçeğini ıskalamıştı. Yazgıcılar terazisi bozulan toplumu dengeye getirmek için her zamankinden daha çok çabılıyor, tüm ihbar mektuplarını, telefonları ciddiye alıp bir o yana, bir bu yana baskınlar yapıyordu. Artık yepyeni bir süreçti yaşanan. Her koyun kendi bacağından asılacaktı. Huzur isteyen, huzura katkı verecekti. Önce bu işe uyanan ödülünü de alacaktı elbet. Saygın konumlar, hayli gelişmiş ticari olanaklar, siyasal rütbelere, görkemli salonlarda yer bulmalar falan hep bu katkı verecek kişiler için

bir havuç biçiminde orada duruyordu işte. Kokuyu alan ahali bir an önce Yazgıcılar'a huzuru getirecek kelleyi vermek için ön almak istiyordu. Ama "Gibi Site" pek de öyle istenen düzeyde yaşam sürmüyor, nereden tutsanız elde kalan rezillikler artık gizlenemez oluyordu.

Yukarıdaki satırları herkesin akimdan geçenler olarak okuyabiliriz. Nihayetinde artık bir yol bulmak gerekiyordu. Halim "Uzatmadan kaldığımız yerden devam edelim ve bekçileri dinleyelim" dedi. "Giren, çıkan ne yapar eder, anlayalım"... Sıra Sıtkı'daydı. Yarım kalan soruşturmanın er ya da geç kapısını çalacağını düşünen Sıtkı hazırlıklı, kendinden emin biçimde girdi odaya. Heyeti selamladı. Adamın bu rahat tavırları hepsinin sinirine dokundu. Ses etmediler. Sıtkı söze kendisi mi girmeli, yoksa soru beklemeli mi, karar veremedi bir süre. Kimse ses etmedi. Adamın kibrinin törpülenmesi için ortak verilmiş bir kararla sustular sanki. Giderek küçüldü Sıtkı. "Gibi Site"ye Bahri'nin torpiliyle giren, metrese göz kulak olma görevi verilen, kafası ayıkken mutsuz, dumanlıyken keyifli Sıtkı. Vatana millete bağlı, ahengi bozanın can düşmanı Sıtkı.

Bir soru soruldu mu bilmiyoruz, ama Sıtkı artık savunma yapmanın zamanı geldiğinden emindi.

"Rahmetlikbabam bizi okutamadı, ekmek kovalarken doğru dürüst bir meslek edinemedik aslına bakarsanız. Okumuş adamın bile aç açık gezdiği günlerdeyiz. Allah sizden razı olsun. Biz de şurada iki lokma ekmek için nöbetteyiz işte."

Çıt çıkmıyordu.

"Efendim biz özü sözü doğru insanlarız. Son günlerde sitede acayip işler döndüğünü de görüyoruz tabii. İnanın devir öyle ki alnı secdeden inmeyen dalavrecilerle, çapulcu gö-

rünen mertler birbirine karışmış. Yani yanlış anlamayın. Kişi ne ederse kendine eder, başkasının karısına kızma göz koma-dıktan sonra...”

Bu alm, secde sözleri vali yardımcısı Burhan'ı kızdırdı.

“Oğlum, ağzın kalabalık... Bir kere böyle konuşanı ne Allah sever, ne de kul. Sen hemen iftiraya başladın. Kimmiş söyle bakalım bu alm secdeden inmeyen, ama kendi yaramaz adam?”

Sıtkı baltayı taşa vurmanın gerginliğiyle devam etti.

“Yani sayın valim, elbette burada herkes iyidir de yine de böyle ne dediği belli olmayan kâğıtlardan habire dualar oku-malar, ne bileyim koştura koştura namaza gidip gelmeler... Allah gösterişi sevmez değil mi?”

Sözü kendi adamı Adem'e getirdiğini anlayan vali daha sert çıktı bu sefer.

“Ulan deyyus yani biz şimdi ümmeti Muhammed ibadet yapıyor diye yargılama mı yapacağız? Sen asıl metres tutanla-rı anlat bize. Orada burada gizli gizli kayıt tutanları. İşin ol-mayanlara da karışma.”

Sıtkı hazırlıklıydı. Adem'in bilgisayarda neler karıştırdığı-nı kayıt altına almıştı. Sosyal paylaşım sitelerindeki yazışma-larının çıktılarını koydu önlerine. Vali hakkında yorumların altını çizmişti. Bütün gün borsa dedikodusu yaptığını, işinin gücünün faiz, döviz olduğunu falan anlattı Adem'in. Halim ve Nadir iyice gerilen havayı yumuşatmak için araya girmeye çabaladıysa da, pek başarılı olamadılar.

“Ya Halim abi sayın valinin hakkında nasıl bilgi topladığı-nı unuttun mu? Yani şimdi söylettirmeyin bana, bu vali tekin bir adam değil göz kulak ol demedin mi?”

Tam bir buzhaneye dönmüştü oda. Herkes ortak bir kararla yutkundu önce. Kime saldırmak gerektiğini göz uçlarıyla yokladılar. Bu araştırma heyeti giderek kendi ellerindeki koz-
198 ların pazara düştüğünü fark etmiş, ortaya çıkan tablonun can sıkıcı olduğunu artık gizleyemez olmuştu. Halim girdi söze:

“Kes şu zırvayı da anlat bu EA nasıl adam?”

Hayat öpücüğü geldi. Uzlaştırıcı bir hedef olunca daha çok ortak nokta bulma olanağı sağlanmış oldu. Sıtkı bu soruya zaten hazırды.

“Valla ben barın pavyonun pisliğin içinde çok oldum olmasına, türlü adamlar gördüm ne yalan söyleyeyim. Ama böylesine hiç denk gelmemişim. Adam sanki robot. Ne selam, ne sabah! Ya da bazen selam sabah, bazen beş karış surat. İnsan ne yapacağını kestiremiyor. Şimdi burası aile yeri. Öyle metresini getirip, ortada dolandırmak falan olmaz. Bize ters bu. Hele o ayyaş arkadaşlar. Bir de abi ben kitaptan korkarım. Bak sayın valim haklı, kitapsa kitap... Kuran var işte. Allah’ın kelamı.”

İstenilen yanıt gelmişti. Kimse Aysel’den, Bahri’den, onların ilişkilerinden, Sıtkı’nın göz kulak olması için göreve geldiğinden falan söz etmedi. İkincil mesele olduğunda uzlaşılmıştı işte. Adem’le ilgili meseleye de takılmadılar, önlerinde duran bilgisayar çıktılarına da takılmadılar. Sıtkı çıktı dışarı. İçerde bu kez aşırı kahkaha vardı. Hızlı hızlı karıştırılan çay bardaklarından taşan çınlama sesi. Kapıda Memet neşeyi bozmak istemeden bekliyordu. Nadir eliyle “gir” işareti çaktı. Askeri nizam, intizama uyumlu Memet attı adımını içeri.

Heyet, yaptığı işin amaçsızlığından, giderek içinden çıkılmaz bir döngüye teslim olmanın bunaltıcı halinden kurtul-

mak için artık daha aceleci davranıyordu. Bu kez Şaşı Nadir hemen girdi söze:

“Oğlum Memet, bak sen namuslu, efendi bir gençsin. Sitemizin içinde bulunduğu durum da malum... Amacımız huzurumuzu kaçıran kimse bulmak! Eh sen de gececisin. Yani itin kopuğun en bol olduğu saatlerde nöbettesin. Namusumuzu, malımızı, mülkümüzü en çok sana emanet ediyoruz demektir bu. Anlat bakalım, sence neler oluyor sitede? Nedir bu rezillik? Dinlemeler, görüntüler, acayip ilişkiler, konuşmalar falan...”

Soruyu kendinden o denli emin sormuş ve sanki sorgulamalar yapılırken, o odanın içinde bile kıyamet kopmamış gibi davranmıştı ki Nadir, heyetin diğer üyeleri de bu güvenle sandalyelere daha bir rahat yayıldılar. Sanki olan bitenin tümünü unutmamanın en güzel yolu bu soru da saklıydı. Memet nasıl bir tutum takınması gerektiğini bilemedi ilkin.

Minnettar olduğu albay ona uzun bir nasihat çekmiş ve odaya girdiği an tüm olup bitenleri aklına kazısın diye öğüt vermişti. Hadi doğruyu söyleyelim, bir de kayıt cihazı sokmuştu cebine. Zaten bir süredir tabanca halini alan bu cihazlardan bir tane de kendi için kemerinin yanma iliştiirmişti Memet. Şu an iki aygıtlı bir silahşor halindeydi. Yalnız canını sıkan, kendi istemi dışında kayıt yapan ikinci aygıtın varlığıydı. Mecburen bazı fikirlerini sansürlü dile getirmek zorundaydı. Albay, bir savaş sürecini yöneten komutan tavrıyla bekleyecekti onu çıkışta...

“Efendim biliyorsunuz albayım sayesinde burada bir iş imkânı yakaladım. Doğrusu buna layık olmak en büyük görevim. Haliyle aldığım terbiye burnumu büyüklerimin işleri-

ne sokmamayı gerektirir. Ben de elimden geldiğince öyle yaptım.”

Bu giriş, albayın kayıt cihazı üzerinden bir göndermeydi.

200 Bir tür uyarı. Yani “Zor koşullardayım, söylediklerim işkence altında alınmış ifadedir,” demeye getiriyordu. Fakat başta vali yardımcısı olmak üzere heyetin tümü, suratını ekşiterek yanıt verdi Memet’e. Yüzlerindeki ifadeyi anlamazdan gelmek istemesine karşın, odadakiler sözü önce albaya getirsin diye net bir tavır sergilemişlerdi sanki. Nedense albay ortak bir tehdit olarak algılanıyordu. Memet, albay hakkında konuşmadan; bilgi, gözlem aktarmadan yırtamayacağım anlamıştı. İki kayıt cihazı için taktik yaratmaya çabaladı. Bir yandan Yazgıcılar vardı aklında. Bir de onlar için gözlem yapmalıydı. Bunca karmaşık denklem Memet için fazlaydı. Bir an odadan kaçmak istediye de, bebeği, sevdiği geldi aklına. Demek devir böyleydi, dengeler, olasılıklar devri...

“Efendim, kuşkusuz sitemizde olup bitenler herkesin sinirlerini bozdu. Uygunsuz kimi ilişkiler, görüntüler falan herkesi güvensiz bir ortama taşıdı. Böyle durumlarda kim dost, kim düşman karar vermek güç.”

Dizilerden öğrendiği ağdalı bir dili başarıyla taklit etti Memet. Ancak ağzından çıkan sözler o kadar uygunsuzdu ki bedenine, odadaki adamlar gülmemek için zor tuttu kendilerini.

“Oğlum bunlar ne biçim laflar. Burası bir site, hepimiz bir aileyiz. Sen çok polisiye film seyrettin galiba. Buradaki büyüklerinden herhangi biri düşman olur mu hiç. Ne ayıp!” dedi Halim.

“Evladım her yerde çürük çarık olur. Bizde ekseriyesi ne-

zih olan bu topluluğun sağığı selameti için o çürükleri ayıklamaya çabalıyoruz,” dedi Nadir.

“Sen bize gerçekleri, gördüklerini anlatacaksın ki, biz de doğru yönleneelim, hastalığı teşhis edelim,” dedi Burhan.

Arka arkaya o kadar hızlı ve çok söz söylendi ki, Memet’in yarım aklı öylece hava da asılı kaldı. Vâli işi kolaylaştırdı:

“Oğlum korkma. Üzerinde baskı hissetme. Allah’tan sonra devlet var. O da bizim yanımızda. Burada da devlet kim, biliyorsun. Devlet demek, baba demektir. Senin devlet babadan başka kimseciğe ihtiyacın yoktur. Öyle ahkâm kesenlere falan da pabuç bırakma. Geçti o devirler. Sen zaten vatani görevini yaparken gerektiğinde saygı göstermişsin bazı büyüklerine. Şimdi sana hâlâ emir eri muamelesi yapmak onların ayıbı. Sen anlat bakalım bize, hangi rütbeyle, güçle, yetkiyle sitede anarşi yaratıyorlar?”

Halim ve Nadir hem ortaya çıkan tondan, hem de üstten bakan bu tutumdan gıcık olmuş halde, sahte gülüşle desteklediler Burhan’ı. Hedef belliydi.

“Efendim elbette gece olunca insanların türlü hallerine tanık oluyoruz. Nihayetinde gece ayıpları örter diye düşünülür. Arka kapıdan siteye sızan mı dersiniz, karanlık gözlükler takıp gizlenmeye çalışan mı? Hepsini gördük, işittik, işimiz bu. Ama siz büyüklerimiz hariç dilsiz sayılırsınız biz.”

Memet ince bir siyasi ayar yapmış, en azından odada bulunanlarla çatışmak istemediğini ortaya koymuştu. Derin bir solukla aniden rahatlayan üçlü, kimler bu karanlık gözlü, hain bakışlı, ahlak düşmanları diye ortak bir soru yönelttiler Memet’e:

“Biliyorsunuz elden ele dolanan türlü kasetler var.”

Üçünün kaşı aynı anda çatıldı. Ne demek, biliyorsunuz? Bir eşitlik, suç ortaklığı arayışı... Herkes haddini bilmeli, me-
safe korunmalıydı. Uyarı Burhan'dan geldi.

202 "Oğlum sen büyüklerinin ne bilip, bilmediğini tartacak
kıratta mısın? Ne biçim söz o?"

Heyet de, Memet de kavga niyetinde değildi. Ilıman ha-
va hemen hâkim oldu. Memet; Hale ve Sejda'nın sevgilile-
rinden, Bahri'nin rezilliklerinden söz etmeden, uygun biçim-
de lafı dolandırarak hedefe yönelmeye çabaladı. Burhan al-
bay konusu mutlaka açılın istiyordu. Memet:

"Şunca zaman içinde iyi kötü insanımızı tanıdık. Ama o
gece olanı hiç unutmam. Kapımıza sarhoşlar dayandı. Üç
serseri, neredeyse saldırı gibi bizi itip, girmeye kalktılar içeri.
Direndik elbette. Lâkin bu yeni gelen adamın konuğu olduk-
larını deyince çaresiz kaldık. Hadi gelen namussuzları anlıyo-
rum da, o içerdekinin buraya sızmasına siz nasıl izin verdiniz,
onu hiç anlamıyorum!"

Zırt pırt topu üstlerine atan Memet'in kendini bilmezliği
artık bardağı taşıır olmuştu. Halim:

"Bırak şimdi böyle kendini bilmez konuşmayı da, anlat
bakalım bu gece ortağın Cevat'm durumu nasıl?"

Memet fırsatı yakalamıştı işte. Buradan yürümek olanak-
lıydı. Albayın kayıt altına aldığı bu konuşmayı doğru yöne ta-
şıdığını düşündü:

"Valla biz emir kuluyuz. Siz kimle görev yap deseniz, ya-
parız. Ama efendim ahalinin namusuna göz dikmek, gece
gezmelerine çıkmak olur mu ya!"

"Ne gezmesi lan?" diye kesildi sözü.

"O acayip adamın evine sarhoşlar sızdığında, siz Cevat'a

git bak, denetim yap, gereken müdahaleyi yap demediniz mi?"

Üç kafa aynı anda onay verdi.

"Herifçioğlu gitti, masaya kuruldu, sabaha kadar içti, sar- 203 _____ hoş oldu, geldi. Ben size daha ne diyeyim."

Cebinden o anları kaydettiği cihazı çıkardı. Cevat pişmiş kelle gibi sızmıştı kulübede. Burhan fırsatı kaçırmadı:

"Albay yok muydu o gecede?"

Cebindeki cihaz görüntü alamıyordu Allah'tan. Başıyla onay verdi Memet. Halim toparladı.

"Anlaşıldı. Sen bütün bu olup biteni aslında o yeni gelen kiracıya bağıyorsun değil mi oğlum?"

Başıyla onay vermek kolay gelmişti Memet'e, yineledi. Kendiliğinden gelişti olaylar, biri eliyle çık dedi, diğeri gereken "ayağını denk al" uyarısını yaptı, Memet odadan ayrıldı. Kapıda Cevat bekliyordu.

"Gel bakalım Cevat gel... Sana biz ne diyelim ki! Biz seni bekçi ettik, sen gittin içki içtin, âlem yaptın, kendini dağıttın, bu sana yakıştı mı ha?"

Cevat dışarı çıkanlardan barış içinde geçen bir söyleşi olduğunu duymuş, samimiyetsiz bir gülüşle odaya sızmıştı. Burhan'm böyle pat diye gelen sorusunu hesap etmemişti doğrusu.

"Aman sayın valim, o nasıl söz? Ben görev için gittim o eve. Üç ayyaş, gece baskın yapar gibi siteye dayanmış, milleti rahatsız ediyor; sağ olun siz güvendiniz, görev verdiniz, biz de gittik, uygunsuz bir iş olmasın diye başlarında bekledik. .."

Halim'in ağzına kadar geldi ama söylemedi, içinden,

“Ulan eşşekoğlu eşek kafayı çekmişsin, sonra gelip sızmışsın, hangi görev, hangi bekçilik?” diye geçirdi. Ama ağzından çıkan başka türlüydü:

204 “Tamam dediğin gibi olsun, anlat bakalım ne gördün? Bu adamlar kimdir, neyin nesidir?”

“Valla Halim Bey açık söyleyeyim, bu Bahri tekin biri değil. Hangi ara eve geldi, masaya oturdu, nasıl öyle içti anlamadım.”

Beklenen açıklama bu değildi elbet.

“Peki... Şöyle diyeyim, bu albay da adam değil. Bir kere içkiye dayanıklı değil. Ayrıca hemen ortama ayak uyduruyor, buna nasıl ordu görevi vermişler hayret...”

Nadir patladı bu sefer.

“Ulan oğlum, sen gittiğin evde, bulunduğun ortamda hiç mi bir şey görmedin, hiç mi dikkatini çeken o kiracıya dair bir ipucu yok. Ulan bir de dedektif gibi konuşuyorsun. Zaten Memet söyledi sızdığını.”

Cevat yüzünde patlayan bu tokattan çok hırslanmıştı. Demek Memet ispiyoncuymdu.

“Memet denen hergele önce kendine baksın. Gizli gizli albayla iş tuttuğunu sitede bilmeyen mi var.”

Cebinden hemen görüntülü kalemi çıkardı. Kayıtları bilgisayarda olduğu biçimde izlettirdi. Memet ve albay farklı yerlerde fısıltı halinde görünüyordu.

“Alın, güvendiğiniz adam herkese iş veriyor...”

Rotanın şaşıtım fark eden Halim hemen müdahale etti.

“Bırak şimdi sen bunları da evde ne olup bitti, onu anlat bize,” diye yalandan bir sevgiyle baktı Cevat’a. Tehdit tonuyla, şefkat tınısı çıkaran usta bir üslupla:

“Halim abi orası ev değil, sanki ahır, tımarhane, eski-
ci dükkânı... Her yer kitap. Düzen yok, intizam yok; neresi
yatak odası, neresi, banyo, neresi mutfak belli değil. Kenefte
de kitaplar dolu, yemek masasında da! Gardrop zaten yok. 205
Giysiler orta yerde. Acayip bir yer. Adam da bir tuhaf zaten.
Ben böyle birini bugüne dek görmedim. Bu kadar kitabı oku-
mak da mümkün değil. Ha gerekli de değil o ayrı. Bana sorar-
san, ben hayatın kitabını bilirim. Bu adam, adam *değil!*”

Cevat’tan hızla kurtulmaları, Sümbül ve Durdu’yu dinle-
mek için kısa bir mola vermeleri, bir an önce Yazgıcılar’a ha-
ber vermek için evlerine koşmaları art arda oldu. Yolun so-
nu görünmüştü.

Sisli, güvensiz, sahipsiz bir geceydi. Son oturum için top-
lantıya kısa bir ara verildi. Tüm site ıslıl ısıldı. Hareketli saat-
ler başlamış, hummalı çalışmalar sürdürülüyordu. Sorgudan
çıkan, Yazgıcılar dilekçesinin başına koşuyor; bozulan den-
genin yeniden tesisi için yalvaran, ispiyon mektubuna sarı-
lıyordu.

EA derin uykudaydı...

*Sis İçinde Savrulan
"Gibi Site" Sakinleri,
Hızla Yazmaya Koyuluyor...*

CC "Gibi Site" içinde koşturma başladı. Gecenin soğuk, V_Xrenksiz haline inat telaşlı kalabalık göze çarpıyordu. Toplantı odasını geçici bir süreliğine terk eden sorgu heyeti, kendi derdine düştü. Soluk alıp verirken bir görünen, bir kaybolan buhar, hareketlerle uyumlu melodik bir ritim sağlıyor, sıklığından kişinin ruh halini anlamak mümkün oluyordu sanki.

Okur nasıl bir gecede olduğumuzu artık iyice biliyor. Çok zamandır beklenen saatler yaşanmakta. Albay az önce Memet'le kapı araladığında telaşlı bir konuşma yaptı. Memet içerdeki sorguyu kendince anlattı. Albayın verdiği kayıt cihazından konuşmaları dinletti. Kendini garantiye almış olmanın rahatlığıyla tüm heyet hakkında verdi, veriştir-

di. Albayın sık sık küfrettiği duyuldu. Memet artık oyunun kuralını öğrenmişti. Bütün bu dengeler içinde kendini koruma mecburiyeti olduğunu biliyordu. Albaya büyük bir ciddiyetle selam çaktı. Acelesi vardı. Kuytu bir köşe bulup id- 207 dialarını kaleme almaya başladı. Yazgıcılar'a göndermek için hazırlıklarını tamamlamak istiyordu; sabah olmadan işi halletmeliydi. Cebinden diğer kayıt cihazını çıkardı; içinde ne çok dedikodu, hakaret, yalan dolan vardı. Artık bencil olma zamanıydı. Emindi Memet olan bitenden. Bu EA'dan kurtulmak şarttı.

Albay, Memet'i kapıdan yolcu ettikten sonra, tüm gece kuvvet komutanlığı merkez karargâhındaymış gibi hazır, evin salonuna döndü. Eşi ilk kez böyle bir harekâtın arifesinde olduğu için neşeli ve heyecan içindeydi. Türlü darbelerde görev almış albay, ilk kez aklı başındayken bir müdahaleye tanıklık ediyordu sanki. Tüm gece pencereden, kılı kırk yaran dürbünüyle çevreyi gözlemiş, ancak bir türlü görüntüyü engelleyen sisin ayırdmda olmamıştı. O denli meselesiyle meşguldü ki, bir askerin en önemli sorumluluğu olan, hava koşullarını hesaba katmayı unuttu. Büyük yemek masası üstünde, o güne dek türlü olanaklarla elde ettiği kayıtları sergiliyordu eşi. Konuşma bantları tape edilmiş biçimde duruyordu önünde. Çeşitli fotoğraflar vardı. Elbette türlü hareketli görsel kayıt. Eşi bir karar vermesini bekliyordu. Olup bitenlere dair iddiaları olmalıydı. Yazgıcılar bir an önce bilgi edinmek isterdi. Albay çenesini sıvazladı, masaya oturdu, zamanın daraldığı hükmünü verdi ve hedefe yöneldi. EA bir çıban başıydı! Önce birinci derecede tehlikeli düşman savuşturulmalıydı. Memnun oldu kararından ve yazmaya koyuldu.

Öğrenci kızlar evin içinde sindirilmiş, korkutulmuş, kısıtılmış halde birbirleriyle göz göze gelmemeye özen göstererek dolaşıyordu. Hale ve Sejda. Nasıl saf hayallerle bu eve ta-

208 şındıklarını düşündüler; ortak bir hamleyle, biraz masalsı bir zamanlamayla konuşmayı denediler. Garip bir geceydi. Ne vize, final gecelerine benziyordu, ne erkek arkadaşlarıyla hırsızlama yaşadıklarına. Ne huzur vardı, ne haz, ne dürüstlük, ne eğlence. Çevrelerinde olup biten hakkında pek fikir sahibi sayılmazlardı. Ama duyumları endişelendiriyordu ikisini de! Elden ele dolanan görüntüleri biliyorlardı. Birbirlerine kurulan tuzakları, kaset içinden çıkan kasetleri. Kaderleri bir matruşka öyküsüydü. Dayanışma gününde olduklarını fark ettiler. Evin ortasında aniden sarıldılar. "Bize bizden başka dost yok!" dediler ya da öyle davrandılar. Ceplerinde, kursaklarında, çevrelerinde ne kadar zehirli bilgi, belge varsa hepsini ortaya döktüler. Ne birbirlerinin utanca varan aşk serüvenlerine baktılar, ne uydurma öykülerle yaratılan ortamda düştükleri yüz kızartıcı durumu sorguladılar. Hatta bir ara, romantik şarkılarla, çizgi dışı görünümle gönüllerini çalan giz dolu adamı akıllarına getirip, nasıl salak olduklarını emin biçimde ifade ettiler. Bu gece sis içinde kaybolmamak, boğulmamak için tez davranmaları gerekiyordu. Akademik duyarlılıkla ellerine kalem aldılar. Bilgisayarları zaten açıktı. Tek he-def vardı. O da E A!

Metres Aysel ile Bahri nasıl bir araya geldi de, dövüşmekten veya birbirlerini becermekten vakit buldu da konuşma haline geçtiler, ne siz sorun ne de biz yazalım. Bu gece olmaz olmaz dememek lazım! Dargınların barıştığı, hasretlerin giderildiği, yeni dostlukların kurulduğu bir geceymiş meğer.

Olan bitenden korkan Aysel, en cilveli sesi ve çocuksu, mason ifadesiyle Bahri'yi aramış, tesadüfe bakın ki, o saatlerde site çevresinde olan Bahri de kapıdan giremezsem, bacadan dalarım diye düşünürken, koşarak varmıştı sevgilisinin 209 yanma. Tüm olağanüstülükler bu gece yaşanmaktaydı. Arka arkaya öksürüğe boğulan Bahri, gırtlakını temizliyor, tükürüyor, bu durumu üşütmeye, dikkatsiz giyinmesine bağlıyordu. Soluduğu havadan kuşkulanmamış, sis içinde yol aldığını fark etmemişti. Kapıdan girer girmez, birlikte yaşadıkları tarih bir anda temize çekildi. Aysel bir yavru kedi gibi erkeğine sığındı. Bir savaşçı edasıyla kadını kavrayan adam, tüm kötülöklere karşı onu koruyacağını hissettirmiş ve önlerine bakmak için uygun zemin sağlanmıştı.

Bahri, EA'nın nasıl bok bir herif olduğunu hemen anlatmaya koyuldu. Sarhoşluk gecesini bire bin katarak yazmaya başladı. Bu adamın defterini dürme konusunda kararlı olduğu kesindi. Aysel, bir süre önce EA'yı nasıl gizli takip ettiğini söyleyince artık doğru yolda olduklarından emindi. Kadının anlattıkları yenilir yutulur türden değildi kuşkusuz. Aysel evdeki tüm cihazları ustalıkla ortaya yere serdi. Kapıcıdan, bekçilerden edindiği görüntüleri de ortaya saçtı. Kimse ikisinin yer aldığı karelere takılmadı. Bahri çırlıçıplak, kadın kıyafetleriyle olan görüntülerini bile elinin tersiyle itti. EA'yla ilgili detaylar bulundu. Yazgıcılar için gereken iddialı hazırlık yapıldı.

Cevat artık esas görevin bu karanlık gecenin sonunu getirmek olduğunu biliyordu Nöbet tutmak yerine, içinde büyüyen sıkıntıyı dindirmek için hızla Rıdvan'a yöneldi. Okur ya da izleyen için gülünç gelecek bu hareketlilik iyice abar-

210 tılı bir hal almıştı. Birbiri yanından vızır vızır geçen kişiler, dönüp bakmak şöyle dursun, burunları dikine ilerliyordu. İzlendiklerini düşünmez olmuş, haklarında ne tür akıl yürütüleceğiyle ilgisiz halde savrulmaktaydılar. “Gibi Site”de gündüzleri rastlanmayan telaş, koşturma, bir yerden diğerine dosya taşıma manzaraları açıktan görünüyordu. Sis içinde çırpman bu kişiler bir karaltı halinde, çizgi film kahramanları gibi seçiliyor, bir yanıla ürkütücü sayılabilecek kaygılı halleri, öte yandan sahicilikten uzak yansıyor. Cevat az önce ki sorguya küfrederek girdi Rıdvan’ın evine.

Rıdvan bu gecenin çok zaman önceden yaşanacağını tahmin eder tavırla karşıladı Cevat’ı. Yılların usta ihalecisi, devlet katının şöhretli yalakası, rüşvetçisi, itibarlı işadamı, ne dersiniz deyin, bu kez kestiremediği bir sürecin içinde olduğunun farkındaydı. Kaç zamandır türlü bürokratları yokladıysa da, müsteşarlara, vekillere övgüyle başlayan telefonlar açıp, ağızlarında bir laf almaya çalıştıysa da, sonunu getirememişti. Doğrusu, vekil dediğin heriflerin dünyadan haberi olmadığına bir kez daha kanaat getirmiş, paranın gücü üstüne yeniden düşünmüştü. Allah saklasın bir kez güçsüz düştün mü, ezip geçerlerdi adamı!

“Gibi Site” içi dengeleri şöyle bir aklından geçirdi. Halim puştunun nasıl bir zeminde dans ettiğini biliyordu. Vali yardımcısı, albay kolay lokmaydı. Ağzından salyalar akarak ve artık hoşgörünün bokunu çıkarıp sınır aşan Cevat’ın anlatıklarından da bir halt çıkmayacağı belliydi. Cevat’ı susturdu. Bir an önce Yazgıcılar’a yazması gereğini anladı. Cevat karşıındaki bencil herife pis pis baktı. Herkesin kendi bacağın-dan asıldığı gün diye biri seslendi sanki. Yine de hem Cevat,

hem de Rıdvan giz dolu kişiliği, abuk sabuk tavırlarıyla bu yeni kiracının defterini dürmek gerektiğinde çarçabuk hem-fikir oldular.

Cevat kulübeye yol alırken, aklından türlü ibnelikle-re hazırlıklı olma gereğini geçiriyordu bir yandan. Allah'tan Rıdvan'a tüm sırları açmamış, tüm bilgileri vermemiş-ti. Allah'ın iyi kulu olmak için Yazgıcılar'a diyecekti ne sö-zü varsa. Cevat'ı paketlemenin ardından hemen siyasi biriki-mi ve devlet bilinciyle nasıl bir iddia kaleme alması gerektiği-ni ayarladı Rıdvan. Bin bir türlü denge-nin hesap edilmesi ge-reken günlerdi yaşanan. Perdeyi aralayıp şöyle bir baktı etra-fa. Işıl ışıldı site. Evlere sızmaya çabalayan sisi fark etmedi bi-le. Tüm sakinlerin bir an önce ön almak istediğini bilecek ka-dar akli başındaydı. Hele ki o puşt Halim... Farklı bir söz et-meliydi, doğru bir yerden bakmalıydı. Devletin ve ahalinin dengesini bozanı açık etmeliydi.

Kocaman bir kurgunun, büyük bir oyunun dışında kal-ma sancısıyla kıvranıyordu Burak saatlerdir. Meraktan göz-leri büyümüş halde açtı kapıyı Turan'a. Heybetli ve alevli ba-kışlarla görünen Burak'ın hemen ardından Moldovalı bakı-cı geceliğiyle göründü. Pınar az sonra sokağa çıkmak üzere hazırды. Elinde çanta. Nereye kaçmaya niyetliydi kimse an-lam veremez elbet. Deprem günlerindeki telaşı okundu yü-zünden. Bir büyük zelzelenin eşiğindeydi herkes. Bu düşün-cesini Burak'la paylaştı. Genel müdür, kriz yönetmekte bece-rikli olduğu için üst düzey yöneticiydi. Eliyle "dur bakalım" dercesine işaret etti. Turan bir holding sahibi ilgisi gördü. Baş köşeye misafir edildi. Merakını bastırarak, bir iki "Nasılsın?", "İyi misin?" sorusu sıkıştırdı araya Burak. Boş konuştukla-

rı belliydi. Gariban Turan, için için titriyordu. Halk otobüsünde yanında beliren devlet bakışlı adamların verdiği görevi bugün yerine getirmesi gerektiğini biliyordu. Burak'a ne di-
212 yebilirdiki?

Sorgudan söz etti. Heyetin ciddiyetle çalıştığından ve eldeki verilerin güçlü olduğundan... Burak'a nasihat eder olmaktan hoşlandığını neden sonra fark etti. Kaç zamandır yaptığı gözlemleri ucundan sezdirdi. Özellikle Burak'ın da büyük gözaltında olduğuna vurgu yaptı. Kendini önemli saydırmak için bunu yaptı. Utandı ama çaktırmadı. EA siteye geldiğinden beri gün yüzü görmediklerinden söz etti. Fantastik bir kurmacadan söz eder biçimde, acayip ilişkiler kurdu. Bir ara Burak, karşısındaki salak surata kendini bayağı kaptırdığını fark etti. Anlattığı saçmalıklarda yeni bir bilgi yoktu. Ancak yeni kiracıyla birlikte düşülen çukurun farkındaydı. Gözlerini ekranda bozan bir üst düzey yönetici olarak, kendince bir yöntemle yine bilgisayar başına geçti. Karısını da aldı yanına. Turan, Yazgıcılar için iddiaları kaleme almaya başlamıştı bile. Burak ve Pınar ne günlerde olduklarının farkında, bozulan dengelerin ne tür iktisadi açmazlar doğuracağı endişesini bastırmaya çabalayarak çalışmaya koyuldular. Sis umurlarında değildi.

Sıtkı ve Adem, bir araya gelmesi imkânsız iki isim. Öyle günlerden geçiliyordu ki, artık olmaz denilen oluyor, düne dek büyük kavgaların tarafı olanlar yan yana düşüyordu. Adem, vali yardımcısı Burhan'm bir kalemde onu çizmesine sinirliydi. Burhan bir an önce Yazgıcılar'a ulaşmak için etrafında dolanan, tabiri yerinde görünürse, kuyruk sallayan Adem'i baştan savmış, eldeki bilgilerin yeterli olduğundan

emin, en gizli sırlara hâkimliğinden kuşkusuz, bu puslu gecenin aydınlığa varacağına inanarak evin yolunu tutmuştu.

Adem pusulası bozuk vaziyette öylece kalakalmıştı ortada.

Başının çaresine bakması gerektiğini öteden beri seziyordu. 213 Kimsenin kimseye güvenemeyeceği bir dönemdi.

Sıtkı gecenin en hareketli saatlerinde bile bir kuytu bulmuş, sinirlerini yatıştırmak ve yaşamında ilk kez yazı yazacağı için yol, yöntem bulmak adına iki tek atmıştı. Her vesileyle ucuz konyaktan yudumlamaya bayılıyordu. Eskiden bol zamanı vardı; içinde türlü kadın kalçaları, memeleri, hoyrat sevişmeler olan düşler kurardı. Bir süredir bu tatlı rüyalar yerini bölük pörçük uykulara, dağınık kâbuslara bırakmıştı. Alkolün dozunu arttırması da sorunu çözmedi. Etraf pek dingin görünmüyor, farklı türden bir hır gür ortamına girdiklerini seziyordu. Kovuşturmalar, sorgulanmalar, koşturmalar, sayısız dedikodu, türlü şikâyet, gel git yaşatan tavır değişiklikleri ruhundaki ahengi, yaşam sevincini bozmuştu. Gerçi kendine güvenirdi Sıtkı. Devlet hariç kimseden korkmazdı! Devlete, büyüklerine saygısı büyüktü. Ama sahte, iki yüzlü, ucuz bürokratlara değil. Aslan gibi yüreğini ortaya koyan, adam gibi adam olanlara... Hazırlıkları tamdı nasılsa. Yazgıcılar'a diyecekleri vardı.

Sıtkı ve Adem. Biri iki tek atmak için mesken tutmuştu mescidi. Diğeri başını secdeye koyup, namazını kılıp, duasını edip öylece koyulacaktı bildiğini, gördüğünü yazmaya. Karanlık gecede, koyu bir kuytuda, iki hayalet gibi karşılaştılar. Tedirgin selam sabah ettiler. Birbirlerini yoklayan iki *yırtıcı* hayvandılar. Aynı anda, benzer hızda aktı düşünceler. Düne dek birinin namazı, diğerin içkisi batardı. Ama gece

güne kavuşana dek çok iş görmek zorundaydılar. O gece, ikisi mescidi paylaştı. Gecedен daha karanlık olan o kiracıyı yazdılar. Eteklerindeki taş hızla dökmeye başladılar.

214 Durdu benzersiz bir gece yaşandığını biliyor, Allah'ın talihli kulları olduklarını anlatıyordu Sümbül'e. Hepsi elimize düştü; gün bugün, artık kimse önümüzde duramayacak; sen ve ben artık kul değil efendi olacağız, diye oynak biçimde dolanıyordu kapıcı evinde. Sümbül kocasına kuşkulu bakıyor, artık karıkoca olmanın, ahabap çavuş ilişkisinin zamanı geçti, diye sayıklıyordu içinden. Kocasının puantiyeli donla, evin ortasında, onu güldürmek için giriştiği dansa donuk gözlerle baktı bir süre. Hızla yatak odasına gidip, kapıyı çekince Durdu koştu peşinden. Kadın içeri almadı. Adam yalvardı. Her zaman ki gibi. Sevişmek için, özür dilemek adına, imdat istediğinde, bir çift güzel söz ya da gülüş için... Yalvarırdı. Âdeta yalvarmak bir dil, yöntem, iletişim biçimiydi aralarında. Sümbül ağında çırpınan bu küçük balığa acır, kimi zaman tiksindir, ama mutlaka istediklerini yaptırdı. Eğer içinden gelirse biraz cilve yapar, azgın bir saldırganlıkla bekleyen adamın nefsinı dindirir, sonra boş bir çuval biçiminde koyardı kenara.

Bu kez öyle yapmadı. Sümbül en büyük bilgiye, gözleme, arşive sahip olduğunun farkındaydı. EA'nın evindeki tanıklıkların bu sisli gece ardından onu bambaşka bir konuma taşıyacağına inanıyor, açıktan söylemese de, artık Durdu'ya katlanmak zorunda olmadığını düşünüyordu. Durdu beklerken, Sümbül çoktan akıllara ziyan iddialarını kaleme almaya başladı. Hatta öyle hazırdu ki yaptığı işe, günlerdir bu an için biriktirdiği malzemeyi sadece süslü biçimde kurgulamak

yetecekti! Ümidi kesen Durdu, kadının her zamanki halleri diye düşünüp, sessiz gecede, bu kez kendi birikimini ortaya koydu.

Romanın başından beri yüzünden eksik olmayan yılışık, 215 pişkin gülüşünü anımsayın Durdu'nun. Artık bu ifade iyice yerleşmiş, bayağılık paçadan akar hale gelmişti. Bir taşla pek çok kuş vurmak heyecanlandırmıştı Durdu'yu. Zenginlik, itibar, güzel kadınlar ve vazgeçilmezi Sümbül'ün içinde olduğu türlü düşler uçuşuyordu aklında. Bir yandan ritmik hareketler yapıyor ve farklı aygıtlardan edindiği, birbirini besleyen kaynaklarla sunacağı iddialarını yazılı hale getiriyordu. Aynı hanede iki ayrı kurguydu yazılan. Kiracının tüm halleri çıplaklıkla açığa çıkacak ve hızla Yazgıcılar'a ulaşacaktı. Gün bunun günüydü işte...

Önündeki kameralardan tüm siteyi izlemeye çabalayan Halim, bir yandan kurnazlık numaralarını sıralı hale getirmiş, yerli yerinde kurgulanmış bir metin üzerinde çalışmaktaydı. Geceye yayılan sisin dağılmasını istemiyordu sanki. Bulanık görüntüler, seçilmeyen aktörler nasılsa ezberindeydi. Neredeyse hangi evde, nasıl davranılır; kim ne yer, ne içer, ne konuşur, düşünür biliyordu. Karısı yanı başında bu hararetle çalışmadan payına ne düşer diye beklemekteydi. Oğlan gecenin bir yarısı olmasına karşın televizyon karşısına geçmiş, kimse hesap sormadığı için mutlu izlemekteydi. Durdu'nun yılışık tavırlarına baktı Halim göz ucuyla. "Bu herife niye katlanıyorum? Niye kovmuyorum?" diye söylendi. Sümbül'ü sıkıştırıp, doğru dürüst bilgi almadığı için kızdı kendine. Evlerine sesli cihaz yerleştirmedeği için ihmalkâr buldu kendini. Az sonra sorguya devam etmeleri gerektiğinin farkın-

daydı. Ama daralan zamanla yarışüyordu. Bu gece, bir oldu-bittiye gelmeden, kendine güvenenleri mahcup etmeksizin, bir an önce hedefe giden yola girmek gerekiydi. Yazgıcılar 216 her evde, kişide ayrı bir imgeye dönmüş, haklarında türlü ef-saneler yaratılmıştı. Oysa Halim öteden beri kimle dans ettiğinin ayırında olarak hazırlanıyordu geceye. Özel, değerli bir bilgiye sahipmiş gibi davranan tipler vardı son günlerde. Medyada, siyasette, devlette, hatta eş dost içinde. Bu gösteriş budalalarının alay eder, ucuz kahraman olarak görürdü on-ları. Oysa Halim doğru yerde, doğru zamanda, doğru ata oy-namakla övündü hep.

Sorumluluğunun bilincinde, gelecekte oynayacağı role hazır ayrıntılı yazmaya başladı. İlk günden bu yana gözü tut-mamıştı EA'yı. Teşhisleri doğruyu işte. Yazgıcılar bu güveni-lir adama gereken desteği verecekti. Bundan emindi Halim. Her zaman, her konuda olduğu gibi, kendinden emin... Böyle düşünmek hoşuna gitti. Karısına baktı. Oğluna baktı. Ardından yine görüntülere daldı. Aklından geçenleri roman-cı bile tahmin edemezdi.

Haşan ilk kez 62 yaşında olduğunu bedenindeki ağrının keskinliğiyle duyumsadı. Erken yatmaya alışık, huzurlu haya-tından memnun, emekli kavramına uygun bu adam saatler-dir "Gibi Site" içinde dolanıp duruyordu. Dizlerinde derman kalmamış, etrafında dönen dolaptan habersiz, bir an önce bir halt etmesi gerektiğinin bilincinde bir yol gösteren aradı. Çok geç saat olmasına karşın Sejda'nın babasından akıl aldı önce. Baba bu telefonu bekliyordu sanki. Söyledikleri iyice Hasan'ı telaşlandırmış, ne yapacağını bilemez hale sokmuştu onu. Kendince aldığı önlemlerin işe yaraması için dua ediyordu

bir yandan. Ciğerleri sökülürcesine öksürdü. Herkesin kendi inine çekildiğinin farkında, gizlenecek bir bodrum bulup düşündü bir süre. Dilekçe yazar biçimde girdi söze. Etrafındaki herkesin yalancı olduğunu düşündü. Yaşamı fark edemediğini, kendinin de kaç zamandır yalan söylediğini anımsadı. Tüm bu yalan dolan işlerin boyunu aştığına karar verdi. Rahatlarını, huzurlarını bozanın Allah belasını vermeliydi. Yaradanın adaletine güvenini yineledi içinden. Bu ahengi bozan o sevimsiz herifi kaleme aldı becerebildiğince. Yazgıcılar mutlaka her kişinin hakkını teslim edecekti. Bu gece hiçbir şeyden emin olmadığı kadar, emindi bundan...

Devlet deneyimi böyle bir zamanda iş görmezse, ne halta yarar, diye geçirdi içinden vali yardımcısı Burhan. Pek çok olağanüstü döneme damga vuran, sicili temiz, iftiharname-li bir bükrattı o. Görgüsünü, bilgisini bu geceye aktarıyordu. Vali dediğın, olayları önce olduğı biçimde görür, ardından madalyonun öteki yüzüne bakar ve devletin gözü kulağı olarak, arsız, hırsız, eşkiyayı teşhis ederdi. Devlet denen aygıtın dişlilerinden biri bozuk olursa nasıl sonuç vereceğini iyi bilirdi. Şimdinin uyanıkları bu adaptan yoksun kişiler, cin olmadan adam çarpmaya kalkışıyordu ya, bunlara hem kızıyor, hem de acıyordu. Kendini bilmezler devleti olacak değildi ya burası. Bir gelenek, düzen, intizam olmadan nasıl yürürdü tekne?

Bu düşünceyle kendini avutmasına karşın, huzursuzdu Burhan. Yazgıcılar hakkında o kadar az bilgisi vardı ki, bu kadarıyla bir kanaate varma imkânından yoksundu. Kendini seçilmiş olarak görüyordu görmesine de, değışen devrin kendi kanunlarını koymas, adamlarını yaratması fikrine de bir

türlü alışamıyordu. Olur ya, Allah muhafaza bir yanlışlık toptan tüm emeği zayı ederdi. Yeni gelen kiracı işte tüm bu bütünlüğü tehdit etmekteydi. Gördüğü türlü tuhaflıklar, kural-

218 siz, kanunsuz meseleler bu adamın yaptıkları yanında hiçti.

Yerli yerinde bir raporlama yaptı. Öyküyü, giriş, gelişme, sonuç olarak detaylı kurguladı. Görüneni ve gizleneni açıkça ortaya koydu ve o saatte sade güzel bir kahve yaptırdı karısına. Höpürdeterek aldığı ilk yudum, yine o tecrübeyi yansıtıyordu. Haşmetli ve buram buram devlet kokan...

Nadir nerelerde diye soran okura, şunu söylemek gerek; bu adamın tipik özelliği kaybolmayı bilmesidir. Bütün olayların hem içinde olup, hem de tereyağından kıl çeker misali sıyrılması takdire şayandır. Dikkat edilirse ağız dalaşma girmez, kolay kolay taraf tutmaz, herkesle iyi geçinir, ne kokar, ne bulaşır. Hangi takımı tuttuğu bilinmez, hangi partiye oy verdiği tahmin edilemez, kimi sever, kimle dostluk eder anlamak olası değildir. Herkesin kafasında bir Nadir vardır da, kimsenininki diğerine uymaz. Bu durumun tersini de söylemek mümkün. Bu adamı kimse merak etmez, ona kimse fikrini sormaz, onu tavla oynamaya davet etmez, birlikte maç izlemez, yürüyüşe çıkmaz, o vardır ama kimse varlığını bilmez.

Nadir tüm bunları bilir. Bu hallerini övünç olarak dile getirirse de, aslında yırtık, kavgacı, saygı gören, deviren, yıkan bir adam olmanın hayali peşini bırakmaz. Bazen bu türden tavırlar takınsa da gülünç olduğunu fark edecek zekâdadır. Yazgıcılar bugün, tüm bu sıkıcı halleri, haksız yarışları ortadan kaldıracak ortamı yaratmıştır; minnettardır onlara. Kendine bile böyle konuşur işte. İkinci adam olmanın nefreti birikmiştir kaç zamandır içinde. Sıra dışı yollarla edindiği

bilgileri, yine disiplin içinde derlemiş, şimdi Yazgıcılar'a sunmak için hazır, geceyi dinlemekte... EA'ya, onun kibirli hallerine çoktan son sözü söylemiştir Şaşı Nadir...

Sorgu o gece tamamlanamadı. Ama ışıklar sabaha dek açık durdu. Telaş, hararetli tartışmalar, koşturma, bilgisayarlarla boğuşarak yazmaya çalışmak sürdü gitti. Odalardan hafızası kırk saate varan kameralı dolmakalemler çıktı. Evlere kurulmuş uzaktan kumandalı, televizyon görünümlü dinleme cihazları deşifre edildi. Casus anahtarlıklar, kayıt yapan saç tokaları, yağlı boya tabloya yerleştirilmiş mikro lensler, gözlük çerçevelerinden bakan başka tür lensler, kameralı duvar saatleri, kol saatleri, masa saatleri, gömlek düğmesine, kravata gizlenmiş kameralar, şapka kameralar, kamera fotoğraf makineleri havalarda uçtu...

Sis içinde devinen insanlar görüldü.

Kentin Dışında Koca Binalar.. Binalarda Çalışan İyi Kalpli Yazgıcılar...

it ipi Site" ahalisinin kendini dünyanın merkezine ko-
Vjyup girdiği bu dengenin yeniden kurulması, dirli-
ğin düzenin sağlanması sürecinin meyve vermesi gerek. Sorun
artık iyice belirginleşmiş vaziyette. Öteden beri türlü kışkırt-
malarla huzursuzluğun pompalandığı, akıldışı taleplerle in-
sanların birbirine düşürüldüğü sürecin doğru tahlil ediliyor
olması önemli elbet. Yazgıcılar bunu uygun bir dille yaptık-
ları için, görüyoruz ki herkes üzerine düşen vazifeyi yapıyor,
sorumluluk bilinciyle harıl harıl çalışıyor. Memnuniyet veri-
ci bir durum kuşkusuz...

Biraz Yazgıcılar hakkında bilgi vermek gerek tam burada.
Kenti örten sisin gözleri kör ettiği, kardeşin kardeşi görmez

hale getirdiği şu günlerde, Yazgıcılar bir aydınlığın, arınma ve saydamlığın göstergesi halinde. En belirgin özellikleri tarrifi g  bir sabra sahip olmaları... uzun süre ile çekmiş, buna karşın öfkesine yenik düşmemiş insanların dengesi, sabrı 221 bulunuyor her hallerinde. Meseleleri g zellekle çözmek isteyen, güler yüzlü bir yanları var. ilerlemeciler. Müzakereciler. En büyük erdemleri adalete olan bağlılıkları. ağın dilini biliyorlar. Kardeşliğin önemini, barışçı bir toplum kurgulamak için eğitimin önemini de. iletişim çağının tüm gereklerini kullanıp, dertlerini iyi anlatıyorlar. Nerdeyse her yerde, her konuda söyleyecekleri bir sözleri olduğu belli.

Yazgıcılar bu sis gecesini öteden hesaplamışlar belli. Bu da onların ne denli ince eleyip sık dokuduklarını gösteriyor işte. Bir doğa olayını, Allah'ın hikmetini önceden sezip de sahne almak, dahası neredeyse tüm bir memleketi bu duruma ikna etmek rastlantı olarak açıklanamaz. Yazgıcılar bu sis gecesinde insanların nasıl davranacaklarını önceden kestirmedi aslında. Tersine böyle davranması için epey büyük bir kalabalığı oyuncak, otomatik bir bebek biçiminde kurguladı. S rprizleri zaten hiç sevmeyen Yazgıcılar, tıkır tıkır işleyen mekanizmayı hayranlıkla izlemekteler. Ortaya çıkan müthiş görüntü göğüslerini kabartıyor. Özgür iradeleriyle davrandığını sananlara bakıp, tasarımın güzelliğini eleştirmek olur mu? Varsın o karıncalar gibi, silik karaltı halinde davranan kimseler kendilerini öyle sansın, ne zararı var. Esas olan o büyük ahengin sağlanması, düzenin tıkırında yürümesi.

Yazgıcılar nerde ve ne yapmaktalar biraz ona bakalım. Yazgıcılar olarak karşımıza çıkan bu vatansever, her türlü

modern cihazı kullanım becerisine sahip, ama Allah'ın keliması karşısında mutlaka inancın gücüyle salavat getiren bu çakı gibi gençler ve ustaları bir eğitim harikası. Sıfırdan iyi yetiştirilmiş kimseler. Dünyayı belli görgü, kültür ve inanç ekserinde algılamayı başarmış; memleket sorunlarına, açmazlarına öteden beri duyarlı olmuş ve özellikle tanı koymuş kişiler. Dünyanın gerekli tüm kurumları, örgütleriyle temasta, ilişkilere hâkim ve derinde kurulması gereken dengenin tarifini yapmış kişiler. Kuşkusuz uzun ve bencil uykusunda değişime direnmeyi bir halt zannedenler mevcut! Bu çalışmaları fark etmeye zaman bulamayan ve derin bir yanılsama yaşayan sermaye sahipleri, sözde medya mensupları, akademik sıfatlı kimseler, kimse kusura bakmasın cahil cühelalar, eski moda ideolojik gevezelikle vakit geçiren tembeller de bol. Ama toplasanız bunlar kaç kişi? Eskiden, olduklarından öte sesleri çıkıyor, patırtı koparıyorlardı. Şimdi öyle mi ya, artık kimseler onlara yüz vermez oldu. Yeni devrin, yeni anlayışı herkesi özgürleştirdi. Yani bu makine içinde herkes dilediği biçimde davranacak elbet. Önemli olan o büyük resmin güzel olması; içinde süzülen, dans eden, biçimden biçime girenlerin telaşlı ve gülünç hallerine kimse söz etmez. Yeter ki o deruni ahenk bozulmasın.

Sis gecesi sabaha doğru ağır ilerlerken kentin biraz dışına doğru camlı dev binalarda ciddi ama mutlu Yazgıcılar'ı görüyoruz. İki yatay, iki de dikey yapı söz konusu. Dışı ayna camlarla kaplı, bir uzay üssü gibi ve görünümü taşımakta bu mekân. İçerde sayısı binleri bulan Yazgıcılar'ın tüm gereksinimlerini günlerce karşılayacak donanıma sahip. Binaların tepesinde her an havalanmaya hazır helikopterler görünü-

yor. Alttaki garajlarda elik korumalı acil müdahale araçları var. Toplumsal çatışmalar için hazır edilmiş. Neredeyse koca bir kente anında müdahale edebilecek sayıda. Son derece modern ve mutlaka halk için, barışçı silahlar söz konu- 223 su. Kuşkusuz tüm binalar 11, 12 şiddetinde depreme bile dayanıklı. Yeraltında on, on iki kat mevcut. Özel sorgu odaları, tam teşekküllü nezarethaneler. Büyük ahenge direnç gösterenler dışında kimseyi tehdit etmeyen, barışçı mekânlar.

Her katta Yazgıcılar'ın okuma dinleme yapması için, özel hazırlanmış kütüphaneler bulunmakta. Biraz entelektüel merakı olanlar için benzersiz bir mekân. Dikkatli okur, geçen dönemin yapıtları için ayrı bir bölüm olduğunu, ama bu büyük çalışmayla geline aşamayı temellendiren fikir eserleri için ayrılan bölümün görkemini hemen fark edecektir. Basılı kitapların yanı sıra, e-kitaplar, DVD, gazete, dergi, internet olanakları; radyo, televizyon türü yüzlerce bilgi üreten, paylaşan araç söz konusu. Kişinin hangi yolla bilgi edindiği, düşünsel eksen kurduğu önemli değil. Esas olan geline nokta- yı kavraması ve bunu kitleye uygun biçimde anlatacak donanımına sahip olması. Bu kütüphane günün her saati dolu... Eğitimden bir saniye olsun vazgeçmez Yazgıcılar.

Konforlu hastaneyi es geçmemek gerek. Organ nakli yapacak kadar donanımlı. İnsana değer veren bir yapı. Hekimler de Yazgıcılar içinden yetişme. Nedense kimileri Yazgıcılar'ı anlamak şöyle dursun, sanki bu milletin içinden çıkmamış, iradelerini ve inançlarını onlardan almamış gibi kara propaganda yaparak, bu başarılı kurumu bir partiye, güvenlik örgütüne indirgemeye çabalamakta. Oysa topyekn bir arınma, yeniden yorumlama, yüzleşme, anlaşma, tartışma, paylaşma,

inanma sürecinin adıdır bu. Devrim iddiasıyla habire tokat atanlara inat, tüm sermayesini kavgadan alanlara karşı, bir barış ve güven meselesidir söz konusu olan. Bir yanıyla bu 224 topraktaki herkes Yazgıcılar'dır. Hekimi, hukukçusu, işvereni, çalışanı dahil... Alışmak zaman alıyor elbet.

Binanın büyükçe bir bölümü yayıncılık için ayrılmış, içinde tüm ülkeye, bölgeye ve dünyaya söz söyleyen televizyon kanalları, radyolar, internet siteleri, sosyal medyada iletişim kurmak için hazır birimler bulunmakta. Şaşırtıcı gelecek ama, öyle. Bir elden üretimi yapılan, sonra aynı dilde sunulan gerçekler; bastırılmış, yok sayılmış, kısırılmış ve şimdi Pandora'nın kutusu açılarak gün ışığına çıkarılan gerçekler. Bir sıçan gibi şaşkın, kapanda ne halt edeceğini bilemeyen topluma, sindirim sistemi onarılarak sunulan sağlıklı bilgiler. .. Bilgi çağma yaraşan, üretmenin yaratıcılık gerektirdiğini bilen, küresel dengeler içinde özgün yer almayı başaran kimselerin kaleminden çıkma yeni, yepyeni bilgiler. Uzun zaman alan, zorlu bir hazırlık dönemi ardından adım adım uygulanan bir proje, iyi hesaplanmış ve taş kafalıların yersiz itirazlarına heba edilemeyecek bir kutsal anlayış...

Yoğun çalışan, adanmış kişilerin hizmetine sunulmuş irili ufaklı mescitler her yanda. Bir büyük cami de var. Özellikle kutsal günde toplanmalar, bayramlarda daha kolay bir araya gelmeler ve elbette konukların da varlığı gözetilerek tasarlanmış. Başka inançlara saygılı ve artık dünyanın nereye geldiğini fark etmiş, olgun Yazgıcılar, türlü grupların ibadetlerini yapmaları için de küçük mekânlar hazır etmişler. Toplumsal iletişim bağlamında buradan da görüntüler sergilenmekte, bilgiler sunulmakta. Hatta bu mekânlarda ibadet edecek

kimse bulunamadığı için, bir anlamda ithal inançlı kişilerin konuk edildiği de oluyor. Bu aynı zamanda Yazgıcılar eğitim anlayışının bir parçası.

Bu her şeyin yerli yerinde tasarlandığı binalarda en önem- 225
li birim, yurttaşların güvenliği, milletin esenliği için hazır edilmiş izleme, dinleme bölümü. En üst teknolojiyle ve her gün gelişen, yenileşen birim, düzenli bilgi kaynaklarıyla toplumun değişiminin garantisi, güvencesi ve dengeyi bozmaya kalkanların da baş düşmanı. Kimsenin gizlenme şansı bulunmadığı, mutlu bir düzen için beyin de diyebiliriz burası için. Birey olmanın ne anlama geldiği saptanmış, armoniye uymayan seslerin kısılması için düzenlenmiş dört dörtlük bir mekân.

Yazgıcılar özgün bir yapılanmaya sahip. Giyim, kuşam, davranış ve yaygınlık olarak, baştan aşağı bu memleket! Kokusu, inancı, kültürü, şekli şemali öyle. Mahallelerde, hanelerde, sokaklarda, cadde, kasaba, köy, mezra, kent ve tüm ülkede örgütlenmiş, vatandaşın sofrasına oturmayı başarmış, kadınların kabul günlerinde bulunmuş kimseler. Altan yukarı doğru düzenli bilgi akışı var. Herkes bir diğerinin bekçisi kuşkusuz. Niçin? Güvenliği, huzuru, refahı adına... Yalın bir amaç için bir aradalar. Yaradan dışında bir mahkeme yok. Hal böyle olunca da toplum kendiliğinden çabalıyor ve dirlik düzen de kurulmuş oluyor. Karmaşık duran durumun özeti, tarihi bunca yalın aslında! Tüm damarlardan akmayı başaran bir güven bu.

Büyük binanın içinde tüm ülke bir haritaya bölünmüş, duvardaki dev sanal ekrandan anında gözlenmekte. Hangi yurttaş, ne zaman, hangi bilgiyi aktarmış işleniyor dev hafı-

zaya. Okur-yazarlar bilgisayar ağı üzerinden bilgi aktarmayı yeğlerken, büyük çoğunluk cep telefonunu tercih ediyor. Öte taraftan hâlâ kâğıt, kalemle iş görenlere posta kutusu açık.

226 Ayrıca tüm bunları beceremeyen ya da güvenemeyen varsa, Yazgıcılar'm seyyar dinleme birimleri vatandaşın ayağına giderek gereken bilgiyi ediniyor. Bugüne dek bu yollar yüzlerce sorunlu mesele hallolmuş, gizli kapaklı işler içinde olanlar saptanmış, huzur bozanlar gözaltına alınmış, ısrarcı olanlar ya da örgütlü direnç gösterenler baskınlarla sindirilmiş, çöktürülmüş durumda. Arka arkaya gelen başarılar, vatandaşta belirgin bir rahatlık sağlayınca, daha çok bilgi, daha çok huzur tesis edilmiş durumda. Kafa karıştıran, uyumsuz seslerin kısılması bir tür ibadet. Millet için...

Elbette Yazgıcılar sadece vatandaşın insafına dayalı bir düzene güvenemez. Üstelik iyi niyet bazen korkunç sonuçlar da doğurabilir. Bunu bilen Yazgıcılar, dünya ne yapıyorsa, onu yapmış ve kişilerin kendi aralarında konuşmalarını büyük dinleme merkezinde depolamaya başlamış zamanında. İnternet üzerinde yazışmaları takip etmekle büyük bir sorunu halleden bu iyi yürekli insanlar, bir de dev gözleriyle tüm hareketlere hâkim olmayı başarmış dürümdalar. İmrenilecek bu kurum, şimdilik nefes alışverişleri ve akıldan geçenleri izleyemiyor, dinleyemiyorsa da, bunun eşiğinde olduğunu tahmin etmek yanlış olmaz.

Yazgıcılar özel bir yazılımla tüm telefon istasyonlarına yakın yerde özel dinleme cihazları yerleştirerek, bir kimse telefon tuşuna bastığı anda haberdar oluyor. Bilgileri anında kopyalıyor. Özel kurulmuş ses tanıma sistemiyle, sık numara değiştirenleri de tınlarıyla yakalıyor bu şaheser ağ! Hızla

gelen bilgiler önem derecesine göre, yine bilgisayar aracılığıyla, önce sınıflandırılıyor. Ardından alt birimler söz konusu bilginin, ihbarın müdahale derecesini saptıyor. Üst birim, eğer durum zamanla ve ikna yoluyla hallolacak biçimdeyse, 227 yerel birimi görevlendirerek diyalog yolunu açıyor. Hâlâ tutumunda ve dengesizlik sağlayan eylemlerinde ısrarlı birileri varsa büyük müdahale için yetki gerekiyor. Bu sürecin en belirgin özelliği aile hekimliği uygulaması gibi, kişiye, semte özgü, nerdeyse aile savcılığı denecek bir yapının kurulması. Çürümüş yapıya, kanayan yaraya anında müdahale olanağı sağlıyor bu iyi yetişmiş savcılar. Adalet duygusunu güçlendirmek açısından, özellikle vatandaşlardan gelen iddiaları esas alan savcılar, kini, düşmanlığı engellemek için bilgi kaynaklarını asla afişe etmiyor. Elbet bu da ayrı bir güven sağlıyor herkeste. Savcılar sürekli gelen bilgileri eleyip, hızla dilekçeye dönüştürüyor ve en üst makama, Yazgıcılar hâkimliğine yetki almak için yazıyorlar. Baskınlar, tutuklamalar, yargılar bu yolla yapılıyor. Güzellikten anlayan kimsenin canı yanmıyor, hukuksal yapı olduğu gibi bağımsız işliyor. Üstelik halkın büyük kısmının katılımıyla yazılan, biçimlenen bu iddianame-lerin toplumsal desteği ve gücü de tartışılmıyor.

“Gibi Site”nin uyanık fertleri hızla düzene ayak uydurdular. Bunu birlikte yaşadık neredeyse. Lâkin tüm işleyişe hâkim olduklarını söylemek iyimserlik olur. Zaten çağın gereklerini uygulamak adına birbirini sürekli izleyen varlıklılar, beyaz yakalılar, okumuş yazmışlar, bu tür süreçlere dair kısmen hazırlıklıydı denebilir. Önemli olan tüm halkın; özellikle işçi, emekli, yoksul kesimin de üst sınıfları denetlediği duygusunun yaygınlaşmasıydı. Uygulamanın başarı sırrı da burada.

Yazgıcılar'ın kişiye özel ziyaretleri; herhangi bir ayırım yapmadan her mahalleye, eve girip çıkmaları mühim elbet. Giderek yayılan, genzi yakan, soluk almayı güçleştiren kokunun etkisi 228 ne zaman açığa çıkar, henüz bilmiyoruz, ama koşturma içinde kimin ne hazırlık yaptığı ayrıntılı biçimde ortada artık.

“Gibi Site”nin telaşlı sakinleri, o gece, tıpkı bir gazetecinin rakiplerine haber atlatması gibi, birbirlerini kollayarak, farklı yollarla ulaştılar Yazgıcılar'a. Olup biteni yakından izleyen Yazgıcılar, kimin hangi olayı, hangi dille ve öyküyle aktardığını dikkatle izliyordu. Yirmi dört saat çalışan merkezin “Gibi Site” birimi o geceye dair özel hareketlilik olacağını hesaplamış, öngörü doğrultusunda iddiaları değerlendirmeye koyulmuştu. Halim en çabuk bilgi aktarmaya başlayan oldu. İnterneti iyi kullanıyor, zaman zaman telefonla da iddialarını destekleyen açıklamalar yapıyordu.

Halim her zamanki yaratıcı zekâsıyla, karşıdan kayıt altına alındığını hesaplayarak, o da Yazgıcılar'ı kaydediyordu. Albay, konumuna uygun aynı anda birden fazla yere bilgi aktarmayı denedi önce. Uzun süre kolluk güçlerine mensup olma alışkanlığıyla güven zedeleyici kimi davranışlarda bulunduysa da, hemen kendini topladı ve olağanüstü hal günlerinde olduklarını anlatan uzun ve ağdalı metinleri hızla geçmeye başladı Yazgıcı! ar'a. Sürekli eğer sorunuz varsa yanıtlayayım, diye yazması gözden kaçmadı. Israr bir zaafiyet olarak algılandı.

Burhan, karşımdakileri tanıyor ve aynı davanın içinde yoğruluyor izlenimi vererek hitap ediyor, geçilen günlerin en güvenilir ve deneyimli bekçisi olduğuna vurgu yapıyordu. iddialarının sağlamlığından kuşku duymaz bir dil seçti.

Kendini doğru bir konuma yerleştirerek, devlet soslu bir söylem kullandı. Satır arasında “Hangi devlet?” sorusunu izaha muhtaç hatalar yaptığı hemen fark edildi.

Rıdvan ilkin bocaladı. Kiminle karşı karşıya olduğunu bil- 229 miyor, her zaman dengeleri gözetmenin öneminden söz ettiği anlaşılan, gevşek sözcükleri yeğliyordu. Devletin kaç başı, kaç kolu, kaç yolu yordamı olduğunu hesap etmek gerekir, diye düşünürdü. Alimallah değişen dengeler başına iş açarsa, servetini itibarını yitirirdi. İddiaları netti, hitabı karmaşık. Yazılı metin bırakmak canını sıkıyordu ama, elden ne gelir, diye düşünmekten de kendini alıkoyamıyordu.

Bahri’nin aşırı muhafazakâr, saygılı, ağdalı dili gülünçtü. Çeşitli görüntülerde kıcı başı açık dolanan adamın bu hali, onca ciddiyete karşın Yazgıcılar’ı güldürmüştü. Fark yaratsın diye, iddialarını kamerayla göndermesi ayrı bir tuhafılık olarak algılandı.

Metres Aysel, gün birlik beraberlik günü, diye başlayan ve saçmalığıyla bir kült olacak metni hızla ulaştırdı Yazgıcılar’a. Her dönem, her koşulda emre amade olduğu vurgusu özellikle yapılmıştı. Nasıl bir dayanışma göstereceği şaka konusu yapılmadı. İddiaları çarpıcı ve bayağı keskindi.

Şaşı Nadir tumturaklı bir iddialar bütünü kurgulayarak, bu tarihi fırsatın, özlemini çektiği rütbeyi, yetkiyi ona getireceğinden emin, tam bir işbirlikçi dili kullanmıştı. Nadir’de şaşılacak hiçbir yan bulunamadı.

Sejda ailesinin de günün birinde metni okuyacağını varsayarak hanım hanımcık bir iddia yazdı. Tamamı ahlaki bir dille kurulmuş metin samimiyetten uzaktı. Ama içinden taşan korku ve pişmanlık kayda hızla geçti.

Hale, biraz daha kendinden emin bir hava yaratmaya çabalamıştı iddialarında. Üniversiteli olduğunu anımsatan, gelecek vaat eden bir genç izlenimini önemsemediği anla-

230 şildi.

Burak ve Pınar büyük bir hata yaparak, karıkoca ortak bir metin gönderdiler. İddiaları doğru dürüst temellenmiş değildi. Ancak dönemin ruhunu kavradıkları belliydi. Yazık ki her koyunun kendi bacağından asılacağını anlamamıştı üst düzey yönetici.

Durdu, en uzun ve sulu metni yazdı. Önce cep telefonundan parça parça mesajlar göndermiş, ardından tatmin olmayıp telefon açmış, yetmemiş e-posta yoluyla içindeki iddiaları küsmüştü. Fark edilme gayreti fark edilmiş, adam hakkındaki güven sorunu iyice pekişmişti.

Sümbül kendinden beklenen kibirli dili yansıtmıştı iddialarına. Gördüğü, işittiği her bilginin, bulgunun özel olduğunun altını çiziyor, eğer kendine gereken önem ve değer verilirse nasıl faydalı olacağına şımarıkça vurgu yapıyordu. Elbet can sıkıcıydı bu.

Bekçiler nerdeyse birbirinin fotokopisi biçiminde davrandılar o gece. Hepsi önce telefon açtı. Ardından önemli bilgiler vereceklerini dile getirdi. Bir görevliyle konuşmaları gerektiğinden dem vurdular. Bu adamların hepsi için özel görevliler hazırды zaten. Gizli yapılan görüşmelerde, farklı açılardan aynı iddia tekrar edildi. Sadık köpek misali kuyruk sallayan bu adamların sırtları sıvazlandı Yazgıcılar tarafından. Hepsi mühimdi ve mutluydu o gece.

Artık geceye sis hâkimdi. Soluk almak nerdeyse imkânsız hale gelmişti. Koşturma yavaşlamış ve gün ışımasıyla yerini

derin bir sessizliğe, ölümsüz bir uykuya bırakmıştı. Herkes aynı mutlu rüyayı görüyordu. Görevini yapan kişinin bencil hazzıydı duyulan.

Yazgıcılar ne yapmak gerektiğini iyice biliyorlardı artık, iddialar hızla bir dilekçeye dönüşmüş ve tutuklama kararı çıkmıştı.

O Sabah..

Hareketli bir gece, sabaha doğru yaklaşıyor. Bir yanıla özel bir gece, roman yazmak için uygun, hatta tam da romancı için kurulmuş bir gece. Sis ağır ağır biçimlendirdi olayları; kişilere can verdi; onları diledikleri biçimde gizleyerek ruhlarını açığa çıkardı; ardından da eğriyi, doğruyu bulmak için koca bir teraziye döndü, sis gecesinin dağılmasına az kaldı. Belki hafif, huzur veren bir rüzgâr esecek az sonra ve yatağına mutlu uzanan kişilerin kulağına bir ninni söyleyecek. Kentin, hep birlikte, uzun, upuzun, huzurlu bir uykuya kapılması büyüdü değil mi?

Yüreğinden akan ihtişamlı, delice bir deniz var bu kentin. Yorgun görünümlü, ama zamana ve tarihe dirençli, bilge kollarını sarılmak için açmış kapıları. Giderek ağırlı bir hal almış, uğultuya dönen gürültülerle yorulmuş sanki. Evler, ev-

ler üstüne kurulmuş bu kentte. Göçmenlerin binlercesi, acılı anaların milyonlarcası ve kadere boyun eğmiş, biçimden biçime giren insanları var kentin. Sanki herkes bu geceyi beklemiş, sırlarını açık etmek için. Büyük bir haberin özlemi sin- 233miş sokaklarına. Eskiden kente en güzel resmi veren minarelerin ardında, göğre doğru uzanan kürdan görünümlü çirkinleri yapılmış; her biri diğerinden daha şişman, biçimsiz, kuralsız ve görgüsüz yükselen diğer binalar ardında manzaranın. Güzel bir kadının gerdanı, saçları, gözleri diye benzetilmeye alışmış şehir, şimdi bakanda tiksinti uyandıran bu yeni çehresinden utanır gibi. Sis bu gece onları da örtmek istemiş. Katkısı bulunmayan utancını silmek için çabalamış belekten.

Ne çok gençlik akıp gitmiş koynundan... Kavgalar bu sokaklarda, meydanlarda siyasi haykırışlar, kaçaklar görünmüş kimi zaman, sevişmeler, cinayetler, gözü kara katiller, itin kopuğun dilinden öyküler söylenmiş... Tutkulu şiirler yazılmış, soluksuz okunan romanlar, ağırdan çalman bir ut sesi çınlamış, ezanlarla birlikte, bir kadeh daha koymuş bir yerde saki, bir çift bilgece söz edivermiş hayat yorgunu bir kadın. Kumarbazlar bu gece terk etmişler sanki kenti, hırsızlar bu kez saklanmış, alın teriyle yastığını ıslatan emekçinin soluğu kesik, çocuklar sağır, dilsiz, korkunun ecele faydası olmadığını bilse de kimileri, yine de işbirlikçilik yapmış bu kentte, bu gece. Görmemiş, söylememiş, tarihe not düşmemiş...

Sanki sis gecesi hep birlikte tüketilmiş, yaşanmamış. Bir büyük yaraya merhem bulunması için, artık dayanılmaz yürek ağrıları dinsin diye, kanserli hastalara afyon, doğuştan tut-

saklara özgürlük adına göz yumulmuş belki. Bir kulak sonsuz çınlamış. Sis tümüne hafif tül den bir perde misali serilmiş.

234 EA derin bir uykunun içinde döndü durdu uzun süre, kimi zaman kıvranırcasma sürüklendi yatağında. Evi hangi aralık terk etti içki dostları ve AÖ? Bu bilinemedi. Ama kötü niyetli değillerdi. Güzel uykuyu bir başına, doyasıya tatsın istediler mutlaka. Yumuşak yere değen ayaklarından çıt çıkmadı. Bulut üstünden kayarca çıktılar "Gibi Site" den. Bu kıyamet gecesinde derdine düşmüş kimseler için söyleyecek pek söz bulunamadı. Bir büyük sırrı açığa çıkarmanın sorumluluğu ve heyecanı almıştı hepsini içine. Tutkulu saatlerdi bunlar. Her zamankinden farklı akan, ritmi biraz bozuktuk ama, olsun.

O gece sayısız düş içinde salındı EA. Çocukluğu geldi gözünün önüne. Kederli şarkılarla anımsadı büyüklerini. Sonra çocukluğun şımarık simaları düştü birer silik görüntü olarak. Baş ağrısı gibi geçti gözünden gençlik yılları. Büyük sözlerin ardından yorulmadan koşan çelimsiz bedeni sindi kokuya. Sevindi karşılaştıklarına yeniden. Kana kana sevinmenin, üzülmenin, başarının ve direncin keyfini sürdürdü dört nala. Aysız geceleri anımsadı, sonra aniden beliren parlak yıldızları. Bir uçurtma olup salınmayı arzuladı romantik bir sevgiliyle ve nazlı içilen demli bir çayı, mükemmel eşlikçi susamlı, gevrek simidi. Şehvetle titreyen korkak bedenindeki ateşin ilk dindiği ânı, soğuk bir suyla buluşan sıcak yaz güneşinden taşan arzulan, şiirli sözleri, rakı akşamlarını, arabesk sarhoşlukları, karanlık, tavanı düşük ve mutlaka sigara dumanlı gençliği. Marşların rap rap söylendiği günlerden geçti şöylece. Ağabeyler vardı. Demir parmaklıklarla örülen

yazgıları olurdu. Bir Cemal Süreya şiiiriydi o an tüm imgeler. Geniş caddeler Attilâ İlhan'dı. Meydanlardan taşan kan kırmızı sözlerin sahibi ve büyük yeminlerin gençliğiymiş düşler bu gece.

Annesi aydınlık yüzüyle çıkıverdi karşısına. Yine kendinden emin, duru sözlerle öğüt vermeden sabırla anlattı öyküsünü. Bu kez koca adam olmuştu rüyada ve o halde tutmak için çabalıyordu elini kadının. Bir an sığıntı gibi hissetmişti kendini. Korunmak için geç kalmış, yağmurlu gecelerin tüm yükünü sırtlamıştı. Ne acayip şekiller, yüzler, anlar, ritimlerle örülmüştü bu gecenin rüyaları. Art arda geliyor, yorgun düşürüyordu belleği. Bilincinden sırayla taşıyordu terk edilmiş, yüreklice verilmiş sözler, anımsanması güç anlar. Rahat bir uykuydu aslında, ama bir an uyanmak için çırpınıyordu EA. Düşlerden yorgun, terli, alkollü bir gecede olduğunu anımsıyor sık sık, geçecek diyor bu gülünç devirler. Ferahlık veren bir bahçenin kapısından annesiyle giriyor işte, o çok sevdiği kardeşi geri dönmüş, artık o da gitmek zorunda değil, yenden bir aradalar. Neden sonra fark ediyor sevgili uzakta, baba göçmüş gitmiş, derin bir terk edilme sızısı içinde.

Gece akarken, düşler dizilirken önünde, kılıksız adamların, netleşmeyen simaları da çıkıveriyor arada. Karanlık yüzlüler, zehirli sesleri var; ürkütücü hoyratlıkları, merhametsiz elleri. Hep varlar bu adamlar. Onlardan kaçıyor öteden beri ve hep yakalanıyor. Gece boğucu. Yitirdiği inançlarını, yitirdiği dostlarını da görüyor. Derin bir uyku bu. Evini özleyen EA, derin uykuya sığınmış, kımıldamıyor...

Yazgıcılar gerekli hazırlıkları çoktan tamamlamış, el ayak çekilsin diye beklemiş; derin bir sessizlik hâkim olsun isten-

miş; ellerinde delilleri tomar tomar. Bildik, mekanik hareketleri yinelemiş; sıradan bir eylemin soğukluğuna uygun, önce gelen iddiaları art arda ekleyerek dilekçe yazmışlar. Ardından 236 yetki almak için savcının diline uygun hale getirmişler, sonra hâkim, derken, yola çıkmışlar. Elleri birkaç basit satır. İçinde haklı gerekçelerden oluşan, uzun, upuzun, bir yaşam öyküsü kadar karmaşık, anlaşılması güç, aslında fark edilmesi kolay bir iddianameleri var. Artık herkes bilgisayarda birer dosya. Duyarlı bir parmak, artık mouse gereksinimi duymadan, sadece dokunarak, koca bir yaşantıyı tıklıyor. Bir TIK. Önümüze bin bir türlü kapı açıyor, türlü seçenekler sunuyor.

Yazgıcılar için EA tanıdık biri. Uyumsuz, can sıkıcı. Elbette her iddianame bir tür kurgu. Yetenekli bir savcı; okunması, ibret alınması ve takip edilmesi keyifli bir metin koyabilir önümüze. Akıllı savcı, tüm bir toplumu ortak edecek, anonim metinler yaratmakta da usta olmalı. Kimsenin itiraz edemeyeceği; ben böyle demedim, diye ortaya çıkamayacağı; yalın, anlaşılır ve güçlü bir iddianame olmalı. Ki, EA için öteden beri yeterince veri, bilgi, belge hazır. Düzen kendini korumak, güçlendirmek için gözünü, kulağını açık etmeli. Herkes koca bir kulak olmalı. Her yer kocaman gözlerle donanmalı.

“Gibi Site” sakinleri, sis gecesine yaraşır hızda, nerdeyse abartılı denilebilecek sayıda bilgi akıttılar Yazgıcılar’a. Görsel, işitsel, yazınsal, canlı şahitlik içeren yüzlerce veri. Hepsini özenle kayıt altına alındı. Zaten bilinen gerçekler, bir kez daha sağlaması yapılarak, iddianameye yerleştirildi. Açık olan şeydi; EA yıkıcıydı. Bozuyordu oyunu. Artık insanlar ona bakarak,

üç boyutlu biçimde neredeyse, bozuk dümenin ne sonuçlar doğuracağını görüyordu. Yol tutmuyordu bir türlü. Güven, huzur, barış, düzen, inanç yoktu bu adamda.

Daha “Gibi Site”ye geldiği ilk günle başlıyordu iddianame. Ev eşyasının başında durmayan, koli koli kitaplardan örülü duvarlar içinde yaşamaya alışık bir adamdan söz ediyoruz. Köksüz birinden. Bir kaçaktan. Etrafında olup biten her şeye kayıtsız... Ama bir kitabı es kaza kaybolsa dünyayı ayağa kaldıran biri. Yardım etmeye çabalayan kapıcısını kovalayan, dirlik düzen içinde yaşamaya çalışan siteye nifak sokan. Ahlaki sorunları olan genç kızlar hakkında görüş bildiren kimselerle alay eden. Ne mescit bilen, ne milli bayram, ne de tören... Olur olmaz saatlerde uyuyan, anlamsız bir saatte sokaklara dökülen, uygunsuz aşk ilişkisi dillere destan, hatta kadm gece yollara düştüğünde onu bir başına bırakan, ardından bile bakmayan bir sorumsuz.

Yanında çalışan kişiyle insani hiçbir iletişim kurmayan bir adam. Durup dururken, eline aldığı kitaplarla konuşan, o kitaplara dini bir anlam yükleyen, ha bire içen, ayyaşlardan kurulu bir arkadaş çevresi olan, ipsiz sapsızlarla sabahı sabah eden biri. Acayip müzikler dinleyen, puslu, karanlık odalara gömülü, sabahlara kadar romanlar içinde boğulan bir adam. Annesi Öldüğünde tepki vermeyen. En ufak bir duygu belirtisi göstermediği gibi, sıradan bir durumla karşılaşmış gibi önce çay içen, sonra uzun uzun giyinen, yetmez gibi ölü evine nazlanarak, geç vakitte giden. İlk işi annenin yanma gitmek olacağına, önce evin salonunda kardeşiyle sohbet eden, ardından gençlik odasında oyuncaklarıyla oyalanan, tutarsız, sevgisiz bir adam!

Ölüm haberine şaşmayan bir adam... Ziyaretçiler annenin başucunda saygıyla beklerken onları kovan, sanki zavalı ceset konuşabilirmiş gibi, her türlü inanca aykırı, ölü ki-
238 şeye bile zulmeden biri... Acıyı paylaşmak isteyen kalabalığı umursamayan, namaza zorla gelen fakat kılmayan gaddar bir adam işte. Tüm bunlar yetmez gibi, daha cenaze yeni toprağa verilmişken meyhane yolunu tutan, kusana dek içmek bir yana, bir de bayağı konuşan, hakaretler eden, ne çevreye, ne kendine saygısı olan bir dengesiz. Aile sitesine o kör karanlıkta, o acılı gecede, utanmazca gayrimeşru sevgilisini getiren, ayyaş arkadaşlarıyla içmeye devam eden biri.

Kim bunları görmezden gelebilirdi ki? Kim kayıtsız kalabilirdi? Kim avuçtan kayıp gidecek olan o adalet duygusunu zedeleyecek biçimde bakabilirdi? Nitekim öyle de oldu. Sağduyu galip geldi. Öncelikler ortaklaştı. Şimdi koca şehirde eğer insanlar huzurla yataklarına vardıysa, güven içinde bir uykuyu birlikte yudumluyorsa, aynı rüyada neşelenip, yüzlerinde bu ifade tüm cihazlarda kayıt altına alınıyorsa, hep bundan...

Yazgıcılar bu derin sessizliğe uygun adımlarla yaklaştılar "Gibi Site'ye. Bir rüzgârdılar... Elle tutulmayan, gözle görülmeyen ama hissedilen. Elbet bir engel yoktu siteye girişlerinde. Ardına dek açık, savunmasız, ama kucağını açan kalle kapısından sızdılar. Tek bir çıt çıkarmadan merdivenlere yöneldiler, apartman kilidini usulca çevirdiler, EA'nın kapısına geldiler. Tüm Yazgıcılar ayaktaydı, görevdeydi. Kapıyı bir TIK sesiyle çaldılar. Aniden yatağından fırladı EA. Yüzünde benzersiz bir gülümseme. Ayak ucunda duran terliğine yerleştirdi ayaklamı..Dinç, sevecen biçimde kapıya yöneldi.

Kendinden hiç bu kadar emin olmamıştı. Sevinçle tokmağı çevirdi. Karşısında duran Yazgıcılar'ı gördü. İtirazsız, içeri aldı. Nasıl olduğu anlaşılamayan bir hızla tüm eve Yazgıcılar doldu. Kitaplarında, plaklarında, giysilerinde, çay bardaklarında, duvarlarında, kalemlerinde, her yerde Yazgıcılar'ın parmakları vardı artık. Bir anda oluverdi bunlar.

— Bekliyordum sizi. Bir çay demleyeyim, içelim. Sonra da çıkalım, dediği duyuldu EA'nm.

İ Z L E N M E
D İ N L E N M E
G Ö Z L E N M E

Çağında Bir Yalnızlık Romanı

YAZGICILAR

[www. remzi, com. tr](http://www.remzi.com.tr)

ISBN 978-975-14-1489-2

9 789751 414892

15,00 TL